

Správa o činnosti ÚKSÚP za rok 2019

Predkladá: Ing. Peter Rusňák, PhD., v.r.
generálny riaditeľ

Bratislava, apríl 2020

Obsah

Identifikácia organizácie.....	4
1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie.....	7
1.1 Poslanie a prínos organizácie.....	7
1.2 Hlavné činnosti	7
1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie.....	9
1.3.1 Plnenie priorít	9
2. Odborná činnosť ÚKSÚP.....	11
2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií.....	11
2.1.1 Legislatívny rámec činnosti.....	11
2.1.2 Činnosť	11
2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	32
2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva.....	34
2.2.1 Legislatívny rámec činnosti.....	34
2.2.2 Činnosť	34
2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	44
2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu.....	45
2.3.1 Legislatívny rámec činnosti.....	45
2.3.2 Činnosť	47
2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	53
2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva	54
2.4.1 Legislatívny rámec činnosti.....	54
2.4.2 Činnosť	55
2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	57
2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	68
2.5.1 Legislatívny rámec činnosti.....	68
2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva	69
2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby	78
2.5.4 Aktivity OOEPV v roku 2019	85
2.5.5 Ciele a prehľad ich plnenia.....	86
2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov	87
2.6.1 Legislatívny rámec činnosti.....	87
2.6.2 Činnosť	88
2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	94
2.7 Oblasť ochrany rastlín.....	95
2.7.1 Legislatívny rámec činnosti.....	95
2.7.2 Činnosť	96
2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	114
2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat	115
2.8.1 Legislatívny rámec činnosti.....	115
2.8.2 Činnosť	116
2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	126
2.9 Oblasť laboratórnych činností.....	128
2.9.1 Legislatívny rámec činnosti.....	128
2.9.2 Činnosť	129
2.10 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky	175
2.11 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín	181
3. Oblasť výkonu kontroly.....	185
3.1 Systém výkonu kontrol	185
3.2 Oblasť výkonu kontroly	185

4.	Rozhodovacia činnosť organizácie.....	200
5.	Rozpočet organizácie	208
5.1	Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2019	208
5.2	Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2019	210
5.2.1	Plnenie príjmov v roku 2019	210
5.2.2	Čerpanie výdavkov v roku 2019.....	210
5.2.3	Mimorozpočtové prostriedky	211
6.	Ľudské zdroje	213
6.1	Politika zamestnanosti	213
6.2	Mzdová politika	214
6.3	Výberové konanie a výber zamestnancov	214
6.4	Sociálna politika.....	214
6.5	Vzdelávanie zamestnancov	215
7.	Politika kvality, vnútorný kontrolný systém	216
7.1	Kontrolná činnosť	216
7.2	Audítorská činnosť.....	217
7.3	Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní	218
7.4	Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti.....	219
7.5	Poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z.....	219
7.6	Ďalšia činnosť na oddelení kontroly a interného auditu	219
8.	Vonkajšie vzťahy.....	220
8.1	Medzinárodná spolupráca	220
8.2	Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy	221
9.	Hlavní užívatelia výstupov ÚKSÚP a publikačná činnosť	223
9.1	Hlavní užívatelia výstupov	223
9.2	Publikačná činnosť.....	224
9.3	Prednášky, prezentácie, odborné semináre	227
10.	Zoznam skratiek	230

Identifikácia organizácie

Názov: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Sídlo: Matúškova 21, 833 16 Bratislava
Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
Kontakt: tel.: 02/59 880 200, 02/59 880 285
e-mail: uksup@uksup.sk, <http://www.uksup.sk>

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou dňa 01.01.1969 rozhodnutím Ministerstva земедělství a výživy v Prahe č. j.: II/4-1178/68/23 zo dňa 17.12.1968 v znení rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 2450/2017-250 zo dňa 27. júna 2017 o zriadení rozpočtovej organizácie podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ÚKSÚP je priamo riadený Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).

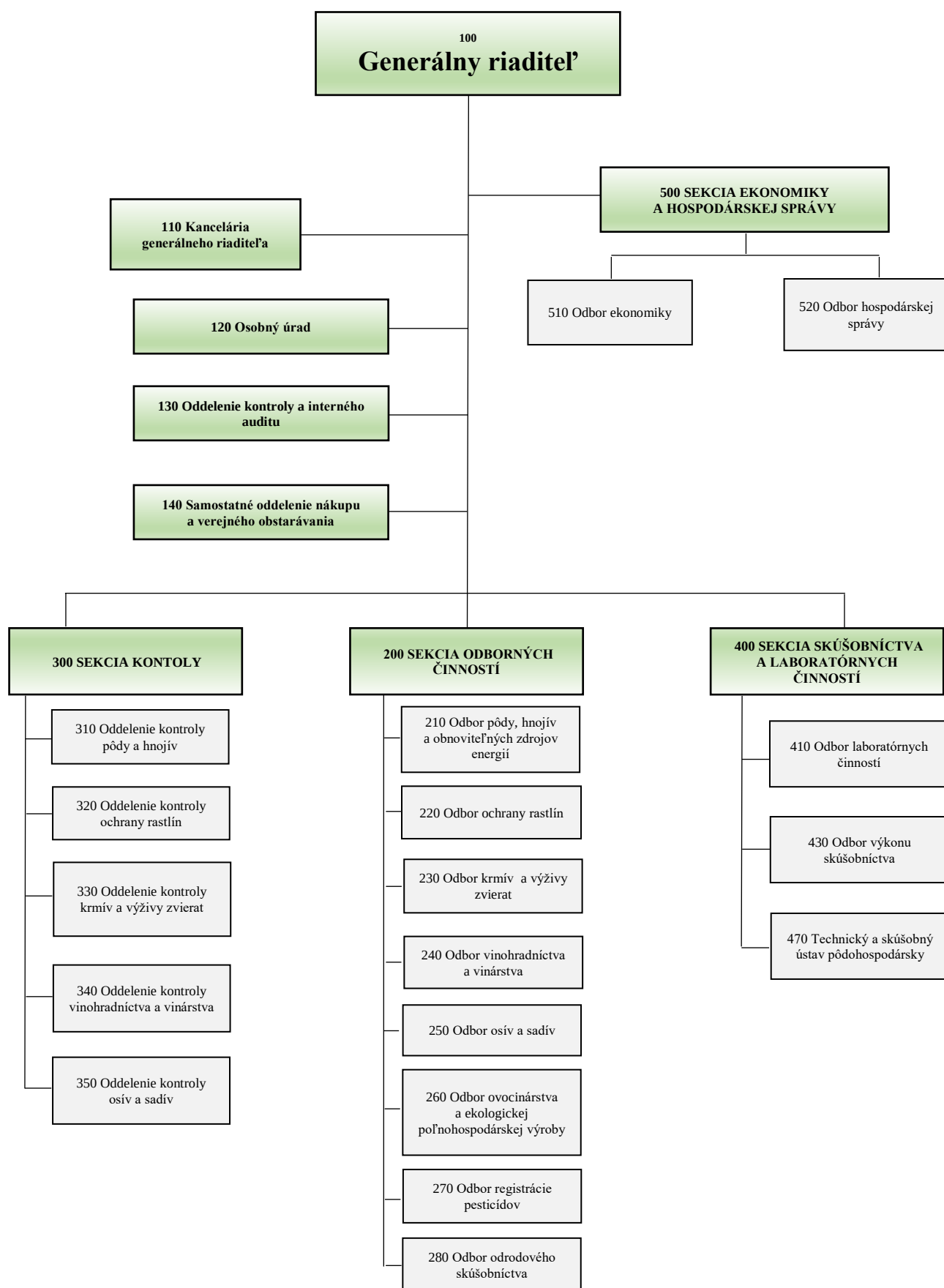
Na posudzovanie a prerokovanie dôležitých otázok a odborných činností zriaďuje generálny riaditeľ poradné orgány a komisie. Ich závery sú pre generálneho riaditeľa odporúčaniami.

Najvyšším poradným orgánom generálneho riaditeľa je gremiálna rada. Členmi gremiálnej rady sú: riaditelia sekcií, vedúca kancelárie generálneho riaditeľa, zástupca oddelenia kontroly a interného auditu, zástupca samostatného oddelenia nákupu a verejného obstarávania, vedúci osobného úradu a prizvaní zamestnanci právneho útvaru a delegovaný zástupca zamestnancov (ak sa prerokujú veci týkajúce sa pracovného alebo štátnozamestnaneckého pomeru).

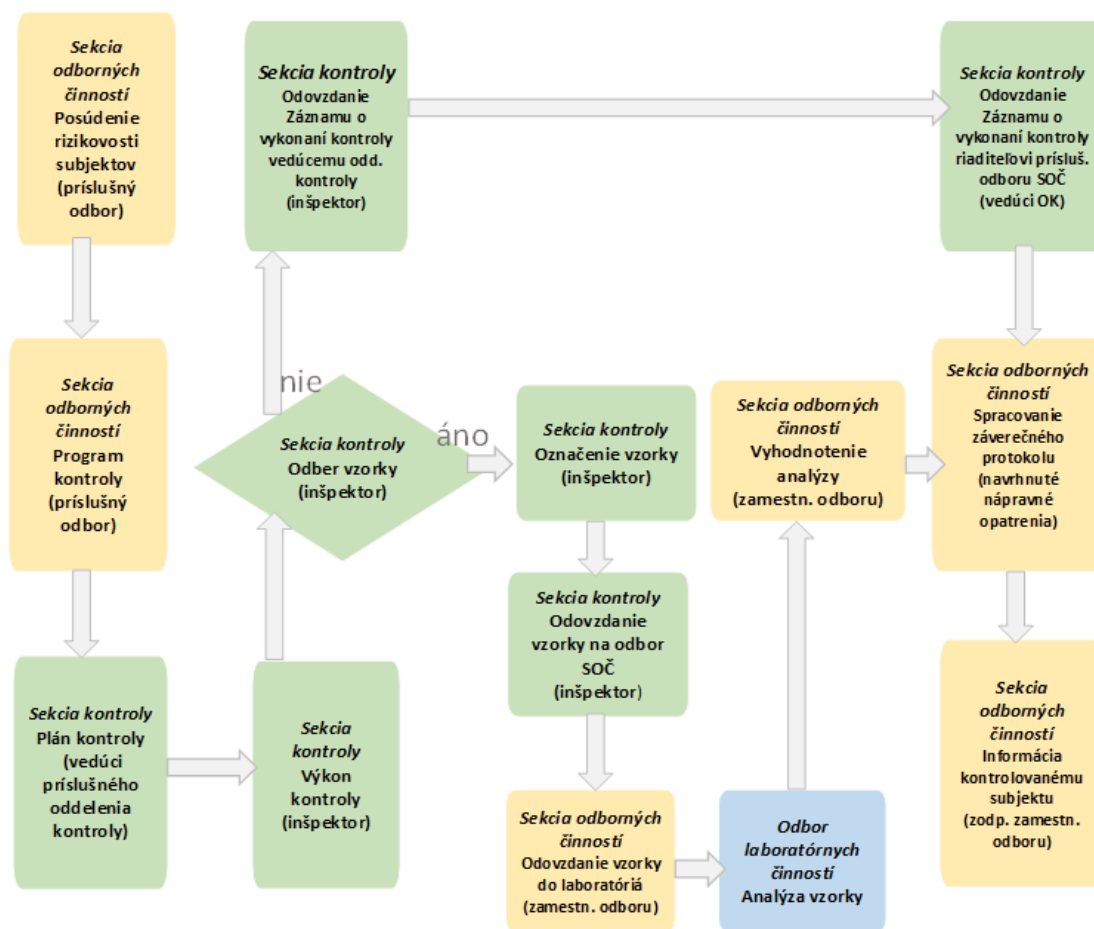
Členovia gremiálnej rady k 31.12.2019

Generálny riaditeľ	Ing. Peter Rusňák, PhD.	
Sekcia ekonomiky a hospodárskej správy	Ing. Štefan Korec	riaditeľ sekcie
Sekcia kontroly	Ing. Peter Řeháček, PhD.	riaditeľ sekcie
Sekcia odborných činností	Ing. Samuel Michálek	riaditeľ sekcie
Sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností	Ing. Daniela Bukovská	riaditeľka sekcie
Kancelária generálneho riaditeľa	Ing. Ľuba Gašparová	vedúca kancelárie
Osobný úrad	JUDr. Marek Chovan, PhD.	vedúci osobného úradu
Oddelenie kontroly a interného auditu	Ing. Jaroslav Remža, PhD. Mgr. Ing. Miriam Šimšíková	vedúci oddelenia
Samostatné oddelenie nákupu a verejného obstarávania	Ing. Peter Gráčik	

Organizačná schéma ÚKSÚP k 31.12.2019

Riadenie procesov medzi jednotlivými sekciami

1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie

1.1 Poslanie a prínos organizácie

Poslaním ÚKSÚP je prostredníctvom výkonu úradnej kontroly a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby (hnojivá, odrody, osivá a množiteľský materiál, prípravky na ochranu rastlín, krmivá), ako aj v oblasti vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby a výkonom skúšobníctva zabezpečiť zdravé a bezpečné zdroje pre výrobu potravín a krmív a ochranu zdravia ľudí, zvierat, rastlín a životného prostredia.

Vedenie a aktualizácia registrov, vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, posudkov a vypracovávanie odborných stanovísk umožňuje a zároveň podporuje činnosť podnikateľských subjektov v príslušnej oblasti poľnohospodárstva, ktorá je vykonávaná podľa platnej legislatívy.

Všetky činnosti ÚKSÚP sú vykonávané na základe príslušnej národnej a európskej legislatívy, jednotných metodických postupov, na vysokej profesionálnej úrovni, nestranne a objektívne. Na zisťovaných a vyhodnotených údajoch svojej činnosti je ÚKSÚP ekonomicky nezávislý. Výsledky slúžia hlavne poľnohospodárom, farmárom a podnikateľským subjektom v poľnohospodárskom sektore pre potreby ich ďalšieho zveľaďovania a prispievajú k celkovému zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti rastlinnej a živočíšnej výroby.

ÚKSÚP vykonávaním odbornej a kontrolnej činnosti participuje ako externá inštitúcia na úlohách delegovaných činností pre potreby Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“). Získané údaje slúžia pri kontrole rôznych agroenvironmentálnych opatrení pre naplnenie cieľov Programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020 a poskytovania podpory v rámci Spoločnej organizácie trhu s vínom.

1.2 Hlavné činnosti

Hlavné činnosti, ktoré ÚKSÚP zabezpečuje, vyplývajú z európskej a národnej legislatívy (viď. legislatívny rámec pri jednotlivých oblastiach odbornej činnosti):

- a) Úradná kontrola
 - prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“)
 - pestovania v EÚ autorizovaných geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“)
 - krmív
 - systému ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“)
 - vo fytosanitárnom sektore
- b) Štátna odborná kontrola
 - pôdy, certifikovaných hnojív, hnojív Európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“), vzájomne uznaných hnojív, používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív
 - používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív v zmysle nitrátovej smernice
 - množiteľského materiálu pestovaných rastlín v SR, aj pri dovoze z tretích krajín
 - pestovateľov, pestovateľských plôch a výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách GMR

- kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín
 - v oblasti vinohradníctva a vinárstva
 - ovocných sádov a chmeľníc v oblasti integrovanej a ekologickej produkcie
 - vo fytosanitárnom sektore
 - pôdy, do ktorej sa aplikoval čistiarenský kal alebo dnové sedimenty,
 - producenta čistiarenského kalu alebo producenta dnových sedimentov na požiadanie v spolupráci so zástupcom poverenej organizácie.
- c) Skúšobníctvo
- výkon štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie odrôd pestovaných rastlín a výkon skúšok na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť pre udelenie Šľachtiteľského osvedčenia novým odrodám
 - skúšanie biologickej účinnosti POR
 - výkon vegetačných skúšok množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - skúšanie biologickej účinnosti hnojív
 - výkon akreditovaných skúšok vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení pred ich uvedením na trh
- d) Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach
- e) Vedenie a aktualizácia nasledovných registrov:
- certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív
 - dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - pestovateľov geneticky modifikovaných rastlín
 - vinohradov
 - vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi
 - ovocných sádov a chmeľníc
 - autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod
 - autorizovaných pomocných POR a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod
 - dovozcov a výrobcov rastlinných komodít, ktoré podliehajú fytosanitárnej kontrole a skúšaniam
 - prevádzkovateľov v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby
 - oprávnených inšpekčných organizácií pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
 - krmivárskych podnikov
- f) Autorizácia POR, pomocných prípravkov, hodnotenie účinných látok, safenerov a synergentov
- g) Fytosanitárna kontrola
- rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
 - množiteľských porastov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- h) Monitoring škodlivých organizmov, vrátane vzorkovania pôdy, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- i) Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“), stanovenie pôdnej reakcie a obsahu živín
- j) Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu

- k) Vedecko-výskumná činnosť strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy (Výskumné centrum potenciálu biomasy)
- l) Znalecká, posudková, projektová, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť

1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie

Hlavné priority organizácie

- zabezpečiť dobudovanie a dovybavenie hraničných kontrolných staníc (ďalej len „HKS“) tak, aby spĺňali minimálne požiadavky na miesta vstupu v zmysle čl. 64 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, ktoré sa začalo uplatňovať dňom 14.12.2019
- rozšíriť laboratórne činnosti o mikrobiologické skúšky na maticiacich pôdy, hnojív a krmív
- zaviesť a vyhlásiť vlastný systém manažérstva kvality ÚKSÚP, ktorým sa zabezpečí efektívny výkon úradnej kontroly, inšpekcie a certifikácie
- stabilizovať pôdu v užívaní ÚKSÚP na zabezpečenie úloh súvisiacich so skúšobníctvom a odrodovými skúškami
- odborná príprava a realizácia „Národného programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky“ s cieľom včas identifikovať prvé prieniky škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“), a tým zvýšiť účinnosť nariadených rastlinolekárskeho opatrení
- zabezpečenie ochrany územia SR pred zavlečením organizmov škodlivých pre rastliny rastlinolekárskeho kontrolou na hraničných kontrolných staniciach
- príprava priestorov na presun pracovísk troch odborov sekcie odborných činností a inšpektorov sekcie kontroly z Bratislavy, Matúškova 21 do priestorov pracoviska TSÚP v Rovinke, Majerská 326/47
- obnovovať maloparcelnú poľnohospodársku techniku za účelom skvalitniť a zefektívniť činnosti v skúšobníctve
- stabilizovať a posilniť špičkových expertov primeraným finančným ohodnotením

1.3.1 Plnenie priorít

Priority boli vytýčené s cieľom čo najefektívnejšie zabezpečiť výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby a výkon skúšobníctva a zároveň stabilizovať odborných zamestnancov ÚKSÚP vo všetkých oblastiach svojej činnosti.

Pre stabilizáciu a posilnenie zamestnancov sa nastavil model ohodnotenia zvýšením platových tried z hľadiska najnáročnejšej odbornej činnosti, ktorú zamestnanec vykonáva a zvýšením osobného príplatku. Priemerná mesačná mzda vzrástla z 960,00 EUR v roku 2017 na 1 205,71 EUR v roku 2019.

S cieľom zabezpečiť úlohy vyplývajúce z legislatívy a splniť vytýčené priority sa v priebehu roka 2019 uskutočnili rekonštrukčné práce objektov v správe ÚKSÚP:

- rekonštrukcia objektov v rámci areálu Matúškova 21 Bratislava – pavilón B. Modernizáciu laboratórií bolo potrebné vykonať z viacerých dôvodov, medzi najprioritnejšie patrilo zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pracovníkom laboratórií tak, ako

predpisuje norma ISO/IEC 17025:2017, ale aj zefektívniť využitie pracovného priestoru, technické zabezpečenie laboratórií a šetriť finančné prostriedky štátu

- rekonštrukcia laboratórnych priestorov v Rovinke za účelom zriadenia mikrobiologického laboratória
- zriadenie kancelárskych a laboratórnych priestorov na SS Vígľaš (príprava na presťahovanie pracovísk z priestorov pracoviska ÚKSÚP vo Zvolene)
- odkúpenie pozemku pod budovou v Rovinke

Organizačné zmeny zrealizované v roku 2019:

- k 01.03.2019 sa premiestnili z pracoviska v Bratislave, Matúškova 21 na pracovisko Rovinka, Majerská 326/47 tri odbory sekcie odborných činností: odbor osív a sadív, odbor registrácie pesticídov, odbor odrodového skúšobníctva a inšpektori sekcie kontroly,
- k 01.12.2019 došlo k zmene názvu dvoch laboratórií:
Testovacie pracovisko životného prostredia zmenené na Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov (SLAPe) a Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky zmenené na Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov (SLDŠO).

2. Odborná činnosť ÚKSÚP

2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

2.1.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MPRV SR č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- Nariadenie vlády č. 174/ 2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- Zákon č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/ 2009 a (ES) č. 1107/ 2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/ 2003
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 1774/2002
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych predpisov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady č. 97/78, pokiaľ ide o vzorky a predmety vyňaté spod kontroly veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej kontroly
- Nariadenie komisie EÚ č. 1307/2014 o zamedzení využívania biomasy na energetické účely z pôdy s vysokou hodnotou z hľadiska biodiverzity
- Smernica 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie

2.1.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti uvádzania hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov do obehu, agrochémie pôdy, výživy rastlín a pôsobnosti štátnej správy v tejto oblasti zabezpečuje Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (ďalej len „OPHOZE“), ktorú ustanovuje Zákon o hnojivách č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hnojivách“) podriadená a súvisiaca legislatíva.

Činnosť OPHOZE pozostáva z nasledovných činností:

- certifikácia hnojív, vydávanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov
- uznávanie a zaradovanie hnojív uvedených na trh v inom členskom štáte Európskej únie do Zoznamu vzájomne uznaných hnojív na základe žiadosti
- vedenie registra certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív, zoznamu subjektov, ktoré uvádzajú na území Slovenskej republiky do obehu hnojivá s označením „Hnojivo ES“
- metodicky vedie a vyhodnocuje agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy, t. j. zabezpečuje celoplošné agrochemické skúšanie poľnohospodársky využívannej pôdy, určuje záväznú metodiku postupu odberu pôdných vzoriek súvisiacich s pôdnou úrodnosťou a s jej znečistením rizikovými prvkami a rizikovými látkami, metódy skúšania pôdy a kritériá hodnotenia stanovených obsahov živín a ostatných ukazovateľov pôdy, overuje metódy agrochemického skúšania pôdy a vypracováva záväzné posudky s cieľom regulovať používanie hnojív tak, aby sa dosiahla alebo udržala trvalá produkčná schopnosť pôdy a vylúčilo sa jej znečistenie
- metodicky vedie a vyhodnocuje, v rámci agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, poľné stacionárne hnojárske pokusy, ktoré umožňujú získavanie podkladov na preskúšavanie kritérií hodnotenia, kategorizácie pôdneho fondu a posudkov
- metodicky vedie, vykonáva a vyhodnocuje preskúšavanie biologickej účinnosti hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov
- vykonáva štatistické zisťovanie: spotreby hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov, čistiarenských kalov a dnových sedimentov, o objeme skladovacích kapacít hospodárskych hnojív, o počtoch hospodárskych zvierat podľa kategórií a spôsobe ich ustajnenia, produkcie sekundárnych zdrojov živín a kompostov uvedených do obehu
- vedie a aktualizuje databázu o spotrebe hnojív, živinovom režime pôdy a ostatných agrochemických vlastnostiach poľnohospodárskej pôdy; súčasťou databázy je aj plošná evidencia aplikovaných čistiarenských kalov, dnových sedimentov a evidencia o vybudovaných skladovacích kapacitách na hnojivá a hospodárske hnojivá v nadväznosti na spôsob ustajnenia jednotlivých druhov zvierat a o ostatných rizikových bodoch znečistenia pôdy a vody a rizikových prvkoch a rizikových látkach
- uzatvára dohody s fyzickými a právnickými osobami na vykonávanie odberu vzoriek na preskúšanie poľnohospodársky využívannej pôdy
- udeľuje výnimky poľnohospodárskym subjektom z obdobia zákazu používania dusíkatých hnojivových látok v zraniteľných oblastiach
- metodicky vedie a vyhodnocuje kontrolnú činnosť nad dodržiavaním ustanovení zákona o hnojivách: u podnikateľov v poľnohospodárstve a obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach, ktorá je zameraná na skladovanie a používanie hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov; skladovanie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach; používanie dusíkatých hnojivových látok v zraniteľných oblastiach a vedenie evidencie: u výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov hnojív, ktorá je zameraná na uvádzanie do obehu iba certifikovaných, vzájomne uznaných hnojív, alebo hnojív s označením slovami „Hnojivo ES“
- registruje dovozcov hnojív s označením „Hnojivo ES“ uvedeného do obehu v rámci SR; následne kontroluje označovanie, balenie a skladovanie hnojív a vedenie evidencie; producentov sekundárnych zdrojov živín, producentov kompostov
- vedie databázu fyzických osôb a právnických osôb poverených odberom pôdných vzoriek
- vydáva na základe výsledku vykonanej kontroly a podľa závažnosti zistených nedostatkov: posudok o zníženej akosti hnojiva; rozhodnutie, ktorým zakáže výrobu hnojiva, uvádzanie hnojiva do obehu, jeho používanie, aplikáciu sekundárneho zdroja živín alebo kompostu do poľnohospodárskej pôdy alebo na lesné pozemky, alebo ktorým

nariadi zneškodnenie hnojiva; rozhodnutie o regulačnom opatrení pri aplikácii a skladovaní hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov alebo vo zvlášť závažných prípadoch dočasne zakáže hospodárenie na pôde z hľadiska možného ohrozenia životného prostredia alebo kvality a hygienickej neškodnosti produkcie

- registruje údaje a výsledky z kontroly vykonanej podľa odsekov 1 a 3 § 14 zákona o hnojivách aj spolu s identifikačnými údajmi kontrolovaného subjektu v registračnom a informačnom systéme
- vedie a aktualizuje databázu podnikateľov v pôdohospodárstve, ktorá obsahuje identifikačné číslo, názov, sídlo, kontaktné údaje podnikateľa v pôdohospodárstve a miesto a výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy
- eviduje údaje o dodatočnom skladovaní hospodárskych hnojív na inom mieste alebo iné zhodnotenie hospodárskych hnojív do splnenia limitu šiestich mesiacov v zraniteľných oblastiach podľa § 10b ods. 1 zákona o hnojivách
- metodicky vedie, vykonáva a vyhodnocuje na účely kontroly, úradné odbery vzoriek pôdy, hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov
- ukladá pokuty za priestupky a iné správne delikty
- poskytuje ministerstvu informácie o hnojivách, hospodárskych hnojivách, sekundárnych zdrojoch živín a kompostoch, o kontrolách, porušeníach a uložených sankciách
- plní ďalšie úlohy ustanovené zákonmi, im podriadenej a súvisiacej legislatívy, všeobecnými predpismi a dohodami

Kontrolnú činnosť ÚKSÚP podľa zákona o hnojivách zabezpečuje Sekcia kontroly - Oddelenie kontroly pôdy a hnojív (ďalej len „OKPH“).

Činnosť ÚKSÚP v oblasti obnoviteľných zdrojov energií, ktorú ustanovuje zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vykonáva pracovisko OPHOZE, umiestnené v TSÚP Rovinka. Pozostáva z týchto činností:

- vyjadrenia a vypracovávanie osvedčení o inovatívnosti k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek Pôdohospodárskej platobnej agentúry
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu zabezpečovaním fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti obnoviteľných zdrojov energií, energetiky a mechanizácie poľnohospodárstva
- spracovávanie koncepčných, legislatívnych a hodnotiacich materiálov pre MPRV SR; príprava, vypracovanie a pripomienkovanie materiálov v oblasti bioenergetiky vypracovaných v iných rezortoch
- štandardizácia fyzikálno-mechanických a chemických kritérií pre pevné palivo z poľnohospodárskej biomasy, zabezpečuje normalizačnú činnosť v oblasti tekutých biopalív a bioplynu
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy
- vypracovávanie analýz vplyvu biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti od pestovania surovín cez spracovanie až po ich výrobu
- vytvára predpoklady využitia poznatkov, technického vybavenia a skúseností pracovníkov pri odbornej a praktickej výučbe v rámci nového vyučovacieho odboru na stredných odborných poľnohospodárskych školách „Bioenergetika“
- v poradenskej činnosti ako jeden z hlavných spracovateľov Akčného plánu využívania biomasy, a zároveň ako Centrum pre výskum biomasy, sa svojou činnosťou snaží naplňať ciele a závery tohto koncepčného materiálu
- vykonáva chemické, fyzikálne a mechanické analýzy poľnohospodárskej biomasy a tuhých palív z biomasy
- sleduje výťažnosť bioplynu z rôznych druhov poľnohospodárskej biomasy

- vypracováva stanoviská k pripravovaným legislatívnym normám v oblasti obnoviteľných zdrojov energie
- zabezpečuje výskum strojov a technologických liniek a ich aplikácií z hľadiska udržateľného rozvoja poľnohospodárskej výroby a dodržiavania environmentálnych požiadaviek
- vypracovávanie projektových štúdií vybavenosti podnikateľských subjektov vhodnou technikou na pestovanie, zber, spracovanie a energetické využívanie poľnohospodárskej biomasy pri jej transformácii na teplo, elektrinu a chlad
- účasť na tvorbe a činnosti integrovaného informačného systému vedecko-technických informácií rezortu pôdohospodárstva a spolupráca pri spracovávaní koncepčných podkladov a dokumentov týkajúcich sa využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely
- transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepčná, prognostická, expertízna, vzdelávacia a projektová činnosť

Jednotlivé činnosti v rámci vnútroorganizačnej štruktúry OPHOZE zabezpečujú referáty:

- certifikácie hnojív
- agrochemického skúšania pôdy
- výživy rastlín
- obnoviteľných zdrojov energií
- legislatívy a správneho konania

2.1.2.1 Referát certifikácie hnojív

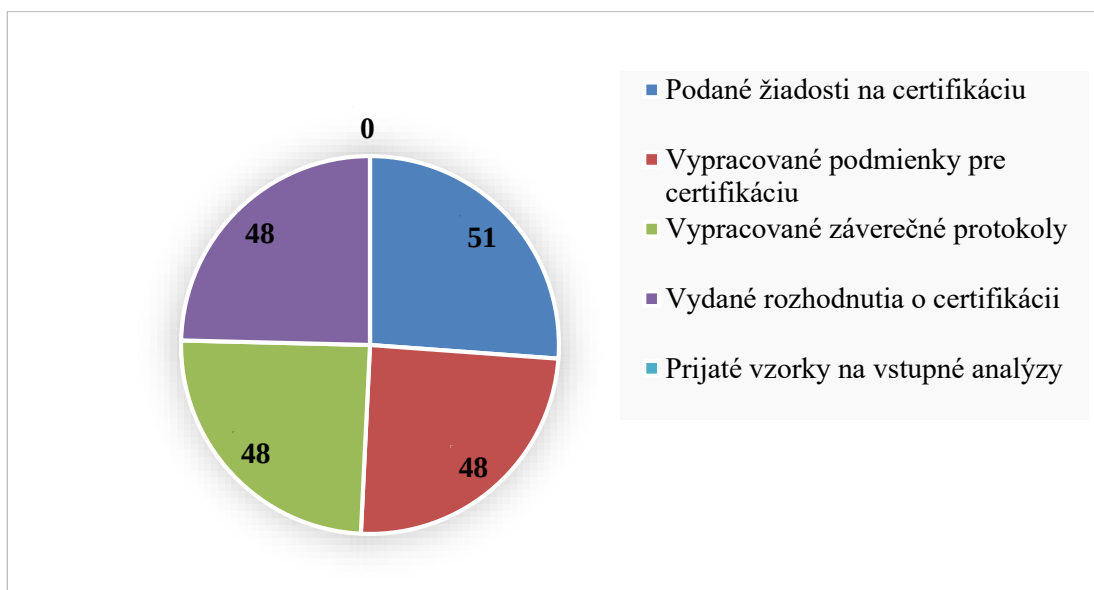
2.1.2.1.1 Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok pred ich uvedením do obehu v SR

Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok je vykonávaná na základe žiadosti výrobcov alebo dovozcov predmetných výrobkov.

Certifikačné konanie pozostáva z posúdenia technickej dokumentácie, označovania, balenia výrobku a kompletnej analýzy reprezentatívnej vzorky výrobku v skúšobnom laboratóriu akreditovanom SNAS podľa STN EN ISO/IEC 17 025. Z výsledkov zistení je vypracovaný záverečný protokol, v ktorom sa skonštatuje, či výrobok vyhovel alebo nevyhovel podmienkam certifikácie. V prípade kladného výsledku je vydaný certifikát, ktorý žiadateľa oprávňuje uviesť výrobok do obehu v Slovenskej republike. Právoplatnosť certifikátu je v súlade s platnou legislatívou na 5 rokov.

V oblasti certifikácie hnojív pracovisko uzavrelo certifikačné konanie vydaním 48 certifikátov.

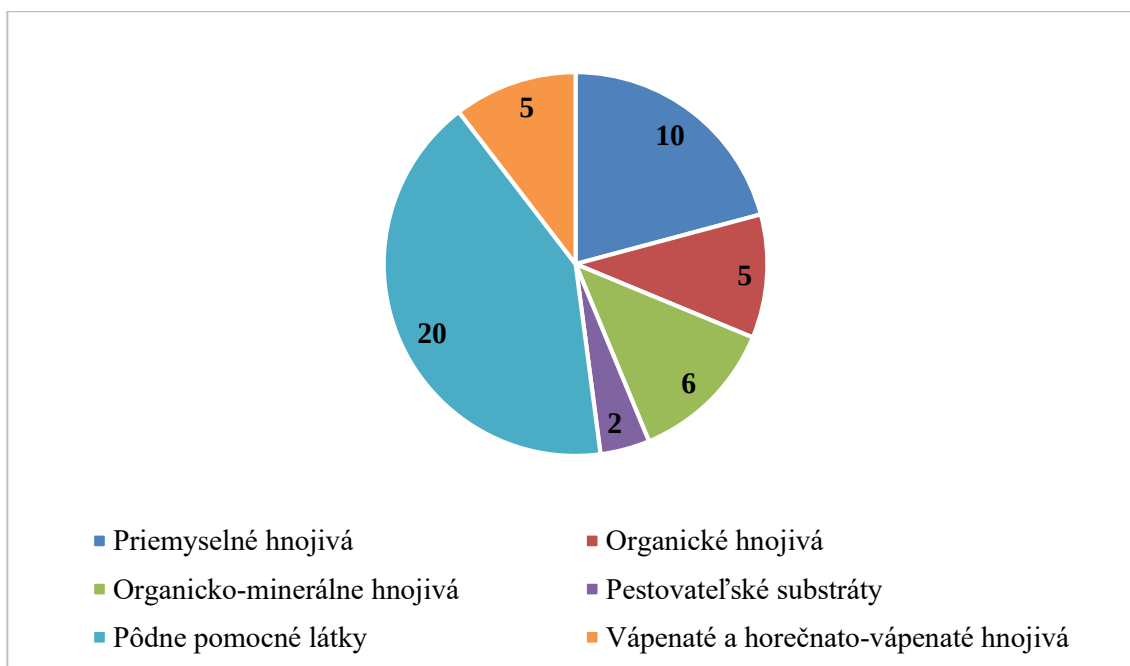
Certifikácia hnojív v roku 2019

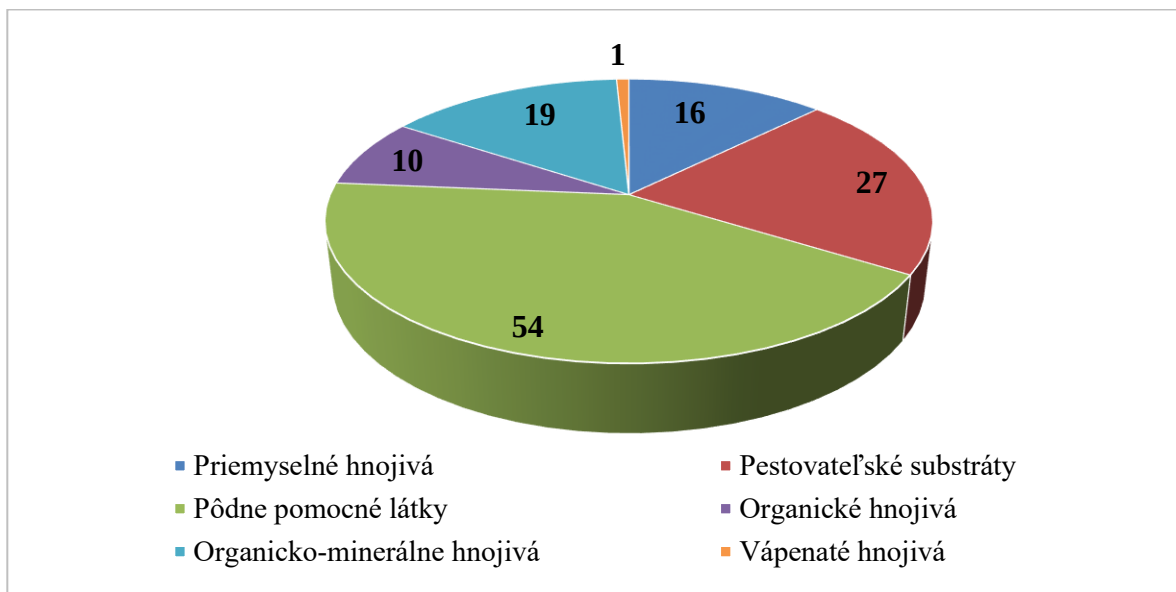
Prehľad vydaných certifikátov za rok 2019

Druh hnojiva	Počet vydaných certifikátov
Priemyselné hnojivá	10
Organické hnojivá	5
Organicko-minerálne hnojivá	6
Pestovateľské substráty	2
Pôdne pomocné látky	20
Vápenaté a horečnato-vápenaté hnojivá	5

Certifikáty vydané v roku 2019

2.1.2.1.2 Vzájomne uznané hnojivá v roku 2019 podľa Nariadenia EP a Rady č. 764/2008

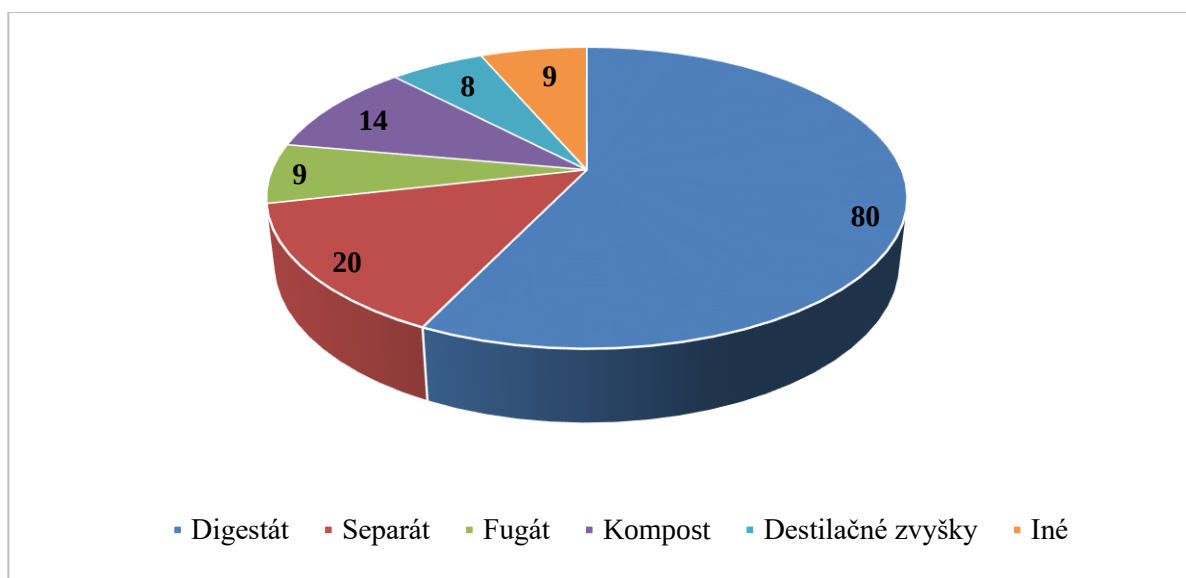

2.1.2.1.3 Sekundárne zdroje živín a komposty

V zmysle zákona o hnojivách ÚKSÚP vydáva povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov na základe žiadosti producenta. K žiadosti musia byť dodané aj výsledky analýz sekundárnych zdrojov živín a kompostov, najmä obsah základných živín a rizikových prvkov, ale zároveň aj mikrobiologické analýzy na neprítomnosť *Salmonely* a povolený obsah *Enterococcaceae* (*E. coli*) a taktiež výrobná dokumentácia.

V roku 2019 bolo vydaných 140 povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov. Prevažná časť povolení bola vydaná na produkty z bioplynových staníc – digestáty, separáty, fugáty. Na digestáty bolo vydaných 80 povolení, 20 na separáty, 9 na fugáty. Na používanie kompostov bolo vydaných 14 povolení, na destilačné zvyšky 8 povolení a 9 povolení na iné.

Povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín v roku 2019

2.1.2.2 Referát agrochemického skúšania pôdy (ASP)

2.1.2.2.1 Agrochemické skúšanie pôdy

Agrochemické skúšanie pôd je pravidelné celoplošné monitorovanie hodnoty pôdnej reakcie (pH) a živinového režimu poľnohospodárskych pôd SR. Celý proces ASP upravuje §11 zákona o hnojivách a Vyhláška č. 151/ 2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív a ktorá zároveň stanovuje aj kritéria hodnotenia ASP.

Referát ASP OPHOZE je rozdelený na 3 pracoviská – Bratislava, Zvolen, Košice, ktoré úzko spolupracujú s príslušnými laboratóriami Odboru laboratórnych činností (OLČ). Pôdne vzorky ASP z celej SR boli v roku 2019 analyzované v Skúšobnom laboratóriu pôdy a hnojív (SLAPH) v Bratislave, Skúšobnom laboratóriu pôdy (SLAP) vo Zvolene a Skúšobnom laboratóriu pôdy (SLAP) v Košiciach.

V pôdnych vzorkách je v rámci ASP stanovovaná: pôdna reakcia (pH) v 0,01M roztoku CaCl_2 a obsah makroživín vo forme prístupnej pre rastliny, a to: fosforu (P), draslíka (K), horčíka (Mg). V trvalých kultúrach (vinice, chmeľnice, ovocné sady) sa stanovuje aj obsah vápnika (Ca). Celý proces ASP – od prípravy podkladov pre vyzvané subjekty až po spracovanie výsledkov a tvorbu výstupných zostáv pre poľnohospodárske subjekty je spracovávaný prostredníctvom PC programu ASP, v ktorom sú dáta viazané na plochu (súradnicový systém WGS84). Celý proces ASP je detailne popísaný v Metodickom pokyne č. 7/2018, ktorý je dostupný na webovej stránke ÚKSÚP a v tlačenej forme je zasielaný poľnohospodárskym subjektom spolu s výzvou na odber ASP.

Keďže rok 2018 bol posledným odberovým rokom XIII. cyklu ASP, bola na jar 2019 vypracovaná súhrnná hodnotiacia správa XIII. cyklu ASP, ktorá je v plnej verzii spolu so všetkými prílohami (vo forme tabuliek, grafov a mapových výstupov) dostupná na webovej stránke OPHOZE, ÚKSÚP.

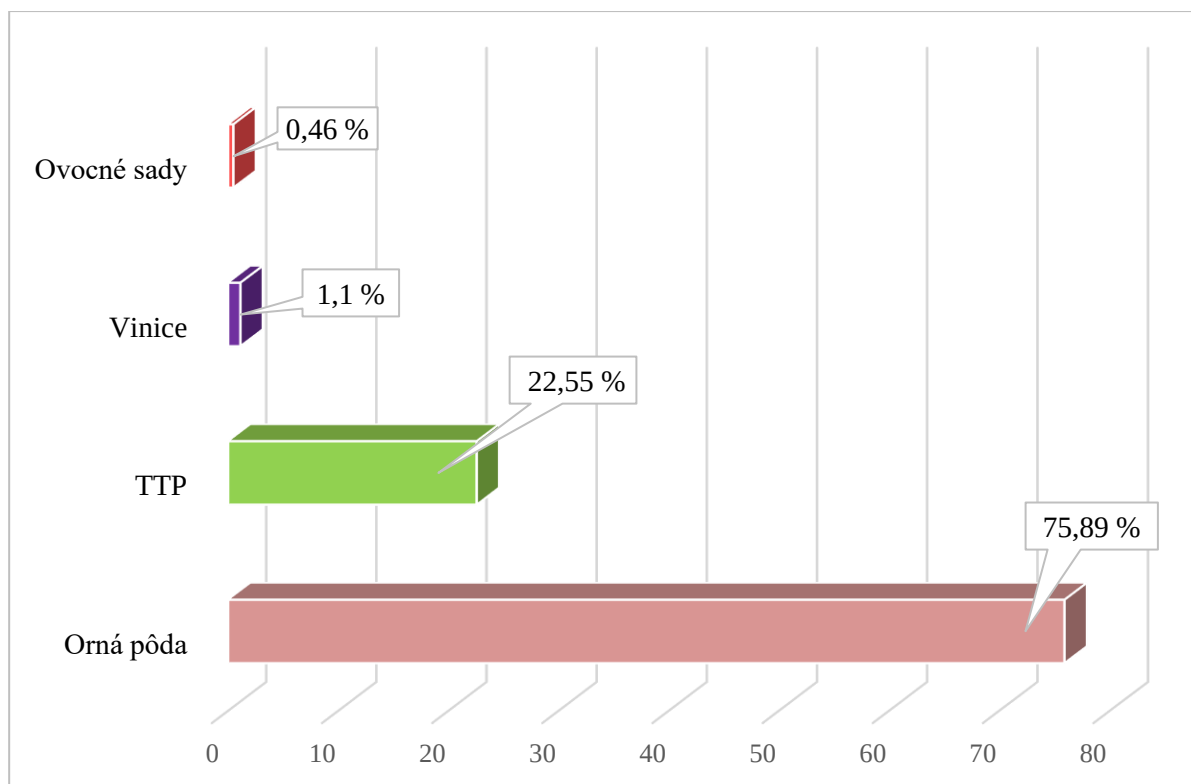
Rok 2019 tak bol zahajujúcim, prvým odberovým rokom XIV. cyklu ASP. V danom roku boli odbornými zamestnancami Referátu ASP zaslané výzvy a podklady pre odbery pôdnych vzoriek ASP pre 601 poľnohospodárskych subjektov.

Celkovo boli počas roku 2019 odoslané výstupné zostavy s výsledkami analýz pôdnych vzoriek pre 427 poľnohospodárskych subjektov. Zanalyzovaných bolo 21 509 pôdnych vzoriek, ktoré reprezentovali 187 932,58 ha poľnohospodárskej pôdy.

Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy v roku 2019

Kultúra	Výmera (ha)
Orná pôda	142 624,98
Trvalé trávne porasty (TTP)	42 379,97
Vinica	2 070,92
Ovocný sad	856,71
Chmeľnica	0,00
SPOLU	187 932,58

**Percentuálne zastúpenie jednotlivých kultúr v analyzovaných pôdnych vzorkách ASP
v roku 2019**

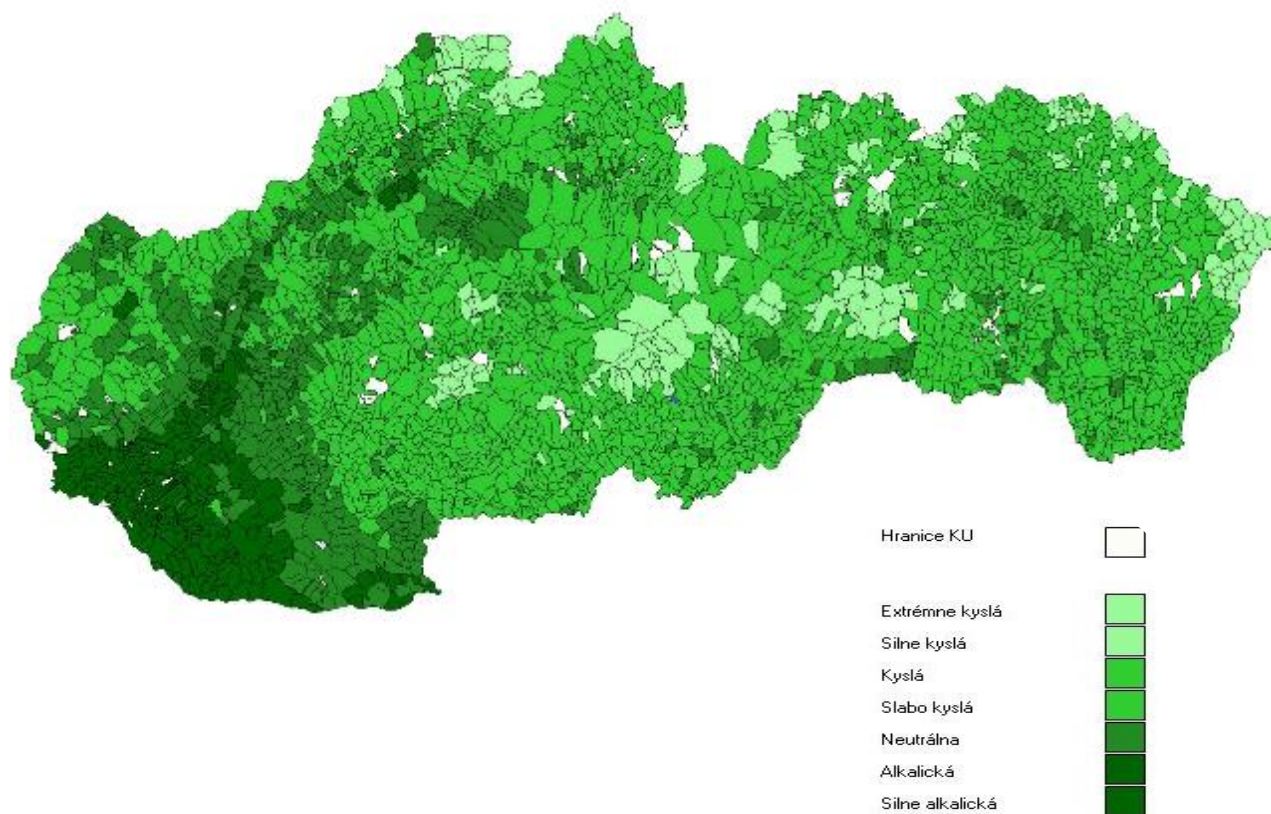
**Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy po jednotlivých okresoch a kultúrach
v roku 2019**

Okres	Orná pôda <i>ha</i>	TTP <i>ha</i>	Vinica <i>ha</i>	Ovocný sad <i>ha</i>	PP <i>ha</i>	Počet vzoriek <i>ha</i>
Bánovce nad Bebravou	782,23	83,96			866,19	85
Banská Bystrica	1 449,30	2 455,49			3 904,79	472
Banská Štiavnica	121,02	789,45			910,47	144
Bardejov	805,20	1938,71			2743,91	285
Bratislava	4 224,85	54,39	307,14	268,03	4 854,41	581
Brezno	70,41	1 769,33			1 839,74	191
Bytča		37,94			37,94	3
Čadca		1 025,97			1 025,97	184
Detva	229,96	345,25			575,21	101
Dolný Kubín	339,94	1 112,65		10,06	1 462,65	191
Dunajská Streda	11 267,00	25,07	9,60	69,48	11 371,15	1 204
Galanta	3 826,33		51,01	83,02	3 960,36	425
Gelnica	64,87	1 069,25			1 134,12	152
Hlohovec	4 605,18	109,14	323,96	6,69	5 039,97	602
Humenné	45,95	213,63		33,90	293,48	61
Ilava	29,11	50,28			79,39	13

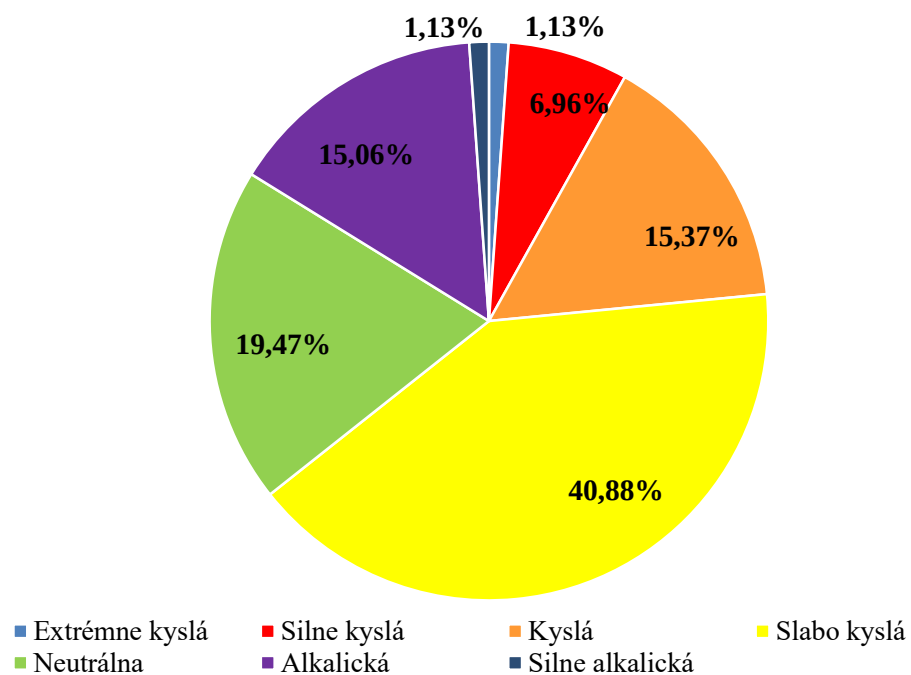
Kežmarok	1 799,04	1 095,85			2 894,89	313
Komárno	4 209,95	5,35	222,02	33,39	4 470,71	540
Košice	5 803,04	503,61	7,56		6314,21	783
Krupina	587,47	650,18			1 237,65	188
Kysucké Nové Mesto	274,83	902,96			1 177,79	150
Levice	11 367,46	18,70	23,11		11 409,27	1 147
Levoča	878,33	1 741,33			2 619,66	277
Liptovský Mikuláš	435,58	1 950,24			2 385,82	255
Lučenec	4 146,74	1 851,02		24,71	6 022,47	722
Malacky	574,81	214,00			788,81	74
Martin	544,51	776,88			1 321,39	158
Medzilaborce	96,31	1 022,27		15,24	1 133,82	135
Michalovce	2 668,41	365,05			3 033,46	378
Myjava	759,39	326,54		69,49	1 155,42	164
Námestovo	526,00	1 864,53		14,91	2 405,44	271
Nitra	10 455,10	83,74	131,63	65,52	10 735,99	1 087
Nové Mesto nad Váhom	1 077,20	289,96		9,15	1 376,31	167
Nové Zámky	10 535,85	128,21	200,36	110,31	10 974,73	1 182
Partizánske	2 763,49	171,72			2 935,21	352
Piešťany	4 691,68				4 691,68	451
Poltár	49,23	242,50		14,51	306,24	52
Poprad	228,08	362,49			590,57	64
Považská Bystrica	88,81	412,23			501,04	58
Prešov	2 340,75	815,18		1,74	3 157,67	350
Prievidza	962,53	1 203,63		3,26	2 169,42	261
Púchov	45,45	144,74			190,19	24
Revúca	888,29	1 096,74			1 985,03	259
Rimavská Sobota	1 512,49	1 400,63			2 913,12	389
Rožňava	34,05	446,28			480,33	66
Ružomberok		325,32			325,32	33
Sabinov	448,06	307,90			755,96	102
Senec	4 028,84	268,99			4 297,83	417
Senica	3 910,81	1 936,75	6,47		5 854,03	549
Skalica	1 353,00	131,57	8,52		1 493,09	147
Snina	3,78	110,53			114,31	15
Sobrance		51,05			51,05	13
Spišská Nová Ves	1 032,53	598,71			1 631,24	193
Stará Ľubovňa	40,78	568,82			609,60	79
Stropkov	125,08	283,14			408,22	62
Svidník	1 210,64	685,61			1 896,25	245
Šaľa	450,64				450,64	55
Trebišov	6 773,48	527,17	9,63	7,74	7 318,02	872
Trenčín		246,47	11,47		257,94	43

Topoľčany	4 537,08	76,34	9,62	2,64	4 625,68	453
Trnava	11 878,18	40,56	60,43		11 979,17	1177
Turčianske Teplice		136,38			136,38	14
Tvrdošín	162,62	880,60			1 043,22	100
Veľký Krtíš	2 254,94	221,68	406,71	12,92	2 896,25	546
Vranov nad Topľou	2027,01	214,55			2241,56	263
Zlaté Moravce	1 622,47	75,73	249,72		1 947,92	279
Zvolen	756,33	1 267,11	31,96		2 055,40	301
Žarnovica		289,68			289,68	40
Žiar nad Hronom	1 693,56	1 030,62			2 724,18	348
Žilina	108,93	937,62			1 046,55	152
Spolu	142 624,98	42 379,97	2 070,92	856,71	187 932,58	21 509

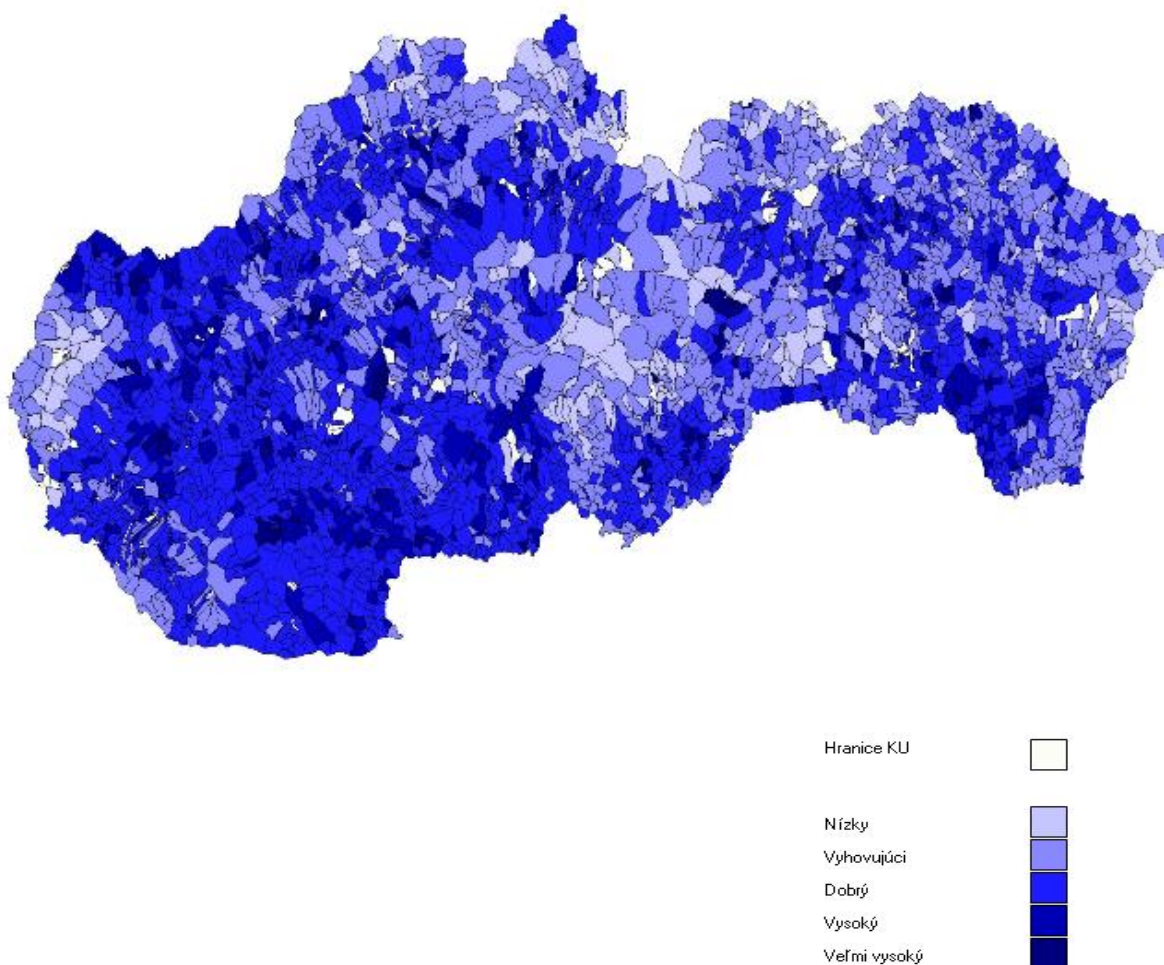
Vyhodnotenie pôdnej reakcie pH v rokoch 2012-2019

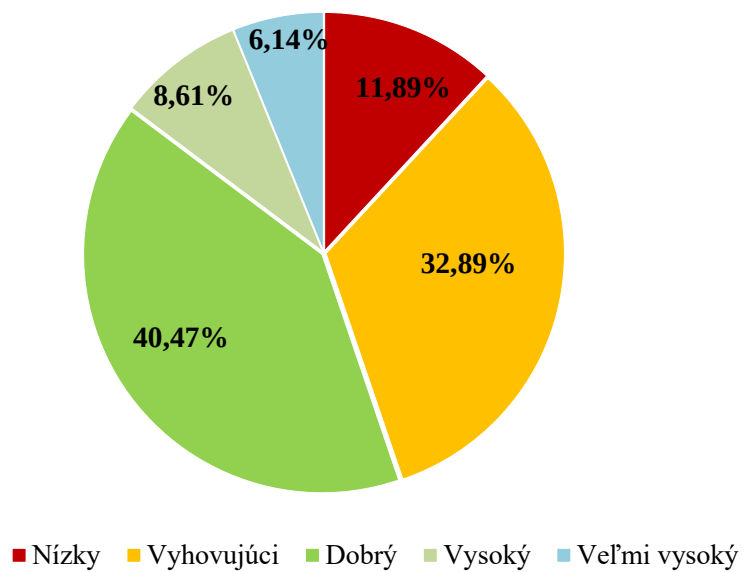
Kategórie pôdnej reakcie (pH) v % v roku 2019

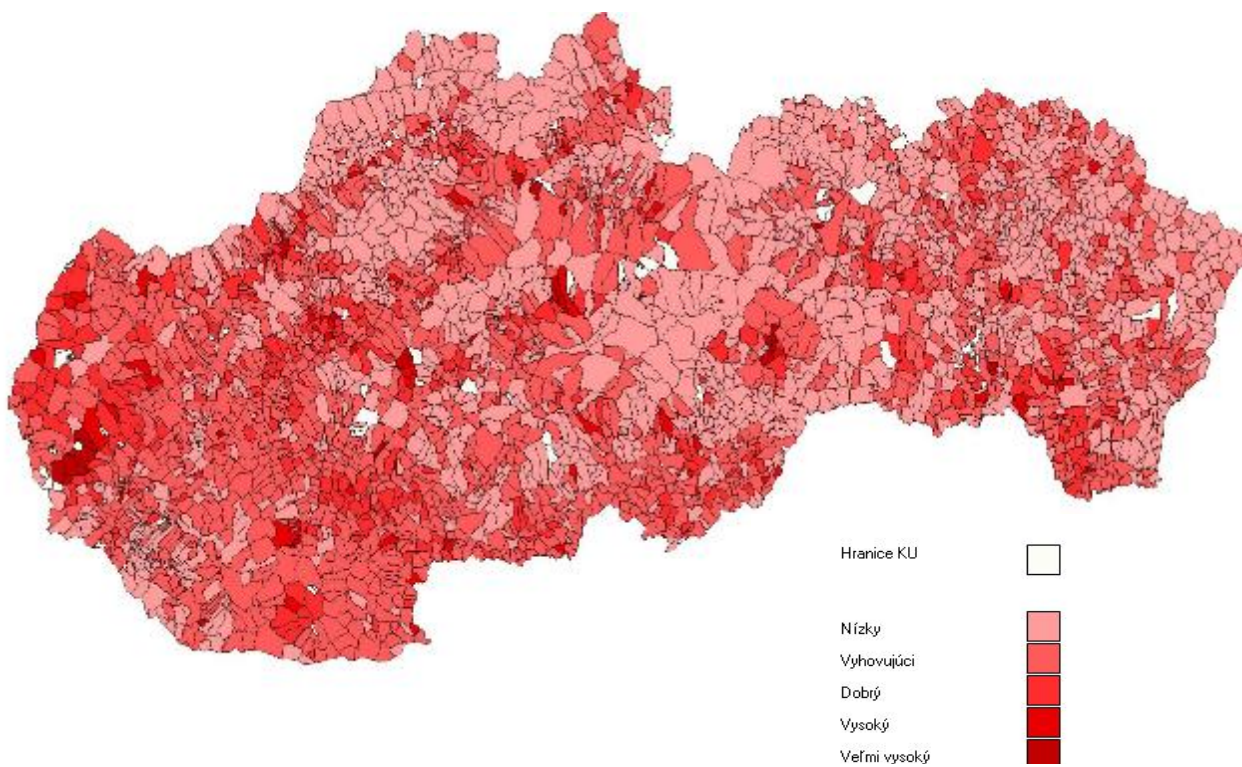
Vyhodnotenie obsahu prístupného draslíka v rokoch 2012 – 2019

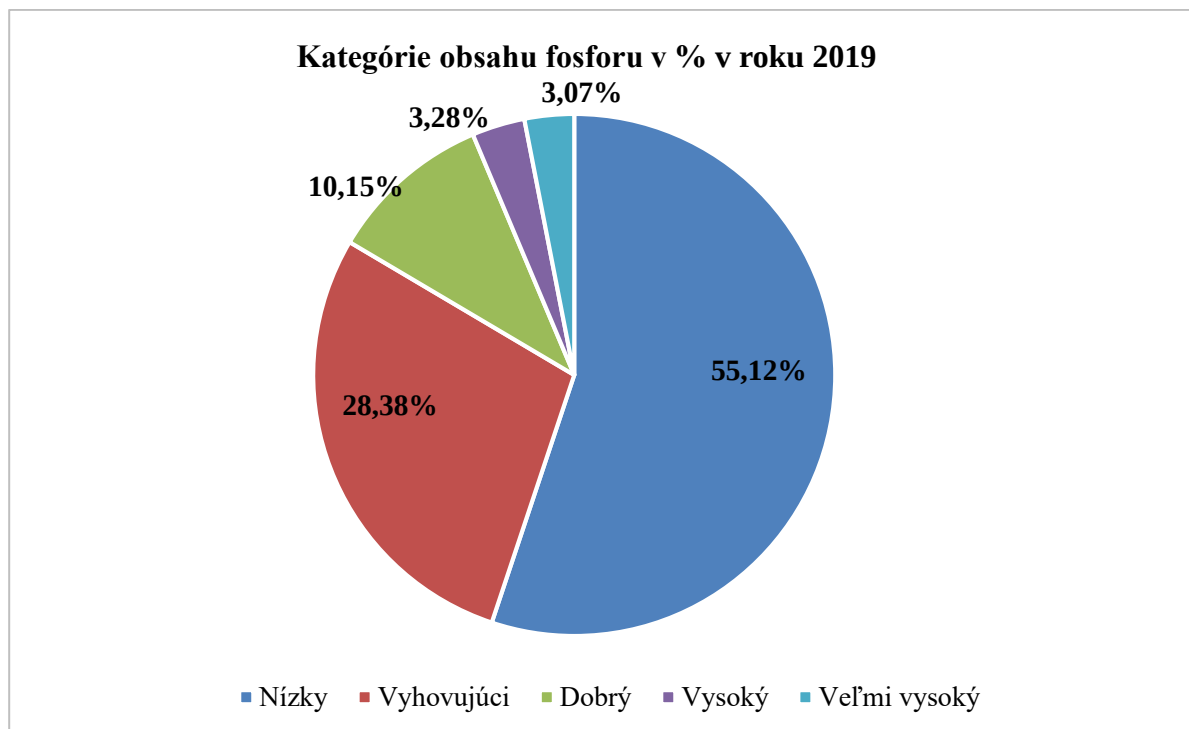

Kategórie obsahu draslíka v % v roku 2019

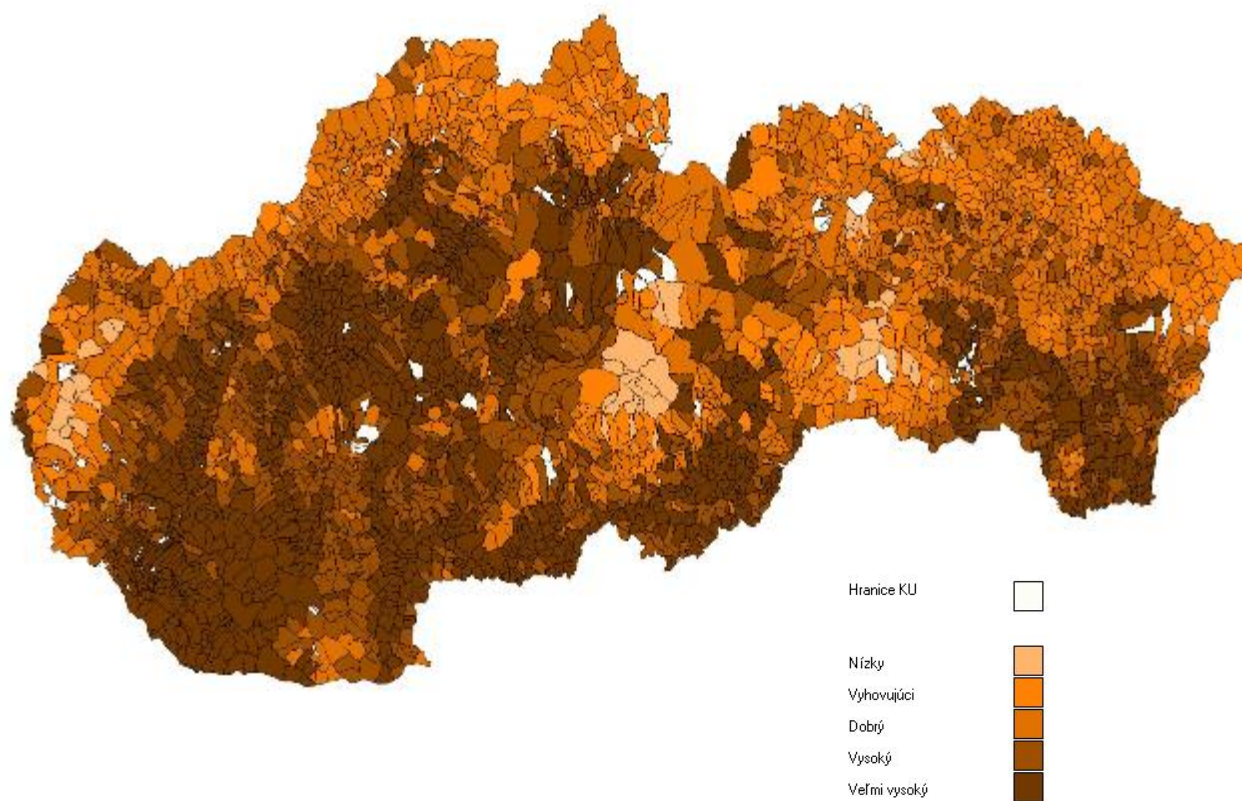

Vyhodnotenie obsahu prístupného fosforu v rokoch 2012 – 2019

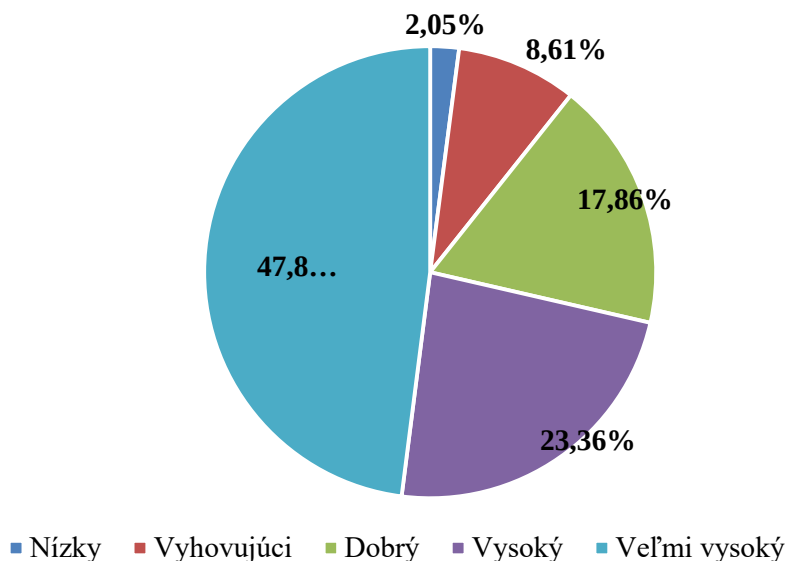

Vyhodnotenie obsahu prístupného horčíka v rokoch 2012 – 2019

Kategórie obsahu horčička v % v roku 2019

2.1.2.2.2 Ostatná činnosť

Na jar 2019 bola referátom ASP vypracovaná Záverečná hodnotiacia správa XIII. cyklu Agrochemického skúšania pôd (ASP), ktorá je verejnosti dostupná na webovej stránke odboru. Zároveň boli výsledky XIII. cyklu ASP propagované aj vo forme mapových vyhodnotení živinového režimu a pôdnej reakcie na poľnohospodárskej výstave Agrokomplex 2019, ako aj na výstave Celoslovenské dni poľa v Dvoroch nad Žitavou.

Získané výsledky boli rovnako poskytnuté aj verejnosti formou hodnotiaceho článku v časopise Naše pole a aj na webovej doméne Agroinštitútu, venovanej agroporadenstvu (<http://www.agroporadenstvo.sk/index.php?pl=58&article=1652>)

2.1.2.3 Referát výživy rastlín

2.1.2.3.1 Poľné stacionárne hnojárske pokusy

V rámci agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, referát zabezpečuje metodické vedenie poľných stacionárnych pokusov podľa metodiky od 2012 do 2019 roku, so zameraním na zhodnotenie vplyvu intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd. Výkon pokusov zabezpečuje Odbor výkonu skúšobníctva na piatich skúšobných staniách ÚKSÚP (Báhoň, Bodorová, Haniska, Jakubovany a Vígláš). V zberovom roku 2019 bola v pokusoch použitá plodina pšenica letná forma ozimná (KVO a ZVO), použitá bola odroda VIRIATO. Úlohou stacionárnych pokusov je trvalé sledovanie zmien a vývoja agrochemických parametrov. Sledovanie dynamiky dusíka v pôde bolo realizované v rámci poľných stacionárnych pokusov na 3 skúšobných staniách ÚKSÚP (Báhoň, Vígláš a Haniska). Vzorky sa odoberali z hĺbok 0 - 0,30 m a 0,30 - 0,60 m, 5 variantov pokusu, počas vegetačného obdobia v stanovených termínoch. Počas vedenia pokusu zamestnanci referátu výživy rastlín zabezpečovali odber, príjem, evidenciu a hodnotenie pôdnych a rastlinných vzoriek.

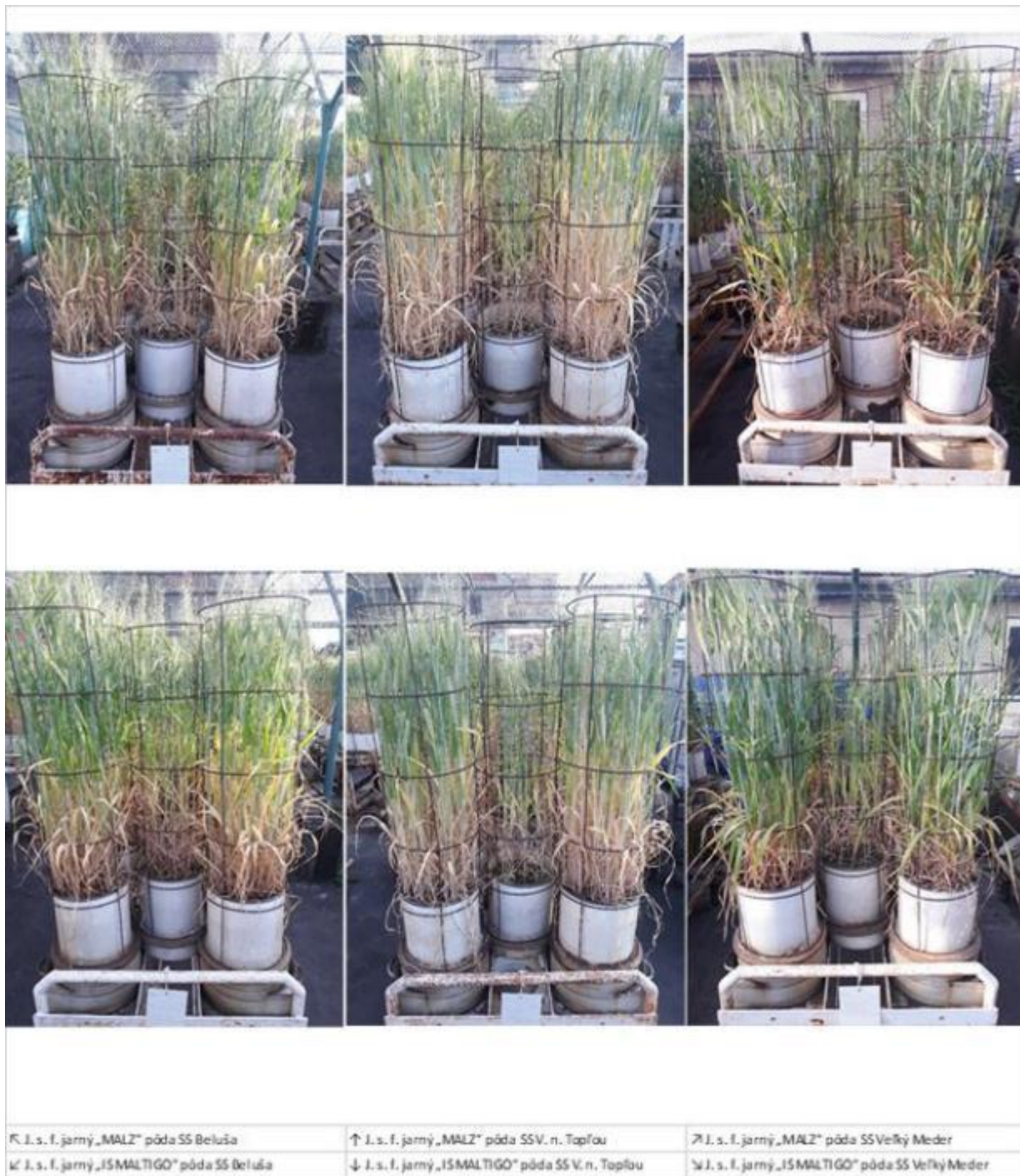
Pol'né stacionárne hnojivárske pokusy v lete 2019

2.1.2.3.2 Preskúšavanie biologickej účinnosti hnojív

V roku 2019 referát pokračoval v realizácii nádobového pokusu na základe metodiky „Overenie biologickej účinnosti hnojív“ vplyvu skúšaných hnojív na úrodu, úrodnosť pôd a odrôd použitých plodín. Trvanie pokusu: roky 2018 - 2020. Pokus bol založený vo vegetačnej hale pracoviska Zvolen. Do overovania bola zahrnutá pôda odobratá z troch skúšobných staníc Veľký Meder (stredne ťažká pôda), Beluša (ťažká pôda) a Vranov nad Topľou (ľahká pôda). Pokusnou plodinou jačmeň siaty forma jarná, ako štandard bola použitá odroda MALZ a ako nová používaná odroda IS MALTIGO. Skúšané hnojivá boli DASA H 26 % N, 13 % S a 0,25 % C, DASAMAG 24 % N, 10 % S a 6 % MgO. Použité štandardné hnojivá DASA 26 % N, jednoduchý superfosfát 19 % P_2O_5 , draselná soľ 60 % K_2O . Nádobový pokus bol zrealizovaný v dvanástich variantoch, štyroch opakovaniach, na dvoch skúšaných odrodách a troch druhoch pôd – celkovo 288 pokusných nádob. Počas vedenia pokusu referát zabezpečoval odber, príjem, evidenciu a hodnotenie pôdnych a rastlinných vzoriek.

Prehliadka nádobových výživárskych pokusov zo dňa 13.06.2019

V roku 2019 referát vykonal v spolupráci s Odborom výkonu skúšobníctva na skúšobnej stanici v Želiezovciach poľné pokusy na základe pracovných postupov OPHOZE č. 1/2019 a 2/2019 „Poľný pokus preskúšania biologickej účinnosti hnojív“ s plodinou kukurica na zrno a slnečnica na semeno, pre spoločnosť Italtollina S.p.A. Pokusy prebiehali v období apríl až október 2019. Pokusy boli zrealizované v ôsmich variantoch, štyroch opakovaniach. Skúšané hnojivá boli z portfólia spoločnosti Italtollina France. Záverečné správy boli vyhotovené

v decembri 2019. Počas vedenia pokusu referát zabezpečoval odber, príjem, evidenciu a hodnotenie pôdných a rastlinných vzoriek.

Preskúšavanie biologickej účinnosti hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov sa vykonáva v rámci vegetačných skúšok ako podklad k certifikácii hnojív, pre potreby výrobcu, dovozcu hnojiva alebo producenta sekundárneho zdroja živín a kompostu v rozsahu použitia alebo návodu na použitie hnojiva, ktoré je možné uvádzať do obehu na území SR. Zároveň aj pre potreby ÚKSÚP v rámci kontrolnej, skúšobnej, výskumnej, posudkovej a vyhodnocovacej činnosti, alebo ostatných činností a skutočností, ktoré priamo vplyvajú na účel, postup a rozsah preskúšania. Na základe získaných výsledkov, hodnotení a odporúčaní vykonáva referát výživy rastlín publikačnú, propagačnú, klasifikačnú a osvetovú činnosť.

2.1.2.3.3 Vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP

V spolupráci s organizačnými zložkami ÚKSÚP, referát výživy rastlín metodicky určuje, vedie a zabezpečuje vyhodnotenie pôdných vzoriek zo skúšobných staníc ÚKSÚP na základe metodiky pre roky 2016 až 2020. Výsledky slúžia pre odborné potreby skúšobných staníc. Referát výživy rastlín na základe výsledkov agrochemických rozborov každoročne vykonáva vyhodnotenie a vypracováva plány hnojenia na príslušných honoch skúšobnej stanice. V priebehu sledovania vývoja úrodnosti pôd na skúšobných staniciach referát zabezpečuje príjem a evidenciu pôdných vzoriek.

2.1.2.3.4 Agrochemické rozborý vzoriek a vypracovanie odborných posudkov

Referát výživy rastlín zabezpečuje príjem vzoriek na agrochemické rozborý, vyhodnotenie a posúdenie výsledkov vzoriek na agrochemické rozborý. Jedná sa o pôdne a rastlinné vzorky a analýzy agrochemických ukazovateľov, makroživín, mikroživín, rizikové prvky a ostatné ukazovatele. Určené sú pre potreby hospodárenia poľnohospodárskych subjektov na poľnohospodárskej pôde mimo plánu agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, organizačných zložiek ÚKSÚP a ostatných fyzických a právnických osôb, ktoré majú potrebu využitia služieb tohto charakteru. Na základe požiadaviek objednávateľa zamestnanci referátu výživy rastlín z výsledkov analýz vypracovávajú odborné posudky s odporúčaniami, opravnými alebo nápravnými opatreniami. V roku 2019 referát prijal 121 objednávok na agrochemické rozborý vzoriek, z toho v 80 prípadoch bola žiadosť aj o vypracovanie odborného posudku k výsledkom uvedeným v Protokole o skúške.

2.1.2.3.5 Ostatná činnosť

Referát zabezpečoval odborný dohľad na poľnohospodárskej pôde v intenciách ustanovených zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Na vedeckej konferencii s témou „Urbanizovaná krajina, pôda a klíma“ usporiadanou Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, Geografický ústav Slovenskej akadémie vied a Slovenský hydrometeorologický ústav v Bratislave, konanej dňa 07.11.2019, referát výživy rastlín prezentoval výsledky práce s témou „Biologická využiteľnosť živín z aplikovaných hnojív a vplyv na pôdnu úrodnosť“ zameranej na využiteľnosť dusíka z pomaly pôsobiacich foriem, aktívnou účasťou formou posteru, ktorý bol následne aj publikovaný v Zborníku abstraktov k vedeckej konferencii ISBN 9787-80-81632-032-3.

Agrochemickému rozboru pôdy a výžive rastlín pre odbornú aj laickú verejnosť bola venovaná propagácia činnosti ÚKSÚP, OPHOZE na výstave Agrokomplex 2019.

2.1.2.4 Referát obnoviteľných zdrojov energií

Referát vypracoval pripomienky k novele Zákona NR SR č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby za MPRV SR pripraveného MH SR. Bol aktívny v rámci pracovnej skupiny „Bioplyn a biometán“ pri MŽP SR k príprave stratégie ochrany ovzdušia.

Spracoval pripomienky k návrhu Vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 490/2009 Z. z., v znení neskorších predpisov, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnnej kombinovanej výroby a biometánu. Návrh vyhlášky bol pripomienkovaný v júni 2019. Hlavnou pripomienkou bolo doplnenie § 6 odsekom 4, o biomasu poľnohospodársku vznikajúcu pri ošetrovaní sádov a likvidácii náletu drevín na trvalých trávnych porastoch.

Ďalej referát spracoval témy pre spoluprácu so Srbskou republikou, s ktorou nebola doposiaľ zo strany ÚKSÚP nadviazaná žiadna spolupráca. V prípade stretnutia zmiešanej komisie SR - Srbsko, bolo navrhnuté venovať sa problematike obnoviteľných zdrojov energie, ktorej je v súčasnosti venovaná zvýšená pozornosť vo všetkých Európskych štátoch. Jednou z tém rokovania boli navrhnuté otázky realizovania efektívnych a inovatívnych spôsobov využitia biomasy pre energetické účely.

Pre potreby MPRV SR bol spracovaný materiál na medzinárodnú konferenciu s témou: “Úloha poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v energetike a ochrana životného prostredia”.

Pre rezort pôdohospodárstva boli spracované aj podklady pre realizáciu aktivity „Biohospodárstvo“ so zameraním na Bioenergetiku v rámci spolupráce v EÚ. Uvedenie stratégií biohospodárstva týkajúcich sa Slovenskej republiky na národnej ako aj regionálnej úrovni vzhľadom na generovanie poznatkov, prenos vedomostí, vytváranie hodnotových reťazcov, povedomie verejnosti a partnerstvá.

Referát pripravil pripomienky aj k výzve na investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie z MŽP SR v súlade so zakladaním porastov energetických rastlín bez negatívneho vplyvu na biodiverzitu a sústavu NATURA.

Ukončené boli práce na Rezortnom projekte výskumu a vývoja „Vypracovanie kritérií udržateľného využívania biomasy“ a následne bola vypracovaná situačná správa za obdobie riešenia. Záverečná správa je spracovaná na 29 stranách a bola v januári 2019 odovzdaná na MPRV SR, kde prebehla jej oponentúra.

Vypracovaný bol návrh vzdelávacieho programu, v rámci pripravovaného projektu PPA. Vzdelávací program s názvom: „Vzdelávanie v oblasti využitia obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve“ by mal trvať 3 roky. Navrhované je rozdelenie do troch modulov:

1. Modul - Význam obnoviteľných zdrojov energie a ich postavenie v energetickej koncepcii SR a EÚ, možnosti, formy a technológie využívania obnoviteľných zdrojov energie.

2. Modul - Význam biomasy ako rozhodujúcej zložky obnoviteľných zdrojov energií na Slovensku, jej rozdelenie, potenciál a reálne využívanie poľnohospodárskej a lesnej biomasy.

3. Modul - Výroba bioplynu a drevoplynu z biomasy a ich využitie pri kombinovanej výrobe elektriny a tepla a na pohon motorových vozidiel

V rámci výziev PPA referát vypracoval odborné stanoviská k posúdeniu inovatívnosti, úspory vody a kritéria udržateľnosti využívania biomasy pre žiadateľov o Nenávratný finančný príspevok podávaných projektov. Žiadosti o vydanie odborného stanoviska boli doručované na ÚKSÚP v období od 22.01.2019 do 23.10.2019 v celkovom počte 24. Z tohto počtu bolo 12 žiadostí o vypracovanie odborného stanoviska k inovatívnosti a 11 žiadostí k vypracovaniu odborného stanoviska k úspore vody a 1 stanovisko ku kritériu udržateľnosti využívania biomasy. K termínu 28.10.2019 boli všetky odborné stanoviská vypracované.

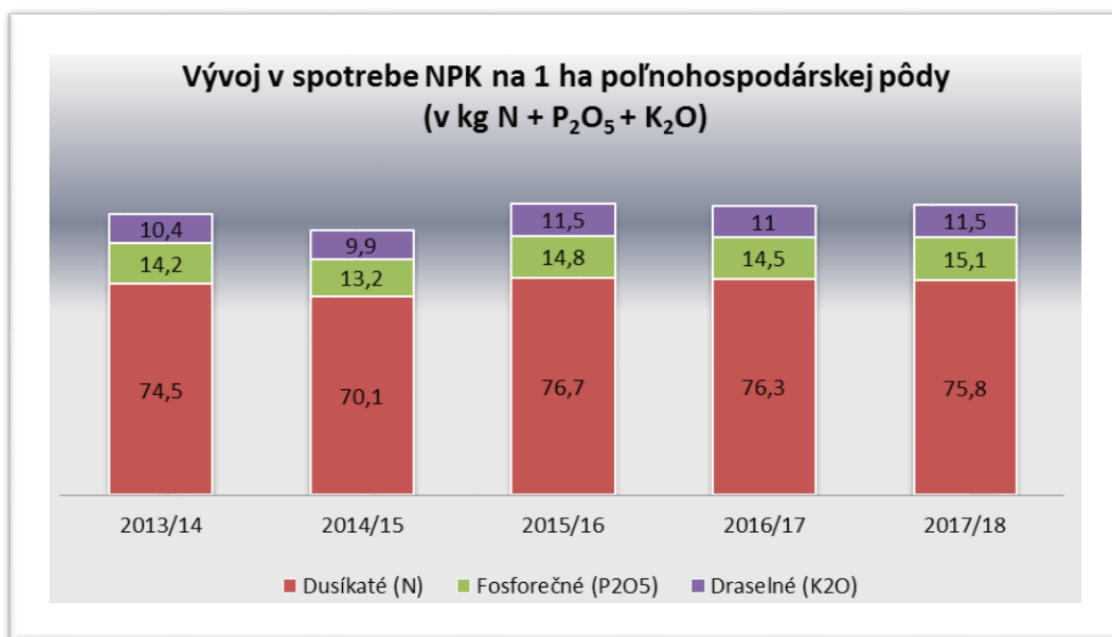
2.1.2.5 Referát legislatívy a správneho konania

2.1.2.5.1 Štatistické vyhodnocovanie spotreby hnojív

Zákonom č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov boli ustanovené povinnosti zaslania údajov o spotrebe hnojív, objeme skladovacích kapacít hospodárskych hnojív a o počtoch hospodárskych zvierat do 15. februára kalendárneho roka, ktoré v zmysle ustanovení § 14 vyhlášky MPRV SR č. 151/2016 Z. z. sa poskytujú kontrolnému ústavu formou elektronického podania prostredníctvom vytvorenej aplikácie. Údaje o spotrebe hnojív sa poskytujú za predošlý hospodársky rok. V roku 2019 boli štatisticky vyhodnotené údaje o spotrebe hnojív za hospodársky rok 2017/2018 od 6 323 podnikateľov v pôdohospodárstve, so sumárnou obhospodarovanou výmerou 1 701 743 ha. Vyhodnotenie zaslaných údajov o spotrebe hnojív za rok 2019 v súčasnosti prebieha. Získané informácie zo spotreby hnojív sú využívané na účely rôznych národných a nadnárodných štatistík súvisiacich s environmentálnou politikou. Okrem štatistického zisťovania spotreby hnojív, slúžia poskytované údaje aj na tvorbu rizikových analýz, ako aj na poskytovanie vstupných údajov pre zabezpečovanie výkonu štátnej odbornej kontroly.

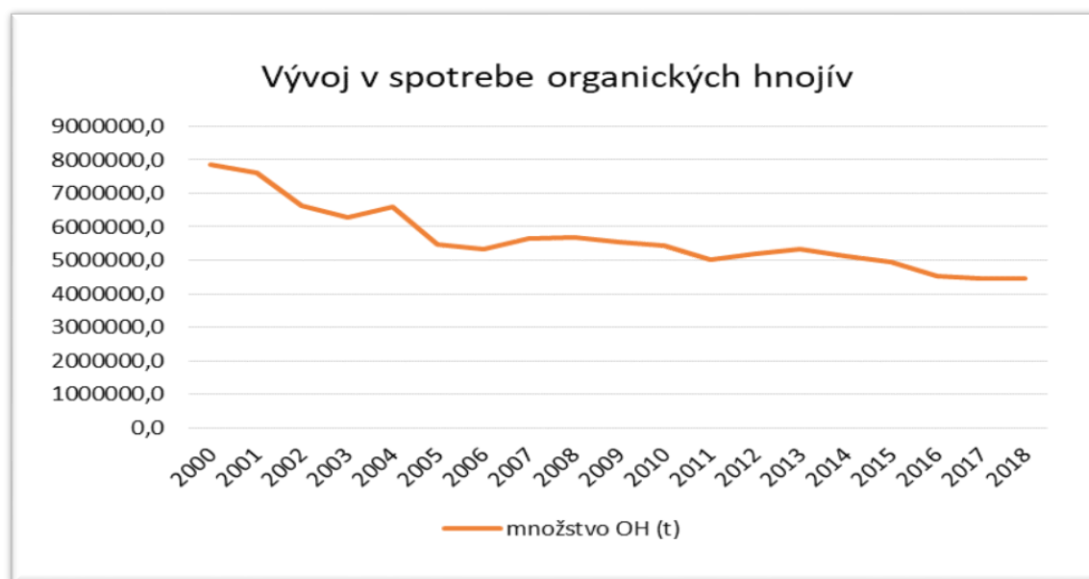
Porovnanie spotreby priemyselných hnojív v SR v živinách za roky 2014 - 2018

Sledovaný parameter	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Poskytnuté údaje z výmery (ha)	1598377	1638076	1646765	1605767	1701743
Počet subjektov, ktorý poskytl údaje o spotrebe hnojív	2525	2409	3665	5199	6323
Spotreba NPK na 1 ha poľnohospodárskej pôdy (v kg N+P ₂ O ₅ +K ₂ O)	99,1	93,1	102,9	101,8	102,4
z toho: dusíkaté (N)	74,5	70,1	76,7	76,3	75,8
fosforečné (P ₂ O ₅)	14,2	13,2	14,8	14,5	15,1
draselné (K ₂ O)	10,4	9,9	11,5	11,0	11,5

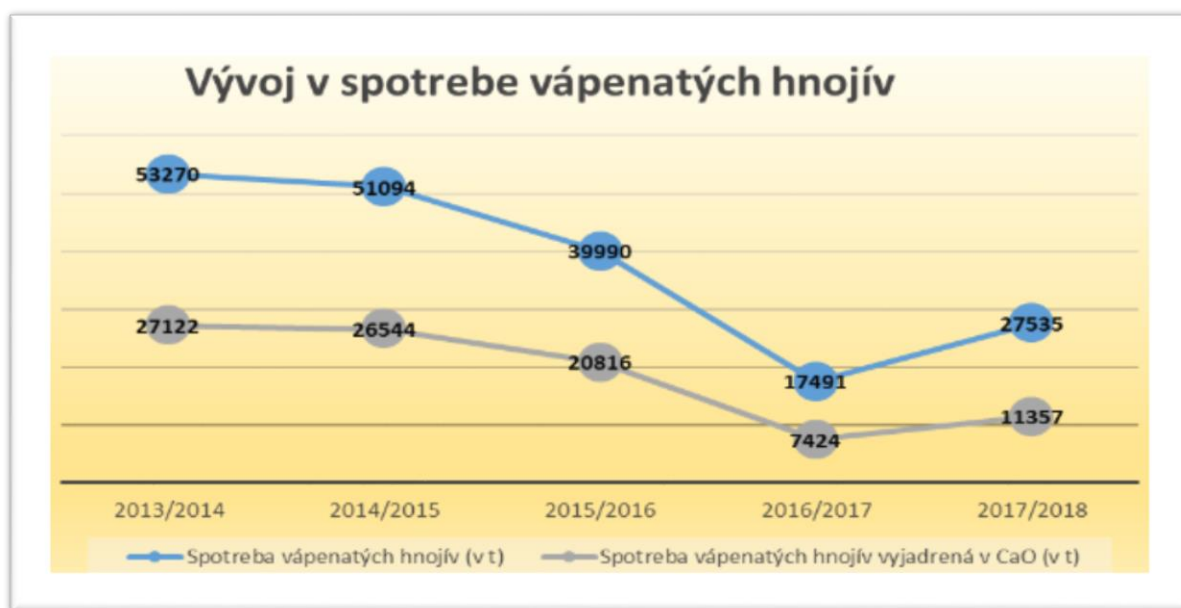
Porovnanie spotreby organických hnojív v SR v živinách za roky 2014 - 2018

Sledovaný parameter	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Spotreba organických hnojív (v t)	5 108 256	4 962 540	4 529 058	4 467 024	4 443 316
Priemerná aplikačná dávka (v t/ha)	3,20	3,03	2,75	2,78	2,61
z toho:					
dusík (kg/ha)	4,04	4,00	4,31	4,27	4,28
fosfor ako P ₂ O ₅ (kg/ha)	2,18	2,14	2,27	2,29	2,36
draslík ako K ₂ O (kg/ha)	4,69	4,50	5,16	5,11	5,17

Porovnanie spotreby vápenatých hnojív v SR v živinách za roky 2014 - 2018

Sledovaný parameter	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Spotreba vápenatých hnojív (v t)	53 270	51 094	39 990	17 491	27 535
Spotreba vápenatých hnojív Vyjadrená v CaO (v t)	27 122	26 544	20 816	7 424	11 357
Priemerná aplikačná dávka CaO (v kg/ha)	16,97	16,20	12,64	4,62	6,67

2.1.2.5.2 Štátna odborná kontrola pôdy a hnojív

V štátnej odbornej kontrole bolo v roku 2019 odobraných 21 kontrolných vzoriek hnojív, z toho 1 vzorka hnojiva bola s označením „Hnojivo ES“. V 2 prípadoch boli zistené nedostatky riešené odňatím certifikátu.

V roku 2019 bolo spolu skontrolovaných, vyhodnotených a spracovaných 539 záznamov inšpektorov Oddelenia kontroly pôdy a hnojív, z ktorých bolo 406 u podnikateľov v pôdohospodárstve, 129 u producentov sekundárneho zdroja živín alebo kompostu, 4 u dovozcov hnojív a 21 bolo odberov vzoriek. Z 529 záznamov bol v 453 prípadoch uskutočnený výkon kontroly zo zákona a 76 záznamov bolo vykonaných na 56 podnetov. Inšpektori pri kontrole zo zákona zaznamenali 164 zistení s uložením nápravných opatrení. Tie boli splnené v 163 prípadoch, v jednom prípade bolo vydané regulačné opatrenie na zákaz hnojenia. Z 56 podnetov bolo 18 pozitívnych zistení, na základe ktorých bolo uložených 10 pokút, 3 nápravné opatrenia, 3 regulačné opatrenia a 2 zrušenia certifikátu hnojiva. Najviac porušení bolo administratívnych, podnety sa týkali najmä zápachu. Bolo vykonaných 5 správnych konaní vo veci zrušenia certifikátu a 5 správnych konaní vo veci uloženia pokuty. Za nezaslanie údajov kontrolnému ústavu bolo vydaných 199 rozhodnutí o uložení pokuty.

2.1.2.5.3 Ostatná činnosť

- vypracovanie databázy kontrol OKPH a ich vyhodnotenie na základe podkladov a záverečných správ z kontrolnej činnosti
- odborný dohľad na poľnohospodárskej pôde v intenciách ustanovených zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- účasť na výkone štátneho vodoochranného dozoru a miestneho zisťovania v intenciách zákona č. 364/2004 o vodách
- metodické a odborné zastrešovanie výkonu kontrol krížového plnenia v oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov
- v zmysle §10c ods.2) zákona č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, rozhodovanie o udelení výnimky na používanie dusíkatých hnojívých látok v zakázanom období
- aktívna účasť v rezortných a mimorezortných pracovných skupinách, týkajúca sa oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov
- v rámci prednáškovej činnosti bola v roku 2019 poľnohospodárskej praxi na seminároch organizovaných regionálnymi poľnohospodárskymi a potravinárskymi komorami prednesená téma „Najčastejšie otázky poľnohospodárskej praxe, vzťahujúce sa ku kontrolám v gescii ÚKSÚP“
- pre MPRV SR bola z výsledkov XIII. cyklu ASP spracovaná problematika vápnenia, na konkrétne kultúrne diely ornej pôdy v kategórii pod 5,5 pH, spolu so spracovanou nákladovou položkou na úpravu týchto pôd

2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Základným cieľom OPHOZE je činnosť vyplývajúca zo zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách, v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov, ako aj súvisiacej legislatívy. V oblasti hnojív je to predovšetkým certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdnych pomocných látok; vydávanie povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín, ako aj aktualizácia údajov v jednotlivých registroch a zaradovanie do Zoznamu vzájomne uznaných hnojív, na základe žiadosti a následná aktualizácia Zoznamu vzájomne uznaných hnojív.

V oblasti pôdy je hlavným cieľom OPHOZE zabezpečiť plynulý výkon ASP, metodicky ho viesť a usmerňovať, ako aj následne vyhodnocovať výsledky analýz pôdnych vzoriek ASP.

V oblasti výživy rastlín OPHOZE pravidelne v rámci poľných stacionárnych hnojárskych pokusov trvale zisťuje, sleduje zmeny a vývoj agrochemických parametrov pôdy. Sleduje vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP a na základe výsledkov pripravuje plány hnojenia. Preskúšava biologickú účinnosť hnojív na poľných pokusoch a nádobových pokusoch na pôde skúšobných staníc ÚKSÚP ako podklad k certifikácii hnojív, pre potreby výrobcu, dovozcu hnojiva alebo producenta sekundárneho zdroja živín a kompostu, pre potreby kontrolnej, skúšobnej, výskumnej, posudkovej a vyhodnocovacej činnosti.

V oblasti obnoviteľných zdrojov energie, v zmysle zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v spolupráci s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou vypracováva OPHOZE odborné stanoviská o posúdení inovatívnosti a potenciálnej úspory vody.

Číselné vyhodnotenie činnosti pracoviska

NÁZOV ÚLOHY	Ukazovateľ	Plnenie
Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov		
Žiadosti o certifikáciu hnojív	počet	51
Vypracovanie podmienok certifikácie	počet	48
Vypracovanie záverečných protokolov	počet	48
Vydané certifikáty	počet	48
Vypracovanie pokynov pre laboratória – vzorky na vstupné analýzy	počet	0
Žiadosti o vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	140
Vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	140
Odber vzoriek hnojív v rámci štátnej odbornej kontroly	počet	21
ASP – celková preskúšaná výmera poľnohospodárskej pôdy	ha	187 932,58
ASP – počet zanalyzovaných pôdnych vzoriek	ks	21 509
ASP – preskúšaná výmera ornej pôdy	ha	142 624,98
ASP – preskúšaná výmera TTP	ha	42 379,97
ASP – preskúšaná výmera vinohrady	ha	2 070,92
ASP – preskúšaná výmera ovocné sady	ha	856,71
Prekúšanie biologickej účinnosti hnojív	1 pokus	288 nádob
Poľné stacionárne hnojárske pokusy	5 pokusov	12 var. / pokus
Vypracovanie odborných posudkov k rozborom pôdy	počet	80
Štatistika spotreby hnojív	počet subjektov	6323
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 2003/2003 o hnojivách		
Kontrola hnojív ES	počet	1
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 764/2008 o vzájomnom uznávaní		
Žiadosť o zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	127
Zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	127
Kontrola vzájomne uznaných hnojív	počet	0
Zákon 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby		
Odborné stanovisko o inovatívnosti	počet	12
Odborné stanovisko k úspore vody	počet	11
Stanovisko ku kritériu udržateľnosti využívania biomasy	počet	1

2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

2.2.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 365/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín
- Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 o právach spoločenstva k odrodám rastlín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 637/2009, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa vhodnosti názvov odrôd poľnohospodárskych druhov rastlín a zeleniny
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov, alebo zeleninových druhov

2.2.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti registrácie nových odrôd a vypracovania podkladov pre udelenie právnej ochrany odrodám zastrešuje Odbor odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“). Hlavná náplň odboru pozostáva z vykonávania štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd, predĺženia registrácie už registrovaným odrodám a poskytnutia podkladov pre udelenie práv k odrode.

Štátne odrodové skúšky zahŕňajú:

- skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „DUS skúšky“), ktorých výsledkom je vypracovanie morfológického popisu odrody buď na účely registrácie novej odrody alebo na účely udelenia šľachtiteľského osvedčenia odrodám prihláseným k právnej ochrane odrôd na území Slovenskej republiky, ale aj pre udelenie európskej právnej ochrany prostredníctvom Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (ďalej len „CPVO“)
- skúšky hospodárskej hodnoty (ďalej len „VCU skúšky“) odrôd, výsledkom ktorých je prehľad hlavných hospodárskych charakteristík skúšaných odrôd a to úroda, zdravotný stav, reakcia na abiotické faktory, určené kvalitatívne parametre charakteristické pre daný rastlinný druh.

Výsledkom odbornej činnosti výkonu odrodových skúšok je vydávanie rozhodnutí. V tejto oblasti ÚKSÚP vydáva nasledujúce typy rozhodnutí:

- Rozhodnutie o registrácii odrody
- Rozhodnutie o predĺžení doby registrácie odrody
- Rozhodnutie o zmene názvu odrody
- Rozhodnutie o zamietnutí registrácie odrody
- Rozhodnutie o zamietnutí predĺženia doby registrácie odrody
- Rozhodnutie o zrušení registrácie odrody
- Rozhodnutie o zastavení konania vo veci registrácie odrody
- Rozhodnutie o zápise ďalšieho udržiavateľa odrody
- Rozhodnutie o vyškrtnutí udržiavateľa odrody z Listiny registrovaných odrôd.

Ďalej ÚKSÚP vydáva Osvedčenie o šľachtení nových odrôd pestovaných rastlín a Osvedčenie o udržiavacom šľachtení odrôd pestovaných rastlín.

Na základe Rozhodnutia Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných alebo zeleninových druhov zo dňa 01.12.2004 udeľuje ÚKSÚP Oprávnenie na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov.

Povinnosťou národnej autority zodpovednej za registráciu odrôd, vyplývajúcou z európskej legislatívy, je zverejňovanie informácií o každom konaní vo veci registrácie odrody a právnej ochrany. Túto povinnosť odbor zabezpečuje prostredníctvom vydávania Spravodajcu odrodového skúšobníctva, ktorý vychádza 4 krát do roka a elektronicky sa zasiela orgánom zodpovedným za oblasť registrácie odrôd vo všetkých členských štátoch EÚ. Spravodajca je k dispozícii aj na webovej stránke ÚKSÚP.

Každá novoregistrovaná odroda sa po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o registrácii zapisuje do Štátnej odrodovej knihy. OOS každoročne zostavuje aktuálny výpis zo Štátnej odrodovej knihy v podobe Listiny registrovaných odrôd, ktorú vydáva MPRV SR vo svojom Vestníku. Listina registrovaných odrôd slúži poľnohospodárskej praxi pre aktuálny výber odrôd na pestovanie. Informácie o ponuke odrôd pre pestovanie je možné nájsť aj na webovej stránke ÚKSÚP – OOS v časti Spoločný katalóg odrôd. Spoločný katalóg je rozdelený na poľné plodiny a zeleniny a nachádzajú sa v ňom všetky odrody registrované v EÚ, ktorých množiteľský materiál je možné uvádzať na trh v ktorejkoľvek krajine únie vrátane Slovenska.

Odbor v rámci svojej činnosti prostredníctvom plodinových špecialistov a ostatných odborných zamestnancov zabezpečuje odbornú spoluprácu a súčinnosť s medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v oblasti odrodového skúšobníctva, so Slovenskou šľachtiteľskou a semenárskou asociáciou, Úniou na ochranu práv nových odrôd (ďalej len „UPOV“) a CPVO.

2.2.2.1 Registrácia odrôd

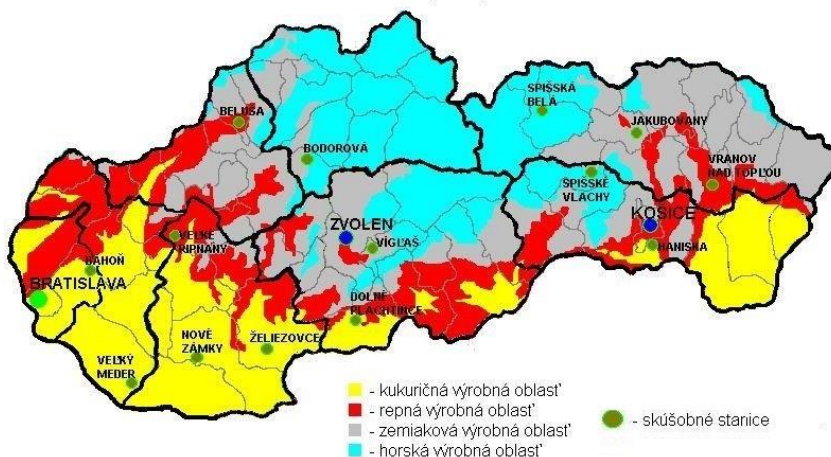
Hlavnou úlohou OOS je výkon VCU a DUS skúšok na účely registrácie odrôd a predĺženia registrácie odrodám. Štátne odrodové skúšky sa zakladajú na jednotlivých skúšobných lokalitách – skúšobných staniach, ktoré sú rozmiestnené po celom území Slovenska a pokrývajú požiadavky na zakladanie pokusov vo všetkých výrobných oblastiach – kukuričná, repná, zemiakarská a horská. Skúšobné stanice sú podľa novej organizačnej štruktúry začlenené pod Odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“).

Na základe plánu skúšobnej činnosti, vypracovaného z podkladov plodinových špecialistov, sa každoročne zakladajú na skúšobných staniach pokusy s odrodami jednotlivých rastlinných druhov. Odrody prihlásené žiadateľmi o registráciu do štátnych odrodových skúšok plodinoví špecialisti rozdelia do rôznorodých sortimentov podľa účelu a spôsobu využitia, resp. skorosti dozrievania.

Pokusy pre OOS a ostatné odbory sa zakladajú na 14-tich skúšobných staniach ÚKSÚP. Na jeseň 2018 a jar 2019 bolo založených 523 pokusov na výmere 71,63 ha a spolu s ovocnými sadmi a vinohradmi to bolo cca 87,73 ha. Z uvedeného počtu bolo pre OOS založených 282 VCU pokusov s 3 037 pokusnými členmi a 72 DUS pokusov s 5 014 pokusnými členmi, 49 pokusov s odrodovými kolekciami (jedná sa hlavne o kolekcie ovocných druhov), 28 doplnkových pokusov k vykonávaniu VCU skúšok, 27 firemných pokusov a 62 pokusov vykonávaných pre ostatné odbory ÚKSÚP.

Ostávajúca pôda skúšobných staníc slúži pre optimálne založenie pokusov v nasledujúcom vegetačnom roku, je to vyrovnávajúca plocha, na ktorej sa musia dodržať správne zásady vyplývajúce z rotácie plodín a výberu vhodnej predplodiny pre pokusy v nasledujúcom roku.

Rozmiestnenie skúšobných staníc v Slovenskej republike

Výmera skúšobných staníc ÚKSÚP a odrodových pokusov na skúšobných staniciach

Skúšobná stanica	Výmera poľnoh. pôdy (ha)	Výmera (ha)		Vým. pokusov (ha)	Celk. počet pokusov	Počet pokusov/Počet pokusných členov vo VCU a DUS skúškach					
		Sady	Vino hrady			VCU	DUS	KO*	DP	FS	ATP
Báhoň	30,76			5,16	42	22/275					20
Beluša	32,41	0,42		5,27	43	33/365	7/716		2	1	
Nové Zámky	4,36			1,2	23		13/482		4		6
Veľké Ripňany	36,10	5,08		9,71	84	24/344	9/316	49		2	1
Veľký Meder	41,17	0,15		7,71	31	24/340	4/1188			2	1
Želiezovce	37,71			4,82	39	28/363	8/316		2	2	
Bodorová	36,05			4,5	26	17/129					9
Dolné Plachtince	16,49	5,94	3,70	3,54	13	5/10	6/12				
Víglaš	27,15	0,85		4,64	32	24/214			1	2	5
Haniska	33,52			4,65	37	21/254			3	7	6
Jakubovany	32,16			4,71	35	22/181			3	4	6
Spišská Belá	32,13			4,58	40	11/90	7/339		11	7	4
Spišské Vlachy	36,40			6,23	47	18/89	53/1 645				3
Vranov	33,30			4,91	31	28/383			2		1
Spolu	429,71	12,40	3,70	71,63	523	282/3037	75/5014	49	28	27	62

Vysvetlivky: DP – doplnkové pokusy
 ATP – agrotechnické pokusy
 REF – referenčná kolekcia odrôd

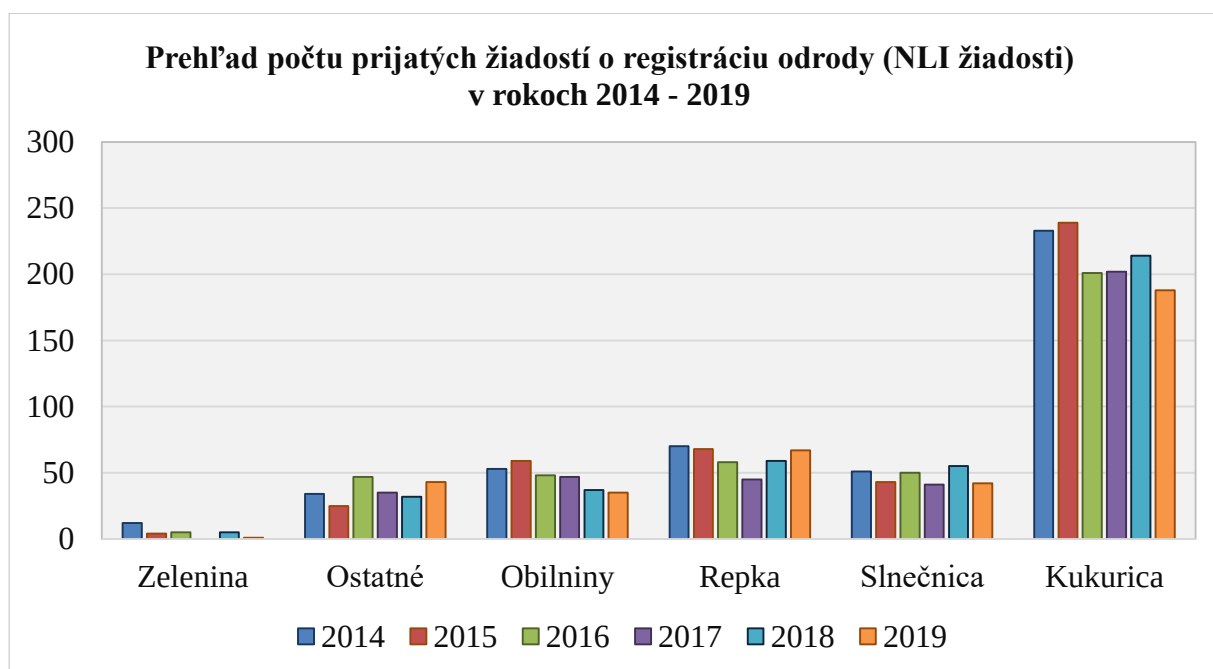
KO*=10 REF + 39 GZR
 GZR – genetické zdroje rastlín

FS – firemné skúšky
 KO – kolekcia odrôd

Štátne odrodové skúšky sa vykonávajú na základe žiadostí podaných žiadateľmi. Do štátnych odrodových skúšok bolo v roku 2019 prijatých 397 nových žiadostí o registráciu nových odrôd (ďalej len „NLI žiadosti“). Najväčší podiel prihlásených odrôd tvoria odrody kukurice siatej. Záujem zo strany žiadateľov o výkon skúšok u tejto plodiny je každý rok značný, nakoľko na Slovensku si môžu svoje odrody otestovať v rôznorodých podmienkach všetkých výrobných oblastí. Ďalšou početnou skupinou skúšaných odrôd je repka olejka, slnečnica ročná a obilniny. Odrody poľných plodín a zelenín sa registrujú na dobu 10 rokov, odrody viniča hroznorodého a ovocných druhov na dobu 15 rokov. V prípade, že udržiavateľ registrovanej odrody má záujem o jej ďalšie zotrvanie na trhu, má možnosť požiadať o predĺženie doby registrácie odrody. V roku 2019 bolo prijatých 42 žiadostí o predĺženie doby registrácie odrody, pričom sú najviac predlžované zeleniny, ktoré tvoria vyše 40 % zo všetkých žiadostí. OOS vykonáva na základe žiadostí žiadateľov aj firemné skúšky, v ktorých sa overujú vlastnosti odrôd za účelom posúdenia ich vhodnosti v daných podmienkach, pričom do firemných skúšok bolo v roku 2019 podaných 59 žiadostí. V roku 2019 bolo ďalej prijatých 16 samostatných žiadostí o vykonanie DUS skúšok.

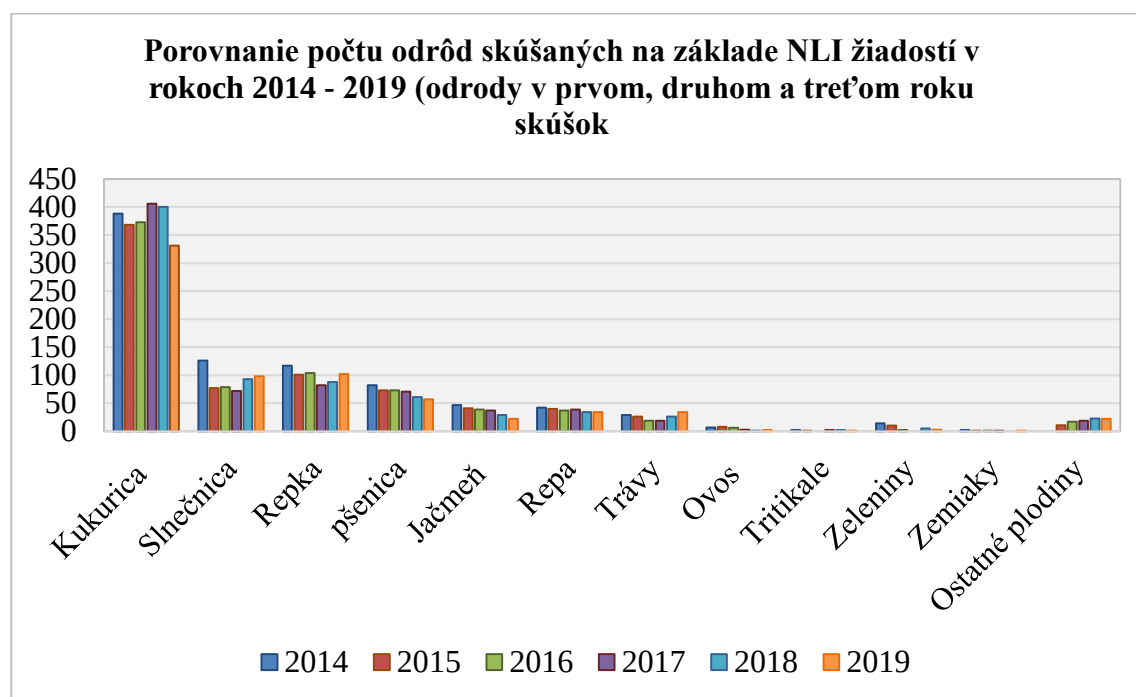
Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody (NLI žiadosti) v rokoch 2014 - 2019

Plodina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zelenina	12	4	5	0	5	1
Ostatné	34	25	47	35	32	43
Obilniny	53	59	48	47	37	35
Repka	70	68	58	45	59	67
Slnečnica	51	43	50	41	55	42
Kukurica	233	239	201	202	214	188
Spolu	453	438	409	370	402	376

**Prehľad počtu odrôd skúšaných na základe NLI žiadostí v rokoch 2014 - 2019
(odrody v prvom, druhom a tretom roku skúšok)**

Plodina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kukurica	388	368	373	406	400	331
Snečnica	126	77	79	72	93	98
Repka	117	101	104	82	88	102
pšenica	82	73	73	71	61	57
Jačmeň	47	41	39	37	29	22
Repa	42	40	37	39	34	34
Trávy	29	26	19	19	26	34
Ovos	7	8	6	3	1	2
Tritikale	2	1	0	2	2	1
Zeleniny	14	10	2	0	5	3
Zemiaky	2	1	1	1	0	1
Ostatné plodiny	0	11	17	19	23	22
Spolu	856	757	750	751	762	707

Po ukončení procesu skúšania, ktoré trvá u DUS skúšok dva – tri roky a u VCU skúšok dva až štyri roky, sa na základe dosiahnutých výsledkov pripravujú podklady pre rozhodnutie, či daná odroda spĺňa alebo nespĺňa kritériá na registráciu. Následne odbor vydá príslušné rozhodnutie.

V roku 2019 boli vydané nasledujúce počty rozhodnutí:

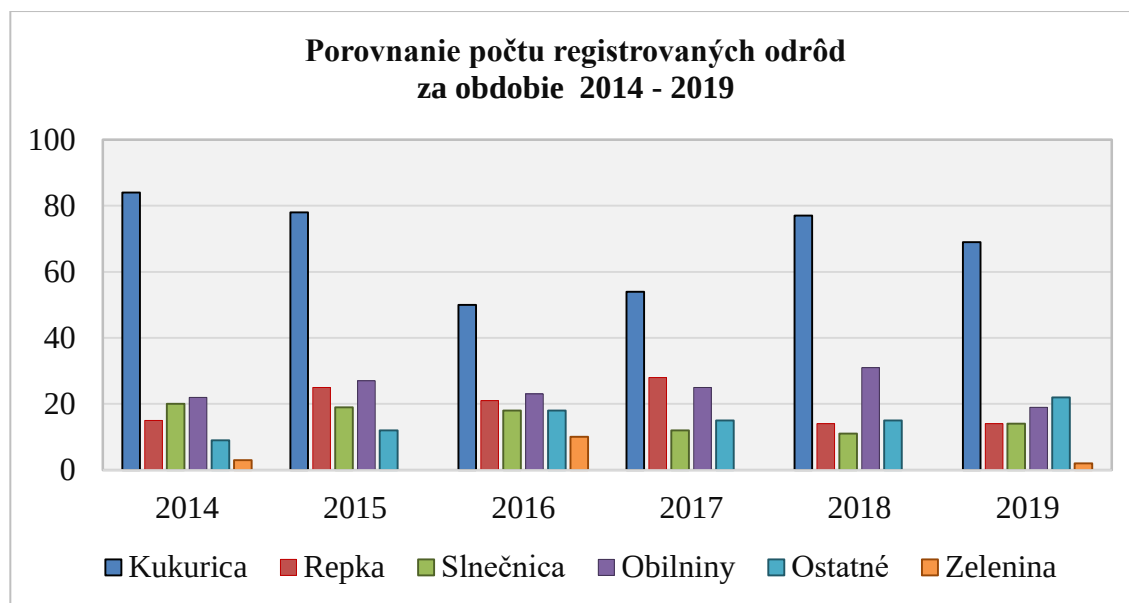
- Rozhodnutie o registrácii odrody – 140
- Rozhodnutie o predĺžení doby registrácie odrody – 44
- Rozhodnutie o zamietnutí registrácie odrody – 4

- Rozhodnutie o zrušení registrácie odrody – 52
- Rozhodnutie o zastavení konania – 232
- Rozhodnutie o zmene názvu odrody – 4
- Rozhodnutie o prerušení konania pre nedodanie osiva s výzvou – 37.

Spolu v roku 2019 OOS rozhodol v 513 prípadoch.

Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie rokov 2014 - 2019

Plodina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kukurica	84	78	50	54	77	69
Repka	15	25	21	28	14	14
Slničnica	20	19	18	12	11	14
Obilniny	22	27	23	25	31	19
Ostatné	9	12	18	15	15	22
Zelenina	3	0	10	0	0	2
Spolu	153	161	140	134	148	140

Pre zabezpečenie prípravy a vyhodnotenia celého procesu skúšok (administratívna aj technická časť) sa využíva softvér s názvom Centrálny register odrôd (ďalej len „CRO“). CRO je hlavnou databázou odboru a zároveň internou platformou pre všetky činnosti: evidencie všetkých typov žiadostí, evidencie všetkých subjektov, ktoré sú žiadateľmi v procese registrácie, vytváranie pokusov u jednotlivých rastlinných druhov pre príslušné skúšobné stanice, rozdelenie odrôd zaradených do skúšania do jednotlivých sortimentov, zápis hodnotených znakov na všetkých skúšobných staniciach a následné centrálné spracovanie a vyhodnotenie výsledkov, výstupy pre EÚ, poločný katalóg, listinu registrovaných odrôd, tlač rozhodnutí, výsledkov DUS skúšok, evidencie všetkých prebiehajúcich správnych konaní. Ide o program nevyhnutný pre plynulú činnosť celého odboru.

V rámci medzinárodných aktivít v oblasti VCU skúšania sa v roku 2019 opäť konalo medzinárodné stretnutie krajín C4 týkajúce sa cezhraničnej spolupráce pre repku a sóju, do ktorého sú okrem Slovenska zapojené aj Česká republika, Maďarsko a Rakúsko. Stretnutie sa

uskutočnilo v Budapešti v priestoroch Maďarského skúšobného úradu NÉBIH. Jednotliví experti si počas prezentácií a následných diskusií vymenili skúsenosti pri skúšaní a vyhodnocovaní pozorovaní vo VCU skúškach u repky a sóje, zhodnotili proces registrácie a predstavili krátke popisy nových odrôd za posledný rok. Vyhodnotilo sa prezimovanie skúšaných odrôd repiek počas uplynulej sezóny. Zasielaním vzoriek na analýzy oleja u repky sa porovnali výsledky z jednotlivých skúšobných úradov a rozdiely pri ich vyhodnocovaní. Týmito stretnutiami prebieha aj harmonizácia skúšania na úrovni VCU, informuje sa o výskyte a pozorovaní nových chorôb a škodcov u daných plodín.

Európske úrady zodpovedné za registráciu, ktoré vykonávajú VCU skúšanie odrôd, sa každoročne stretávajú na „VCU Experts“ seminároch. V roku 2019 sa experti zo Slovenska zúčastnili na 13. medzinárodnom stretnutí európskych skúšobných úradov v Holandsku. Seminár bol zameraný na VCU skúšanie odrôd vhodných pre ekologickú poľnohospodársku výrobu (ďalej len „ekologická odroda“), tvorbu a harmonizáciu metodík VCU skúšok ekologických odrôd a kruhový test sóje fazuľovej. Všetky zúčastnené krajiny na seminári sa zhodli v tom, že význam ekologickej poľnohospodárskej výroby rastie, podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorej sú pestované ekologické odrody každý rok stúpa, a preto je potrebné vytvoriť VCU metodiku pre skúšanie ekologických odrôd.

2.2.2.2 Právna ochrana odrôd, akreditácia CPVO

Okrem výkonu DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia právnej ochrany novým odrodám na území SR, aj na účely udelenia európskej právnej ochrany. Ide o odborný prieskum odrody, ktorého výsledkom je vypracovanie Záverečnej správy o odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a vytvorenie morfológického popisu odrody. Záverečná správa spolu s popisom odrody sú podkladom pre MPRV SR na vydanie Šľachtiteľského osvedčenia, ktorým sa potvrdzuje vyšľachtenie danej odrody a udeľuje sa jej právna ochrana. V prípade, že sa žiadosť o vykonanie DUS skúšok prijme od CPVO, sú Záverečná správa a popis odrody podkladom na udelenie právnej ochrany danej odrody na území európskeho spoločenstva.

Od roku 2011 je OOS akreditovaný organizáciou CPVO pre výkon DUS skúšok pre 27 rastlinných druhov. DUS skúšky pre účely registrácie nových odrôd aj pre účely udelenia právnej ochrany sa vykonávajú na rovnakej kvalitatívnej úrovni podľa rovnakých metodických postupov. Akreditácia sa týka výkonu DUS skúšok na siedmich skúšobných staniach: Veľké Ripňany, Želiezovce, Veľký Meder, Nové Zámky, Beluša, Spišské Vlachy a Spišská Belá. V roku 2014 a 2017 prebehli reakreditácie a odbor opäť úspešne získal poverenie na výkon príslušných DUS skúšok. V roku 2020 čaká OOS už tretia reakreditácia, pričom auditorský tím CPVO sa bude zaoberať aj podaním žiadosti o rozšírenie akreditovaných druhov o mak siaty skúšaný na Skúšanej stanici (ďalej len „SS“) Nové Zámky a ďatelinu plazivú na SS Spišské Vlachy.

DUS skúšky u akreditovaných aj neakreditovaných druhov sú vykonávané podľa platných technických metodík UPOV, technických protokolov CPVO a schválených národných protokolov ÚKSÚP.

OOS vykonáva DUS skúšky aj z dôvodu udelenia európskej právnej ochrany u vybraných rastlinných druhov pre organizáciu CPVO alebo CPVO preberá od ÚKSÚP výsledky týchto skúšok. Zo strany CPVO je po úspešne zvládnutom procese akreditácie a reakreditácie narastajúci záujem o preberanie výsledkov DUS skúšok spolu s popismi odrôd aj o samostatné DUS skúšanie. V roku 2019 CPVO prebralo 44 správ o výsledku DUS skúšok a popisov odrôd,

ktoré boli vypracované na účely registrácie v SR a boli prijaté 3 žiadosti o samostatné DUS skúšanie.

Z dôvodu spomínanej akreditácie a v súlade s Príručkou kvality a požiadavkami CPVO na akreditované subjekty sa každoročne vykonávajú interné audity na skúšobných staniciach (10), monitoringy výkonu práce DUS referentov manažmentom DUS skúšok (5) a svedecké posúdenia DUS referentov plodinovými špecialistami (7). Plodinoví špecialisti a experti na výkon DUS skúšania sú každoročne vyškolení v oblasti nových postupov, metodík a informácií týkajúcich sa systému DUS skúšania na európskej úrovni.

V rámci akreditovanej činnosti je nevyhnutné každoročne dopĺňať referenčné kolekcie odrôd skúšaných plodín. Odrody zaradené v referenčných kolekciami slúžia na posúdenie odlišnosti morfológického popisu skúšaných odrôd od existujúcich registrovaných odrôd. Tento postup vychádza z jednotnej legislatívy EÚ a hodnotenie odlišnosti novej odrody je podmienkou registrácie aj udelenia právnej ochrany.

V rámci členstva Slovenska v organizácii CPVO sa OOS každoročne zapája do medzinárodných projektov a kruhových testov. V roku 2019 sa odbor podieľal na 5 európskych projektoch v oblasti DUS skúšania – pravidelná výmena údajov z DUS pozorovaní prostredníctvom spoločnej databázy referenčných odrôd pri kukurici satej, pravidelná aktualizácia GEMMA databázy údajmi z DUS skúšania a DNA analýz u odrôd zemiakov, spolupráca pri DUS skúšaní cukrovej kukurice pre holandský skúšobný úrad, účasť na spoločnom projekte potenciálneho využívania SNP markerov pri odrodách repky olejky a vytvorenie spoločnej databázy GEMMA s DUS popismi a fotografiami všeobecne známych odrôd melóna.

Expert z OOS zastupujú v rámci štruktúry CPVO nasledujúce odborné pozície:

- zástupca SR v pracovných skupinách pre poľné, ovocné druhy a zeleniny
- európsky auditor v oblasti DUS skúšania
- zástupca SR v CPVO, člen Správnej rady CPVO.

Zástupcovia SR z OOS sa každoročne zúčastňujú na zasadnutiach Pracovných skupín Európskej komisie pre právnu ochranu nových odrôd rastlín, zasadaniach Správnej Rady CPVO, zasadaniach výborov a Rady UPOV, pracovných skupinách UPOV a CPVO. Účasť na týchto pracovných zasadaniach je podmienkou akreditácie CPVO. Na úrovni CPVO pracovnej skupiny expertov pre poľné druhy boli prediskutované nové poznatky v oblasti skúšania nových odrôd zemiakov z osiva, úprava znakov skúšaných iba v 1 vegetačnom cykle, prezentovala sa nová rastlinolekárska regulácia týkajúca sa zasielania osív do DUS skúšania. Prebehli revízie CPVO protokolov pre repku olejku, ovos, lucernu a reznáčku. Na revíziách sme sa aktívne podieľali našimi pripomienkami. Iniciovala sa tvorba nových pracovných stretnutí DUS expertov pre jednotlivé druhy ako súčasť technických požiadaviek na zvyšovanie harmonizácie v DUS skúšaní. Zodpovedné pracovné skupiny predniesli správy o pokračujúcich a nových R&D projektoch v rámci CPVO a o projekte HORIZON 2020.

V rámci UPOV pracovnej skupiny expertov pre poľné druhy je odbor v súčasnosti zapojený do revízie 5 technických metodík. Pre timotejku lúčnu je zástupca ÚKSÚP OOS leading expertom zodpovedným za prípravu a prijatie novej UPOV metodiky pre budúce DUS skúšanie.

2.2.2.3 Spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi v rámci výkonu DUS skúšok

Ďalšou významnou činnosťou ÚKSÚP OOS je spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi (z krajín EÚ aj z tretích krajín) pri vykonávaní DUS skúšok, ktorá je realizovaná na základe bilaterálnych zmlúv alebo priamych žiadostí.

Na základe bilaterálnych zmlúv si skúšobné úrady vzájomne vykonávajú DUS skúšky pre určené druhy plodín (obilniny, strukoviny, olejiny, priadne rastliny, d'atelinoviny, tráv, zeleniny,

ovocné druhy, okopaniny a špeciálne plodiny) na základe skúseností a rozsahu referenčnej kolekcie. Bilaterálne zmluvy má ÚKSÚP, OOS uzavreté s Maďarskom, Českom, Poľskom, Dánskom a Slovinskom.

Zároveň prebieha spolupráca aj na základe priamo podaných žiadostí o vykonanie DUS skúšok. V roku 2019 bolo prijatých 9 žiadostí o vykonanie DUS skúšok z Francúzska, Rakúska, Švédska a Švajčiarska.

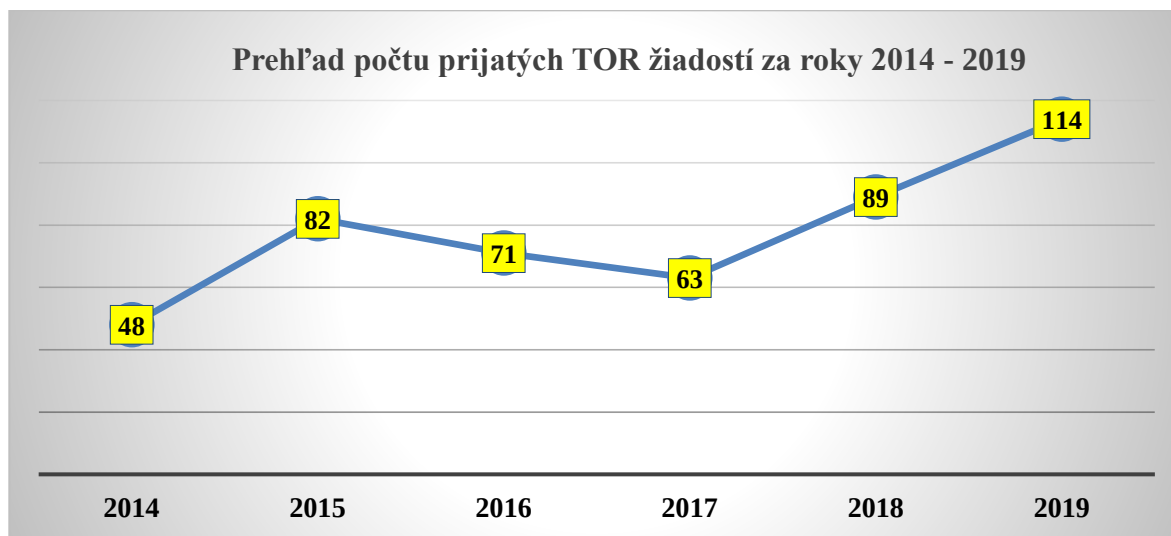
Ďalšia forma spolupráce so zahraničnými skúšobnými úradmi z krajín EÚ aj tretích krajín je poskytovanie Záverečných správ o výsledku DUS skúšok spolu s popismi odrôd, ktoré boli vypracované OOS ÚKSÚP pre účely registrácie odrôd v Slovenskej republike. Týmto spôsobom skúšobné úrady prevezmú výsledky DUS skúšok pre účely registrácie daných odrôd v príslušnej krajine. Počet týchto žiadostí (označované ako TOR žiadosti – Take Over Report) sa postupom rokov zvyšuje. V roku 2019 bolo doručených 114 TOR žiadostí, a to ako zo štátov EÚ, tak aj z tretích krajín. Jedna zo Záverečných správ o výsledku DUS skúšok bola zaslaná na základe žiadosti dokonca z Iránu, jednalo sa o odrodu cukrovej repy. Prehľad TOR žiadostí za rok 2019 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o prevzatie Záverečnej správy o výsledku DUS skúšok spolu s popisom odrody (TOR žiadosti) v rozdelení podľa štátov a plodín za rok 2019

Názov štátu/plodina	Kukurica siata	Pšenica letná	Slnčnica ročná	Repka olejka	Sója fazuľová	Okopaniny	Ďatelinoviny a tráv (rôzne druhy)
Bulharsko	2		2	4			
Dánsko							1
Francúzsko	4		3				8
Holandsko	6						1
Chorvátsko		1				1	
Litva	5			1			
Lotyšsko				1			
Nemecko							1
Rumunsko	3		3	2			
Slovinsko	3						
Anglicko*							2
Bosna a Hercegovina*	1		2	1			
Irán*						1	
Rusko*	14		9	4	3	2	
Srbsko*	3		3	3		3	
Švajčiarsko*	1						
Turecko*							1
Ukrajina*	7		2				
SPOLU	49	1	24	16	3	7	14

*- tretie krajiny

Počet prijatých TOR žiadostí sa každoročne zvyšuje, čo súvisí hlavne s úspešnou akreditáciou odboru a profesionalitou výkonu DUS skúšok.

2.2.2.4 Rozhodnutie Komisie 2004/842

V zmysle Rozhodnutia Komisie 2004/842/ES udeľuje ÚKSÚP oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných alebo zeleninových druhov. Oprávnenia sú udeľované na skúšky a testy, ktoré sú vykonávané v poľnohospodárskych subjektoch s cieľom získania informácií o pestovaní a využívaní danej odrody pred registráciou.

V roku 2019 bolo doručených 78 žiadostí o udelenie oprávnenia. Udelených bolo celkom 95 oprávnení. Do tohto počtu sú zahrnuté aj oprávnenia, na ktoré bola žiadosť doručená na konci roku 2018. Najviac oprávnení bolo udelených pre kukuricu siatu, slnečnicu ročnú a repku olejku. Prvýkrát boli udelené oprávnenie pre zeleninový druh a to papriku ročnú.

2.2.2.5 Prezentačná činnosť

Na základe výsledkov odbornej činnosti OOS odporúča a poskytuje poradné informácie k odrodovej skladbe plodín pre poľnohospodársku prax a v spolupráci s odborom výkonu skúšobníctva organizuje Dni otvorených dverí (ďalej len „DOD“) na jednotlivých skúšobných staniciach.

V roku 2019 sa uskutočnili štyri akcie DOD s celkovým počtom účastníkov 310. Plodinoví špecialisti, zodpovední za jednotlivé rastlinné druhy, pravidelne publikujú v poľnohospodárskych periodikách, ako je Naše pole, Roľnícke noviny, Záhradkár a pod. V roku 2019 bolo publikovaných 11 odborných článkov. Zúčastňujú sa odborných konferencií a seminárov, pričom v roku 2019 aktívne prezentovali svoje výsledky na deviatich odborných podujatiach. Na internetovej stránke odbor zverejňuje popisy registrovaných odrôd za posledných 5 rokov, výsledky skúšok s registrovanými odrodami, raz za štvrt' roka Spravodajcu odrodového skúšobníctva, Listinu registrovaných odrôd platnú pre daný hospodársky rok.

2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom OOS je zabezpečiť úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a z Nariadenia vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov. Pre tieto činnosti je ÚKSÚP jediným kompetentným orgánom na ich výkon v SR.

Cieľom je zabezpečovanie výkonu štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd pre poľnohospodársku prax v SR, ale aj pre celý trh EÚ, nakoľko množiteľský materiál všetkých odrôd registrovaných na ÚKSÚP a zapísaných v Listine registrovaných odrôd je možné uvádzať na trh v celej EÚ. Uvedená činnosť je zárukou pre poskytnutie kvalitných nových odrôd pre pestovateľov, ktoré sú overené v nezávislých odrodových skúškach na základe platných metodík a postupov.

Ďalšou veľmi dôležitou úlohou je poskytnúť subjektom na Slovensku, ale aj v EÚ, možnosť uplatnenia práv k novým vyšľachteným odrodám na základe výstupov, ktoré poskytujeme formou Záverečnej správy DUS skúšok a morfológického popisu odrody pre MPRV SR a pre CPVO.

2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

2.3.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení zákona č. 78/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 364/2007 Z. z. o vykonávaní uznávania a skúšania množiteľského materiálu pestovaných rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 123/2011
- Vyhláška MP SR č. 69/2007, ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 49/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča na trh
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejnin a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 53/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 275/2016 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 54/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva a sadeníc zelenín na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 494/2019 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 56/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 264/2018 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh
- STN 46 0309 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Odber vzoriek
- STN 46 0310 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Spoločné ustanovenia
- Rozhodnutie Rady 2003/17/ES o rovnocennosti poľných prehliadok vykonávaných v tretích krajinách na množiteľských porastoch na výrobu osiva a o rovnocennosti osiva vyrobeného v tretej krajine, v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola

- podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov v zmysle vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2016/320
- Rozhodnutie Komisie 2004/371/ES z 20. apríla 2004 o podmienkach umiestnenia na trh zmesi osív určených na použitie ako krmovina
 - Rozhodnutie Komisie 2004/266/ES o povoľovaní nezmazateľného značenia požadovaných údajov na obaloch osiva krmovín
 - Nariadenie Komisie (ES) č. 217/2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá uplatňovania smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, pokiaľ ide o povolenie pre členské štáty umožniť dočasné obchodovanie s osivom, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky na klíčivosť
 - Rozhodnutie Komisie 2011/180/EÚ, ktorým sa vykonáva smernica Rady 2002/55/ES, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa môže povoľovať uvádzanie na trh malých balení zmesí štandardného osiva rôznych odrôd zelenín rovnakého druhu
 - Rozhodnutie Komisie 81/675/EHS, ktorým sa určité plombovacie systémy určujú ako „systémy na jedno použitie“ v zmysle smerníc Rady 66/400/EHS, 66/401/EHS, 66/402/EHS, 69/208/EHS a 70/458/EHS
 - Rozhodnutie Komisie 80/755/EHS o schválení nezmazateľného označovania predpísaných údajov na obaloch obilného osiva
 - Vykonávacie rozhodnutie 2014/150/EÚ o zorganizovaní časovo obmedzeného testu umožňujúceho určité odchýlky pri uvádzaní populácií rastlinných druhov pšenice, jačmeňa, ovsa a kukurice na trh podľa smernice Rady 66/402/EHS
 - Vykonávacie rozhodnutie 2012/340/EÚ o organizácii dočasného experimentu podľa smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokiaľ ide o poľnú inšpekciu pod úradným dohľadom týkajúcu sa základného osiva a šľachteného osiva generácií predchádzajúcich základnému osivu
 - Rozhodnutie Komisie 2006/335/ES, ktorým sa Poľská republika oprávňuje, aby zakázala používanie šestnástich geneticky modifikovaných odrôd kukurice s genetickou úpravou MON 810, zaradených do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov na svojom území podľa smernice Rady 2002/53/ES
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) č. 2017/478 zo 16. marca 2017, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy, osivom zelenín a osivom olejní a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ
 - Rozhodnutie Komisie 2003/4/ES, ktorým sa povoľuje prijatie prísnejších opatrení proti určitým chorobám, okrem tých, ktoré sú ustanovené v prílohách I a II k smernici Rady 2002/56/ES, v súvislosti s uvádzaním sadiva zemiakov na trh na celom území alebo časti územia určitých členských štátov v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2014/105/EÚ
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) č. 2017/547 o organizácii dočasného pokusu podľa smernice Rady 2002/56/ES, pokiaľ ide o hľuzy sadiva zemiakov pochádzajúce z pravých semien zemiaka
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/478 zo 16. marca 2017, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy,

osivom zelenín a osivom olejní a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ

2.3.2 Činnosť

Činnosť v oblasti osív, sadív a množiteľského materiálu je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z vedenia evidencie dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín, vydávania osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľov, z uznávania množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín po splnení ustanovených požiadaviek na pôvod, požiadaviek na poraste, vo vzorke odobranej z dopestovaného množiteľského materiálu a z kontrolnej činnosti množiteľského materiálu v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia a skladovania.

Ďalšou činnosťou je výkon úradnej kontroly pestovania geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“), ktorého súčasťou je vedenie evidencie pestovateľov a pestovateľských plôch GMR, vykonávanie kontroly a monitoringu pestovania, zberu, skladovania, úniku GMR do prostredia a odberu vzoriek v rozsahu potrebnom na výkon úradnej kontroly, kontrola dodržiavania podmienok koexistencie pri pestovaní GMR s konvenčnou a ekologickou poľnohospodárskou výrobou. Kontrolovaní sú pestovatelia, ktorí pestujú geneticky modifikovanú kukuricu s povolenou modifikáciou génu MON-810.

ÚKSÚP je poverenou autoritou na odborné zabezpečenie školenia o nakladaní s geneticky modifikovanými vyššími rastlinami.

ÚKSÚP je zodpovednou úradnou autoritou pre dodržiavanie podmienok na uvádzanie na trh osív a sadív podľa EÚ legislatívy, preto sa expert Odboru osív a sadív (ďalej len „OOaS“) podieľal na prebratí požiadaviek dvoch nových smerníc Komisie do právneho poriadku SR prípravou návrhu na novelizáciu nariadení SR pre obilniny a okrasné rastliny.

Expert OOaS spolupracoval pri zapracovaní podrobností ustanovených v právnych predpisoch do metodických pokynov ÚKSÚP a zabezpečil informovanosť s prijatými aj pripravovanými zmenami prednáškovo-konzultačnou činnosťou na stretnutiach s kolegami z iných odborov, s inšpektormi OKOS a evidovanými dodávateľmi.

Komisii oznamoval požadované informácie a predkladal žiadosti na udelenie autorizácie podľa príslušných EÚ predpisov.

Expert OOaS sa podieľal na činnosti štyroch sekcií stáleho výboru pre potraviny, krmivá, rastliny a zvieratá v DG SANTE a ďalších pracovných skupín Rady a Komisie, pokiaľ predmetom týchto zasadnutí bola problematika osív a množiteľského materiálu uvádzaných na trh EÚ; na tieto zasadnutia priebežne pripravoval pozície a stanoviská SR k prejednávanej bodom agendy a vypracoval podrobné správy zo zasadnutí.

Súbežne sledoval aj vývoj súvisiacej európskej legislatívy, v oblasti úradných kontrol a pestovania GMR v pracovnej skupine Rady pre poľnohospodárske otázky a zúčastňoval sa zasadnutí expertných skupín v oblasti zdravia rastlín a ekologického poľnohospodárstva, pokiaľ sa týkali predmetu činnosti OOaS a zasielal pripomienky a stanoviská, keď sa navrhované zmeny v predkladaných dokumentoch prelínali s legislatívou platnou pre rastlinný rozmnožovací materiál uvádzaný na trh EÚ.

2.3.2.1 Evidencia dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín

Evidencia je podmienená získaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktoré na tento účel ÚKSÚP vydáva. K 31.12.2019 bolo v evidencii dodávateľov evidovaných 550 právnických a fyzických osôb. V roku 2019 bolo zaregistrovaných 8 nových subjektov.

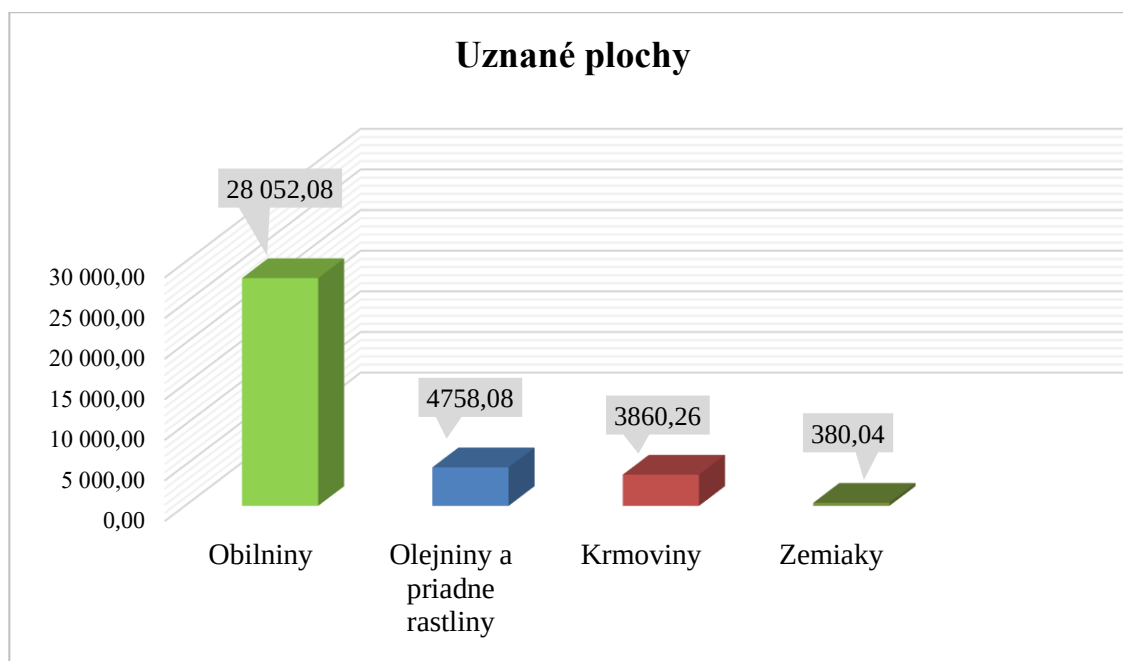
2.3.2.2 Uznávanie množiteľského materiálu pestovaných rastlín na poraste

a) množiteľské porasty poľných plodín a zelenín

V roku 2019 bolo do procesu uznávania prihlásených 37 642,59 ha množiteľských plôch poľných plodín, zelenín a zemiakov. Pred termínom prehliadok množiteľských porastov boli odhlásené množiteľské porasty s celkovou plochou 34,17 ha. Predmetom uznávania boli množiteľské porasty s celkovou plochou 37 608,42 ha, z čoho bolo uznaných 37 050,46 ha a 557,96 ha plôch bolo neuznaných.

Prehľad uznaných množiteľských plôch v roku 2019

Uznané množiteľské plochy podľa poľných plodín, zelenín a zemiakov	
Obilniny	28 052,08 ha
Olejniny, priadne rastliny	4 758,08 ha
Krmoviny	3 860,26 ha
Zemiaky	380,04 ha

b) množiteľský materiál viniča

V roku 2019 prihlásilo množiteľský materiál viniča 7 evidovaných dodávateľov.

V uznávacom konaní boli na poraste hodnotené:

- selektované vinohrady, kde bolo overených 48 500 krov, čo predstavovalo odhadom 1 663 800 ks selektovaných očiek viniča hroznorodého v kategórii štandard;
- podnikové vinohrady, kde bolo prihlásených 48 446 krov viniča podnikového na výmere 28,47 ha.

Uznaných bolo 151 342 ks sadeníc viniča hroznorodého v kategórii certifikovaný množiteľský materiál a 54 336 ks v kategórii štandardný množiteľský materiál.

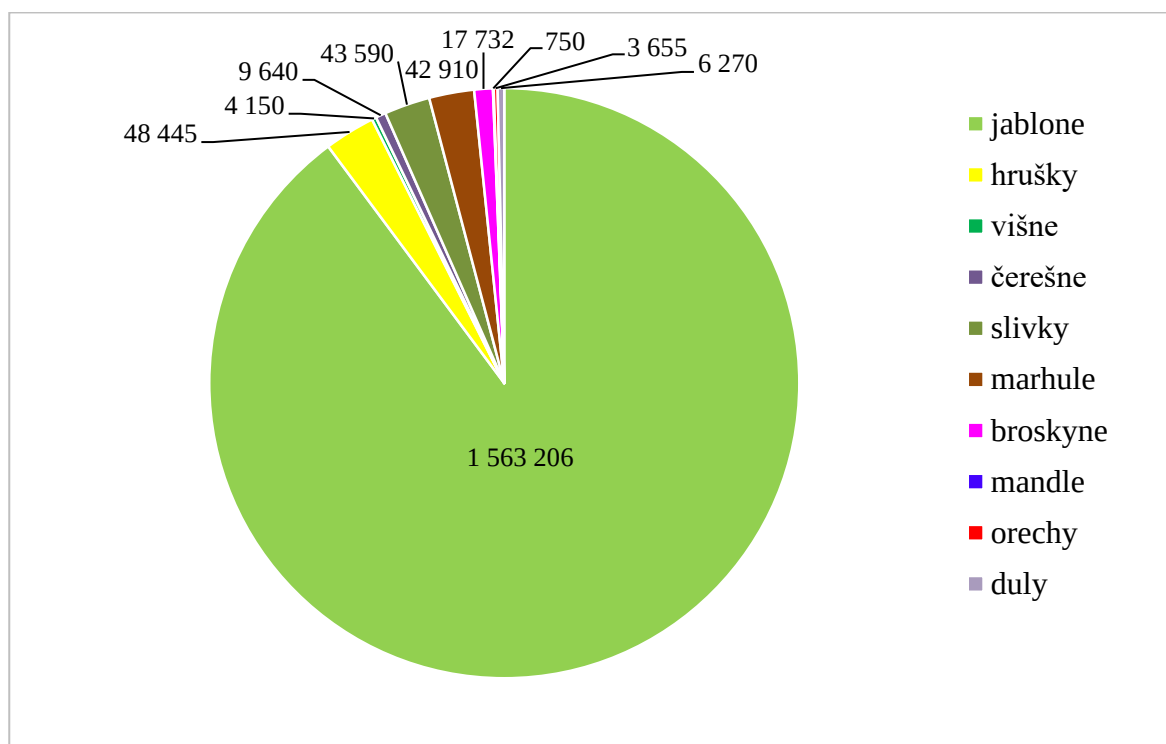
c) množiteľský materiál ovocných drevín

V SR prihlásilo množiteľský materiál ovocných drevín 8 evidovaných dodávateľov.

Uznávali sa:

- výpestky drobného ovocia; bolo uznaných 62 086 ks
- výpestky veľkého ovocia; bolo uznaných 1 740 348 ks, z toho:

Jablone	1 563 206 ks	Marhule	42 910 ks
Hrušky	48 445 ks	Broskyne	17 732 ks
Višne	4 150 ks	Mandle	750 ks
Čerešne	9 640 ks	Orechy	3 655 ks
Slivky	43 590 ks	Duly	6 270 ks

V SR bolo pod dohľadom ÚKSÚP vyrobených 1 327 162 ks ovocných výpestkov veľkého a drobného ovocia v kategórii konformný množiteľský materiál.

2.3.2.3 Vegetačné skúšky

a) vegetačné skúšky poľných plodín a zelenín

Vegetačné skúšky sú súčasťou uznávania, overuje sa nimi odrodová čistota, odrodová pravosť, zdravotný stav, prípadne percento hybridnosti osiva. Vyhovujúca vegetačná skúška je jednou z podmienok uznania a certifikácie množiteľského materiálu v systéme OECD a dovozu osiva z tretích krajín určeného na ďalšie množenie. Vegetačné skúšky zelenín štandardného osiva a sadiva slúžia na preverenie dodávateľom deklarovanej kvality osiva a sadiva uvádzaného na trh.

Na skúšobných staniciach ÚKSÚP bolo v roku 2019 vysiatych a vyhodnotených 430 vzoriek vo vegetačných skúškach:

SS Báhoň:	poľné plodiny	418 vzoriek
	zeleniny	2 vzorky
SS Nové Zámky:	zeleniny	9 vzoriek
SS Spišské Vlachy:	lucerna siata	1 vzorka

Z celkového počtu 430 vzoriek bolo vyhovujúcich 416 vzoriek, čo predstavuje 96,7 %. Nevyhovovalo 12 vzoriek, čo predstavuje 2,8 % a 2 vzorky neboli hodnotené, čo predstavuje 0,5 %.

b) poľné vegetačné skúšky sadiva zemiakov

Účelom skúšok je overiť zdravotný stav, odrodovú pravosť a poľnú vzchádzavosť vzoriek zemiakového sadiva. Skúšky slúžia pre účel kontroly kvality pozberových skleníkových skúšok a pre odbornú prípravu inšpekcie osív a sadív. Vegetačné skúšky sú zakladané na hlavnej odrodovej skúšobni v Spišskej Belej.

Vysadených bolo 128 vzoriek zemiakov, z toho na kontrolu kvality sadiva pôvodom z iných štátov EÚ bolo zaradených do poľných vegetačných skúšok 42 vzoriek. Z tuzemskej uznanej produkcie sadiva bolo vysadených 86 vzoriek v triedach Únie SE až A. Vo vzorkách sme nezaznamenali žiadne vyššie rozdiely oproti výsledkom skleníkových skúšok.

c) pozberové skleníkové skúšky sadiva zemiakov

Pozberové skleníkové skúšky sú zakladané na diagnostickom pracovisku ÚKSÚP v Haniske. Z celkovej uznanej plochy (SR) po poľných prehliadkach 380,04 ha, bolo odobraných 197 vzoriek. Uznaných bolo 363,94 ha (116 porastov).

2.3.2.4 Uznávanie vo vzorke

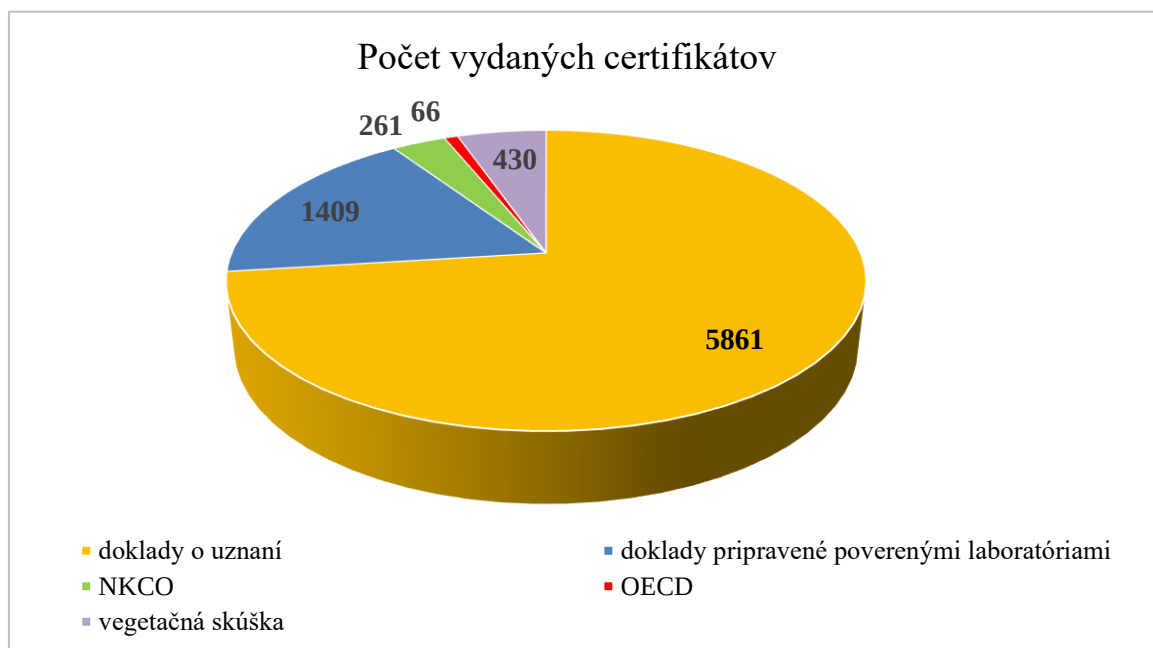
a) odber vzoriek

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív odobrali celkovo 7 769 vzoriek.

b) vydávanie posudkov

Na základe posudkov vyhotovených referentmi bolo vydaných 8 027 certifikátov:

- dokladov o uznávaní 5 861 ks, z toho pre:
 - poľné plodiny a zeleniny 4 574 ks
 - ovocie a vinič 1 030 ks
 - zemiaky 257 ks
- dokladov o uznávaní, kde podklady pripravili poverené laboratória 1 409 ks
- vydanie osvedčení na NKCO 261 ks
- vydanie OECD certifikátov 66 ks
- osvedčenie o vegetačnej skúške 430 ks

c) dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín

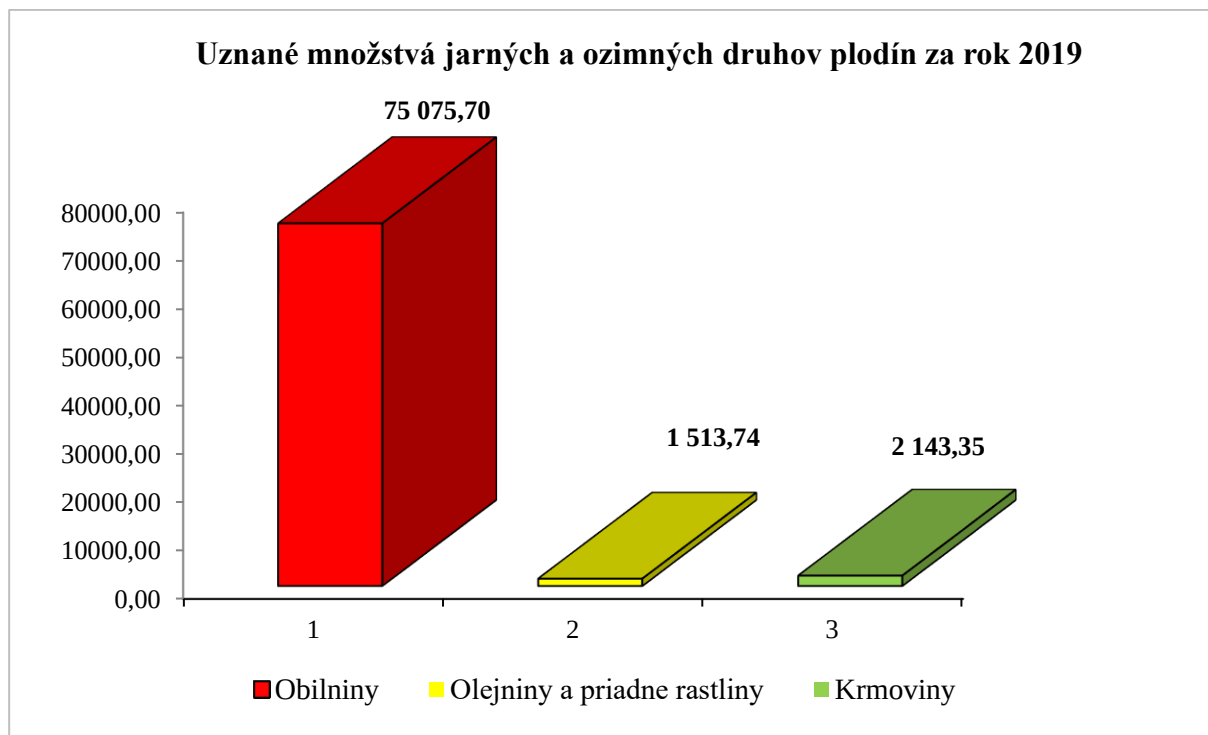
V roku 2019 boli vydané tri povolenia na dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín, podľa Rozhodnutia Rady č. 2003/17/ES o rovnocennosti terénnych inšpekcií uskutočňovaných v tretích krajinách na množiteľskom poraste pre produkciu osiva a o rovnocennosti osiva vyprodukovaného v tretích krajinách, v znení neskorších predpisov. Dve povolenia boli na dovoz osiva kukurice satej v celkovom objeme 121 714,30 kg a jedno povolenie bolo na dovoz osiva sóje fazuľovej v celkovom objeme 6 000,00 kg.

d) uznávanie osív vo vzorke

V roku 2019 bolo v procese uznávacieho konania preskúšaných 85 074,27 t osiva, z toho uznaného bolo 78 732,79 t. Z uznaného množstva osiva to predstavuje 75 075,70 t jarných a ozimných obilnín, 1 513,74 t olejní a priadnych rastlín a 2 143,35 t krmovín. Tento objem uznaného osiva zahŕňa 26 049,40 t osiva jarín z úrody z roku 2018 a 52 683,39 t osiva ozimín z úrody z roku 2019.

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2019

Skupina plodín	Hmotnosť v t
Obilniny	75 075,70
Olejniny a priadne rastliny	1 513,74
Krmoviny	2 143,35

e) uznávanie v poverených laboratóriách

ÚKSÚP, OOaS v roku 2019 evidoval 5 poverených laboratórií. Celkovo bolo v rámci kontroly v poverených laboratóriách odobratých a vyhodnotených 16,47 % (232 ks) vzoriek z vydaných certifikátov, kde podklady pripravovali poverené laboratóriá (1 409 ks). Kontroly nepreukázali ani jeden prípad nezhodnej činnosti v poverených laboratóriách.

f) registrácia zmesí

V roku 2019 boli zaregistrované tri trávne zmesi.

2.3.2.5 Certifikácia podľa OECD osivárskych schém

Slovenská republika je oprávnená vykonávať odrodovú certifikáciu podľa OECD osivárskych schém a odbor osív a sadív je poverený vydávaním OECD medzinárodných certifikátov. V roku 2019 bolo vydaných 66 OECD certifikátov, ktoré sú využívané hlavne pre vývoz uznaného osiva do tretích krajín. Vydali sme OECD certifikáty na modré návesky pre 951,44 ton osiva a na sivé návesky pre 4 140,35 ton materiálu po zbere. Podľa schém OECD bolo prehliadnutých 155 porastov, čo predstavovalo 4 412,84 ha, z toho bolo 20,00 ha olejní, 4 223,55 ha kukurice siatej, 99,00 ha ostatných druhov obilnín a 70,29 ha krmovín. OOaS komunikoval s inými oprávnenými OECD autoritami pri vystavovaní dohôd/súhlasov s množením mimo krajiny registrácie odrody, pri vystavovaní súhlasov s predstihovým množením alebo prebaľovaním, prípadne konečnou certifikáciou, ak bola krajina množenia odlišná a takýto súhlas sa vyžadoval. V dňoch 13. – 14. júna 2019 sa vo Viedni v Rakúsku uskutočnilo Výročné zasadnutie OECD osivárskych schém, ktorého sa zúčastnila Ing. Helena Majdeková z OOaS ako delegát pre osivárske schémy za SR. Zo ZPC bola vypracovaná podrobná správa.

2.3.2.6 Kontrola uvádzania množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

a) kontrola konečne adjustovaného osiva

V roku 2019 bolo vykonaných 82 kontrol konečne adjustovaného osiva. Pri kontrole neboli zistené žiadne nedostatky.

b) kontrola osiva v malom balení

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív celkovo vykonali 3 kontroly baliarní malých balení osiva krmovín, zelenín a okrasných rastlín. Skontrolovaná bola príslušná dokumentácia (doklady o uznaní, dodacie listy). Bolo odobratých celkom 21 vzoriek rôznych druhov krmovín, zelenín a okrasných rastlín. Z preskúšaných vzoriek vyhovovalo požiadavkám na vlastnosti a kvalitu osiva krmovín, zelenín a okrasných rastlín 17 vzoriek. Nevyhovovali 4 vzorky, z toho 2 vzorky nevyhovovali pre klíčivosť a 2 vzorky nevyhovovali pre prímеси iných rastlinných druhov. Dodávatelia boli informovaní o výsledkoch kontroly.

c) kontrola zameraná na nežiaducu prítomnosť GMO v osivách

Pri dovoze osiva z tretích krajín bolo odobratých 18 vzoriek osiva kukurice siatej a 2 vzorky osiva sóje fazuľovej na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti GMO. Všetky výsledky analýz boli negatívne.

2.3.2.7 Úradná kontrola, evidencia a monitoring pestovania GMR

V roku 2019 nebola pestovaná geneticky modifikovaná kukurica na území Slovenskej republiky.

2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín uvádzaných na trh a kontrola množiteľského materiálu v priebehu výroby, spracovania, balenia a skladovania sú základnou náplňou činnosti OOaS.

Cieľom je osvedčovať splnenie ustanovených požiadaviek pre vymedzený množiteľský materiál pri jeho uvádzaní na trh a zamedziť používaniu osív a sadív, ovocných výpestkov, sadeníc, t. j. takého množiteľského materiálu, ktorý nespĺňa ustanovené požiadavky príslušných predpisov z hľadiska podmienok výroby, jeho kvality a zdravotného stavu.

Cieľom pri výkone zákona č. 184/2006 Z. z. je zabezpečiť dodržiavanie zásad koexistencie. Požiadavky a pravidlá tohoto zákona a vyhlášky sú nastavené tak, aby neprichádzalo k nežiaducemu zmiešavaniu produkcie GMR kukurice siatej a konvenčnej kukurice siatej a kukurice siatej produkovanej v systémoch ekologického poľnohospodárstva. V prípade nedodržiavania týchto pravidiel by dochádzalo k voľnému šíreniu GMR kukurice siatej do prostredia, čím by mohli vzniknúť pestovateľom konvenčnej kukurice a bio producentom určité ekonomické škody.

V roku 2019 neboli vykonané úradné kontroly v zmysle požiadaviek z dôvodu, že v predchádzajúcich rokoch nebol založený žiadny porast GMR v SR.

2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva

2.4.1 Legislatívny rámec činnosti

2.4.1.1 Legislatíva Slovenskej republiky

- Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 63/2015 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné od 01.04.2015)
- Nariadenie vlády SR č. 83/2017 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné od 15.04.2017)
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenájmania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 77/2019, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 83/2017 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom

2.4.1.2 Legislatíva Európskej únie

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore v platnom znení
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/273 z 11. decembra 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, vinohradnícky register, sprievodné doklady a certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu a povinné nahlasovanie, oznámenia a uverejňovanie oznamovaných informácií, a ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly a sankcie, a ktorým sa menia nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008, (ES) č. 606/2009 a (ES) č. 607/2009 a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 a delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/274 z 11. decembra 2017, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu, povinné nahlasovanie a oznámenia, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013,

pokiaľ ide o príslušné kontroly, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1991, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1576, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy, a nariadenie (ES) č. 436/2009, pokiaľ ide o evidenciu týchto postupov v sektore vinohradníctva a vinárstva
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/765, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2328, ktorým sa udeľuje ochrana názvu „Skalický rubín“ (CHOP) na základe článku 99 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/935, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 pokiaľ ide o metódy analýzy na určenie fyzikálnych, chemických a organoleptických vlastností vinárskych výrobkov a oznámenia o rozhodnutiach členských štátov týkajúcich sa zvýšenia prirodzeného obsahu alkoholu
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/934, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o vinohradnícke oblasti, v ktorých sa môže zvýšiť obsah alkoholu, povolené enologické postupy a obmedzenia uplatniteľné na výrobu a konzervovanie vinárskych výrobkov, minimálny percentuálny podiel alkoholu pri vedľajších produktoch a ich zneškodňovanie a zverejňovanie dokumentov OIV
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/34, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, zmeny špecifikácií výrobkov, register chránených názvov, zrušenie ochrany a používanie symbolov, ako aj pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o primeraný systém kontrol
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/33, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, obmedzenie používania, zmeny špecifikácií výrobkov, zrušenie ochrany a označovanie a obchodnú úpravu

2.4.2 Činnosť

ÚKSÚP, Odbor vinohradníctva a vinárstva (ďalej len „OVV“) v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov Národnej rady Slovenskej republiky a právnych predpisov Európskej únie:

- prideliť registračné číslo vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register
- rozhoduje o udelení povolenia na opätovnú výsadbu a o zmene práva na opätovnú výsadbu na povolenie
- rozhoduje o zmene práva na výsadbu viniča z rezervy výsadbových práv na povolenie
- eviduje povolenia na výsadbu viniča

- kontroluje dodržanie termínu vyklčovania vinohradníckej plochy podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorú sa vinohradník zaviazal vyklčovať, ak má udelené povolenie na opätovnú výsadbu na inom pozemku alebo jeho časti
- rozhoduje o neoprávnenej výsadbe
- na základe návrhu Tokajského združenia zatriedí kvalifikované hony
- osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo
- vedie evidenciu hlásení o zbere hrozna, výrobe a zásobách vína a ich použití
- organizačne zabezpečuje činnosť Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č.11149/2010-1310
- vykonáva certifikáciu vína a vinárskych produktov pred ich uvádzaním na trh vydáva certifikát, alebo oznamuje dôvod neudelenia certifikátu
- pridelí a odníma štátne kontrolné číslo
- osvedčuje pôvod vína na sprievodných dokladoch na vývoz do tretích krajín
- vykonáva činnosti Tokajského združenia, ak bola zrušená registrácia Tokajského združenia
- ukladá pokuty a sankčné opatrenia
- zasiela štátnej veterinárnej a potravinovej správe kópie osvedčení o certifikácii, kópie vydaných rozhodnutí a informácie o vykonaných kontrolách a ich výsledkoch
- rozhoduje o schválení chránených označení
- vydáva odborné stanovisko k zmene druhu pozemku vinice a k odňatiu vinice podľa osobitného predpisu ²⁾
- posudzuje vlastnosti pozemku, vrátane pôdnych a klimatických podmienok na pestovanie viniča na vyžiadanie
- vykonáva certifikáciu osôb spôsobilých posudzovať víno a vinárske produkty na základe senzorických skúšok podľa ISO 17024
- je zodpovedný za odber vzoriek hrozna a ich spracovávanie za účelom izotopovej analýzy do Izotopovej databanky pre vinárske produkty Európskej únie
- je zodpovedný za udržiavanie a aktualizáciu Izotopovej databanky EÚ za Slovenskú republiku
- zasiela štatistické údaje do situačných a výhľadových správ pre vinič hroznorodý a hroznové víno na Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave
- zasiela štatistické údaje ŠÚ SR v zmysle prílohy č.4 Dodatku č.3 k Dohode o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína)
- zasiela povinné hlásenia vzťahujúce sa k vinohradníckemu registru a ročnú produkciu vína a muštov do Európskeho databázového systému ISAMM
- vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinogradov v rámci delegovanej činnosti pre PPA
- publikuje odborné články, vypracováva metodické pokyny.

²⁾ § 9 ods. 3 písm. a) a §17 ods. 5 písm. h) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 34/2014 Z. z.

2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia

2.4.3.1 Vinohradnícky register

Všetky členské štáty EÚ, na ktorých území sa pestuje vinič, sú povinné viesť vinohradnícky register pre zabezpečenie správneho fungovania spoločnej organizácie trhu. Vinohradnícky register sa skladá z registra pestovateľov a ich vinohradníckych plôch a registra o výrobe.

Hlavnými cieľmi vinohradníckeho registra sú monitorovanie a kontrola výrobného potenciálu v oblasti vinohradníctva a vinárstva v nadväznosti na legislatívu Európskej únie a Slovenskej republiky. Vinohradnícky register slúži na účely kontroly výroby vín s chráneným označením pôvodu a chráneným zemepisným označením, ktorej súčasťou je osvedčovanie hrozna určeného na ich výrobu a ich certifikácia. Výstupy z vinohradníckeho registra slúžia na zabezpečenie aktuálnych údajov potrebných pre činnosť odboru, štatistické zisťovanie na úrovni Európskej komisie (ISAMM) ako aj Slovenskej republiky a Medzinárodnej organizácie pre vinič a víno, pre Pôdohospodársku platobnú agentúru a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Registrácia vinohradov sa uskutočňuje na registračných pracoviskách ÚKSÚP v Bratislave pre Malokarpatskú, v Nitre pre Nitriansku vinohradnícku oblasť, v Nových Zámkoch pre Južnoslovenskú vinohradnícku oblasť, v Lučenci pre Stredoslovenskú vinohradnícku oblasť a v Michalovciach pre Východoslovenskú vinohradnícku oblasť a Vinohradnícku oblasť Tokaj.

2.4.3.1.1 Vinohradnícke oblasti a vinohradnícky potenciál v roku 2019

V rámci SR bola v roku 2019 celková plocha aktuálne vysadená viničom 15 358 hektárov, z toho rodiace vinohrady predstavujú 13 562,3 ha, nerodiace vinohrady do 3 rokov 727,2 ha a neobrábané vinohrady 1 068,5 ha.

Z celkovej výmery sa 4 175 ha nachádza v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti, 4 230 ha v Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti, 3 296 ha v Nitrianskej vinohradníckej oblasti, 1 848 ha v Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, 890 ha vo Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a 919 ha vo vinohradníckej oblasti Tokaj.

Mušťové biele odrody predstavujú výmeru 10 528,6 ha, mušťové odrody modré 3 856,5 ha, stolové odrody 143,4 ha, a vinič podpníkový 29,0 ha. Výmera 800,5 ha je vysadená zmesou odrôd.

Celková plocha vinohradov určených na výrobu vín s chráneným označením pôvodu alebo zemepisným označením je 14 717,30 ha a plocha pre výrobu vín bez chráneného označenia je 640,70 ha.

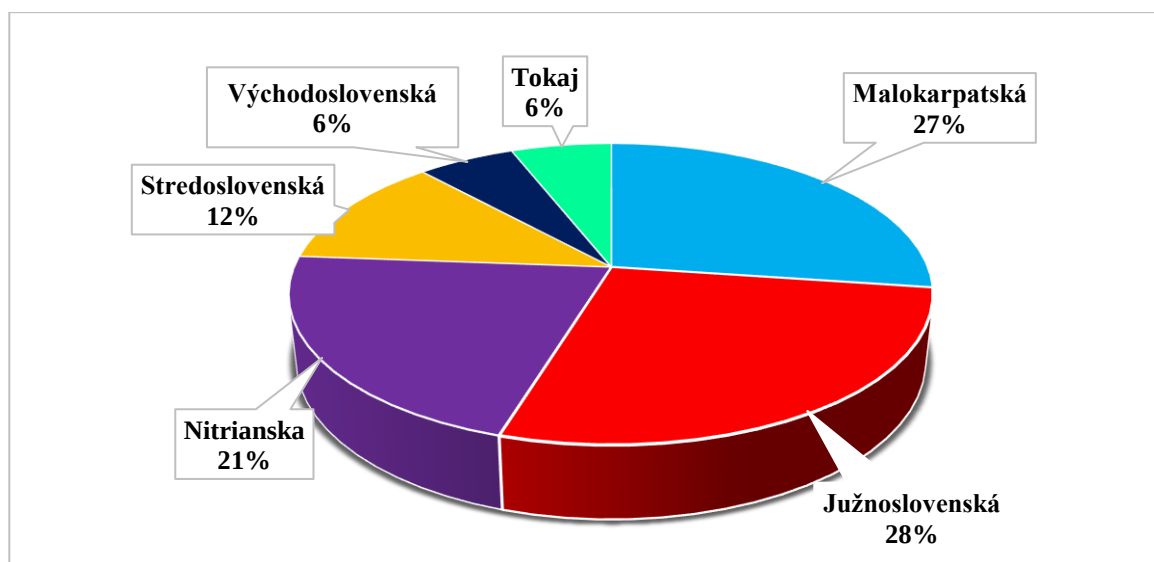
V integrovanej produkcii sa nachádza 5 272,45 ha vinohradov, v ekologickej produkcii sa nachádza 172,18 ha.

2.4.3.1.2 Vydané rozhodnutia, osvedčenia a iné potvrdenia z Vinohradníckeho registra SR

V roku 2019 bolo vydaných 430 osvedčení o registrácii vinohradu, 99 povolení na opätovnú výsadbu na celkovú výmeru 246,70 ha a 38 rozhodnutí o prevedení práva na opätovnú výsadbu na povolenie o celkovej výmere 142,71 ha. 31.12.2019 skončilo prechodné obdobie na prevod práv na opätovnú výsadbu na povolenia. Všetky práva na opätovnú výsadbu, pri ktorých užívatelia nepožiadali o prevedenie na povolenie stratili platnosť dňom 01.01.2020. V rámci oddelenia registra vinohradov bolo ďalej vydaných 213 odborných stanovísk k zmene druhu pozemku pre účely pozemkového úradu a 145 výpisov z vinohradníckeho registra pre účely PPA.

Plochy zaregistrovaných vinohradov v ha podľa vinohradníckych oblastí SR			
Vinohradnícka oblasť	Plocha pre výrobu vín s chráneným označením pôvodu a chráneným zemepisným označením	Plocha pre výrobu vín bez chráneného označenia pôvodu	Celková plocha
Malokarpatská	4 010,9	164,1	4 175,0
Južnoslovenská	4 110,1	1 119,9	4 230,0
Nitrianska	3 189,5	106,5	3 296,0
Stredoslovenská	1 760,0	88,0	1 848,0
Východoslovenská	727,8	162,2	890,0
Tokaj	919,0	0,0	919,0

Plochy vinohradov podľa vinohradníckych oblastí (%)

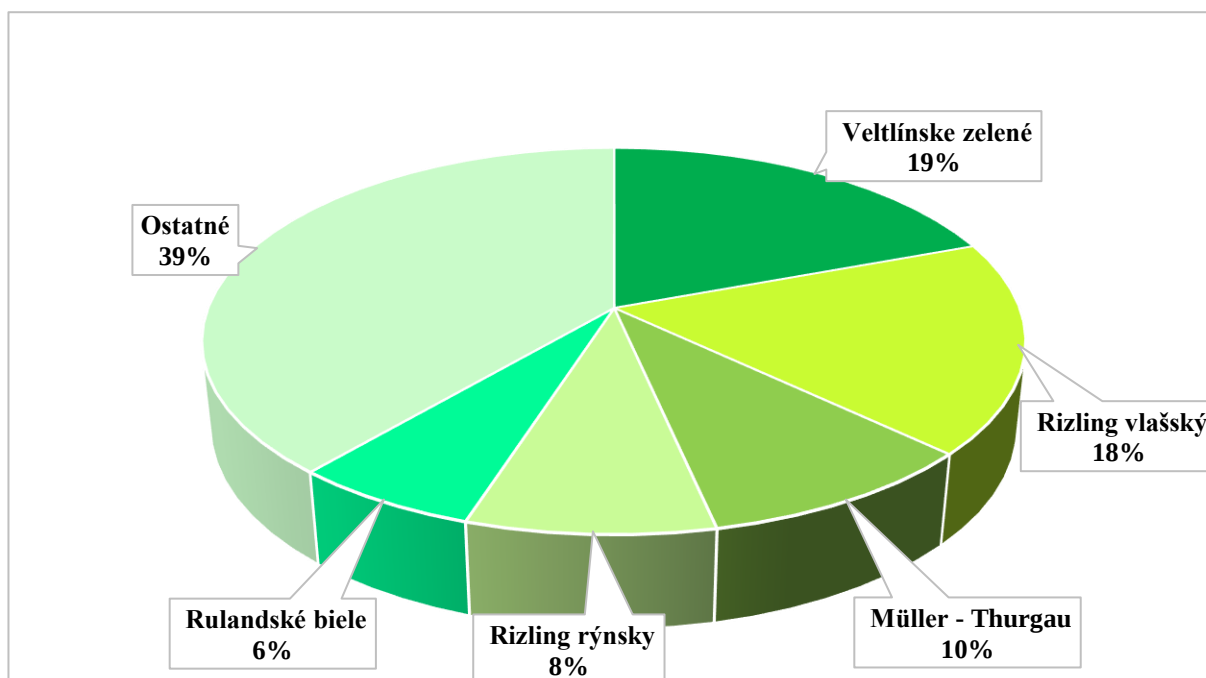
Plochy vinohradov v ha podľa rodivosti			
Vinohradnícka oblasť	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Malokarpatská	3 794,0	146,3	234,7
Južnoslovenská	3 827,7	297,6	104,7
Nitrianska	3 057,4	146,2	92,4
Stredoslovenská	1 650,0	33,3	164,7
Východoslovenská	686,2	37,3	166,5
Tokaj	547,0	66,5	305,5
Celkom	13 562,3	727,2	1068,5

Plochy vinohradov v ha podľa typu odrôd				
Vinohradnícka oblasť	Biele muštové odrody	Modré muštové odrody	Stolové odrody	Podpníky a zmes odrôd
Malokarpatská	3 072,50	938,40	19,50	144,60
Južnoslovenská	2 658,50	1 451,60	49,00	70,90
Nitrianska	2 376,30	813,20	42,50	64,00
Stredoslovenská	1 279,60	480,40	21,00	67,00
Východoslovenská	555,40	172,40	11,20	151,00
Tokaj	586,30	0,50	0,20	33,20
Celkom	10 528,60	3 856,50	143,40	829,50

Plochy vinohradov v ha podľa odrôd – muštové biele				
Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Aurelius	14,7	14,7	-	-
Bouviero vo hrozno	10,9	10,4	0,5	-
Breslava	5,9	5,9	-	-
Devín	169,8	165,5	4,3	-
Dievčie hrozno	251,6	243,6	-	8,0
Feteasca regala	228,7	210,0	0,2	18,5
Chardonnay	386,6	352,0	33,2	1,4
Irsai Oliver	288,5	261,1	23,7	3,7
Milia	6,4	4,9	1,5	-
Müller - Thurgau	1 007,9	914,5	23,0	70,4
Muškát moravský	195,6	181,0	11,6	3,0
Muškát Ottonel	56,5	53,6	-	2,9
Neuburské	18,2	18,1	-	0,1
Noria	8,5	6,9	1,6	-
Pálava	187,0	110,6	76,1	0,3
Rizling rýnsky	875,5	754,6	46,1	74,8
Rizling vlašský	1 866,9	1 722,7	27,2	117,0
Rulandské biele	664,0	591,3	20,7	52,0
Rulandské šedé	443,6	356,6	72,4	14,6
Sauvignon	314,4	261,5	43,7	9,2
Silvánske zelené	135,8	131,8	-	4,0
Tramín červený	533,5	383,4	83,3	66,8
Veltlínske červené skoré	176,2	164,1	-	12,1
Veltlínske zelené	2 034,7	1 972,7	54,6	7,4
Furmint	314,4	279,8	34,6	-
Lipovina	185,2	167,6	15,6	2,0
Muškát žltý	147,6	110,9	36,7	-
Spolu	10 528,6	9 449,8	610,6	468,2

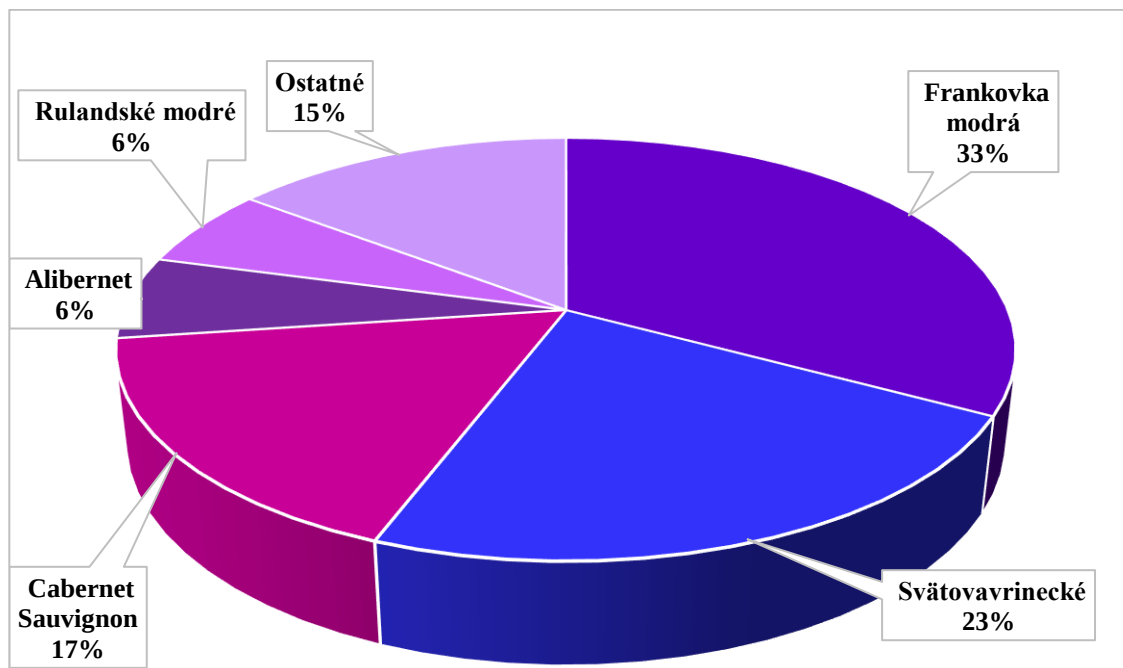
Plochy vinogradov v ha podľa odrôd – stolové a ostatné odrody				
Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Stolové				
Chrupka Jalabertova	1,0	1,0	-	-
Chrupka biela	39,0	39,0	-	-
Chrupka červená	5,5	5,5	-	-
Diamant	11,6	11,6	-	-
Dora	1,5	1,5	-	-
Julski biser	7,4	7,4	-	-
Olšava	0,9	0,9	-	-
Opál	3,3	3,3	-	-
Panonia Kincse	72,3	70,2	-	2,1
Guzal' Kara	0,9	0,8	-	-
Spolu	143,4	141,2	0,1	2,1
Zmes odrôd				
Vinič podpníkový	800,5	302,0	3,5	495,0
Zmes odrôd	29,0	28,6	0,4	-
Spolu	829,5	330,6	3,9	495,0

Plochy vinogradov - odrody muštové biele (%)

Plochy vinogradov v ha podľa odrôd – muštové modré				
Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Alibernet	244,5	224,9	19,4	0,2
André	148,0	144,5	-	3,5
Cabernet Sauvignon	657,1	603,3	48,4	5,4
Dunaj	134,7	123,7	8,0	3,0
Frankovka modrá	1 267,9	1 217,0	15,1	35,8
Hron	6,0	3,7	2,3	-
Modrý portugal	100,3	96,6	1,5	2,2
Neronet	31,4	30,4	1,0	-
Nitria	6,5	2,4	4,1	-
Rimava	0,8	0,6	0,2	-
Rosa	1,9	1,9	-	-
Rudava	1,0	0,5	0,5	-
Rulandské modré	237,2	227,1	6,9	3,2
Svätovavrinské	884,5	832,7	2,0	49,8
Torysa	2,1	0,9	1,2	-
Váh	2,3	0,3	2,0	-
Zweigeltrebe	130,3	130,2	-	0,1
Spolu	3 856,5	3 640,7	112,6	103,2

Plochy vinogradov - odrody muštové modré (v %)

2.4.3.1.3 Registrácia vinárov a obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi

Registrácia vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi sa vykonáva iba na pracovisku v Bratislave. **K 31.12.2019 bolo registrovaných 659 činných vinárov a 233 obchodníkov s vinárskymi produktmi.** Počas roka 2019 doručilo „Žiadosť o registráciu vinára“ 71 nových vinárov. Na základe doručených žiadostí boli títo vinári zaregistrovaní do vinohradníckeho registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii vinára“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončilo činnosť 15 vinárov. Za to isté obdobie doručilo „Žiadosť o registráciu obchodníka s vinárskymi produktmi“ 22 nových obchodníkov s vinárskymi produktmi. Na základe doručených žiadostí boli urobené doplnenia v registri a noví žiadatelia boli zaradení do registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii obchodníka s vinárskymi produktmi“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončili činnosť traja obchodníci s vinárskymi produktmi.

Registrovaní vinári podľa vinohradníckych oblastí	
Vinohradnícka oblasť	Počet subjektov
Malokarpatská	310
Nitrianska	114
Južnoslovenská	121
Stredoslovenská	26
Východoslovenská	33
Tokaj	34
mimo vinohradníckej oblasti	11

2.4.3.2 Osvedčovanie hrozna

Osvedčovanie hrozna sa vykonáva za účelom deklarovania odrodovej pravosti (registrované odrody), hmotnosti, cukornatosti, zdravotného stavu, hektárového výnosu, hmotnosti cibéb (tokajské víno) a pôvodu ako základnej suroviny pre výrobu vína s chráneným označením pôvodu. Jeho hlavnou úlohou je vytvoriť presné a transparentné podmienky na dosiahnutie čo najvyššej kvality akostných vín s prívlastkom, tokajského vína a akostného vína Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský muškát žltý.

Overovanie odrodovej pravosti sa vykonáva na základe porovnávania údajov z vinohradníckeho registra a skutočného stavu vo vinohrade. U prihlasovateľa na registrovanom vinohrade zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: odrodovú pravosť, hmotnosť hrozna, cukornatosť hrozna, zdravotný stav hrozna, hektárový výnos, hmotnosť cibéb (tokajské víno) a pôvod hrozna. U spracovateľa vo výrobnej prevádzke zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: skutočnú hmotnosť hrozna pred lisovaním, skutočnú cukornatosť hrozna nameranú po vylisovaní, zdravotný stav pred spracovaním a hmotnosť ručne vybraných cibéb (tokajské víno).

Na základe Protokolu o osvedčení hrozna, ÚKSÚP vydá Osvedčenie o hrozne na výrobu akostného vína s prívlastkom/tokajského vína alebo oznámi prihlasovateľovi dôvod neudelenia osvedčenia. Toto osvedčenie musí byť prílohou žiadosti pre udelenie štátneho kontrolného čísla. V roku 2019 bolo na výrobu vín s chráneným označením pôvodu, ktoré je možné uvádzať na trh vo fľašiach iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom, osvedčené hrozno v množstve **8 622 394 kg** (z toho 264 968 kg hrozna na výrobu tokajského vína) a **46 456 kg** cibéb.

2.4.3.3 Certifikácia vína

Povinnej certifikácii podliehajú, podľa zákona o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z., vinárske produkty, ktoré boli vyrobené výlučne z hrozna dopestovaného na vinohradníckych plochách na území Slovenskej republiky a ktorých výroba ako aj fľašovanie sa uskutočnilo v Slovenskom vinohradníckom regióne.

Sú to vína s chráneným zemepisným označením Slovenský vinohradnícky región s tradičným výrazom regionálne víno, vína s chráneným označením pôvodu – Malokarpatská/-é/-ý, Nitrianska/-e/-ý, Južnoslovenská/-é/-ý, Stredoslovenská/-é/-ý, Východoslovenská/-é/-ý a Tokaj a doplnené tradičným výrazom **akostné víno, akostné víno s prívlastkom** (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno), **pestovateľský sekt, sekt vinohradníckej oblasti, tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský forditáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát).

Certifikácia vína zahŕňa chemickú analýzu vína v akreditovanom laboratóriu, senzorické hodnotenie vína, ktoré vykonáva komisia na hodnotenie vína organizačne zabezpečená ÚKSÚP, kontrolu údajov vo vinohradníckom registri, ktorý vedie ÚKSÚP a overenie dodržiavania špecifikácie chránených označení pôvodu (ďalej len „CHOP“) / chránených zemepisných označení (ďalej len „CHZO“).

V rámci certifikácie sa vykonáva zatriedenie vína CHOP do kategórií akostné odrodové víno, tokajské víno, sekt vinohradníckej oblasti či akostné víno s prívlastkom, ako aj kontrola, či dané víno zodpovedá špecifikácii produktu, či neprekročilo sledované parametre vo víne podľa vyhlášky č. 350/2009 Z. z. a či hrozno, z ktorého bolo vyrobené skutočne pochádza z uvedenej zemepisnej jednotky na Slovensku (kontrola údajov vo vinohradníckom registri pre akostné vína, kontrola osvedčenia o hrozne pre akostné vína s prívlastkom a tokajské vína).

V roku 2019 bolo preskúšaných spolu 2 284 vzoriek vína s CHOP a s CHZO. Počet vzoriek predstavuje celkové hodnotené množstvo 22 489 755 litrov. Z uvedeného hodnoteného množstva bolo schválených 21 675 912 litrov vína (96,4 %), zakázané uvádzať na trh (ZUT) bolo 15 562 litrov, dočasný zákaz uvádzať na trh (DZUT) bolo 789 081,5 litrov a inak preradené 9 200 litrov vína. Vydaných bolo 140 rozhodnutí o dočasnom zákaze uvádzania vína na trh, 9 zákazov uvádzania na trh a 3 vzorky boli preradené do inej kategórie. Celkovo bolo vydaných 2 131 certifikátov.

Z celkového objemu vína bolo z **bielych muštových odrôd** hodnotených spolu 13 843 383 litrov bieleho vína. Z celkového objemu certifikovaných vín z **modrých muštových odrôd** zaradených medzi červené vína bolo 6 845 695 litrov a 1 800 678 litrov ako ružové vína, 3 300 litrov bolo certifikovaných ako biele víno vyrobené z modrých odrôd.

V rámci rozdelenia vín podľa tradičných výrazov najviac bolo zastúpených odrodových vín s tradičným výrazom „akostné víno“ a to spolu 17 678 692 litrov. Z toho prešlo úspešne certifikáciou 17 040 095,5 litra. Z celkového počtu akostných vín odrodových bolo hodnotených bielych 10 396 564,5 litra, červených 5 423 518 litrov a ružových 1 291 812 litrov. Akostných vín s prívlastkom bolo hodnotených spolu 4 506 313 litrov, čo je približne rovnako ako v minulom roku.

Na certifikáciu boli prijaté aj značkové vína s chráneným označením pôvodu, ktoré predstavovali celkovo 1 291 768 litrov. Z tohto množstva bolo na 61 557,5 litra vydané rozhodnutie o dočasnom zákaze uvádzania na trh, na 4 311 litrov zákaz uvádzať na trh a 3 900 litrov bolo preradených do nižšej kategórie.

Šumivých vín bolo hodnotených 69 750 litrov, z toho s tradičným výrazom Sekt vinohradníckej oblasti 66 650 litrov a 3 100 litrov bolo hodnotených ako Pestovateľský sekt. Z tejto kategórie bolo vydané jedno rozhodnutie o zákaze uvádzať na trh.

Počet certifikovaných vín s chráneným zemepisným označením CHZO boli len 3 vzorky s objemom 22 400 litrov. V tejto kategórii boli vydané pre všetky vína certifikáty pre pôvod Slovenský vinohradnícky región.

Komisia na hodnotenie vína je nezávislý, odborný a rozhodovací orgán, ktorý zodpovedá za svoju činnosť Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP. Podmienkou členstva v komisii je osvedčenie hodnotiteľa na zmyslové hodnotenie vinárskych produktov vydané akreditovaným Certifikačným orgánom vykonávajúcim certifikáciu osôb, ktorý je súčasťou OVV.

Komisia v roku 2019 zasadala v pravidelných intervaloch spolu 40 krát. Pod vedením predsedu a za aktívnej účasti členov, ktorých menuje minister pôdohospodárstva SR bolo prehodnotených 2 284 vzoriek, čo je v priemere 60 vzoriek na jednom zasadnutí.

Certifikácia vín s chráneným označením – biele muštové odrody

Odroda	Množstvo	Schválené		Zákaz uvádzať na trh		Dočasný zákaz uvádzať na trh		Inak preradené	
	(v l)	(v l)	%	(v l)	%	(v l)	%	(v l)	%
Aurelius	9 870	9 870	100,0	-	-	-	-	-	-
Bouvieroovo hrozno	18 800	18 800	100,0	-	-	-	-	-	-
Breslava	13 800	13 800	100,0	-	-	-	-	-	-
Chardonnay	1 003 919	989 119	98,5	-	-	14 800	1,5	-	-
Devín	465 632	457 212	98,2	4 000	0,9	4 420	1,0	-	-
Dievčie hrozno	4 900	4 900	100,0	-	-	-	-	-	-
Feteasca regala	49 196	43 654	88,7	-	-	5542	11,3	-	-
Furmint	102 600	102 600	100,0	-	-	-	-	-	-
Hossa	550	550	100,0	-	-	-	-	-	-
Irsay Oliver	316 005	316 005	100,0	-	-	-	-	-	-
Lipovina	136 800	134 500	98,3	-	-	2 300	1,7	-	-
Mília	18 250	18 250	100,0	-	-	-	-	-	-
Muškrát moravský	544 335	533 853	98,1	700	0,1	9 782	1,8	-	-
Muškrát Ottonel	7 981	7 600	95,2	-	-	381	4,8	-	-
Müller Thurgau	1 315 722	1 308 872	99,5	-	-	6 850	0,5	-	-
Muškrát žltý	102 250	102 250	100,0	-	-	-	-	-	-
Neuburské	1 000	1 000	100,0	-	-	-	-	-	-
Noria	17 265	17 265	100,0	-	-	-	-	-	-
Pálava	320 364	316 614	98,8	-	-	3 750	1,2	-	-
Rulandské biele	633 805	631 660	99,7	1 500	0,2	645	0,1	-	-
Rizling rýnsky	1 198 623	1 066 173	89,0	-	-	132 450	11,1	-	-
Rulandské šedé	915 257	863 812	94,3	3 300	0,4	48 145	5,3	-	-

Rizling rituál	2 900	2 900	100,0	-	-	-	-	-	-
Rizling vlašský	1 860 718	1 827 718	98,2	-	-	33 000	1,8	-	-
Sauvignon	562 904	503 664	89,5	370	0,1	58 870	10,5	-	-
Silvánske zelené	46 476	42 476	91,4	-	-	4 000	8,6	-	-
Tramín červený	1 213 792	1 144 910	94,3	381	0,03	63 201	5,2	5 300	0,4
Vetlínske červené skoré	18 938	18 938	100,0	-	-	-	-	-	-
Vetlínske zelené	2 069 803	1 983 803	95,8	-	0,0	86 000	4,1	-	-
Spolu	12 972 455	12 482 768	96,2	10251	0,08	474 136	3,6	5 300	0,04

Certifikácia vín s chráneným označením - modré muštové odrody

Odroda	Množstvo	Schválené		Zákaz uvádzať na trh		Dočasný zákaz uvádzať na trh		Inak preradené	
	(v l)	(v l)	%	(v l)	%	(v l)	%	(v l)	%
Alibernet	626 448	622 648	99,39	-	-	3 800	0,61	-	-
André	12 300	12 300	100,00	-	-	-	-	-	-
Cabernet Sauvignon	1 590 445	1 535 545	96,55	-	-	54 900	3,45	-	-
Dunaj	301 390	286 090	94,92	1000	0,33	14 300	4,74	-	-
Frankovka modrá	4 057 017	3 898 167	96,08	-	-	158 850	3,92	-	-
Hron	18 715	13 765	73,55	-	-	4 950	26,45	-	-
Modrý Portugal	99 231	98 895	99,66	-	-	336	0,34	-	-
Neronet	99 350	97 350	97,99	-	-	2 000	2,01	-	-
Nitria	12 070	12 070	100,00	-	-	-	-	-	-
Rimava	2 740	2 740	100,00	-	-	-	-	-	-
Rulandské modré	301 212	295 912	98,24	-	-	5 300	1,76	-	-
Rosa	3 643	3 643	100,00	-	-	-	-	-	-
Rudava	2 270	2 270	100,00	-	-	-	-	-	-
Svätovavrinecké	726 542	726 090	99,94	-	-	452	0,06	-	-
Torysa	1 375	1 375	100,00	-	-	-	-	-	-
Váh	5 275	5 275	100,00	-	-	-	-	-	-
Zweigeltrebe	57 460	56 960	99,13	-	-	500	0,87	-	-
Spolu	7 917 484	7 671 096	96,89	1000	0,01	245 388	3,10	-	-

2.4.3.4 Pridelovanie štátnych kontrolných čísel

Víno s chráneným označením pôvodu označené tradičným výrazom akostné víno s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno) alebo tokajské víno (samorodné, výber 3-putňový

až 6-putňový, másľáš, forditáš, výberová esencia a esencia), ktoré je balené do fliaš, možno uvádzať na trh, iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom (ŠKČ).

Štátne kontrolné číslo obsahuje tieto údaje: skratku štátneho kontrolného čísla „ŠKČ“, štvormiestne číslo, ktoré je poradovým číslom osvedčenia o pridelení štátneho kontrolného čísla, objem fliaš, do ktorých sa bude víno plniť a rok pridelenia štátneho kontrolného čísla.

ŠKČ prideľuje ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ.

ÚKSÚP prideľil v roku 2019 spolu 6 021 522 kusov Štátnych kontrolných čísel.

Pridelené Štátne kontrolné čísla (ŠKČ)

Druh fľaše (l)	Počet ŠKČ (ks)
0,250	2 400
0,375	125 945
0,500	534 762
0,750	5 358 301
1,500	99
3,000	15
Spolu	6 021 522

2.4.3.5 Vydávanie vývozných dokumentov pre export vína do tretích krajín

ÚKSÚP vydal 115 vývozných dokumentov do tretích krajín, hlavne do Číny a Japonska, na ktorých osvedčil pôvod vína zo Slovenska. Okrem Číny a Japonska sa slovenské vína vyviezli aj do USA, Švajčiarska a na ostrovy v Tichom oceáne.

2.4.3.6 Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb - COVCO

Poslaním certifikačného orgánu je oficiálne posúdiť kompetentnosť žiadateľa na vykonanie senzorického hodnotenia vín a vinárskych produktov preskúšaním podľa požiadaviek platnej certifikačnej schémy, ktorá je v súlade s platnou slovenskou legislatívou v oblasti vinohradníctva a vinárstva a medzinárodnými normami ISO 5492:2008, ČSN ISO 8586-1 a STN EN ISO 8586:2014.

Na základe výsledkov senzorických skúšok certifikačný orgán vydá alebo odmietne vydať certifikát spôsobilosti.

Tieto skúšky sú dôležité pre výber členov do Komisie na hodnotenie vína MPRV SR, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP, ako aj pre degustátorov, aby sa mohli zúčastňovať národných a medzinárodných súťaží vín a senzoricky hodnotiť vína a vinárske produkty. Platia 5 rokov a sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou.

Certifikácia osôb sa v roku 2019 konala dva krát, v mesiaci február a november, zúčastnilo sa na nej 49 žiadateľov. Certifikačný orgán vydal 44 certifikátov spôsobilosti na senzorické posudzovanie vín a vinárskych produktov, z toho 26 certifikátov pre vybraného posudzovateľa a 18 pre senzorického posudzovateľa experta.

2.4.3.7 Delegované činnosti pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

ÚKSÚP, Odbor vinohradníctva a vinárstva v súčinnosti s Oddelením kontroly vinohradníctva a vinárstva v rámci delegovaných činností pre PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov a pre potreby PPA poskytuje údaje z vinohradníckeho registra.

Cieľom kontroly reštrukturalizácie vinohradov je odborné posúdenie žiadosti a projektu reštrukturalizácie vinohradu, posúdenie vhodnosti daných opatrení a jej odporúčanie na schválenie.

Hlavnou úlohou je kontrola počiatočného a konečného stavu vinohradu pred a po schválení žiadosti o podporu pri reštrukturalizácii vinohradu, súlad s vinohradníckym registrom, overenie vhodnosti danej plochy na výsadbu viniča ako aj overenie vhodnosti odrody registrovanej v Listine registrovaných odrôd do danej oblasti.

Reštrukturalizáciu vinohradov je možné vykonať len na zákonom vymedzených vinohradníckych plochách evidovaných vo vinohradníckom registri na ÚKSÚP. Systém nepokrýva bežnú obnovu vinohradov, ktorých prirodzená životnosť sa skončila.

V roku 2019 ÚKSÚP vykonal v rámci delegovaných činností pre PPA spolu 210 kontrol, z toho 100 kontrol pred schválením žiadosti o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, 57 kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie a 53 kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov.

2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

2.5.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri ovocných sádov a chmeľníc
- Nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 59/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 168/2011 Z. z.
- Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 250/2017 Z. z., ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2018 až 2020 v znení vyhlášky č. 266/2018 Z. z.
- Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z.
- Zákon č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení (platnosť do 13.12.2019)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 625/2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009,

(EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS

- Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu v platnom znení
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín v platnom znení

2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva

Činnosť v oblasti ovocinárstva je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia a každoročnej aktualizácie registra ovocných sádov a registra chmeľníc – údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha
- vydávania výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktorý sa každoročne aktualizuje v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov
- poskytovania a uverejňovania údajov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktoré nie sú predmetom ochrany, alebo predmetom obchodného tajomstva
- poskytovania informácií orgánom štátnej správy pri rozhodovaní o poskytovaní podpory,
- vykonávania strednodobých odhadov pre určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov a odhady objemu produkcie a zásobovania trhu ovocnými druhmi
- oprávnenia kontrolovať v ovocnom sade alebo chmeľnici súlad skutočného stavu s údajmi v registri
- vypracovávanie odborných stanovísk k:
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu a chmeľnice na pozemkoch prenajatých/odkúpených od Slovenského pozemkového fondu,
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu rýchlorastúcich drevín na pozemkoch prenajatých/odkúpených od Slovenského pozemkového fondu,
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad,
- vykonávania činnosti v oblasti informačného systému ISAMM (Informačný systém pre monitorovanie a organizáciu poľnohospodárskych trhov), ktorý vykonáva výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi EÚ.

2.5.2.1 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc

Vedenie a aktualizácia registra sa vykonáva v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS). Register eviduje a aktualizuje údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha. Pri vedení registra ovocných sádov sa každý rok aktualizujú ovocné sady podľa výmery ovocných druhov, odrôd, roku výsadby, podľa počtu jedincov na produkčnej výmere i podľa sponu. K 31.12.2019 register eviduje 479 ovocinárskych a 4 chmeliarske subjekty. Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „OOEPV“) overuje údaje vedené v registri kontrolami sádov v teréne.

Stav výmer ovocných sádov v registri ÚKSÚP k 31.12.2019

Celková výmera ovocných sádov k 31.12.2019 dosiahla 6 726,8 ha. V tejto výmere sú zahrnuté všetky intenzívne aj extenzívne ovocné sady s manipulačnými plochami. Celková výmera sádov na Slovensku stúpla oproti roku 2018 o 11,1 ha. Produkčná výmera ku koncu roka 2019 dosiahla 6 136,5 ha a medziročne klesla o 11,4 ha. Intenzívne sady tvoria z toho 4 809,7 ha (78 %) a extenzívne 1 326,8 ha (22 %).

Štruktúra ovocných sádov podľa celkovej a produkčnej výmery k 31.12.2019

Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Rozdelenie sádov podľa intenzity v ha		Výmera v %
6 726,8	6 136,5	intenzívne	4 809,7	78
		extenzívne	1 326,8	22

Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 hektár alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 hektár. K tejto obhospodarovanej trvalej výsadbe sa pripočíta súvislý manipulačný priestor, ktorý nepresahuje 12 metrov na začiatku a konci riadkov a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu. Maximálna šírka medziradia podľa ovocných druhov môže byť 12 metrov u ovocných stromov a 5 metrov u ovocných krov. Pri terasovom spôsobe pestovania sa svah započítava do šírky medziradia. Za ovocné sady sa nepovažujú výsadby podpníkov a množiteľských materiálov ovocných drevín.

Pri integrovanom pestovaní je ovocný sad s prívlastkom „rodiaci“ definovaný zvýšenou hustotou ovocných stromov ustanovenou v prílohe č. 7 nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 163/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov a tým, že sa z neho v predošlých troch rokoch zberala úroda. **Pri ekologickom pestovaní** je najnižší počet jedincov ovocných druhov ustanovený v § 37 písm. d) nariadenia vlády č. 75/2015 Z. z.

Intenzívne ovocné sady majú spravidla nízke tvary a vysoký počet jedincov na ha. Sú v dobrej kondícii, ošetrované podľa agrotechnických zásad. Dosahujú sa v nich vysoké a pravidelné úrody. Intenzívne ovocné sady sú sady produkčné. Ak intenzívny ovocný sad nespĺňa uvedené podmienky, je preradený do kategórie extenzívneho sadu. Produkčnou výsadbou sa rozumie

výsadba, ktorá dosahuje minimálne úrody na úrovni ročného celoštátneho priemeru. Táto podmienka neplatí pri „VIS MAJOR“.

Extenzívne ovocné sady majú spravidla vyššie tvary a nižší počet jedincov na ha, rôznorodej úrovne agrotechniky i zdravotného stavu. Môžu byť produkčné i neprodukčné. Extenzívnym spôsobom sa môžu zakladať aj nové ovocné výsadby rôznych druhov.

Užívateľ ovocného sadu – ovocinársky subjekt je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá obhospodaruje ovocný sad.

Štruktúra ovocných sadov podľa intenzity a produkcie ovocia k 31.12.2019

Intenzita	Produkčná výmera v ha	Úroveň agrotechniky	Produkčná výmera v ha	Sady s produkciou a bez produkcie ovocia	
				Výmera v ha	Výmera v %
intenzívne	4 809,7	9 - vysoká	1 801,4	s produkciou 5 475,9	89
		7 - dobrá	1 192,6		
		5 - priemerná	1 815,7		
extenzívne	1 326,8	3 - nízka	666,1	bez produkcie 660,6	11
		2 - veľmi nízka	223,4		
		1 - žiadna	437,2		
Spolu	6 136,5	-	6 136,5		100

Výmery ovocných druhov podľa intenzity výsadby k 31.12.2019

Produkčná výmera v ha				
Ovocný druh	Extenzívna výmera v ha	Intenzívna výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Extenzívna výsadba v %
Jabloň domáca	691,4	1 835,1	2 526,4	11,00
Orech kráľovský	290,2	947,4	1 237,6	5,00
Slivka domáca	112,9	547,9	660,8	2,00
Broskyňa obyčajná	30,1	311,3	341,4	0,50
Marhuľa obyčajná	22,5	206,0	228,5	0,40
Ríbezľa čierna	2,4	202,4	204,9	0,04
Jahoda	2,9	178,3	181,3	0,05
Čerešňa vtáčia	64,3	115,9	180,2	1,00
Hruška obyčajná	41,2	95,8	136,9	1,00
Brusnica chocholíkatá - čučoriedka	0,02	74,6	74,6	0,0004
Jarabina čierna - Arónia čiernoplodá	16,0	61,6	77,6	0,30
Ostatné	52,9	233,3	286,2	1,00
Celkový súčet	1 326,8	4 809,7	6 136,5	22,00

Aktuálny stav výmer chmeľníc v SR k 31.12.2019

V registri chmeľníc boli k 31.12.2019 registrovaní 4 užívatelia chmeľníc. Celková výmera chmeľníc v roku 2019 dosiahla 136,9 ha. V tejto výmere je zahrnutý porast aj s manipulačnými plochami. Produkčná výmera chmeľníc, z ktorej sa zberá úroda dosiahla 133,6 ha.

Okres	Celková výmera v ha	% z celkovej výmery v ha	Produkčná výmera v ha	% z produkčnej výmery v ha
Nové Mesto nad Váhom	33,7	24,6	32,1	24,0
Trenčín	103,2	75,4	101,5	76,0
Spolu	136,9	100,0	133,6	100,0

Pestovanie chmeľu je náročné na čas a ručnú prácu, preto mnoho pestovateľov z tohto dôvodu chmeľnice zlikvidovalo a volilo možnosť hospodáriť na ornej pôde. V roku 2019 sa výmera chmeľníc znížila len o malú výmeru a tiež bola uskutočnená nová výsadba na celkovej výmere 3,87 ha.

Na Slovensku sa aktuálne stále pestujú dve odrody chmeľu: Premiant a Žatecký poloskorý červenák. Odroda Premiant je pestovaná na výmere 24,1 ha. Ostatná pestovaná plocha je Žatecký poloskorý červenák (109,5 ha). Z toho sa pestujú dva klony – klon 72 a klon 114. Klon 114 je pestovaný na výmere 9,0 ha a klon 72 na výmere 100,5 ha.

Aktuálny stav kapacity ovocných skladov v SR k 31.12.2019

K 31.12.2019 využívalo sklady pre uskladnenie ovocia 65 ovocinárskych subjektov. Celková kapacita skladov evidovaná v registri ovocných sadov sa znížila od roku 2015 o 3 950,5 t.

Kapacita skladov v SR pre uskladnenie ovocia z domácej produkcie

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Počet užívateľov – skladovateľov ovocia	85	78	71	66	65
Sklad vetraný vzduchom v t	5 592,1	5 359,6	4 399,6	4 326,5	3 806,6
Klimatizovaný sklad v t	9 714,5	9 714,5	11 314,5	11 149,5	9 649,5
Klimatizovaný sklad – riadená CA v t	1 580,0	1 580,0	1 580,0	1 580,0	1 580,0
Klimatizovaný sklad – systém ULO v t	19 484,0	19 484,0	17 484,0	17 484,0	17 384,0
Celková kapacita skladov v SR v t	36 370,6	36 138,1	34 778,1	34 540,0	32 420,1

2.5.2.2 Štátne štatistické rezortné zisťovania

OOEPV vykonal v roku 2019 nasledovné štátne štatistické zisťovania MPRV SR:

- odhad úrody ovocia k 15.06., 15.09. a produkcia ovocia k 31.12.
- výkaz o uskladnení jabĺk a hrušiek k 01.03., 31.10. a 31.12.

Štátne štatistické zisťovania boli zamerané na určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov podľa osobitného predpisu a na získanie strednodobých odhadov objemu

produkcie a zásobovania trhu vybranými ovocnými druhmi. Zisťovania nemajú duplicitu s inými zisťovaniami ŠÚ SR.

Zisťovania pre určenie produkčného potenciálu ovocných sádov na Slovensku sa vykonávajú z ovocných sádov od výmery 0,3 ha, ktoré sú vedené v registri ovocných sádov na ÚKSÚP ako sady produkčné.

Odhad úrody ovocia jablák, hrušiek, broskýň a marhúľ k 15.06.2019

Odhad úrody k 15.06.2019	Jablká	Hrušky	Broskyne	Marhule
Nahlásený odhad úrody v t	35 331,9	1 114,3	2 176,8	576,2
Nahlásená výmera v ha	1 984,5	111,1	285,8	145,7
Dopočítaná úroda v t	328,6	7,0	21,5	30,6
Dopočítaná výmera v ha	119,8	7,5	4,0	29,2
Odhad úrody ovocia spolu v t	35 660,5	1 121,3	2 198,3	606,8

Odhad úrody ovocia jablák a hrušiek k 15.09.2019

Odhad úrody k 15.09.2019	Jablká	Hrušky
Nahlásený odhad úrody v t	33 969,5	766,5
Nahlásená výmera v ha	1 966,6	100,7
Dopočítaná úroda v t	256,5	1,4
Dopočítaná výmera v ha	70,8	1,2
Odhad úrody ovocia spolu v t	34 226,0	768,0

Produkcia ovocia k 31.12.2019

Formuláre podľa § 18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike boli zaslané 315 respondentom, ktorí obhospodarujú produkčné ovocné sady a sú registrovaní v registri ovocných sádov. Späť sa vrátilo 283 (90 %) výkazov. Z tohto počtu uviedlo nulové úrody 69 (24 %) subjektov. V roku 2019 sa na Slovensku vyprodukovalo 41 770,8 t ovocia na výmere 4 776,9 ha. Na výmere 194,7 ha bola dopočítaná úroda ovocia 158,2 t.

Produkcia ovocia hlavných ovocných druhov k 31.12.2019

201. Produkcia ovocia	Počet rodiacich jedincov (ovocných stromov, kríkov a sadeníc) v ks	Úroda v ovocných sadoch v t	Vysadená plocha rodiacich ovocných sádov a plantáží v ha	Priemerná úroda v t/ha
Jabloň domáca	4 961 214	35 185,5	2 062,7	17,1
Hruška obyčajná	143 866	788,5	113,6	6,9
Broskyňa obyčajná	251 738	1 470,2	345,0	4,3
Marhuľa obyčajná	116 969	451,9	180,4	2,5
Slivka domáca	308 127	1 787,1	610,9	2,9
Čerešňa vtáčia	133 006	684,1	186,4	3,7

Baza čierna	25 136	42,5	44,4	1,0
Jarabina čierna (Arónia čiernoplodá)	93 305	69,8	45,1	1,5
Ríbezľa červená	184 161	53,5	41,5	1,3
Ríbezľa čierna	652 269	64,7	154,1	0,4
Jahoda	5 928 952	989,1	174,5	5,7
Orech kráľovský (vlašský)	108 040	16,5	625,8	0,0
Brusnica chocholikatá - čučoriedka	166 083	124,5	45,1	2,8
Rakytník rešetliakový	38 060	5,9	32,1	0,2
Malina	81 094	13,1	10,5	1,2
Ostatné neuvedené ovocie	137 945	23,9	104,7	0,2
Kontrolný súčet (r. 1 až 16)	13 329 965	41 770,8	4 776,9	8,7

Uskladnenie jablák a hrušiek

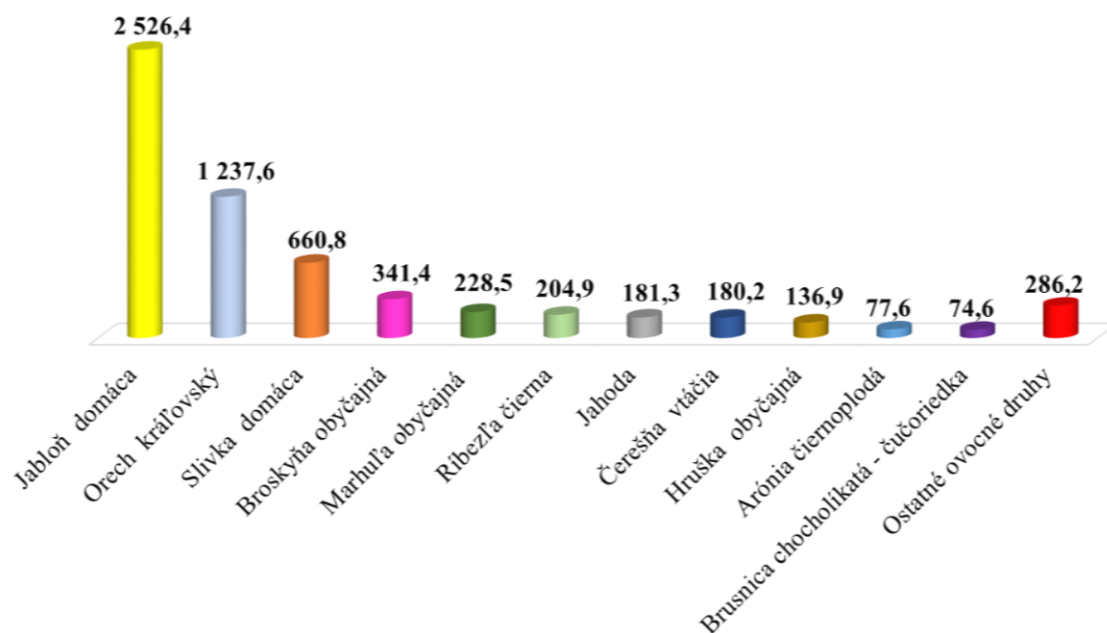
Do štátneho štatistického zisťovania „Uskladnenie jablák a hrušiek“ bolo k 31.10.2019 zaradených 58 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sádov a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona. Vyplnené výkazy sa vrátili od 54 respondentov (93 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 24 respondentov (44 %). Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.10.2019 uskladnené nasledujúce množstvo ovocia: jablká z domácej produkcie 18 561,8 t a hrušky z domácej produkcie 35,0 t.

K 31.12.2019 boli výkazy o uskladnení jablák a hrušiek poslané 57 ovocinárskym subjektom. Vyplnené výkazy sa vrátili od 54 respondentov (95 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 34 respondentov (63 %). Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.12.2019 uskladnených 12 722,2 t jablák a 0,1 t hrušiek.

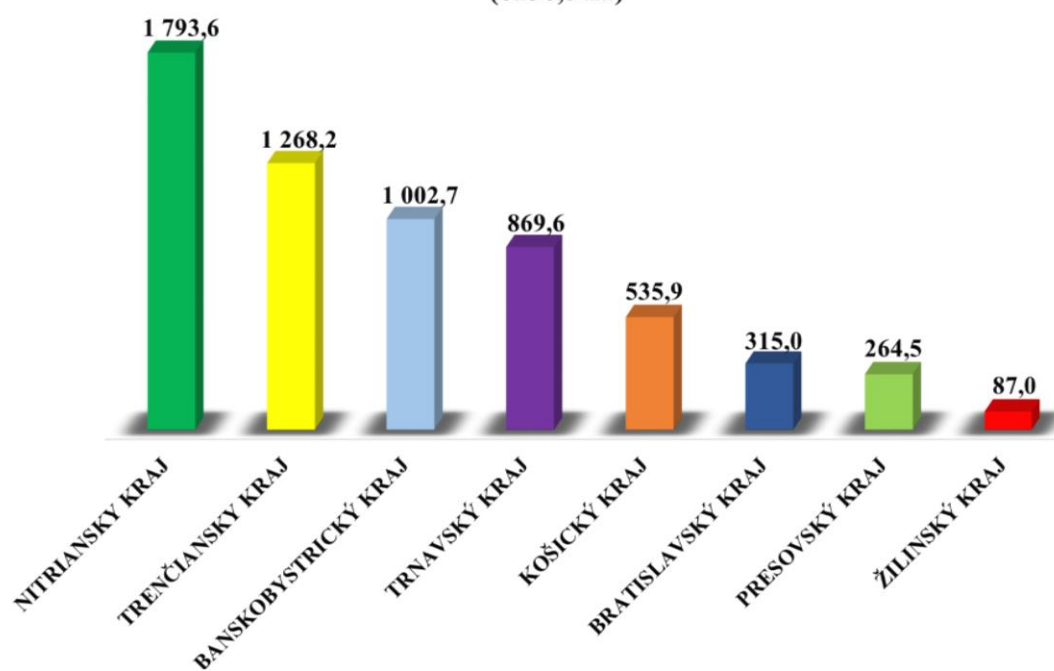
Uskladnenie jablák a hrušiek z domácej produkcie v roku 2019

Ukazovateľ	Jablká	Hrušky
Uskladnenie ovocia k 01.03.2019 (t)	11 309,7	0,0
Uskladnenie ovocia k 31.10.2019 (t)	18 561,8	35,0
Uskladnenie ovocia k 31.12.2019 (t)	12 722,2	0,1

**Produkčná výmera najpestovanejších ovocných druhov v ha
k 31.12.2019**

**Produkčná výmera ovocných sádov podľa krajov k 31.12.2019
(6136,5 ha)**

Vývoj výmer ovocných sádov v ha v rokoch 2004 – 2019

Rok	Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Manipulačná plocha (MP) v ha	Podiel MP v % z celkovej výmery
2004	11 435,1	9 359,6	2 075,5	18 %
2005	10 659,1	9 329,5	1 329,6	12 %
2006	10 432,5	9 272,6	1 159,9	11 %
2007	10 064,8	8 944,9	1 119,9	11 %
2008	9 603,7	8 479,0	1 124,7	12 %
2009	9 602,4	8 505,6	1 096,8	11 %
2010	9 285,8	8 313,1	972,7	10 %
2011	8 926,8	8 056,8	870,0	10 %
2012	7 829,1	7 048,1	781,0	10 %
2013	7 378,4	6 569,0	809,5	11%
2014	7 586,2	6 791,3	794,9	10 %
2015	7 069,9	6 212,8	857,1	12 %
2016	7 070,3	6 381,6	688,7	10 %
2017	6 801,3	6 185,1	616,3	9 %
2018	6 715,7	6 147,9	567,8	8 %
2019	6 726,8	6 136,5	590,3	9 %

Vývoj produkčnej výmery jednotlivých ovocných druhov v ha v rokoch 2010 – 2019

Ovocný druh	Produkčná výmera v ha											2019- 2010
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	(%)	Pokles (-) /nárast
Jablon domáca	4325,5	4177,5	3686,0	3448,2	3319,0	3051,4	3074,1	2689,7	2592,3	2526,4	41,2	-1 799,1
Hruška obyčajná	206,0	205,1	178,0	167,4	165,5	157,3	166,6	135,4	136,9	136,9	2,2	-69,1
Broskyňa obyčajná	786,5	737,5	636,2	572,1	568,4	443,2	444,0	364,7	377,9	341,4	5,6	-445,1
Marhuľa obyčajná	270,7	239,0	222,7	219,6	223,4	226,1	229,5	230,3	227,7	228,5	3,7	-42,2
Slivka domáca	694,5	687,2	620,6	619,0	633,6	646,2	658,7	657,2	661,5	660,8	10,8	-33,7
Ringlota	44,7	43,6	21,7	21,6	21,6	16,2	16,2	17,2	17,0	17,6	0,3	-27,1
Čerešňa vtáčia	292,8	308,8	268,8	250,7	264,1	229,9	217,2	193,1	190,5	180,2	2,9	-112,6
Višňa	190,7	171,5	106,2	48,5	85,4	68,5	56,3	50,9	41,8	50,6	0,8	-140,1
Mandľa obyčajná	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	8,4	0,1	8,0
Slivka čerešňoplodá	39,7	35,0	35,0	35,0	0,0	1,0	4,5	4,5	5,2	5,2	0,1	-34,5
Ríbezľa červená	193,0	171,3	101,6	92,5	69,7	46,6	45,0	45,1	42,8	43,6	0,7	-149,4

Ríbezľa biela	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,03	0,03	0,03	0,0	0,0
Ríbezľa čierna	589,7	528,7	402,9	369,8	315,0	232,8	241,6	211,7	202,9	204,9	3,3	-384,8
Egreš obyčajný	20,6	18,7	17,3	17,3	0,3	0,3	0,1	0,4	0,4	0,5	0,0	-20,1
Malina	37,9	17,0	11,8	11,7	9,5	6,2	9,8	10,9	10,9	13,5	0,2	-24,4
Černica	5,9	5,9	5,9	4,7	4,7	4,5	4,9	2,6	3,2	3,7	0,1	-2,2
Jahoda	153,1	191,4	212,4	173,4	165,5	139,6	141,2	162,7	157,6	181,3	3,0	28,2
Orech kráľovský	285,8	313,1	310,9	312,6	719,0	728,6	845,0	1180,7	1246,7	1237,6	20,2	951,8
Gaštan jedlý	12,5	19,1	19,2	19,2	19,2	8,1	8,0	8,1	8,0	7,4	0,1	-5,1
Zemolez	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,0	0,4
Rakytník rešetliakovitý	16,6	16,6	16,6	16,6	21,9	42,5	42,2	44,2	45,3	51,4	0,8	34,8
Lieska obyčajná	6,9	6,8	7,0	7,0	6,9	6,1	7,0	7,3	7,4	12,9	0,2	6,0
Jarabina	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	0,0	-1,6
Jarabina vtáčia x Hloh sibírsky	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0	-2,3
Drieň obyčajný	1,1	1,1	1,1	1,4	1,4	0,8	1,8	2,6	3,5	3,0	0,0	1,9
Baza čierna	64,0	76,2	77,5	67,5	61,3	51,0	49,2	41,4	40,5	46,3	0,8	-17,7
Jarabina čierna	31,9	34,5	34,7	35,0	59,4	57,3	56,8	61,5	61,7	77,6	1,3	45,7
Ruža jablčkatá	10,0	10,0	10,0	10,4	10,4	10,4	10,3	11,2	11,2	10,5	0,2	0,5
Brusnica chocholikatá	24,3	31,8	32,6	36,3	34,7	29,6	42,8	41,4	44,3	74,6	1,2	50,3
Moruša	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	3,1	3,0	3,2	0,1	0,9
Ostatné	0,3	1,2	2,1	2,1	2,1	4,1	4,3	4,6	5,0	6,4	0,1	6,1
Spolu	8313,1	8056,8	7048,1	6569,0	6791,3	6212,8	6381,6	6185,1	6147,9	6136,5	100	-2 176,6

2.5.2.3 Administratívna kontrola a kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste

OOEPV vykonáva kontrolu ovocných sádov a chmeľníc na mieste pre aktualizáciu údajov v registri ovocných sádov a registri chmeľníc. Overovanie skutočného stavu s údajmi v registri sa vykonáva počas kontroly na mieste. Register ovocných sádov eviduje v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z., údaje o ovocinárskych subjektoch a výsadbách, najmä – úroveň agrotechniky, intenzitu výsadby (počty stromov, krov, spon výsadby), vek výsadby a pod.

OOEPV vydáva výpis na základe žiadosti ako potvrdenie o evidencii subjektu v Registri ovocných sádov. Výpisy predkladajú farmári na PPA pri predkladaní žiadostí a projektov o získanie podpôr v oblasti poľnohospodárstva. Vydávanie výpisov vyplýva zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.

Počet vydaných výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc za rok 2019 bol 223. Z registra chmeľníc boli vydané 4 výpisy.

Kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste sa vykonávali počas vegetačného obdobia.

Celkovo bolo v roku 2019 pri kontrolách na mieste skontrolovaných 574,2 ha v 58 subjektoch, z toho u 54 ovocinárskych a 4 chmeliarskych subjektoch.

**Prehľad o vykonaných kontrolách ovocných sádov a chmeľníc v roku 2019
v porovnaní s rokom 2018**

Údaj	Stav v registri 2018	Kontroly na mieste 2018	Stav v registri 2019	Kontroly na mieste 2019
Počet subjektov	479	32	453	58
Celková výmera sádov v ha	6 715,7	515,1	6 726,8	574,2
Počet skontrolovaných kultúrnych dielov	-	78	-	98
Počet vyradených kultúrnych dielov	-	5	-	2

2.5.2.4 Odborné stanoviská k projektom

V roku 2019 OOEPV vydal 60 odborných stanovísk. Z toho 56 odborných stanovísk bolo vydaných k projektom na výsadbu ovocných sádov a 3 odborné stanoviská boli vydané k projektu na výsadbu rýchlorastúcich drevín a 1 odborné stanovisko k projektovej dokumentácii na výsadbu chmeľnice.

2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby

Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- plnenia úloh príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu podľa osobitných predpisov,
- registrácie prevádzkovateľov činných v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) a vykonávania zmien v registri, vedenia registra prevádzkovateľov,
- výmaz prevádzkovateľov činných v systéme EPV na základe ich žiadostí o zrušenie registrácie, sankčný výmaz na základe nedodržiavania pravidiel systému EPV,
- vydávania oprávnenia súkromným inšpekčným organizáciám na výkon delegovaných úloh v rámci EPV v SR (kontrola a certifikácia v EPV),
- vedenia registra oprávnených inšpekčných organizácií,
- metodického riadenia činnosti oprávnených inšpekčných organizácií,
- vykonávania dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií,
- vykonávania úradných kontrol, vrátane delegovaných kontrol pre PPA na poberateľov podpory Programu rozvoja vidieka pre opatrenie: Ekologické poľnohospodárstvo (kontrola na mieste, administrácia PPA úloh, spolupráca v oblasti výmeny informácií),
- posudzovania a povoľovania neekologických vstupov do EPV a povoľovania ich použitia na území SR, zostavovania zoznamov hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV, zoznamov prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- posudzovania a zostavovania zoznamov krmív povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- vedenia databázy bioosív,
- výmeny informácií a spolupráce s príslušnými orgánmi EÚ a príslušnými orgánmi

členských štátov EÚ a so štátnymi a súkromnými inšpekčnými organizáciami členských štátov a iných štátov,

- prípravy podkladov pre právny útvar ÚKSÚP na ukladanie sankcií za porušenie pravidiel EPV,
- spracovávanie údajov a zostavovanie súborov dát pre inštitúcie EÚ (Eurostat, Európska komisia) za SR. Komunikácia a výmena informácií o stave EPV prebieha cez CIRCABC, OFIS a ECAS Portal. V oblasti poskytovaní informácií spolupracuje s ďalšími orgánmi štátnej správy ako aj neštátnymi organizáciami.

2.5.3.1 Registrácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V systéme EPV každý prevádzkovateľ, ktorý je činný v rôznych oblastiach EPV (rastlinná výroba vrátane pestovania húb, živočíšna výroba vrátane chovu včiel a akvakultúry, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí z voľnej prírody, výroba potravín, výroba osív, výroba krmív, iný spracovateľ – t.j. balenie a uchovávanie produktov z EPV, dovoz produktov z EPV z tretích krajín, vývoz produktov z EPV do tretích krajín, iný prevádzkovateľ – t.j. obchodovanie, skladovanie a preprava produktov z EPV) musí svoju činnosť oznámiť príslušnému orgánu (ÚKSÚP).

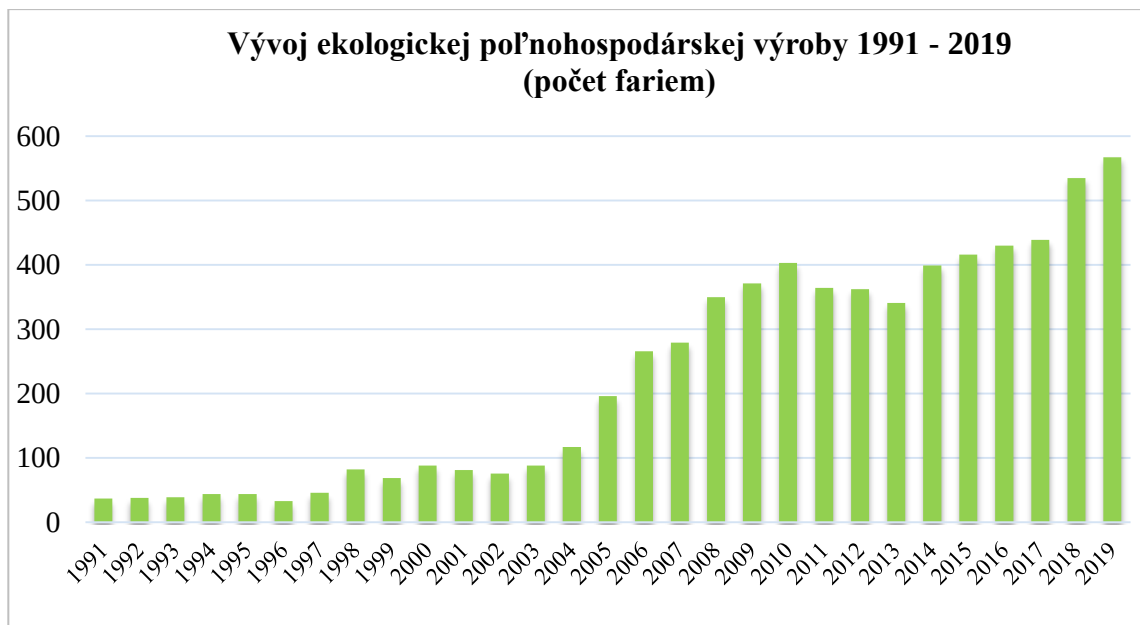
V súlade so zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z. ÚKSÚP, OOEPV vykonáva registráciu prevádzkovateľov EPV a tiež zmeny registrácie (vrátane zrušenia registrácie). Registre ekologických prevádzkovateľov sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP. ÚKSÚP vykonáva registráciu podľa druhu zamerania činnosti:

- ekologický prevádzkovateľ zaoberajúci sa produkciou nespracovaných poľnohospodárskych produktov a živých zvierat:
 - rastlinná výroba
 - živočíšna výroba
 - zber voľne rastúcich rastlín a ich častí
 - chov včiel
 - pestovanie húb
- prevádzkovateľ zaoberajúci sa ekologickou akvakultúrou
- prevádzkovateľ – spracovateľ:
 - výroba potravín z EPV
 - výroba osív z EPV
 - výroba krmív z EPV
 - iný spracovateľ – prevádzkovateľ zaoberajúci sa balením alebo uchovávaním produktov EPV
- prevádzkovateľ dovážajúci produkty z EPV z tretích krajín (dovozca)
- prevádzkovateľ vyvážajúci produkty z EPV do tretích krajín (vývozca)
- iný prevádzkovateľ – prevádzkovateľ zaoberajúci sa obchodovaním, skladovaním alebo prepravou produktov EPV.

K 31.12.2019 bolo v systéme EPV registrovaných celkovo 859* prevádzkovateľov (oproti 802 v roku 2018) rozčlenených do nasledovných činností:

Činnosť prevádzkovateľa	Počet v roku 2018	Počet v roku 2019
Rastlinná výroba	535	567
Živočišná výroba	414	435
Prevádzkovateľ zbierajúci voľne rastúce rastliny a ich časti z voľnej prírody	10	7
Chov včiel	16	20
Pestovanie húb	1	1
Akvakultúra	0	0
Výrobca potravín	98	100
Výrobca osív	10	11
Výrobca krmív	13	12
Iný spracovateľ (označovanie, uchovávanie)	40	41
Dovozca	40	44
Vývozca	18	19
Iný prevádzkovateľ (obchodovanie, skladovanie, preprava)	214	238

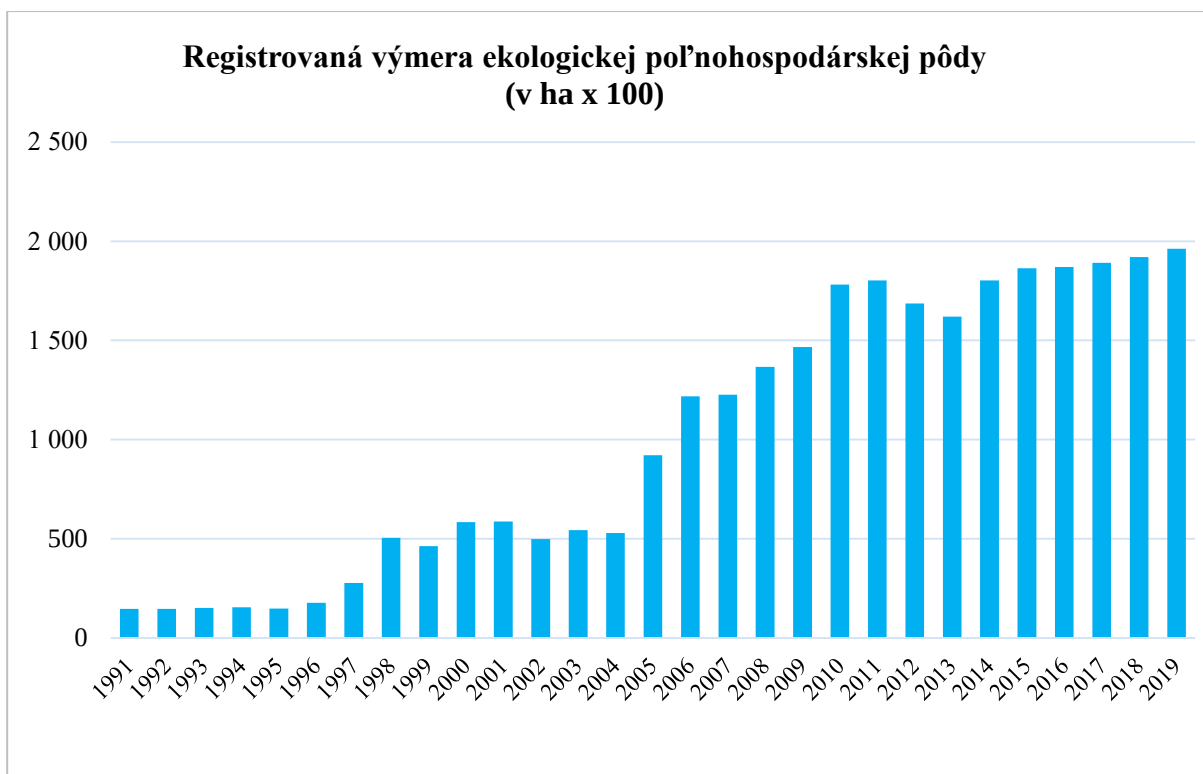
* Každý prevádzkovateľ môže vykonávať viacero činností v systéme EPV

Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV ku 31.12.2019 bola 196 209,92 ha. V porovnaní s rokom 2018, kedy bolo v systéme EPV obhospodarovaných 192 143,05 ha pôdy, výmera pôdy v EPV narástla o 2,07 %.

Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31.12.2019

Poľnoh. pôda v EPV	Poľnoh. pôda celkom/ha	Orná pôda/ ha	TTP/ ha	Sady/ ha	Vinohrady/ ha
Ekologická výmera	181 021,73	59 278,62	119 882,26	1 729,81	131,04
Výmera v konverzii	15 188,19	7 281,34	7 729,45	136,26	41,14
Spolu	196 209,92	66 559,96	127 611,71	1 866,07	172,18

Porovnanie ukazovateľov EPV za roky 2018 a 2019

Ukazovateľ EPV	Rok 2018	Rok 2019	% rozdiel s rokom 2018
Počet prevádzkovateľov v EPV	802	859	+ 6,64
Počet prevádzkovateľov s pôdou v EPV	535	567	+ 5,64
Poľnohospodárska pôda/ha	192 143,05	196 209,92	+ 2,07
Orná pôda/ha	64 820,89	66 559,96	+ 2,61
TTP/ha	125 365,64	127 611,71	+ 1,76
Ovocné sady/ha	1 809,59	1 866,07	+ 3,03
Vinohrady/ha	146,93	172,18	+ 14,67
Výrobca biopotravín	98	100	+ 2

Zmeny v registrácii, nahlásené prevádzkovateľmi EPV sa najčastejšie týkajú rozšírenia alebo zníženia výmery registrovanej pôdy. Ďalej sú to ostatné zmeny, ako napríklad zmeny doby

konverzie (skrátene, predĺženie), zmeny kultúry pôdy, zmeny v živočíšnej výrobe, zmeny kontaktných údajov prevádzkovateľa alebo zmeny činností v EPV. Zmeny výmer pôdy súvisia najmä s aktualizáciu LPIS.

Prehľad o vykonaných zmenách v registri prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby k 31.12.2019

Mesiac	Nová registrácia	Vyradenie z registra	Zmena výmery	Ostatné zmeny	Spolu v mesiaci
Január	11	5	13	25	54
Február	16	8	16	18	58
Marec	16	7	10	24	57
Apríl	1	2	2	5	10
Máj	14	15	72	19	120
Jún	3	4	85	16	108
Júl	11	2	121	16	150
August	28	6	130	53	217
September	3	3	39	36	81
Október	5	7	25	25	62
November	9	2	17	34	62
December	16	15	17	18	66
Spolu	133	76	547	289	1 045

2.5.3.2 Výkon úradných kontrol ekologickej poľnohospodárskej výroby

ÚKSÚP je príslušným orgánom štátnej správy pre ekologickú poľnohospodársku výrobu (EPV) podľa § 4 pís. a) zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z. a podľa čl. 2 písm. n) Nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 2092/91 v platnom znení. Výkon úradných kontrol v oblasti EPV vykonávaných v Slovenskej republike ÚKSÚP delegoval na základe čl. 27 ods. 4 písm. b) Nariadenia Rady (EHS) č. 834/2007 na súkromné inšpekčné organizácie, ktoré na túto činnosť oprávňuje.

Oprávnené súkromné inšpekčné organizácie vykonávajú úradné kontroly EPV s cieľom overiť dodržiavanie princípov a pravidiel EPV za účelom ochrany spotrebiteľa a jeho dôvery v kvalitu bioproduktov vyrobených v súlade s pravidlami EPV.

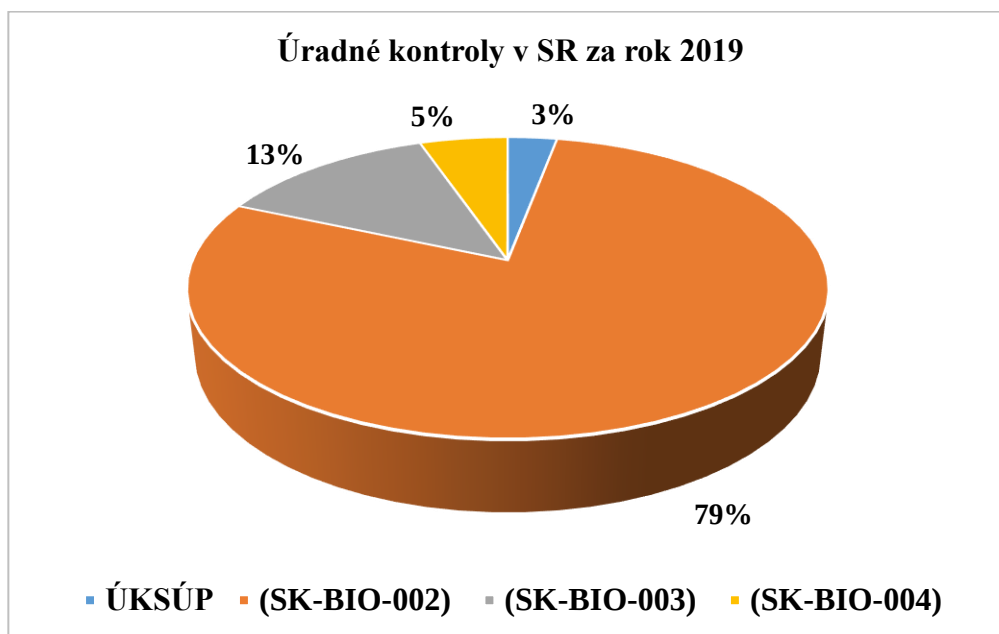
V roku 2019 vykonávali úradné kontroly v oblasti EPV tri oprávnené súkromné inšpekčné organizácie:

- Naturalis SK, s.r.o., Kalinčiakova 27, 831 04 Bratislava (SK-BIO-002)
- Biokont CZ s.r.o., Měřická 34, 621 00 Brno, Česká republika Brno (SK-BIO-003)
- EKO-CONTROL SK s.r.o., Slovenskej jednoty 8, 040 01 Košice - mestská časť Sever (SK-BIO-004)

Naturalis SK, s.r.o. vykonal v roku 2019 celkovo 1 008 kontrol, z toho: 75 vstupných kontrol a 824 úplných kontrol. V rámci úplných kontrol bolo 661 ohlásených a 163 neohlásených. Ďalej bolo vykonaných 109 náhodných kontrol na základe rizikovosti prevádzkovateľov. V rámci náhodných kontrol bolo ohlásených kontrol 34 a neohlásených 75.

Biokont CZ, s.r.o. vykonal v roku 2019 celkovo 186 kontrol, z toho: 125 riadnych ohlásených kontrol, 28 vstupných kontrol, 16 nariadených ohlásených kontrol, 17 nariadených neohlásených kontrol.

EKO-CONTROL SK s.r.o vykonal v roku 2019 celkovo 68 kontrol, z toho bolo 61 ohlásených a 7 neohlásených. Vstupných kontrol bolo vykonaných 13, úplných kontrol 46. Ďalej boli vykonané 4 náhodné kontroly a 15 cielených kontrol.

V rámci dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií ÚKSÚP, OOEPV vykonáva kancelárske audity, svedecké audity a dohľadové audity. V roku 2019 boli vykonané 3 kancelárske audity, 2 svedecké audity a 8 dohľadových auditov.

Inšpektori OOEPV na základe „Dohody o delegovaní činnosti č. 13/2015“ uzavretej medzi ÚKSÚP a PPA, vykonávajú pre PPA kontroly na mieste za účelom potvrdenia dodržiavania podmienok EPV na základe, ktorých sa poskytujú podpory prevádzkovateľom registrovaným v EPV prostredníctvom Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre opatrenie ekologické poľnohospodárstvo. V roku 2019 vykonal OOEPV pre PPA 38 kontrol na mieste.

2.5.3.3 Posudzovanie a povoľovanie neekologických vstupov do EPV

OOEPV posudzuje neekologické vstupy do EPV a povoľuje ich použitie v EPV v rastlinnej výrobe, v živočíšnej výrobe, pri výrobe potravín alebo krmív. Zostavuje zoznamy: hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV, prípravkov na ochranu rastlín a krmív, ktoré sú povolené do EPV. Aktuálne zoznamy sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP www.uksup.sk.

Povoľovanie hnojív a pôdnych pomocných látok, prípravkov na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení, prípravkov na ochranu rastlín a krmív do EPV

V súlade s právnymi predpismi v oblasti EPV bolo v roku 2019:

- posúdených 87 hnojív a pôdnych pomocných látok, povolených bolo 73, na 4 boli udelené výnimky a 10 nebolo povolených,

- posúdených 36 dezinfekčných a čistiacich prípravkov v ŽV, všetky boli povolené,
- do EPV povolených 7 prípravkov na ochranu rastlín, zamietnutý nebol žiadny a ďalej bolo udelených 10 výnimiek,
- posúdených 251 krmív vrátane silážnych prípravkov a všetky krmivá boli povolené, resp. schválené.

Bioosivá a vydávanie výnimiek na použitie neekologických osív a vegetatívneho materiálu

V súlade s právnymi predpismi pre EPV majú prevádzkovatelia uprednostňovať používanie osív a vegetatívneho množiteľského materiálu dopestovaného v súlade s pravidlami EPV (ďalej len „bioosivá“) pred používaním osív a vegetatívneho množiteľského materiálu, ktorý nebol získaný metódou EPV (ďalej len „neekologickými osivami“).

OOEPV vedie databázu bioosív dostupných na území SR a zverejňuje ju na webovom sídle ÚKSÚP.

V roku 2019 požiadali o zaradenie osiva do databázy bioosív 3 prevádzkovatelia EPV registrovaní na činnosť výrobcu osív z EPV:

1. OSIVO, a.s. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 3 druhy a 4 odrody bioosív

Druh	Odroda
Pšenica letná forma jarná	IS Jarissa
Hrach siaty peluška	Arvika
Vika siata forma jarná	Hanka
Pšenica letná forma ozimná	IS Laudis

2. LEGUSEM pt, a.s. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 1 druh a 1 odrodu bioosív

Druh	Odroda
Hrach siaty	Aviron

3. Oseva, a.s. slovenská organizačná zložka – do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 2 druhy a 5 odrôd bioosív

Druh	Odroda
Pšenica letná forma ozimná	IS Conditor
Pšenica letná forma ozimná	Midas
Ovos siaty	Kertag
Pšenica letná forma jarná	IS Jarissa
Pšenica letná forma jarná	IS Jariella

Ponuka bioosív v SR však dlhoročne nepokrýva dopyt prevádzkovateľov, preto je možnosť v súlade s platnou legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického osiva alebo množiteľského materiálu v EPV.

Za rok 2019 bolo prijatých 480 žiadostí o vydanie výnimky. Z tohto počtu žiadostí bolo udelených 2 056 výnimiek na osivo pre jednotlivé druhy a ich odrody a 14 žiadostí o výnimku bolo zamietnutých.

OOEPV každoročne zasiela Európskej komisii správu o udelených výnimkách pre používanie neekologických osív a sadív zemiakov alebo vegetatívneho množiteľského materiálu pre účely prehodnotenia situácie ohľadom používania neekologických osív na úrovni ES v anglickom jazyku do 31. marca bežného roku.

Výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe

V roku 2019 OOEPV vydal nasledovné výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe:

- 84 povolení na vykonanie zásahov na hospodárskych zvieratách,
- 15 výnimiek na umiestnenie neekologických zvierat a hydiny do ekologickej prevádzky.

2.5.3.4 Činnosť v orgánoch EÚ

OOEPV sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí Výborov pre EPV a expertných skupín pre EPV v Bruseli prostredníctvom delegáta za SR pre EPV.

V súvislosti s prijatím nového nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, ktoré sa bude uplatňovať od 01.01.2021 sa na zasadnutiach Výboru pre EPV a na expertných skupinách pre EPV pracuje na príprave vykonávacích a delegovaných aktov, ktoré budú dopĺňať a upravovať nové nariadenie. Pripravované vykonávacie a delegované akty by mali byť prijaté do konca roka 2020, aby sa mohli uplatňovať spolu s novým nariadením od 01.01.2021.

2.5.3.5 Porušenia EPV, príprava podkladov pre udelenie sankcií

V roku 2019 bolo OOEPV zaevidovaných 335 zistení (odchýlky a nezhody) v rámci EPV zaslaných od troch oprávnených inšpekčných organizácií. Zo všetkých zistení bolo 12 prípadov postúpených inšpekčnými organizáciami na príslušný orgán a z toho 9 prípadov bolo príslušným orgánom posúdených a riešených za účelom udelenia sankcie. V 6 prípadoch bola udelená sankcia.

V roku 2019 bolo sankčne vymazaných z registra EPV 24 prevádzkovateľov.

V systéme OFIS bolo v roku 2019 nahraných spolu 5 prípadov, ktoré sa týkali SR. Z týchto prípadov bolo Slovensko označené v 3 prípadoch a v 2 prípadoch označilo Slovensko iný členský štát, 1 prípad bol v roku 2019 uzavretý.

2.5.4 Aktivity OOEPV v roku 2019

V roku 2019 sa OOEPV aktívne zúčastňoval na odborných seminároch a konferenciách, úzko spolupracoval pri skvalitnení svojej práce s odbornými inštitúciami, s MPRV SR, NPPC-VÚPOP, NPPC-VÚEPP, ŠÚ SR, SPU Nitra – Fakultou záhradníctva a krajinného inžinierstva, Ovocinárskou úniou SR, odbornými strednými školami, NPPC-VÚRV Piešťany. OOEPV sa aktívne zapája do prezentácie ÚKSÚP na rôznych výstavách ako napr. Jahrada, Agrokomplex, Celoslovenské dni poľa a Danubius Gastro.

OOEPV sa tiež zúčastnilo zahraničného kurzu BTSF (Better Training for Safer Food). Prvý kurz prebehol v termíne 17. – 20.09.2019 v Zagrebe a druhý 15. – 18.10.2019 v Seville.

Významnou činnosťou OOEPV je zasielanie správ a hlásení do orgánov EÚ prostredníctvom elektronických systémov OFIS, TRACES a EUROSTAT.

K výmene informácií s ďalšími orgánmi štátnej správy SR ako napr. MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, ŠVPS SR, SNAS, NPPC, Finančná správa SR, atď. dochádza v priebehu pracovných stretnutí alebo inou formou komunikácie.

OOEPV tiež spolupracuje s neštátnymi organizáciami ako napr. Zväzom ekologického poľnohospodárstva - Ekotrend. V roku 2019 sa zástupcovia OOEPV zúčastnili na seminári v Liptovskej Teplicke, ktorý usporiadal Zväz ekologického poľnohospodárstva – Ekotrend. Na tomto seminári zástupcovia OOEPV informovali mladých farmárov o aktuálnych, pripravovaných a nových legislatívnych požiadavkách týkajúcich sa EPV.

Expert OOEPV sa v roku 2019 zúčastnil 2 posudzovaní SNAS (vo forme prizvaného experta) vykonaných za účelom akreditácie inšpekčného a certifikačného orgánu v EPV, v priebehu ktorých poskytli svoje expertné stanoviská.

2.5.5 Ciele a prehľad ich plnenia

V oblasti ovocinárstva je základným cieľom OOEPV kontrola a aktualizácia údajov v registri sádov a v registri chmeľníc, vydávanie výpisov pre potreby farmárov, vydávanie odborných stanovísk k projektom na výsadbu ovocného sadu, výsadbu rýchlorastúcich drevín a pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad pre potreby Slovenského pozemkového fondu a pozemkové úrady.

Každoročne vykonáva k stanoveným termínom pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, NPPC-VÚEPP štatistické zisťovania za účelom získania informácií o odhade úrod, celkovej produkcii ovocia a uskladnení ovocia z domácej produkcie. Tieto zisťovania sú súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní.

V oblasti EPV je základným cieľom OOEPV, ÚKSÚP plnenie úlohy príslušného orgánu v zmysle zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z., tvorba legislatívy a štátnej politiky v oblasti EPV, riadenie kontroly a registrácia prevádzkovateľov EPV, dohľad nad činnosťou oprávnených inšpekčných organizácií, riešenie porušení pravidiel EPV, zber dát pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a spolupráca s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

OOEPV si plnil v roku 2019 úlohu príslušného orgánu, ako aj ďalšie úlohy vyplývajúce z príslušnej legislatívy. Boli aktualizované metodické pokyny usmerňujúce činnosť oprávnených súkromných inšpekčných organizácií. V priebehu roku boli pravidelne odovzdávané dáta pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a ÚKSÚP, OOEPV spolupracoval s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov

2.6.1 Legislatívny rámec činnosti

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 117/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii
- Vyhláška MPRV SR č. 163/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 186/2012 Z. z. o prehodnocovaní autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 540/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 283/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín

- Nariadenie Komisie č. 546/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o jednotné zásady hodnotenia a povoľovania prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 547/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o požiadavky na označovanie prípravkov na ochranu rastlín
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa povoľuje členským štátom predĺžiť dočasné autorizácie udelené pre nové účinné látky
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa neschvaľujú/neobnovujú/vyradia zo zoznamu niektoré účinné látky
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 686/2012 z 26. júla 2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012 z 18. septembra 2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/183 z 11. februára 2016, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/155 z 31. januára 2018, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/408 z 11. marca 2015 o vykonávaní článku 80 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zostavení zoznamu látok, ktoré sa majú nahradiť
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)

2.6.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti autorizácie prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“) a pomocných prípravkov je zastrešená zamestnancami Odboru registrácie pesticídov (ďalej len „ORP“), ktorí úzko spolupracujú s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi členských štátov a je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia zoznamu autorizovaných POR, a POR povolených na paralelný obchod, zoznamu autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktorý sa zverejňuje najmenej raz ročne vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- hodnotenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok a koordinovania procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC - Ústav včelárstva, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov,

Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) a Európskou komisiou na účely ich schválenia alebo obnovenia schválenia

- prijímania žiadostí na skúšanie biologickej účinnosti POR, autorizáciu POR a pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod a koordinovanie procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov a Európskou komisiou na účely ich autorizácie, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a povolenia na paralelný obchod

- vypracúvania odborných stanovísk a hodnotiacich správ pre oblasť identity a fyzikálno-chemických vlastností účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok, prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, ako aj pre oblasť analytických metód na stanovenie účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, ich nečistôt a rezíduí na účely schválenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok alebo na účely autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a paralelného obchodu

- vydávania rozhodnutí o autorizácii POR, rozhodnutí o autorizácii pomocných prípravkov a adjuvantov, o zmene a doplnení autorizácie, o predĺžení doby platnosti autorizácie, o prehodnotení autorizácie, o prebaľovaní prípravkov na ochranu rastlín vrátane prípravkov pre neprofesionálnych používateľov, o paralelnom obchode, o zrušení autorizácie alebo povolenia na paralelný obchod

- vedenia evidencie a dokumentácie autorizovaných POR a pomocných prípravkov

- poskytovania údajov, informácií a správ Európskej komisii, Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“), medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín

- spolupráce s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi členských štátov pri výmene informácií o autorizovaných prípravkoch, pri zdieľaní výsledkov hodnotenia pri prehodnocovaní autorizácie už autorizovaných prípravkov

- organizovania stretnutí s odbornými pracoviskami za účelom diskusie o aktuálnych problémoch súvisiacich s autorizáciou ako aj o plánovaných úlohách vyplývajúcich z predpisov EÚ

- účasti na odborných stretnutiach organizovaných Komisiou, EFSA, členskými štátmi alebo inými medzinárodnými organizáciami

- zabezpečovania systému manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe (SEP)

- vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa Zásad správnej experimentálnej praxe (ďalej len „ZSEP“) a vykonávanie ich kontroly

- hodnotenia dokumentačného súboru údajov biologickej účinnosti POR pri autorizácii, zmene a doplnení autorizácie, prehodnotení autorizácie

- vydávania povolenia na používanie POR na účely výskumu a vývoja

- skúšania biologickej účinnosti POR podľa zásad SEP

- prejednávania požiadaviek výrobcov POR, prijímania prihlášok do skúšok, spracúvania plánov a metodík pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR

- spracúvania výsledkov zo skúšok a na požiadanie žiadateľa, spracúvanie výsledkov aj v programe Agriculture Research Manager (ARM) v zmysle jednotného európskeho systému

- vykonávania činnosti v zmysle Vnútornej smernice číslo 12/2010 „Systém manažérstva kvality certifikácie SEP“

- riešenia akútnych prípadov v ochrane rastlín podľa potrieb slovenskej poľnohospodárskej praxe

- spolupráce s inými výskumnými ústavmi a univerzitami pri skúšaní špecifických POR alebo pri riešení špecifických škodlivých organizmov
- vypracúvania metodických pokynov a metodík
- plnenia ďalších úloh v rámci ÚKSÚP, rezortu ministerstva, spolupráce s odbornými inštitúciami.

2.6.2.1 Autorizácia prípravkov na ochranu rastlín

ORP v roku 2019 celkovo prijal 1 192 rôznych žiadostí o autorizáciu prípravkov na ochranu rastlín, autorizáciu pomocných prípravkov v ochrane rastlín, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod, o povolenie na výskum a vývoj, o skúšanie biologickej účinnosti od žiadateľov.

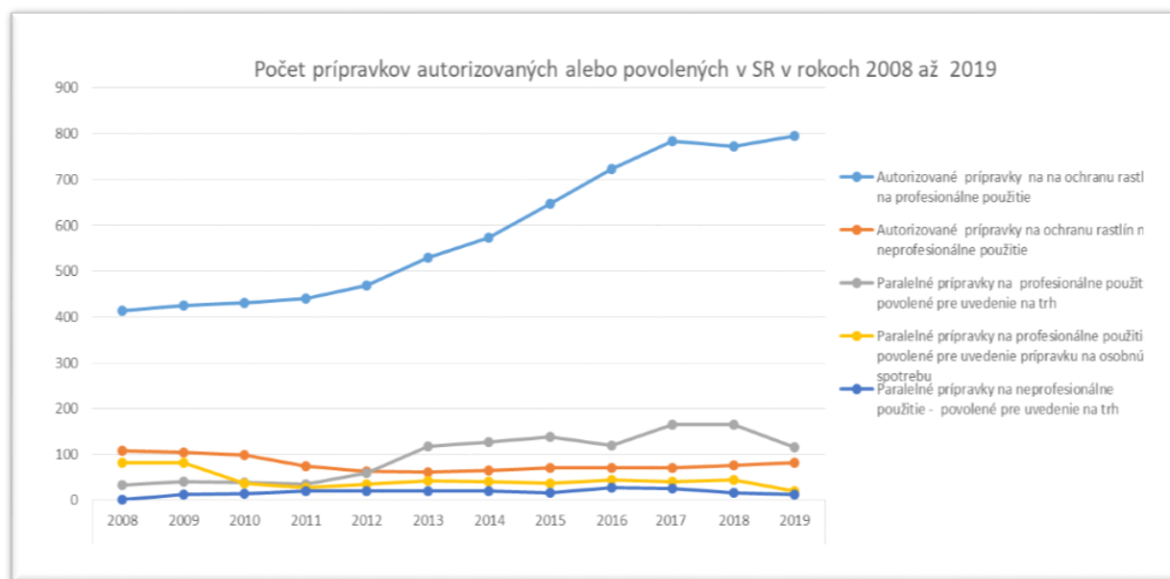
Vydané rozhodnutia	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nová autorizácia (do r. 2018 vrátane identickej autorizácie a vzájomného uznávania)	66	88	119	155	101	91	35
- identická autorizácia							25
- vzájomné uznávanie autorizácie							50
Predĺženie platnosti autorizácie - na profesionálne použitie	105	57	130	194	196	347	386
Predĺženie platnosti autorizácie - na neprofesionálne použitie	12	5	14	17	18	24	17
Paralelný obchod – na uvedenie na trh	47	64	53	64	96	79	95
Paralelný obchod - na osobnú spotrebu	6	13	3	28	13	12	6
Prehodnotenie autorizácie (re-registrácia)	13	54	19	10	9	6	1
Nepovolenie paralelného obchodu	40	19	14	11	16	23	22
Nepovolenie autorizácie na menej významné použitie	2	4	5	0	2	5	4
Zrušenie autorizácie na menej významné použitie	3	0	0	0	0	1	0
Nepredĺženie platnosti autorizácie	2	0	0	0	0	0	2
Zamietnutie žiadosti	4	11	16	25	3	10	12
Zastavenie konania	32	21	27	75	63	110	126
Zrušenie autorizácie	23	14	10	61	12	25	32
Ostatné (hlavne zmena klasifikácie CLP)	163	240	297	607	224	283	286
Výskum a vývoj							285
Prerušenie správneho konania							137
Spolu	519	590	707	1247	753	1 016	1 521

Celkovo bolo za odbor registrácie pesticídov vydaných 1 521 rozhodnutí. Rozhodnutí o autorizáciách prípravkov na ochranu rastlín, rôznych zmien, doplnení a zrušení bolo vydaných 1 099, čo je o 83 rozhodnutí viac ako v minulom roku. Avšak v porovnaní s rokmi 2013 a 2014, je to navýšenie približne o 100 % rozhodnutí.

ORP vedie zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2019 a zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod; zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2019 bol zverejnený 15.05.2019 vo Vestníku MPRV SR, čiastka 12.

Odbor viedol evidenciu dokumentácie POR, poskytoval údaje, informácie a správy Komisii EÚ, medzinárodným organizáciám, príslušným zodpovedným úradným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín. Odbor spolupracoval s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC ako aj s OOR ÚKSÚP, OLC ÚKSÚP, so zahraničnými registračnými autoritami pri autorizácii, posudzovaní paralelných prípravkov, výmene informácií o autorizovaných POR.

Počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod v priebehu rokov 2008 - 2019

2.6.2.2 Hodnotenie biologickej účinnosti a vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s prípravkami na ochranu rastlín podľa zásad správnej experimentálnej praxe (ZSEP)

Hodnotenie bolo zamerané hlavne na posudzovanie dokumentácie ZSEP, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP, rozšírenie certifikátov, predĺženie platnosti certifikátov.

Vydané nové certifikáty	Rozšírenie certifikátu	Administratívne zmeny	Rozpracované certifikáty	Počet certifikačných auditov	Počet dozorných auditov	Počet recertifikačných auditov	Predĺženie platnosti certifikátu, recertifikácia
InTec Agro Trials Slovakia s.r.o	Gemer – produkt Valice	Gemer – produkt Valice	-	InTec Agro Trials Slovakia s.r.	Gemer – produkt Valice	-	-
-			-	-	VŠS Malý Šariš	-	-
-			-			-	-
-	-		-	-	-		
1	1	1	0	1	2	0	0

Hodnotenie účinnosti prípravkov na ochranu rastlín podľa údajov v „Dokumentačnom súbore o biologickom hodnotení prípravku na ochranu rastlín“

Počet záverečných hodnotení	Počet priebežných hodnotení	Počet pripomienok k dRR	Počet vypracovaných dRR	Pripomienkovanie	Porovnávacie posudzovanie	Iné	Spolu
87	109	1	6	31	9	62	305

Evidencia žiadostí a vydanie rozhodnutia na povolenie prípravku na ochranu rastlín na účely výskumu a vývoja

Počet žiadostí	Vydané rozhodnutia	Rozhodnutia a posudky	Zrušené žiadosti a iné
285	285	0	0

2.6.2.3 Skúšanie biologickej účinnosti

Podaných bolo 56 prihlášok do pokusov, čo predstavuje 81 pokusov. Rozsah pokusov sa potvrdzoval uzatváraním zmlúv so žiadateľmi.

V rámci Slovenska bolo založených:

- 46 herbicídnych pokusov s 387 variantmi
- 29 fungicídnych pokusov s 323 variantmi
- 6 pokusov pre zoocídy a rastové regulátory s 50 variantmi

Skúšanie biologickej účinnosti POR sa vykonávalo podľa ZSEP, ktoré bolo zamerané na:

- herbicídy v ozimných a jarných obilninách, v kukurici siatej, okopaninách, olejninách a zelenine proti dvojklíčnolistovým burinám, jednoročným a trvácim trávam v rôznych aplikačných termínoch a na overovanie selektivity v technológiách CLEARFIELD, CLEARFIELD+ a ExpressSun,
- fungicídy na skúšanie selektivity moridiel v jačmeni ozimnom a foliárne aplikácie v obilninách, kukurici siatej, zemiakoch, olejninách, strukovinách a v ovocných drevinách proti hubovitým chorobám,
- zoocídy a rastové regulátory v obilninách, kukurici siatej, strukovinách, okopaninách a olejninách proti hospodársky významným žravým a cicavým škodcom ako aj možným prenášačom viróz.

Experti oddelenia skúšania biologickej účinnosti sa podieľali na kontrolách činnosti žiadateľov o GEPcertifikát.

Spracované boli plány pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR, výsledky zo skúšok boli spracované na požiadanie žiadateľa aj v programe ARM v zmysle jednotného európskeho systému, vykonávala sa kontrola žiadateľov o certifikát GEP na skúšanie biologickej účinnosti POR v zmysle platných predpisov a ZSEP.

2.6.2.4 Ostatné aktivity

V rámci tretej etapy programu obnovenia schválenia účinných látok (AIR3) vykonával v rokoch 2015 – 2019 ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 686/2012 pre celú EÚ úlohu spravodajského členského štátu (RMS) pre účinnú látku boscalid a v rámci štvrtej etapy (AIR4) pre účinnú látku etofenprox. Žiadosť pre účinnú látku boscalid bola predložená v júli 2015 a dokumentácia v januári 2016. ORP a väčšina odborných pracovísk svoju časť hodnotenia ukončilo, v roku 2017 ešte prebiehalo hodnotenie za oblasť toxikológie a ekotoxikológie, obidve hodnotenia boli začiatkom roka 2018 sfinalizované a finálna hodnotiacia správa bola zaslaná spolupracujúcemu členskému štátu (FR) na pripomienky. Začiatkom novembra 2018 bola hodnotiacia správa zaslaná EFSA. Po uskutočnení verejného pripomienkového konania EFSA identifikovala dodatočné údaje, ktoré žiadateľ predložil na jeseň 2019 a ktoré sa v súčasnosti dohodnocujú. Pre účinnú látku etofenprox bola 25.06.2019 doručená dokumentácia, ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami v nasledujúcich mesiacoch vyhodnocovalo úplnosť dokumentácie (potvrdená 14.02.2020).

ORP sa aktívne zapojil do nového systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce. Pripomienkoval usmerňujúce dokumenty DG SANTE, poskytol MPRV SR 31 stanovísk na udelenie výnimky na uvedenie prípravku na trh a 7 sub-stanovísk k účinným látkam na Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat – sekcia Legislatíva prípravkov na ochranu rastlín za oblasť fyzikálno-chemických vlastností.

ORP vedie záznamy podľa nariadenia (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov.

Zamestnanci z ORP zastupovali SR na rokovaníach expertnej skupiny Post Approval Issues Group, zúčastnili sa na EPPO Panel on General Standards on Efficacy Evaluation, CEUREG Forum 2019.

Bolo zorganizovaných niekoľko stretnutí so zástupcami priemyslu ochrany rastlín, na ktorých boli diskutované odborné otázky a problémy autorizačného procesu, ako aj možnosti zmeny a doplnenia legislatívnych predpisov SR v danej oblasti.

Príjmy v roku 2019 oproti minulému roku vzrástli z titulu väčšieho množstva vybavených konaní a realizovaných pokusov biologickej účinnosti POR.

Príjmy za jednotlivé činnosti v EUR	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Autorizácia prípravkov	306 017,70	244 844,00	683 905,88	370 137,00	309 612,37	457 787,00
Skúšanie biologickej účinnosti	240 570,20	123 539,80	211 891,30	148 915,05	144 475,20	205 919,50
Certifikácia GEP	1 020,00	1 739,00	4 048,00	4 842,00	3 529,00	2 310,00
Udelenie pokuty	3 300,00	6 600,00	33 100,00	0,00	0,00	0,00
Spolu	550 907,90	376 722,80	932 945,18	523 894,05	457 616,57	666 016,50

2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ORP je zabezpečenie plnenia úloh v súvislosti s uplatňovaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009/ES o uvádzaní POR na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, a to najmä autorizácia/povoľovanie prípravkov na ochranu rastlín a participácia na procese hodnotenia účinných látok, čo prispieva k zlepšeniu dostupnosti potrebnej ochrany rastlín pre poľnohospodársku prax a tým zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia v Slovenskej republike.

S tým súvisí aj skúšanie biologickej účinnosti podľa zásad správnej experimentálnej praxe, ktoré slúži pre autorizáciu POR, vydávanie povolení na účely výskumu a vývoja, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonanie skúšok biologickej účinnosti POR, spracovanie údajov pre Štatistický úrad Slovenskej republiky o objeme uvedenia prípravkov na ochranu rastlín na trh. Plnenie činnosti za jednotlivé oblasti je uvedené priamo v texte vyššie.

2.7 Oblasť ochrany rastlín

2.7.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 77/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení Nariadenie vlády Slovenskej republiky (ďalej len „NV SR“) NV SR č. 245/2006 Z. z., NV SR č. 493/2007 Z. z., NV SR č. 344/2008 Z. z., NV SR č. 639/2008 Z. z., NV SR č. 112/2009 Z. z., NV SR č. 480/2009 Z. z., NV SR č. 80/2010 Z. z., NV SR č. 487/2010 Z. z., NV SR č. 130/2014 Z. z., NV SR č. 250/2014 Z. z. a NV SR č. 286/2017 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 64/2004 Z. z. o chránených zónach v znení NV SR č. 177/2005 Z. z., NV SR č. 399/2006 Z. z. a NV SR č. 490/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 65/2004 Z. z. o minimálnych podmienkach na vykonávanie rastlinolekárskej kontroly rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov pôvodom z tretích krajín v miestach vstupu
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka v znení NV SR č. 119/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 68/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na ochranu proti rozširovaniu vybraných druhov obal'ovačov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 69/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na dovoz a premiestňovanie určitých škodlivých organizmov, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov na vedecké, výskumné alebo šľachtiteľské účely
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka v znení NV SR č. 113/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitníčky nebezpečnej
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 74/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje postup pre oznámenie o pozastavení zásielky alebo škodlivého organizmu z tretích krajín
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 117/2013 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení

- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES a súvisiace príslušné vykonávacie nariadenia Komisie
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014, ktorým sa stanovuje hospodárenie s výdavkami týkajúcimi sa potravinového reťazca, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj zdravia rastlín a rastlinného rozmnožovacieho materiálu a ktorým sa menia smernice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 a zrušujú rozhodnutia Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES
- Nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 o uznaní chránených zón vystavených osobitným zdravotným rizikám rastlín v Spoločenstve v znení 823/2009, 17/2010, 361/2010, 436/2011, 355/2012, 707/2014 a 873/2016
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín a súvisiace príslušné vykonávacie nariadenia Komisie

2.7.2 Činnosť

Hlavným poslaním ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov z tretích krajín na hraničných kontrolných staniciach (ďalej len „HKS“) a kontrola zdravotného stavu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov vyprodukovaných na území SR v rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly na účely vystavovania rastlinných pasov s cieľom zamedziť zavlečeniu a rozširovaniu škodlivých organizmov.

Ďalšou úlohou je vykonávanie signalizácie výskytu a ošetrovania proti škodlivým organizmom, kontrola výroby, uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania prípravkov na

ochranu rastlín (ďalej len „POR“), čo prispieva k zabezpečovaniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia, sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, zisťovanie spotreby prípravkov na ochranu rastlín, kontrola maku a drogových rastlín a povolenia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov.

Výsledky činnosti odboru využíva poľnohospodárska prax, colné orgány, výrobcovia, dovozcovia a vývozcovia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Činnosť ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je metodicky zabezpečená Odborom ochrany rastlín (ďalej len „OOR“). Terénnu kontrolu a vstupnú dovoznú rastlinolekársku kontrolu zabezpečujú rastlinolekárski inšpektori Oddelenia kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) Sekcie kontroly ÚKSÚP. Oblastné pracoviská rastlinolekárskeho inšpektorátu sú vhodne rozmiestnené na celom území Slovenskej republiky.

S cieľom zabezpečenia harmonizácie pracovných postupov pri výkone kontrol rastlinolekárskeho inšpektorátu OKOR, vypracoval OOR v roku 2019 nasledovné metodické pokyny a plány kontrol:

- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 3/2019 „Základný postup rastlinolekárskej kontroly pre úradnú kontrolu prípravkov na ochranu rastlín“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 4/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín u konečného spotrebiteľa“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 5/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly v predaji a distribúcii prípravkov na ochranu rastlín“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 6/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly pri úradnom odbere vzoriek prípravkov na ochranu rastlín“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 7/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole pri došetrení zistenia prekročenia maximálneho reziduálneho limitu prípravkov na ochranu rastlín u domácich pestovateľov“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 8/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly pre úradnú kontrolu dovozov a prepravy prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín vo vnútrozemí SR a z tretích krajín do EÚ na hraničných kontrolných staniciach (Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou, Bratislava letisko)“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 9/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly pre úradnú kontrolu v prípade vzniku úletov pri pozemnej a leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 10/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly k systému povoľovania leteckých aplikácií prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v ochrane rastlín v 1. stupni ochrany prírody a krajiny“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 11/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín pri leteckých aplikáciách“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 12/2019 „Postup rastlinolekárskej kontroly prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v ochrane rastlín prostredníctvom internetového predaja“
- Metodický pokyn odboru ochrany rastlín ÚKSÚP č. 14/2019 „Zisťovanie výskytu škodlivých organizmov pre rok 2019“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 22/2019 „Postup úradnej rastlinolekárskej kontroly na hraničnej kontrolnej stanici Čierna nad Tisou“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 23/2019 „Postup úradnej rastlinolekárskej kontroly na hraničnej kontrolnej stanici Bratislava letisko M. R. Štefánika“
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 24/2019 „Postup úradnej rastlinolekárskej kontroly na hraničnej kontrolnej stanici Vyšné Nemecké“

- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 25/2019 „Metodický postup vystavovania a používania Osvedčenia pred vývozom“
- mesačný plán vzorkovania rastlín a prípravkov na ochranu rastlín,
- plán kontroly registrovaných subjektov pre rok 2020.

V rámci úloh vykonávaných pre PPA boli pre rok aktualizované Metodiky kontroly krížového plnenia a Metodický pokyn odboru ochrany rastlín ÚKSÚP č. 18/2019 „Postup pre výkon delegovaných činností vykonávaných pre Pôdohospodársku platobnú agentúru v plánovacom období 2014 - 2020“.

Pre dovozcov bol vypracovaný nový metodický pokyn, ktorý je zosúladený s legislatívou platnou od 14. decembra 2019:

- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 26/2019 „Postup úradnej rastlinolekárskej kontroly na hraničných kontrolných staniciach“.

Signalizačné správy a články boli vydávané nasledovne:

- týždenník Roľnícke noviny 53 článkov,
- časopis Záhrada 1 článok,
- časopis Sady a vinice 4 články,
- teletext televízie Markíza 16 informácií.

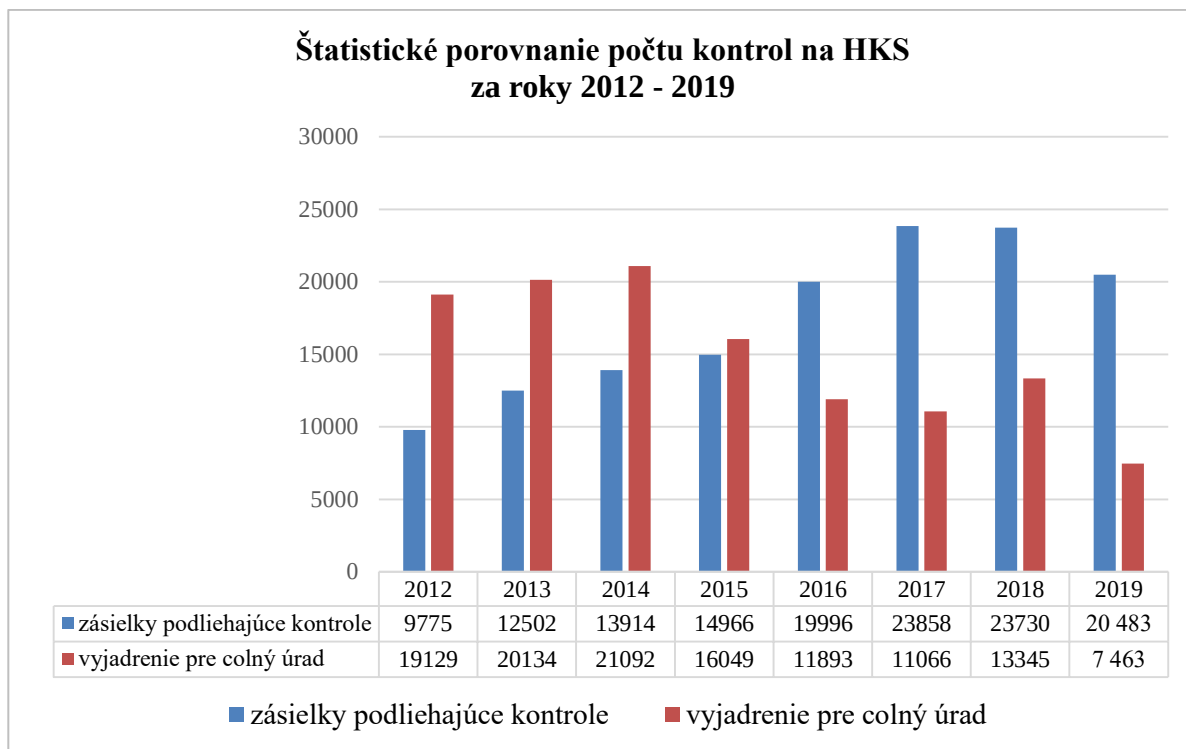
2.7.2.1 Vonkajšia karanténa

V roku 2019 bolo pri dovoze na HKS Čierna nad Tisou, HKS Maťovce, HKS Vyšné Nemecké a HKS Bratislava letisko M. R. Štefánika skontrolovaných celkom 27 946 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov podliehalo 20 483 zásielok; k 7 463 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko kontrolného ústavu.

Pri dovoze bolo na HKS skontrolovaných 692 zásielok krmív a 1 zásielka POR pôvodom z tretích krajín. V režime tranzit bolo prevezených 16 zásielok. Pri vývoze na HKS bolo vybavených celkom 15 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2019 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 32 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ.

V rámci kontroly uplatňovania medzinárodnej normy FAO ISPM č. 15, ktorá sa týka dreveného obalového materiálu bolo pri dovoze odobratých spolu 130 vzoriek, ktoré boli analyzované na výskyt *Bursaphelenchus xylophilus* (háďatko borovicové). Všetky vzorky boli negatívne na prítomnosť tohto karanténneho škodcu Únie.

Na vyzvanie colníkmi bolo vo vnútrozemí a na vyclievacích poštách skontrolovaných 32 zásielok z tretích krajín podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole, z toho 6 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ (2 zásielky boli vrátené a 4 zlikvidované). Skontrolovaných bolo 8 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín.

2.7.2.2 Vnútna karanténa

V roku 2019 bolo vybavených 63 žiadostí o registráciu výrobcov a dovozcov rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov podľa nariadenia vlády č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov. Z toho bolo zaregistrovaných 42 nových subjektov, 14 subjektov zaslalo žiadosť o zmenu v registrácii a vydaných bolo 7 duplikátov osvedčenia o registrácii. Z dôvodu zániku činnosti, pre ktorú bol subjekt registrovaný, bola registrácia zrušená 58 subjektom, z toho 4 subjektom, ktoré mali vydané aj oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov. Celkovo je zrušených 1 243 registrácií.

Bolo udelených 10 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov, v 3 prípadoch došlo k zmenám v oprávneniach na vydávanie rastlinných pasov.

K 31.12.2019 je zaregistrovaných 1 653 subjektov a udelených 313 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov.

Celkovo je zaregistrovaných 212 výrobcov dreveného obalového materiálu podľa požiadaviek normy FAO ISPM č. 15, z toho: 115 aktívnych výrobcov dreveného obalového materiálu s vlastnou certifikovanou sušiarňou, 27 pozastavených vlastníkov certifikovanej sušiarne; 65 aktívnych výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne a 5 výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne s pozastavenou činnosťou.

Na úseku vnútornej karantény bolo v roku 2019 diagnostikovaných 43 pozitívnych vzoriek s výskytom karanténnych škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov, proti ktorým bolo vydaných 25 rozhodnutí s nariadenými rastlinolekáorskými opatreniami. Prehľad udáva nasledovná tabuľka:

Škodlivý organizmus	Počet pozitívnych vzoriek	Počet vydaných rozhodnutí
Háďatko zemiakové (<i>Globodera spp.</i>)	1	1
Náhle odumieranie dubov (<i>Phytophthora ramorum</i>)	4	4
Fytoplasma chradnutia hrušky (Pear decline phytoplasma)	1	1
Európska žltáčka kôstkovín (European stone fruit phytoplasma, syn. Apricot chlorotic leafroll phytoplasma)	2	2
Spála jadrovín (<i>Erwinia amylovora</i>)	4	4
Vrtivka orechová (<i>Rhagoletis completa</i>)	30	13
Baktériová krúžkovitosť zemiaka (<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>)	1	0
Spolu	43	25

V roku 2019 bol na území Slovenskej republiky druhýkrát potvrdený výskyt huby *Phytophthora ramorum* (náhle odumieranie dubov) na rododendronoch. Všetky napadnuté rastliny a rastliny s príznakmi boli spálené, čím bol výskyt eradikovaný. Ďalej boli zistené viacpočetné výskyty karanténneho škodcu orechov *Rhagoletis completa* (vrtivka orechová) a dva druhy fytoplaziem - Pear decline phytoplasma a European stone fruit phytoplasma. V jednej zo vzoriek zemiakov bola potvrdená baktériová krúžkovitosť zemiakov. Opätovne, aj v roku 2019 sme na území Slovenska zaznamenali výskyty spály jadrovín, infikované boli rastliny dule podlhovastej, hrušky obyčajnej a hlohu. Vo všetkých prípadoch boli nariadené a vykonané eradikačné rastlinolekárske opatrenia.

Pri kontrole vývozu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov bolo vystavených 12 561 rastlinolekárskeho osvedčenia a 4 Intra EÚ dokumenty na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

Bolo vykonaných 431 kontrol u registrovaných subjektov, sušiarň a výrobcov dreveného obalového materiálu.

Z hľadiska celoeurópskeho monitorovania škodcov je veľmi dôležitý prieskum výskytu karanténnych škodcov Únie, ktorý sa vykonáva Národným monitorovacím programom (ďalej len „NMP“), ktorý je spolufinancovaný z európskych zdrojov. Výsledky NMP sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

	Monitoring škodcov v rámci NMP	Plán kontrol	Skutočný počet kontrol	Plán vzoriek	Skutočný počet vzoriek
1.	<i>Agrilus anxius</i>	50	188	10	84
2.	<i>Agrilus auroguttatus</i>	50	139	10	83
3.	<i>Agrilus planipennis</i>	50	154	10	69
4.	<i>Anoplophora chinensis</i>	200	340	50	41
5.	<i>Anoplophora glabripennis</i>	200	365	50	46
6.	<i>Anthonomus eugenii</i>	50	80	35	29
7.	<i>Aromia bungii</i>	50	97	10	9
8.	<i>Atropellis spp.</i>	5	37	0	0
9.	<i>Bactrocera dorsalis</i> (syn. <i>Dacus dorsalis</i>)	50	87	10	9
10.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	300	525	282	284

11.	<i>Candidatus liberibacter solanacearum</i>	25	88	0	0
12.	<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka) a <i>Ralstonia solanacearum</i> (hnedá hniloba zemiaka)	300	410	300 (hľuzy) 15 (iní hostitelia) 35 (voda)	270 (hľuzy) 15 (iní hostitelia) 25 (voda)
13.	<i>Dendrolimus sibiricus</i>	50	183	10	67
14.	<i>Diaporthe vaccinii</i>	25	62	20	20
15.	<i>Epitrix</i> spp.	200	211	100	72
16.	<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>)	20	101	20	25
17.	<i>Giberella circinata</i>	100	159	100	92
18.	<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky)	213	49	190	220
19.	Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	200	130	180	158
20.	<i>Monochamus</i> spp.	50	284	10	136
21.	<i>Pissodes</i> spp.	5	36	5	2
22.	<i>Polygraphus proximus</i>	25	85	5	6
23.	<i>Popillia japonica</i>	50	176	10	7
24.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	25	34	5	3
25.	<i>Pterandrus rosa</i> (syn. <i>Ceratitis rosa</i>)	75	135	10	12
26.	<i>Rhagoletis pomela</i>	30	59	10	5
27.	<i>Rhagoletis fausta</i>	10	36	10	5
28.	<i>Spodoptera frugiperda</i>	50	79	45	59
29.	<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	5	60	5	4
30.	<i>Thrips setosus</i>	50	92	50	34
31.	Tomato leaf curl New Delhi virus	230	105	30	26
32.	<i>Xylella fastidiosa</i>	600	647	400	328
33.	<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	20	282	5	125

Okrem NMP vykonali v roku 2019 rastlinolekárski inšpektori OKOR prieskumy nižšie uvedených karanténnych škodcov:

Monitoring škodcov (mimo NMP)		Plán kontrol	Skutočný počet kontrol	Plán vzoriek	Skutočný počet vzoriek
34.	<i>Acidovorax citrulli</i>	30	35	5	3
35.	<i>Aphelenchoides besseyi</i>	35	16	3	4
36.	Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (syn. European stone fruit phytoplasma) (európska žltáčka kôstkovín)	75	15	18	15
37.	<i>Bactrocera invadens</i>	5	55	5	4
38.	<i>Bemisia tabaci</i> (molica tabaková)	5	35	5	5
39.	<i>Ceratocystis platani</i> (tracheomykózne odumieranie platanov)	75	55	10	9
40.	<i>Dickeya solani</i>	300	88	7	2
41.	<i>Diplocarpon mali</i>	100	86	5	6
42.	<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	150	95	4	14
43.	<i>Ditylenchus dipsaci</i> (hád'atko zhubné)	35	42	3	3
44.	<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	300	439	300	339
45.	<i>Heterobasidion irregulare</i>	30	30	0	0
46.	<i>Liriomyza huidobrensis</i> , <i>L. trifolii</i> , <i>L. bryoniae</i> , <i>L. sativae</i> (mínerky)	50	55	5	5
47.	<i>Melampsora medusae</i>	50	48	6	5
48.	<i>Scirrhia acicola</i> (syn. <i>Mycosphaerella dearnessii</i>) a <i>Scirrhia pini</i> (syn. <i>Mycosphaerella pini</i>) (sypavky na borovici)	100	107	45	21
49.	Pepino mosaic virus (vírus mozaiky pepina)	50	48	40	21
50.	<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov) a <i>Phytophthora kernoviae</i> (pleseň na drevinách)	200	191	60	102
51.	<i>Phytophthora chrysanthemi</i>	5	32	5	3
52.	Potato stolbur phytoplasma (stolbur zemiaka)	100	107	5	1
53.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i>	30	53	2	1
54.	<i>Radopholus similis</i>	5	13	5	8
55.	<i>Strauzia longipennis</i>	2	16	2	3
56.	<i>Thrips palmi</i> (strapka Palmiho)	50	58	29	15
57.	<i>Tilletia indica</i> (mazľavka)	30	34	30	31
58.	<i>Tuta absoluta</i> (psota rajčiaková)	2	45	2	5
59.	Apple proliferation phytoplasma	43	25	39	25
60.	Pear decline phytoplasma	12	16	11	16
61.	Plum pox virus	28	17	9	17
62.	<i>Rhagoletis completa</i>	50	92	50	74
63.	<i>Cryphonectria parasitica</i>	5	0	3	0
64.	<i>Drosophilla suzukii</i>	25	8	0	0
65.	<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (hrčiarka gaštanová)	50	23	0	4

Monitoring škodlivých organizmov – porovnanie počtu kontrol za roky 2012 – 2019

Škodlivý organizmus	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Acidovorax citrulli</i>	-	-	-	24	21	31	33	35
<i>Agrilus anxius</i>	-	-	-	-	143	158	163	188
<i>Agrilus auroguttatus</i>	-	-	-	-	87	69	95	139
<i>Agrilus planipennis</i>	-	-	-	-	82	100	137	154
<i>Anoplophora chinensis</i> a <i>Anoplophora glabripennis</i>	413	590	490	554	501	554	436/492	340/365
<i>Anthonomus eugenii</i>	-	-	-	-	50	47	69	80
<i>Aphelenchoides besseyi</i>	49	36	52	36	28	27	29	16
Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (syn. European stone fruit phytoplasma) (európska žltáčka kôstkovín)	61	68	74	87	39	38	50	15
<i>Aromia bungii</i>	-	-	-	-	84	83	107	97
<i>Atropellis</i> spp.	-	-	-	-	-	64	15	37
<i>Bactrocera dorsalis</i>	-	-	-	-	88	72	112	87
<i>Bactrocera invadens</i>	-	-	-	-	67	81	90	55
<i>Bemisia tabaci</i> (molica tabaková)	77	82	77	51	53	46	48	35
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	331	432	349	406	455	531	459	525
<i>Candidatus liberibacter solanacearum</i>	-	-	-	-	144	123	118	88
<i>Ceratocystis platani</i> (tracheomykózne odumieranie platanov)	107	133	102	94	82	71	59	55
<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka) a <i>Ralstonia solanacearum</i> (hnedá hniloba zemiaka) (NMP)	766	601	559	413	564	422	442	410
<i>Dendrolinus sibiricus</i>	-	-	-	-	122	146	172	183
<i>Diaporte vaccini</i>	-	-	-	-	30	31	32	62
<i>Dickeya solani</i>	-	-	-	-	564	136	99	88
<i>Diplocarpon mali</i>	-	-	-	176	132	93	114	86
<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	314	222	202	163	172	205	193	95
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (hád'atko zhubné)	-	-	-	37	49	43	67	42
<i>Drosophilla suzukii</i>	-	-	-	-	36	47	62	8
<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (hrčiarka gaštanová)	380	338	204	71	74	58	37	23
<i>Epitrix</i> spp.	276	288	227	174	223	257	263	211
<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	951	1005	883	810	726	555	580	439
<i>Eutypella parasitica</i> (rakovina javora)	113	178	174	32	-	-	-	-

<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>)	-	-	-	-	41	95	96	101
<i>Giberella circinata</i>	100	115	123	134	164	165	198	159
<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky)	47	64	47	30	36	22	70	49
Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	-	-	-	49	67	90	153	130
<i>Heterobasidion irregulare</i>	-	-	-	-	101	67	40	30
kukuričiar koreňový	364	357	7	-	-	-	-	-
<i>Liriomyza huidobrensis</i> , <i>L. trifolii</i> , <i>L. bryoniae</i> , <i>L. sativae</i> (mínerky)	98	95	94	69	75	68	60	55
<i>Melampsora medusae</i>	-	-	-	63	62	53	47	48
<i>Monilinia fructicola</i>	222	255	61	-	-	-	-	-
<i>Monochamus</i> spp.	-	-	-	-	134	161	190	284
Pepino mosaic virus (vírus mozaiky pepina)	75	77	81	69	70	54	53	48
<i>Phytophthora chrysanthemi</i>	-	-	-	-	-	50	22	32
<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov) a <i>Phytophthora kernoviae</i> (pleseň na drevinách)	232	334	285	280	305	244	201	191
<i>Pissodes</i> spp.	-	-	-	-	-	59	17	36
<i>Polygraphus proximus</i>	-	-	-	-	85	101	51	85
<i>Pomacea insularum</i>	23	25	23	17	24	-	-	-
<i>Popilia japonica</i>	-	-	-	-	157	294	247	176
Potato spindle tuber viroid (viroid vretenovitosti zemiaka na okrasných rastlinách)	16	-	-	-	-	-	-	-
Potato stolbur phytoplasma (stolbur zemiaka)	369	325	259	198	201	220	204	107
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	-	36	31	21	28	23	36	34
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i>	-	-	-	93	80	67	59	53
<i>Pterandrus rosa</i>	-	-	-	-	114	146	189	135
<i>Radopholus similis</i>	-	-	-	-	13	13	25	13
<i>Rhagoletis completa</i>							50	92
<i>Rhagoletis fausta</i>	-	-	-	-	35	36	42	36
<i>Rhagoletis pomonella</i>	-	-	-	-	88	77	84	59
<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (nosánik palmový)	41	52	48	35	21	30	-	-
<i>Scaphoideus titanus</i>	-	-	-	-	-	60	99	124
<i>Scirrhia acicola</i> (syn. <i>Mycosphaerella dearnessii</i>)	124	160	153	131	136	107	104	107

a <i>Scirrhia pini</i> (syn. <i>Mycosphaerella pini</i>) (sypavky na borovici)								
<i>Strauzia longipennis</i>	-	-	-	-	27	22	20	16
<i>Spodoptera frugiperda</i>	-	-	-	-	-	-	35	79
<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	-	-	-	-	57	45	56	60
<i>Thrips palmi</i> (strapka Palmiho)	109	106	117	70	89	81	64	41
<i>Thrips setosus</i>	-	-	-	-	95	106	114	92
<i>Tilletia indica</i> (mazľavka)	49	51	66	48	46	44	39	34
Tomato leaf curl New Delhi virus	-	-	-	-	103	110	113	105
<i>Tuta absoluta</i> (psota rajčiaková)	103	112	98	82	97	107	82	45
<i>Xylella fastidiosa</i>	-	-	79	397	286	568	510	647
<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	-	-	-	-	219	209	253	282

Rastlinolekárski inšpektori OKOR venovali v roku 2019 zvýšenú pozornosť niektorým škodlivým organizmom, napr. *Bursaphelenchus xylophilus*, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum*, *Anoplophora glabripennis*, *Anoplophora chinensis* a *Xylella fastidiosa*.

Monitorovanie výskytu karanténnych škodcov bolo v teréne zabezpečované aj pomocou feromónových lapačov. Tie boli inštalované na vybrané miesta v optimálnom časovom období, kedy by mohol byť pozorovaný výskyt jednotlivých karanténnych škodcov. Feromónové lapače sme využili na zistenie prítomnosti *Agrilus anxius*, *Dendrolimus sibiricus*, *Agrilus auroguttatus*, *Agrilis planipennis*, *Monochamus* spp., *Spodoptera frugiperda* a *Xylosandrus crassiusculus*. Z výsledkov laboratórnych analýz možno skonštatovať, že ani jeden z vyššie vymenovaných karanténnych škodcov Únie nebol v/na lapačoch zistený. Vo feromónových lapačoch využívaných na zistenie prítomnosti *Monochamus* spp. sa potvrdil výskyt niektorých druhov (*Monochamus galloprovincialis*, *Monochamus sartor*, *Monochamus sutor*) avšak ani jeden zo zistených druhov nie je pre územie Európskej únie karanténnym.

Okrem toho, že bol v teréne kontrolovaný výskyt zlatého žltutia viniča (Grapevine flavescence dorée) vizuálnymi prehliadkami porastov a následným odberom vzoriek, sledoval sa aj výskyt vektora tohto ochorenia – *Scaphoideus titanus*. Na monitorovanie jeho prítomnosti slúžili žlté lepové dosky. Z výsledkov možno konštatovať, že cikáda *Scaphoideus titanus* je na území Slovenska rozšírená.

Pomocou žltých lepových dosiek (spolu 493 kusov) bol zisťovaný aj výskyt najdôležitejších prenášačov baktérie *Xylella fastidiosa*. Ide o štyri druhy cikádiok – *Carneiocephala fulgida*, *Draeculacephala minerva*, *Graphocephala atropunctata*, *Homalodisca vitripennis*. Uvedené druhy neboli na žltých lepových doskách zistené.

K monitoringu patrí aj kontrola závlahových a odpadových vôd v rámci kontroly hnejdej hniloby zemiaka (*Ralstonia solanacearum*):

Činnosť	Počet kontrol
kontrola závlahových vôd v roku 2019	25
kontrola odpadových vôd v roku 2019	0

V rámci kontrol nelegálneho pestovania maku a konope bolo vykonaných 104 kontrol. Na množiteľských plochách zemiakov sa pred výsadbou uskutočnil odber vzoriek zeminy na potvrdenie neprítomnosti rakoviny zemiaka (*Synchytrium endobioticum*) a háďatka zemiakového (*Globodera* spp.), ktorý bol vykonávaný pestovateľmi za účasti rastlinolekárskeho inšpektorov OKOR. Odoberatých bolo 548 vzoriek od pestovateľov sadivových zemiakov a na požiadanie bolo odoberatých ďalších 70 vzoriek pôdy zo škôlok.

2.7.2.3 Úradné kontroly prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly POR sa vykonávajú v zmysle § 4 písm. q) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS a podľa čl. 1 ods. 2 písm. h) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

Úradné kontroly POR sa vykonávajú na každom stupni ich životného cyklu (výroby, uvádzania na trh, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania).

OOR každoročne vydáva Národný plán fytokontroly, ktorého jedným z cieľov je kontrola POR zameraná najmä na:

- prevenciu, elimináciu alebo zníženie rizík súvisiacich s ochranou rastlín na prijateľnú mieru,
- kontrolu výroby, uvádzania na trh, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania prípravkov na ochranu rastlín,
- kontrolu dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín na trh SR a z tretích krajín do EÚ,
- dodržiavanie zásad správnej farmárskej praxe,
- odhaľovanie ilegálnych, falšovaných a neautorizovaných prípravkov na ochranu rastlín.

Prehľad úradných kontrol prípravkov na ochranu rastlín v roku 2019

Činnosť – Úradná kontrola prípravkov na ochranu rastlín (POR)	Počet vykonaných úradných kontrol v zmysle Nariadenia (ES) č. 1107/2009, Zákona č. 405/2011 Z. z., Zákona č. 387/2013 Z. z.
Úradná kontrola profesionálnych používateľov POR	
Úradná kontrola konečných užívateľov POR – poľnohospodárskych subjektov, použitie POR / paralelné POR, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých POR	465
Kontrola leteckých aplikácií POR (žiadateľov) / leteckých aplikátorov (letcov)	3
Úradná kontrola aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne (od marca do októbra)	60
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré <u>nemajú</u> pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	10

Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré majú pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	11
Úradná kontrola pri vzniku úletov pozemnou / leteckou aplikáciou POR (podnety ohľadne aplikácie POR)	8
Úradná kontrola poškodenia, úhynu včelstiev pri používaní POR	3
Úradná kontrola prípravkov v rámci porušenia MRL účinnej látky v rámci nadlimitného množstva rezíduí v potravinách rastlinného pôvodu v spolupráci so ŠVPS SR	0
Úradná kontrola pozemných aplikačných zariadení (administratívna + fyzická kontrola)	169
Úradná kontrola moričiek osiva a sadiva (administratívna + fyzická kontrola)	12
Úradná kontrola POR vo verejnej zeleni + verejné cesty, chodníky	9
Úradná kontrola POR na železničiach SR	0
Úradná kontrola POR v lesoch SR	0
Úradná kontrola POR na golfových ihriskách v SR	0
Úradná kontrola POR v namorených osivách a sadivách	5
Počet cielených kontrol (na základe podnetu, sťažnosti, na požiadanie)	10
Počet následných (opakovaných) kontrol	12
Úradná kontrola predajcov - predaja POR	
Úradná kontrola malo-obchodného reťazca (Hornbach, OBI, Tesco, Kaufland a pod.) + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci predaja pre neprofesionálnych používateľov	23
Úradná kontrola malo predajní + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci ich predaja pre neprofesionálnych používateľov	226
Úradná kontrola veľkoskladov pesticídov + kontrola POR veľkospotrebitel'ských a malospotrebitel'ských balení	13
Úradná kontrola internetového predaja POR - (internetových stránok)	20
Úradná kontrola výrobcov POR (v SR sú 2 subjekty)	0
Úradná kontrola prebalovačov POR (v SR 1 subjekt)	1
Úradná kontrola distribútorov malospotrebitel'ských POR pre neprofesionálnych používateľov (v SR sú 3 subjekty)	2
Úradná kontrola distribútorov veľkospotrebitel'ských POR pre profesionálnych používateľov	7
Počet cielených kontrol (na základe podnetu, sťažnosti, na požiadanie)	1
Počet následných (opakovaných) kontrol	6

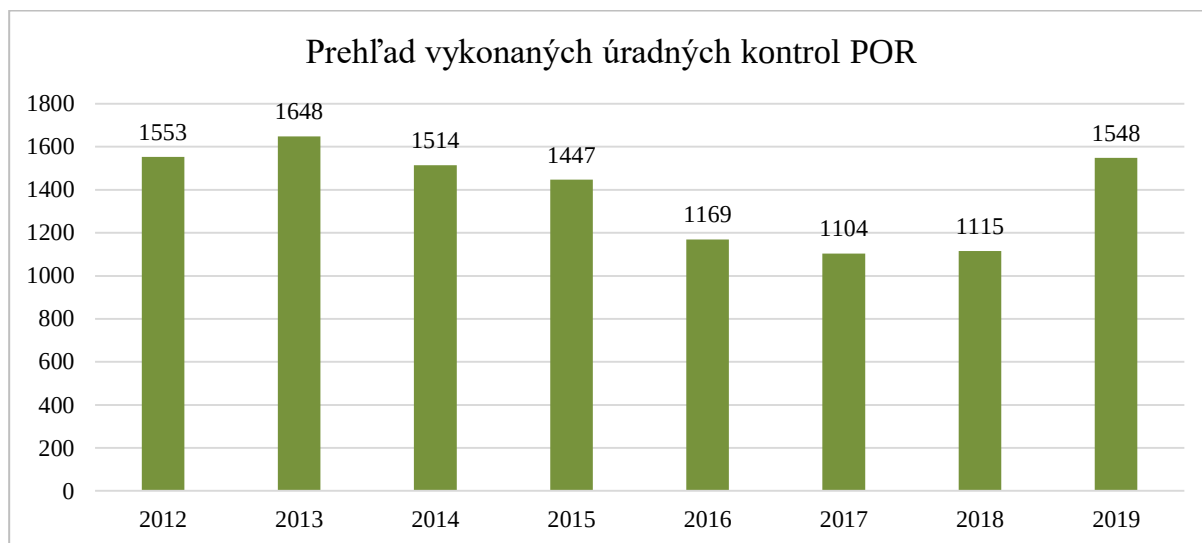
Úradná kontrola dovozov POR	
Úradná kontrola v rámci ilegálnych, falšovaných dovozov POR na trhu v SR v spolupráci s Finančnou správou a PZ SR	4
Úradná kontrola dovozu POR + pomocných POR z tretích krajín a spoločenstva EÚ (uvedenie na trh v SR)	36
Úradná kontrola dovozu paralelných POR v rámci spoločenstva EÚ (uvedenie na trh v SR)	41
Úradná kontrola dovozov POR – v režime „tranzit“ cez hraničné prechody s Ukrajinou	1
Počet následných kontrol	0
Kontroly krížového plnenia (pre PPA) v zelenej oblasti	395
Kontroly AEKO (pre PPA)	146
Úradné kontroly POR v rámci krížového plnenia - modul PH 10	46
Celkový počet vykonaných úradných kontrol POR	1 548
Úradné vzorky POR	
Odber úradných vzoriek POR – stanovený plán na rok 2019	90
Celkový počet odobratých úradných vzoriek POR	107
- z toho veľkospotrebitel'ské balenia	100
- z toho malospotrebitel'ské balenia	7
Odber úradných vzoriek osiva sadiwa POR – stanovený plán na rok 2020	45
Celkový počet odobratých úradných vzoriek osiva sadiwa POR v roku 2020	0
Dovezený objem POR do a cez SR	
Dovezený objem POR na trh SR (<i>POR+ Pomocné POR</i>) v kg/lit	194 339
Dovezený objem POR na trh SR (<i>Paralelné POR</i>) v kg/lit	149 367
Tranzit POR (cez hraničné prechody z Ukrajinou) v kg/lit	2 500
Dovezený objem POR na trh SR cez leteckú dopravu v kg/lit	0
Celkový dovezený objem POR na trh v SR (kg/lit)	346 206
Doplňujúce informácie k úradným kontrolám POR	
Počet riešených prípadov sťažností súvisiacich s úletmi v rámci aplikácie POR (intraviláne a extraviláne)	8
Počet riešených prípadov sťažností súvisiacich s úhynmi včiel v rámci aplikácie POR	3
Počet vydaných rozhodnutí ÚKSÚP na zneškodnenie starých POR v zmysle §32 ods. 10 Zákona č. 405/2011 Z. z.	3
Počet prípadov sťažností súvisiacich s úhynmi zvierat v rámci aplikácie POR (aplikácia POR v praxi - Stutox, nesprávne použitie namoreného osiva, POR, použitie neautorizovaného POR, pomocného POR v praxi a pod.)	13
Počet navrhovaných sankcií v zmysle §38, §39 zákona č. 405/2011 Z. z. a §28, §29 Zákona č. 387/2013 Z. z.	3

Celkové množstvo zachytených ilegálnych POR na trhu v SR v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR (colné zložky) a PZ SR (kg/lit)	368,2
Úradné posudzovanie žiadostí a vydanie o povolenie leteckej aplikácie ÚKSÚP	45
Počet cielených kontrol (Strieborná sekera 4 - Silver Axe IV) celkovo	726
Počet vyjadrení k aplikácii rodenticídov prípravku proti veľmi silnej populácii hraboša poľného - 2019 STUTOX (Univerzita veterinárneho lekárstva a Farmácie Košice)	7

Štatistické porovnanie počtu kontrol POR v SR za roky 2012 – 2019

Kontrola prípravkov na ochranu rastlín	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
kontrola konečných užívateľov, paralelné prípravky, kontrola skladov prípravkov na ochranu rastlín vrátane zisťovania zásob starých prípravkov na ochranu rastlín, následné kontroly	693	650	508	553	385	374	391	465
- z toho kontrola leteckých aplikácií	15	32	15	4	13	14	12	3
kontrola podnikov agroslužieb v oblasti prípravkov na ochranu rastlín (subjekty vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	10	20	15	30	10	20	15	21
kontrola veľkoskladov prípravkov a maloobchodných reťazcov (Hornbach, OBI, Tesco a pod.)	81	36	38	52	19	18	51	36
kontrola malospotrebitel'ských balení prípravkov pri ich predaji	167	175	212	234	222	203	222	226
kontrola dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín	2	30	62	50	39	51	53	82
kontrola úletov prípravkov na ochranu rastlín	16	8	5	9	11	18	9	8
posudzovanie žiadostí a vydanie rozhodnutia o povolenie leteckej aplikácie ÚKSÚP	59	60	77	59	97	57	62	45
poškodenia včiel pri používaní prípravkov	0	6	0	0	1	2	1	3
kontrola internetového predaja prípravkov	0	3	10	15	5	6	10	20
kontrola pozemných aplikačných zariadení, moričiek osiva a sadiva	333	429	316	217	125	137	162	169
kontrola výrobcov prípravkov na ochranu rastlín a prebalovačov POR	0	0	3	1	1	0	1	1
kontroly aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne	0	0	21	20	17	14	17	60
zákonná kontrola POR popri krížovom plnení	177	199	232	203	224	190	226	196
Spolu	1 553	1 648	1 514	1 447	1 169	1 104	1 220	1 335

Porovnanie počtu kontrol POR v SR za roky 2012 – 2019

Prehľad stavu skladovaných starých POR v SR

Stav k	Množstvo v kg
01.05.2007	215 244,00
18.12.2008	198 814,00
19.03.2010	132 532,87
19.04.2010	117 254,23
15.07.2011	61 366,40
30.09.2012	47 599,70
30.09.2013	47 291,70
30.09.2014	43 288,03
30.09.2015	42 608,53
31.12.2016	42 148,53
31.12.2017	41 577,94
31.12.2018	30 319,14
31.12.2019	28 539,13

2.7.2.4 Vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR, zisťovanie spotreby POR

ÚKSÚP vydáva rozhodnutia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v ochrane rastlín pre územia s prvým stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Za rok 2019 bolo spolu posúdených a vydaných 45 takýchto rozhodnutí ÚKSÚP.

Spotreba prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov je zisťovaná u podnikateľských subjektov. Porovnanie spotreby prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v SR za roky 2014 - 2018 podľa skupín FAO z poľnohospodárskej pôdy v kg alebo l udáva nasledovná tabuľka:

Skupiny podľa FAO	2018	2017	2016	2015	2014
Pesticídy spolu	5 403 099	5 212 107	4 595 581	4 773 094	5 196 912
Insekticídy spolu	456 843	390 391	318 168	322 351	303 087
organické zlúčeniny fosforu	226 740	183 741	149 866	164 461	143 735
karbamátové insekticídy	3 497	3 447	3 893	6 089	5 896
pyreroidy	109 224	95 870	87 655	82 001	88 900
insekticídne minerálne oleje	0	0	0	0	268
ostatné insekticídy	114 587	103 775	74 096	67 229	62 637
biologické prípravky	2 611	2 910	2 659	2 571	1 651
bio-agens	184	648	0	0	0
Herbicídy spolu	2 650 592	2 545 643	2 310 440	2 344 861	2 777 835
fenoxykyseliny	264 042	240 148	204 249	220 064	325 317
triazíny	105 759	112 411	110 414	126 395	122 518
amidy	405 898	386 605	365 919	379 764	419 269
karbamátové herbicídy	133 962	121 968	91 916	108 275	123 263
dinitrianiolíny	209 219	187 660	151 892	167 909	157 749
herbicídne minerálne oleje	16 827	12 194	15 460	37 392	119 204
ostatné herbicídy	1 315 570	1 268 849	1 169 981	1 160 002	1 344 616
substituované močoviny	44 140	58 670	73 439	71 854	71 488
sulfonylmočoviny	144 656	148 616	123 040	67 831	88 847
bipiridily	4 548	3 210	239	1 746	1 742
uracily	5 971	5 311	3 892	3 630	3 822
Fungicídy spolu	1 235 713	1 168 646	997 643	937 902	1 022 309
anorganické fungicídy	94 575	90 445	65 433	72 627	103 763
ditiokarbamáty	36 869	30 951	25 337	27 867	38 115
benzimidazoly	106 945	81 321	39 811	35 425	32 196
triazoly, diazoly	654 068	625 168	569 407	506 118	532 335
diazíny, morfolíny	60 918	57 741	53 111	50 642	54 584
ostatné fungicídy	282 338	283 019	244 545	245 222	261 316
Iné prípravky spolu	691 081	687 702	563 824	537 926	539 190
desikanty a defolianty	144 791	148 018	138 430	113 101	118 143
morforegulačné prípravky	391 311	386 221	300 120	308 525	299 234
prípravky na obmedzenie strát pri zbere	48 172	37 823	31 882	20 175	24 624
repelenty	2 008	1 557	1 124	967	261

tenzidy	21 753	20 384	20 317	14 519	15 790
aditíva, špeciálne látky	60 638	73 643	61 060	61 631	73 709
prípravky na ochranu skladov	1 040	1 601	1 352	2 595	2 078
atraktanty hmyzu	13	0	133	0	0
lepy	1	1	9	0	0
štepárske vosky	0	10	0	0	0
dezinfekčné a konzervačné prostriedky	1	50	120	61	20
aktivátory rezistencie	14 722	12 799	3 425	5 977	4 551
pomocné látky k moridlám	1 195	1 453	1 903	51	2
adjuvanty	5 436	4 142	3 949	10 324	778
Fungicídne moridlá spolu	137 126	133 469	140 954	143 903	145 911
ditiokarbamáty	6 148	6 606	8 665	11 507	18 145
benzimidazoly	263	14	86	7	179
triazoly, diazoly	47 834	46 605	46 971	47 495	50 897
biologické fungicídne moridlá	69	2 305	1 017	1 068	1 052
ostatné fungicídne moridlá	82 812	77 939	84 214	83 826	75 638
Insekticídne moridlá spolu	218 521	266 558	236 476	375 146	362 188
organické zlúčeniny fosforu	0	11 903	0	36	33
pyretroidné moridlá	210 472	244 754	230 285	369 758	358 081
ostatné insekticídne moridlá	8 049	9 901	6 190	5 353	4 074
Rodenticídy spolu	13 223	19 699	28 075	111 005	46 392
antikoagulanty	0	0	6	0	0
ostatné rodenticídy	13 225	19 699	28 069	111 005	46 392

Prehľad kontrol pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

Kontroly pre PPA	Počet kontrol v roku 2019
PRV 2014 - 2020	146
NATURA 2000	5
krížové plnenie	395
oddelené platby	898
viazané platby	59
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	18
kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)	104
odber vzoriek konope	15 vzoriek

Odbor ochrany rastlín v roku 2019 v rámci zvyšovania odbornej úrovne rastlinolekárskeho inšpektorátu OKOR zorganizoval školenia s nasledovným obsahom:

I. školenia pre okresných rastlinolekárskeho inšpektorátu OKOR:

- Metodický pokyn odboru ochrany rastlín č. 14/2019 – Zisťovanie výskytu škodlivých organizmov pre rok 2019
- Metodické pokyny rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín v SR pre rok 2019

- Metodický pokyn – Postup rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín pri leteckých aplikáciách
- Metodiky kontroly krížového plnenia
- Metodiky pre kontrolu delegovaných činností vykonávaných pre PPA v plánovacom období 2014 - 2020
- Samostatné školenie k legislatíve zamerané na:
 - Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES,
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

II. školenia pre rastlinolekárske inšpektory OKOR z HKS:

- Práca so systémom TRACES NT
- Školenie k legislatíve zamerané na:
 - Vykonávacia smernica EÚ 2019/523, ktorou sa menia prílohy I až V k smernici Rady 2000/29/ES, účinná od 1. septembra 2019
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2019/1598, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2018/638, ktorým sa stanovujú núdzové opatrenia na zabránenie zavlečeniu škodlivého organizmu *Spodoptera frugiperda* a jeho rozšíreniu v Únii. Uplatňuje sa od 1. októbra 2019. Kontrola špecifikovaných rastlín - plodov *Capsicum*, *Momordica*, *Solanum aethiopicum*, *Solanum macrocarpon* a *Solanum melongena* a rastliny, kultúry rastlinných tkanív, semená a zrná druhu *Zea mays* s pôvodom v tretích krajinách okrem Švajčiarska, s výnimkou živého peľu. V pôvodnom znení podliehali kontrole iba špecifikované rastliny pôvodom v Afrike alebo na území amerického kontinentu, s výnimkou živého peľu.
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2019/1615, ktorým sa stanovujú núdzové opatrenia na zabránenie zavlečeniu nového tobomavírusu napádajúceho rajčiaky (*Tomato brown rugose fruit virus – ToBRFV*) a jeho rozšíreniu v Únii. Uplatňuje sa od 1. novembra 2019. Kontrole podliehajú špecifikované rastliny na výsadbu – rastliny na výsadbu druhu *Solanum lycopersicum* a *Capsicum annuum*, pôvodom zo všetkých krajín.
 - FAO ISPM 15, aktualizovaná v roku 2019
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín a s tým súvisiace príslušné vykonávacie nariadenia Komisie, uplatňuje sa od 14. decembra 2019
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach, a s tým súvisiace príslušné vykonávacie nariadenia Komisie, uplatňuje sa od 14. decembra 2019.

Odbor ochrany rastlín v roku 2019 zorganizoval nasledovné školenia určené registrovaným subjektom:

I. školenie systému TRACES NT – určený dovozcom rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov

II. školenie k legislatíve – určené všetkým registrovaným subjektom:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016

o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia

OOR a OKOR ÚKSÚP plnením svojich úloh zabezpečujú preventívne opatrenia pred prienikom škodlivých organizmov na územie SR a ich rozširovanie v rámci SR, čo je zabezpečované kontrolou dodržiavania platnej legislatívy, napr. v oblasti dovozu regulovaných druhov rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, neregistrovaných odrôd, v oblasti prípravkov na ochranu rastlín a pod. SR bola po vstupe do EÚ na základe Nariadenia Komisie (ES) č. 690/2008 uznané za chránenú zónu pre spálu jadrovín (*Erwinia amylovora*), ktoré je momentálne platné do 30.04.2020, a chránenú zónu pre háďatko zemiakové (*Globodera pallida*), ktorej platnosť skončila 14.12.2019.

2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat

2.8.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín
- Nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiadúcich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS, vrátane všetkých novelizačných nariadení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách)
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1793 z 22. októbra 2019 o dočasnom zvýšení počtu úradných kontrol a núdzových opatreniach týkajúcich sa vstupu určitých druhov tovaru z tretích krajín, ktoré vykonávajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 a (ES) č. 178/2002, do Únie, a o zrušení nariadení Komisie (ES) č. 669/2009, (EÚ) č. 884/2014, (EÚ) 2015/175, (EÚ) 2017/186 a (EÚ) 2018/1660
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1145 o stiahnutí z trhu určitých krmných doplnkových látok povolených podľa smerníc Rady 70/524/EHS a 82/471/EHS a o zrušení zastaraných ustanovení, ktorými sa povoľujú uvedené krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie krmných doplnkových látok
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch)
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/4 z 11. decembra 2018 o výrobe, uvádzaní na trh a používaní medikovaných krmív a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 a zrušení smernice Rady 90/167/EHS
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 322/2014
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/175, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky uplatniteľné na dovoz guarovej gumy, ktorá pochádza alebo je odoslaná z Indie, z dôvodu rizika kontaminácie pentachlórfenolom a dioxínmi
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 22. decembra 2011 o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 380/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat vrátane 624 smerníc a nariadení, ktorými boli povolené jednotlivé krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/EHS a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES
- Nariadenie vlády SR č. 29/2011 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na osobitné nutričné účely
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 o Katalógu krmných surovín

2.8.2 Činnosť

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR určuje zásadné smery a ciele v oblasti krmív. ÚKSÚP prostredníctvom Odboru krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKVZ“) vykonáva úradnú kontrolu na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania. Plní nezastupiteľnú úlohu nezávislého kontrolného orgánu v oblasti:

- registrácie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré krmivo vyrábajú (vrátane prvovýroby)
- spracúvajú alebo uvádzajú na trh
- schvaľovania postupu výroby a činností súvisiacich s uvádzaním krmiva na trh
- kontrolou dodržiavania povinností krmivárskych podnikov.

2.8.2.1 Oblasť legislatívy

Nariadenia o autorizovaných doplnkových látkach - v priebehu roka 2019 bolo Európskou komisiou vydaných 36 nových nariadení a počet autorizačných nariadení ku koncu roku takto predstavoval 5599 nariadení. V súlade s krmivárskym zákonom bola pripravená aj verzia zoznamu povolených doplnkových látok, ktorá bola uverejnená vo „Vestníku MPRV SR“ v čiaske 25/2019.

V priebehu kalendárneho roka 2019 bolo vydaných niekoľko novelizácií, a to najmä:

- Nariadenie Komisie (EÚ) 2019/962, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o zavedenie dvoch nových funkčných skupín krmných doplnkových látok

Zároveň v priebehu roka 2019 bolo vydaných niekoľko Vykonávacích a Delegovaných Nariadení Komisie (EÚ) týkajúcich sa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách:

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/723, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625, pokiaľ ide o štandardné vzory, ktoré sa majú používať vo výročných správach predkladaných členskými štátmi

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1715 z 30. septembra 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá fungovania systému riadenia informácií pre úradné kontroly a jeho zložiek

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1013 zo 16. apríla 2019 o oznámeniach vopred, pokiaľ ide o zásielky určitých kategórií zvierat a tovaru vstupujúcich do Únie

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1014 z 12. júna 2019, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá týkajúce sa minimálnych požiadaviek na hraničné kontrolné stanice vrátane inšpekčných stredísk a formátu, kategórií a skratiek používaných na zaradenie hraničných kontrolných staníc a kontrolných miest do zoznamu

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2129 z 25. novembra 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá jednotného uplatňovania mier frekvencie identifikačných kontrol a fyzických kontrol určitých zásielok zvierat a tovaru, ktoré vstupujú do Únie

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2130 z 25. novembra 2019, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá operácií, ktoré sa majú vykonať počas dokladových kontrol, identifikačných kontrol a fyzických kontrol zvierat a tovaru podliehajúcich úradným kontrolám na hraničných kontrolných staniciach, a po daných kontrolách

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2122, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625, pokiaľ ide o určité kategórie zvierat a tovaru oslobodené od úradných kontrol na hraničných kontrolných staniciach, špecifické kontroly osobnej batožiny cestujúcich a malých zásielok tovaru, ktorý nie je určený na uvedenie na trh, poslaných fyzickým osobám, a ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2124, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625, pokiaľ ide o pravidlá pre úradné kontroly zásielok zvierat a tovaru v tranzite, zásielok určených na prekládku alebo na ďalšiu prepravu cez Úniu a ktorým sa menia nariadenia Komisie (ES) č. 798/2008, (ES) č. 1251/2008, (ES) č. 119/2009, (EÚ) č. 206/2010, (EÚ) č. 605/2010, (EÚ) č. 142/2011, (EÚ) č. 28/2012, vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/759 a rozhodnutie Komisie 2007/777/ES

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1602, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625, pokiaľ ide o jednotný vstupný zdravotný doklad sprevádzajúci zásielky zvierat a tovaru až po ich miesto určenia

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2074, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625, pokiaľ ide o špecifické úradné kontroly zásielok určitých

zvierat a tovaru, ktoré pochádzajú z Únie a vracajú sa do Únie po zamietnutí ich vstupu treťou krajinou

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2123, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625, pokiaľ ide o pravidlá, v ktorých prípadoch a za akých podmienok sa môžu vykonávať identifikačné a fyzické kontroly určitého tovaru na kontrolných miestach, ako aj dokladové kontroly vo vzdialenosti od hraničnej kontrolnej stanice

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1012, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 stanovením odchýlok od pravidiel určovania kontrolných staníc a od minimálnych požiadaviek na hraničné kontrolné stanice

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2090, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625, pokiaľ ide o prípady podozrenia na nedodržiavanie alebo zisteného nedodržiavania pravidiel Únie, ktoré sa vzťahujú na používanie alebo rezíduá farmakologicky účinných látok povolených vo veterinárnych liekoch alebo ako krmné doplnkové látky, alebo pravidiel Únie, ktoré sa vzťahujú na používanie alebo rezíduá zakázaných alebo nepovolených farmakologicky účinných látok

2.8.2.2 Registrácia a schvaľovanie krmivárskych podnikov

Krmivársky podnik, ak sa jeho sídlo alebo jeho výrobné zariadenie nachádza na území SR, je povinný pred začatím výroby alebo uvádzania krmiva na trh požiadať ÚKSÚP o registráciu. Register vykonáva činnosti súvisiace so schvaľovaním a registráciou krmivárskych podnikov, vedie register, uverejňuje zmeny v registri, vydáva osvedčenie o registrácii, vyčiaruje krmivársky podnik z registra a vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

Register krmivárskych podnikov

Činnosť		Počet
Vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	v roku 2019	103
	spolu registrovaných osvedčení	1 685
Registrácia krmivárskych podnikov	schválené krmivárske podniky	v roku 2019 4
		spolu v registri 126
	registrované krmivárske podniky	v roku 2019 86
		spolu v registri 622
Registrácia prvovýrobcov	v roku 2019	222
	spolu v registri	4 096
Registrácia výrobcov krmných zmesí pre vlastnú potrebu	v roku 2019	7
	spolu v registri	393
Registrácia predajní	v roku 2019	88
	spolu v registri	3 168
Zmeny v registri krmivárskych podnikov	v roku 2019	652

2.8.2.3 Terénna inšpekcia krmív (OIK)

Úradné kontroly krmív v roku 2019 vykonávali inšpektori na základe schváleného „Súhrnného plánu činností ÚKSÚP na rok 2019“. Inšpektori krmív v kontrolovaných subjektoch zisťujú skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. Porušenia

sú riešené uložením sankcií podľa § 12 a uložením osobitných opatrení podľa § 11 krmivárskeho zákona.

2.8.2.3.1 Riadená dokumentácia

V roku 2019 bola riadená dokumentácia vedená v zmysle Interných predpisov ÚKSÚP. Bol vydaný nový štandardný pracovný postup č. 1/2019 Register krmivárskych podnikov. Počas roka bolo revidovaných 8 štandardných pracovných postupov.

Odbor krmív a výživy zvierat uverejnil pre verejnosť dva metodické pokyny:

- Metodický pokyn č. 20/2019 Ohlasovacia povinnosť pri dovoze krmív z tretích krajín
- Metodický pokyn č. 23/2018 Reklamácie, sťažnosti a iné podania.

2.8.2.4 Výkon úradných kontrol krmív

a) **Úradnú kontrolu krmív z dovozu** na HKS podľa príslušnej legislatívy vykonávali pracovníci fytoinšpekcie. Za rok 2019 bol zaznamenaný dovoz krmív z tretích krajín cez HKS Vyšné Nemecké a HKS Čierna nad Tisou v celkovom počte 692 zásielok krmív. Vo všetkých prípadoch išlo o kŕmne suroviny. Kontrola zásielok, u ktorých je nariadená zvýšená miera úradných kontrol (ďalej len „ÚK“) neboli za rok 2019 zaznamenané žiadne. Dovoz krmív cez letisko Bratislava nebol zaznamenaný.

b) **V rámci kontroly krížového plnenia** v roku 2019 boli vykonané kontroly v oblasti požiadaviek modulu PH 4 – „Bezpečnosť potravín a krmív“ v súlade s príslušnou platnou legislatívou. Celkom bolo prekontrolovaných 235 subjektov.

c) **Úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch** sa uskutočnili bez predchádzajúceho upozornenia a boli vykonané na základe ročného plánu kontrol v súlade s jediným národným kontrolným plánom. Frekvencia výkonu úradných kontrol je stanovená podľa štandardného operačného postupu na stanovenie rizikovosti krmivárskych podnikov. Spolu za rok 2019 bolo vykonaných 1 965 úradných kontrol, 9 úradných kontrol formou auditu, zameraných na implementáciu zásad systému HACCP. Celkovo bolo na analýzu odobratých 989 úradných vzoriek krmív. V rámci výkonu ÚK inšpektori zistili 322 nedostatkov a krmivárskym podnikom udelili celkovo 321 nápravných opatrení.

Pri vykonaných kontrolách sa najviac zo všetkých porušení až 190 zistilo pri povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 32 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje) a 48 porušení zistených pri kontrole plánu kvality krmiva. Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole odbornej spôsobilosti fyzickej osoby v počte 30, skladového poriadku 19 porušení, prvej kontrole HACCP 15 porušení a v menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole registrácie dodávateľov krmív 14 porušení. 4 porušenia boli zistené pri kontrole organizačného poriadku, 2 porušenia pri kontrole dokumentačného poriadku a 2 pri kontrole reklamačného poriadku.

Tieto nedostatky neohrozovali bezpečnosť krmív a boli vyriešené väčšinou upozornením prevádzkovateľov krmivárskych podnikov s určením termínu na ich odstránenie. O ich odstránení informovali krmivárske podniky ÚKSÚP stanoveným spôsobom. Pri následnej úradnej kontrole sa splnenie uložených opatrení kontrolovalo.

Pri ÚK sa dôraz kládol aj na kontrolu HACCP plánov (Analýza nebezpečenstiev a metóda

kritických kontrolných bodov) so zameraním na plnenie plánu, pričom sa zistilo, že HACCP plány stále nie sú vypracované na požadovanej úrovni. Krmivárske podniky boli vyzvané k prepracovaniu a doloženiu aktualizovaných plánov, ktoré zodpovedajú skutočnosti s vytýčením kritických kontrolných bodov a dôkazom o ich kontrole zo strany HACCP tímu krmivárskeho podniku. Boli odkázaní aj na web stránku ÚKSÚP, kde sú vzory a návody na ich prípravu a zavedenie.

d) Špeciálne úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch

- Zisťovanie prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu v krmivách.
- Účelom kontrol bola prevencia výskytu BSE. Zo 48 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody.
- Zisťovanie prítomnosti semien Ambrózie spp. v krmivách. Z 34 analyzovaných vzoriek boli zistené 3 nezhody, kde výsledky presahovali maximálne prípustný limit stanovený nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, v platnom znení. V jednej vzorke prosa zeleného a v jednej vzorke krmiva pre papagáje sa našli alkaloidné buriny (durman a iné). Výsledkom bolo odporúčenie na úsilie o prečisťovanie. V tretej vzorke krmiva pre vtáky bola zistená ambrózia mierne prekračujúca max. limit 50 mg/kg, na budúci rok sa kontrola zameria na tohto nemeckého výrobcu a jeho produkty.
- Používanie GMO v krmivách. Kontrolovali sa povolené typy GMO a spôsob označenia GMO krmiva (etikety). Kontrolované boli kŕmne suroviny a kŕmne zmesi, ktoré sa používajú vo výžive hospodárskych zvierat. Z 97 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody.
- Kontroly na prítomnosť melamínu v krmivách pre spoločenské zvieratá (zameranie na psy, mačky). Z 36 analyzovaných vzoriek neboli zistené nedostatky.
- Kontroly dodržiavania podmienok prevádzkovania verejných skladov v spolupráci s MPRV SR a RVPS. Neboli zistené žiadne nezhody.
- V rámci overovania technológií výroby krmív bola kontrola zameraná na posúdenie technologických liniek výroby kŕmnych zmesí a ich spôsobilosť na výrobu krmív.

Prehľad úradne odobratých vzoriek krmív

Odber vzoriek na účel analýzy	Počet
Zložky živočíšneho pôvodu	48
Botanické nečistoty	34
GMO	97
Ťažké kovy, mikroprvky, makroprvky	118
Mykotoxíny (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol)	141
Spolu	438

Počet vyhodnotených úradne odobratých vzoriek krmív

Vzorka	Počet
Vystavené posudky na vzorky v roku 2019	777
- z toho vyhovujúce	746
- z toho nevyhovujúce	31

Počet vzoriek podľa druhu krmiva

Typ krmiva	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich	Nevyhovujúce označením
Doplnkové krmivá	219	206	13	5,9	1
Kompletné krmivá	348	337	11	3,2	2
Doplnkové látky	10	10	0	0,0	0
Premixy	36	34	2	5,6	0
Kŕmne suroviny	164	159	5	3,0	2
Celkový počet	777	746	31	4,0	5

Počet vzoriek podľa typu krmivárskeho podniku

Typ krmivárskeho podniku	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich
Výrobcovia kŕmnej suroviny	73	72	1	1,4
Výrobcovia doplnkových látok, bioproteínov, premixov	27	25	2	7,4
Výrobcovia kŕmnych zmesí a doplnkových kŕmnych zmesí	238	224	14	5,9
Dovozcovia krmív	33	31	2	6,1
Sprostredkovatelia a obchody	267	257	10	3,7
Výrobcovia pre vlastnú potrebu	139	137	2	1,4
Celkový počet	777	746	31	4,0

Počet analýz na sledovanie GMO v krmivách

Kategória	Počet analýz	GMO pozitívna	GMO negatívna	Počet nevyhovujúcich
Kŕmne suroviny				
Sója	19	3	16	0
Ľan	0	0	0	0
Kukurica	50	0	50	0
Produkty z repky olejnej	0	0	0	0
Celkom	69	3	66	0
Kŕmne zmesi				
Kŕmne zmesi	28	2	26	0
Mliečne náhradky				
Mliečne náhradky	0	0	0	0
Spolu	97	5	92	0

Počet stanovení těžkých kovů v krmivách

Druh krmiva	Počet stanovení			
	ortuť	olovo	kadmium	spolu
Kompletné krmivá	1	9	9	19
Doplňkové krmivá	0	6	6	12
Premixy	0	4	4	8
Krmné suroviny	5	31	31	67
Doplňkové látky	0	6	6	12
Spolu	6	56	56	118

Počet stanovení mikroprvků překračujících nejvyšší přípustné hodnoty

Druh krmiv	Počet stanovení s překročeným obsahem mikroprvků			
	zinok	meď	mangán	spolu
Kompletné krmivá	0	0	1	1
Doplňkové krmivá	4	2	2	8
Spolu	4	2	3	9

e) Úřední kontroly vykonané na základě informace z rychlého výstražného systému pro krmivá a potraviny (RASFF). Oznámenia boli zdokumentované a odoslané na národný kontaktný bod RASFF.

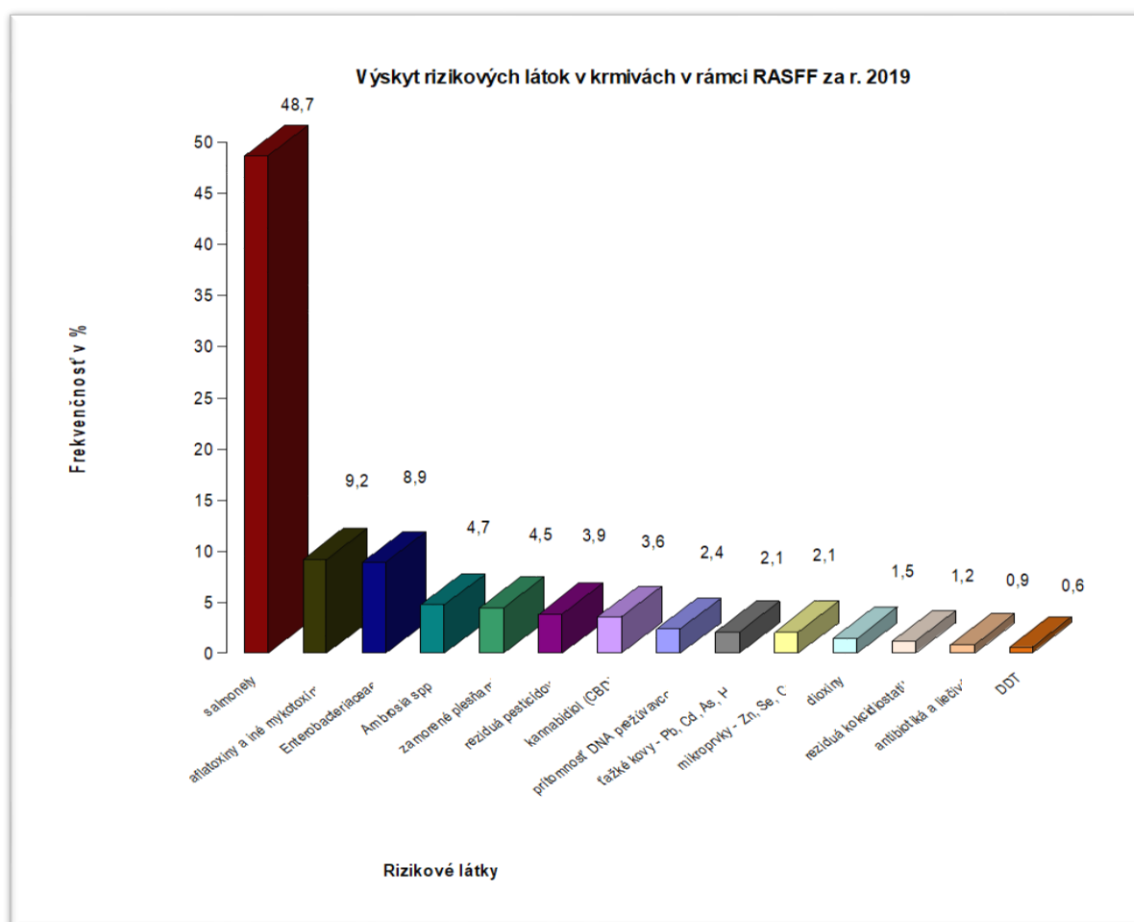
Úřední kontroly vykonané na základě informace z RASFF v roku 2019 na Slovensku:

1. 2019.3077 č. 402840
Výskyt DDT v japonskom prose pôvodom z Indie. Oznámenie poslalo Belgicko, distribúcia bola aj do SR, po výsledovateľnosti sa pristúpilo k likvidácii krmiva.
2. 2019.0381 č. 383234
Výskyt vysokého obsahu vitamínu D₃ v krmive pre psy pôvodom z USA. Oznámenie podala Veľká Británia. Bola preverená distribúcia premetných šarží na území SR, avšak tie podľa zistení inšpekcie distribuované do SR neboli.
3. 2019.2238 č. 395795
Slovensko oznamuje do RASFF o zistení nevyhovujúceho krmiva pre psy (nadlimitný obsah zinku v) pôvodom z USA.

Najčastejší výskyt rizikových látok v krmivách z celkového počtu denných hlásení RASFF v roku 2019

Riziková látka	Frekvencia výskytu v %
salmonely	48,7
aflatoxíny a iné mykotoxíny	9,2
Enterobacteriaceae	8,9
Ambrosia spp.	4,7
zamorené plesňami	4,5
rezíduá pesticídov	3,9
kannabidiol (CBD)	3,6
prítomnosť DNA prežúvavcov	2,4
ťažké kovy - Pb, Cd, As, Hg	2,1
mikroprvky - Zn, Se, Cu	2,1
dioxíny	1,5
rezíduá kokcidostatík	1,2
antibiotiká a liečivá	0,9
DDT	0,6

Výskyt rizikových látok v krmivách v rámci RASFF za rok 2019

Prehľad uskutočnených úradných kontrol

Miesto vykonania kontroly	Počet
Komerčná výroba - krmné zmesi	208
Výroba krmných zmesí pre vlastnú potrebu	396
Výroba doplnkových látok, premixov	25
Sprostredkovateľská činnosť	73
Výroba krmných surovín	369
Krížové plnenie modul PH-4 pre PPA	235
Dovoz krmív z tretích krajín	30
Obchodná sieť	216
Potravinársky priemysel	44
Používanie živočíšnych múčok	4
Prvovýroba	158
Miestne šetrenie a kontrola verejných skladov	25
Doprava krmív	61
iné (podnety, GMO a pod.)	121
Spolu	1 965

2.8.2.5 Hodnotenie kvality krmív

V roku 2019 bolo v rámci úradnej kontroly zaevidovaných a vyhodnotených 1 285 vzoriek krmív za účelom dodržiavania deklarovaných znakov kvality, výrobnéj a technologickej disciplíny, bezpečnosti, výrobných receptúr, sledovania nežiadúcich a zakázaných látok, skladovania a označovania. Vzorky boli odoberané plošne zo všetkých typov krmivárskych podnikov. Rovnako aj vzorky krmív odoberané na analýzu zisťovania prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu (prevencia proti výskytu BSE v rámci kontroly bezpečnosti krmív), semien Ambrosie spp., rezíduí pesticídov (povolených aj nepovolených), obsah mykotoxínov (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol) v obilninách a kontrola GMO v krmivách boli odoberané s účelom kontroly splnenia povolených limitov.

Výsledky analýz boli vyhodnotené v súlade s platnými európskymi predpismi a metódami uvedenými v nariadení (ES) č. 152/2009. Na niektoré určené vzorky boli vypracované posudky. Z počtu 777 vzoriek, na ktorý bol vystavený posudok bolo ako nevyhovujúcich vyhodnotených 31 vzoriek, čo predstavuje 4,0 %. Označením z tohto počtu nevyhovelo 5 vzoriek. S pozitívnym výsledkom nebola na tkanivá živočíšneho pôvodu (48 vzoriek) a ani na prítomnosť mykotoxínov (141 vzoriek) zistená žiadna vzorka. Čo sa týka kontroly vzoriek na GMO (97 vzoriek), výsledky analýz boli v súlade s legislatívou, ako aj s označením krmív. Na prítomnosť semien Ambrosie spp. v krmivách bolo analyzovaných 34 vzoriek krmív. Boli zistené tri nezhody, kde výsledky nezodpovedali požiadavkám nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív v platnom znení. V jednej vzorke prosa zeleného a v jednej vzorke krmiva pre papagáje sa našli alkaloidné buriny (durman a iné). V tretej vzorke krmiva pre vtáky bola zistená ambrózia mierne prekračuje max. limit 50 mg/kg.

Na surovinové zloženie, prítomnosť zakázaných látok (podľa prílohy III nariadenia ES č. 767/2009), nežiaducich látok (podľa nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z.) boli mikroskopicky posúdené 4 vzorky krmív, pričom legislatíva v tejto oblasti nebola porušená.

Na stanovenie ťažkých kovov bolo vykonaných 118 analýz v rámci kontroly bezpečnosti krmív. Všetky výsledky boli v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení a neprekročili maximálne povolené limity v krmivách.

Pri kontrole krížovej kontaminácie kokcidiostatikami sa v roku 2019 nevykonala žiadna analýza, a to z dôvodu technických príčin.

Výskyt kontrolou zistených nálezov prekročenia najvyššieho prípustného obsahu mikroprvkov (Zn, Cu, Mn) podľa európskych nariadení bol zistený v 9 prípadoch. Tieto prípady boli v posudkoch vyhodnotené ako krmivá nepoužiteľné, následne bolo voči krmivárskym podnikom začaté správne konanie.

Pre zistenie rozdielov medzi deklarovaným a skutočným množstvom vitamínu A v krmivách sa v roku 2019 nevykonala žiadna analýza, a to z technických príčin.

Skriningovým stanovením mykotoxínov (Aflatoxíny B1, G1, B2, G2 a Deoxynivalenol) v obilninách bolo v roku 2019 preverených 141 vzoriek krmných surovín, obilnín. Vykonaných bolo 282 analýz, pričom hodnoty neprekročili maximálne povolené limity stanovené nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z.

Na obsah nežiaducej látky - melamínu v krmných zmesiach bolo v roku 2019 analyzovaných 36 vzoriek. Všetky výsledky boli vyhodnotené ako negatívne.

Za rok 2019 sa vykonalo 8 analýz na sledovanie obsahu mikroorganizmov ako krmných doplnkových látok (Lact.rham., Ente.faec., Sach.cer., Bac.sub., Bac. lich.).

Na rezíduá pesticídov perzistentných, autorizovaných a neautorizovaných sa celkom analyzovalo 136 vzoriek. Výsledky boli vyhodnotené podľa nariadenia vlády č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív a podľa nariadenia (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov. Len v jednej vzorke bol stanovený zvýšený obsah účinnej látky pesticídu, chlórpyrifos-metyl, v množstve 0,1488 mg/kg čo presahuje max. limit 0,05 mg/kg, v najbližšom období sa inšpekcia zameria na tento subjekt.

2.8.2.6 Skúšobné laboratória analýzy krmív (SLAK)

SLAK OLČ je držiteľom osvedčenia o akreditácii udeľovaným SNAS so spôsobilosťou vykonávať fyzikálne, chemické a mikroskopické stanovenia v krmivách.

V rámci reorganizácie k 01.01.2015 všetky laboratória ÚKSÚP vrátane skúšobného laboratória analýzy krmív sa začlenili pod nový odbor - Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“). Od 01.08.2016 patrí OLČ pod Sekciu skúšobníctva a laboratórnych činností.

2.8.2.7 Medzinárodná spolupráca a činnosť v štruktúrach EÚ

Tento rok bola spolupráca so štruktúrami EÚ zabezpečená na zasadnutiach Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá - Sekcia výživa zvierat.

Na zasadnutiach Stáleho výboru sa expert odboru aktívne zúčastňoval povoľovania, resp. zamietnutia nových doplnkových látok používaných vo výžive zvierat. Komisia prijala tento rok 94 žiadostí pre povolenie doplnkových látok. Z toho 84 poslala EFSA na posúdenie. Za tento rok sa na zasadnutiach odhlasovalo 53 doplnkových látok.

Diskusia bola zameraná na usmernenie Komisie k nariadeniu (ES) č. 183/2005 o hygiene krmív, ktoré má slúžiť na lepšiu orientáciu, kedy sa podnik musí a kedy nemusí registrovať. Vyplynulo to z nových zariadení, ktoré vznikajú ako napr. reštaurácie pre psy. Ďalšia značná časť diskusií bola zameraná na smernicu 2008/38/ES, ktorá sa ešte v predchádzajúcom roku začala revidovať. Táto smernica bola nakoniec nahradená nariadením Komisie, ktoré ešte nebolo v tomto roku

zverejnené. Vo veľkej miere sa prejednávali možné zmeny smernice 2002/32/ES o nežiaducich látkach v krmivách. Určité zmeny boli prijaté formou nariadení. Zmeny sa týkajú hlavne úpravy limitov týchto látok. Pri doplnkových látkach boli prijaté dve nové funkčné skupiny. Okrem týchto častí legislatívy sa prejednávala a ešte neuzavrela možná zmena nariadenia (ES) č. 429/2008 podrobných pravidiel implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie kŕmnych doplnkových látok. Komisia začala taktiež pracovať na usmernení pre homogenitu miešania krmív a krížovú kontamináciu. Časť diskusie sa venovala aj ethoxyquinu, ktorého stiahnutie z trhu bolo schválené kvôli negatívnemu stanovisku EFSA. Problémom ale je, že neexistuje náhrada. Ethoxyquin sa používa ako antioxidant v rybej múčke. Členské štáty sa domnievajú, že čoskoro nastane problém s rybou múčkou, ktorá bude v EÚ nedostupná. Od septembra je jej dovoz do EÚ zakázaný. Žiadateľ o povolenie sa snaží doplniť relevantné údaje pre EFSA na ďalšie posúdenie. EFSA predpokladá, že ďalšie údaje by mali prísť vo februári 2020. EFSA by potom vypracovala nové stanovisko v priebehu nasledujúcich 3 mesiacov. Zároveň bol predmetom diskusie aj pojem „uvádzanie na trh“ hlavne kvôli doplnkovým látkam, ktoré nie sú povolené v EÚ, sú určené pre tretie krajiny, ale vyrábajú sa v EÚ.

2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia

V roku 2019 sa vykonávala kontrola a odber vzoriek kde sa sledovala kvalita deklarovaných akostných znakov, obsah a dodržiavanie maximálnych resp. minimálnych limitov doplnkových látok, obsah zakázaných surovín, nežiaducich látok, zakázaných látok. V danom roku boli z technických príčin pozastavené analýzy zamerané na sledovanie kokcidíostatík, antibiotík, vitamínu A a E a obmedzene mikroskopia tkanív živočíšneho pôvodu. Naopak rozširujú sa analýzy zamerané na sledovanie rezíduí pesticídov a vzoriek krmív z dovozu (HKS). Pri rôznych porušeníach sa pristúpilo k správnomu konaniu, kde sa napr. v danom roku uložilo 11 pokút.

Správne konanie

- **Prijatie osobitného opatrenia podľa § 11 zákona č. 271/2005 Z. z.**

V roku 2019 neboli v správnom konaní prijaté žiadne osobitné opatrenia.

- **Uloženie pokuty podľa § 12 zákona č. 271/2005 Z. z.**

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu – mangánu) bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 300,00 EUR
Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu, že krmivársky podnik písomne neoznámil zmenu údajov zapísaných v registri krmivárskych podnikov bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 400,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu, že označenie krmiva nebolo v úradnom jazyku bola krmivárskemu podniku uložená peňažná sankcia vo výške 200,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu - zinku) bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 250,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu – mangánu) bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 250,00 EUR
Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (mikroprvkov a vitamínov) a podmienok správneho označovania bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 300,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu - zinku) a podmienok správneho označovania bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 450,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu, že označenie krmiva nebolo v úradnom jazyku bola krmivárskemu podniku uložená peňažná sankcia vo výške 200,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu – zinku a medi) bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 400,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu – zinku a vitamínu D₃) bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 400,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu, že označenie krmiva nebolo v úradnom jazyku bola krmivárskemu podniku uložená peňažná sankcia vo výške 200,00 EUR

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

Poplatky za rozbor úradne odobratých vzoriek krmív, ktoré boli vyhodnotené ako nevyhovujúce boli podľa § 14, zákona č. 271/2005 Z. z. faktúrované v celkovej sume 1 386,10 EUR.

Nedostatky zistené pri výkone úradných kontrol

Inšpekčné práce (okruhy kontroly)	Zistené nezhody
Registrácia/schválenie kontrolovaného subjektu	190
Doklad o odbornej spôsobilosti	30
Dovoz krmív z tretích krajín	3
Registrácia/schválenie dodávateľov krmív	14
Skladový poriadok	19
Kontrola výrobného zariadenia a vybavenia	3
Prvotná kontrola systému HACCP	15
Organizačný poriadok	4
Plán kontroly kvality okrem prvovýroby a prepravy	8
Dokumentačný poriadok	2
Reklamačný poriadok a systém sťahovania krmiva z distribučnej siete	2
Informácie o krmivách	32
Spolu	322

2.9. Oblasť laboratórnych činností

2.9.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 320/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú činnosti testovacích pracovísk a činnosti inšpektorov vykonávajúcich inšpekcie, audit a overenie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 283/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 284/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín
- Zákon SR č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Zákon SR č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 245/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty
- Nariadenie vlády SR č. 119/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 113/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka

- Nariadenie vlády SR č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štítňičky nebezpečnej
- Nariadenie vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 507/2009 Z. z. o ochrane proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradnej kontrole krmív na zabezpečenie overenia súladu s krmivárskym a potravinárskym právom a predpismi týkajúcich sa zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 625/2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) č. 2016/429 a (EÚ) č. 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS
- Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1981/2006 z 22. decembra 2006 o podrobných pravidlách implementácie článku 32 nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady, pokiaľ ide o referenčné laboratórium Spoločenstva pre geneticky modifikované organizmy
- Nariadenie Komisie (ES) č. 619/2011 z 24. júna 2011, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradnej kontroly krmív, pokiaľ ide o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu, v prípade ktorého prebieha povoľovacie konanie, alebo povolenie ktorého vypršalo
- Smernica Rady 2007/33/ES o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS
- Smernica Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Zákon o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z.

2.9.2 Činnosť

Hlavnou činnosťou laboratórnej činnosti ÚKSÚP je vykonávať analýzy v oblasti kontroly prípravkov na ochranu rastlín, krmív, vína, pôdy, hnojív, pôdných substrátov, pôdných pomocných látok a surovín určených na ich výrobu, skúšania osív a sadív, detekcie a identifikácie škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov, detekcie a monitoringu

GMO v odrodách, osivách, sadivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch, potravinových vstupoch a v životnom prostredí, vykonávanie elektroforetických a DNA testov identifikácie odrôd, osív a merkantilu, vykonávanie posudzovania biopesticídov pri ich registrácii. Výsledky laboratórnych skúšok sú podkladom pre výkon úradných kontrol, certifikačných konaní, sledovanie kvality pôdy.

Odbor laboratórnych činností je poverené MPRV SR z 10.12.2019 ako „**Úradné laboratórium**“ na vykonávanie laboratórnych analýz, testov a diagnostík na vzorkách odobratých počas úradných kontrol pre oblasti stanovené v čl. 1 ods.2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.2017/625 podľa kompetencií stanovených v národnej legislatíve.

Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“) tvoria:

- **Skúšobné laboratórium analýzy krmív (ďalej len „SLAK“)** – NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách - vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat
- **Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“)** - vykonáva skúšanie pre Odbor osív a sadív
- **Skúšobné laboratórium analýzy pôdy (ďalej len „SLAP“)**- vykonáva analýzy pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
- **Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív (ďalej len „SLAPH“)** - vykonáva analýzy pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
- **Skúšobné laboratórium analýzy vína (ďalej len „SLAV“)** - vykonáva analýzy pre Odbor vinohradníctva a vinárstva
- **Oddelenie molekulárnej biológie (ďalej len „OMB“)** - NRL pre:
 - geneticky modifikované organizmy
 - škodce rastlín so zameraním na baktérie, vírusy, viroidy a fytoplazmy, huby a riasovky, hmyz a roztoče - vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat , Odbor osív a sadív, Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva
- **Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky (ďalej len „OVKD“) Bratislava** - NRL pre škodce so zameraním na baktérie, vírusy, viroidy a fytoplazmy, huby a riasovky, hmyz a roztoče, hád'atká - vykonáva diagnostiku pre Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva
- **Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky (ďalej len „OVKD“) Vígľaš** - NRL pre škodce so zameraním na hmyz a roztoče, hád'atká
- **Testovacie pracovisko životného prostredia (ďalej len „TPŽP“)** - vykonáva analýzy pre Odbor ochrany rastlín, Odbor registrácie pesticídov a Odbor odrodového skúšobníctva

2.9.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív

Skúšobné laboratórium analýzy krmív (ďalej len „SLAK“) je v rámci OLČ držiteľom osvedčenia o akreditácii v súlade v ISO/IEC 17 025:2017 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek krmív.

Zadávatelia žiadostí o skúšky sa delia do kategórií:

1. *Štátna odborná kontrola* - v súlade so zákonom č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
2. *Služby (interné)* pre ostatné odbory ÚKSÚP, predovšetkým Sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností a Sekciou odborných činností
3. *Služby (externé) pre fyzické a právnické osoby*, pre ktoré sú rozborý vzoriek krmív spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejneným na web stránke.

Vzorky krmív zadáva do SLAK Odbor krmív a výživy zvierat na základe uzatvorenej dohody medzi Sekciou odborných činností a Sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností.

Ukazovatele stanovované v SLAK

V SLAK sa stanovujú ukazovatele: fyzikálno-chemické, mikroskopické stanovenia znakov kvality v krmivách, nežiaduce látky.

Zoznam ukazovateľov SLAK v krmivách

Základne ukazovatele výživovej hodnoty	Obsah sušiny Dusíkaté látky Hrubá vláknina Tuk Popol Obsah popola nerozpustného v HCl Škrob Celkové cukry Laktóza	Aktivita inhibítorov trypsínu Glycerín Číslo kyslosti tuku (ČKT) Energetická hodnota krmív (metabolizovaná energia) Vápnik Fosfor Horčík Sodík
Doplnkové látky	1. Výživné doplnkové látky	
	Vitamíny, provitamíny a chemicky presne vymedzené látky	Vitámín A ,Vitámín E ,Vitámín E (α -tocoferol – acetate), Cholín chlorid
	Zlúčeniny mikroživín	Zinok, Železo, Mangán, Meď, Jód
	Aminokyseliny, ich soli	Cystín, metionín, lyzín, treonín, alanín, arginín, kyselina asparágová, kyselina glutámová, glycín, histidín, izoleucín, leucín, fenylalanín, prolín, tyrozín, valín, tryptofán
	2. Zootechnické doplnkové látky	
	Stabilizátory črevnej mikroflóry (mikroorganizmy)	Saccharomyces cerevisiae, Lactobacillus rhamnosus a Enterococcus faecium, Bacillus licheniformis a Bacillus subtilis
	3. Liečivá	
	Kokcidistatiká Antihistomoniká	Salinomycinát sodný, Monenzinát sodný, Narazín, Robenidín hydrochlorid, Maduramycín amónny, Semduramycinát sodný, Halofuginón hydrobromid, Lasalocid sodný, Nikarbazín, Decoqinate
Identifikácia zloženia	Zložky živočíšneho pôvodu	
	Surovinové zloženie	
	Botanické nečistoty	Nežiaduce semená: Ambrózia, Durman, Kyjanička purpurová, Lipkavec, Ricín Semená burín Nežiaduce fragmenty Rastlinné nečistoty
Rizikové prvky	Olovo Arzén Ortuť Kadmium Selén	
Nežiaduce látky	Mykotoxíny	Aflatoxín B1G1B2G21 Deoxynivalenol

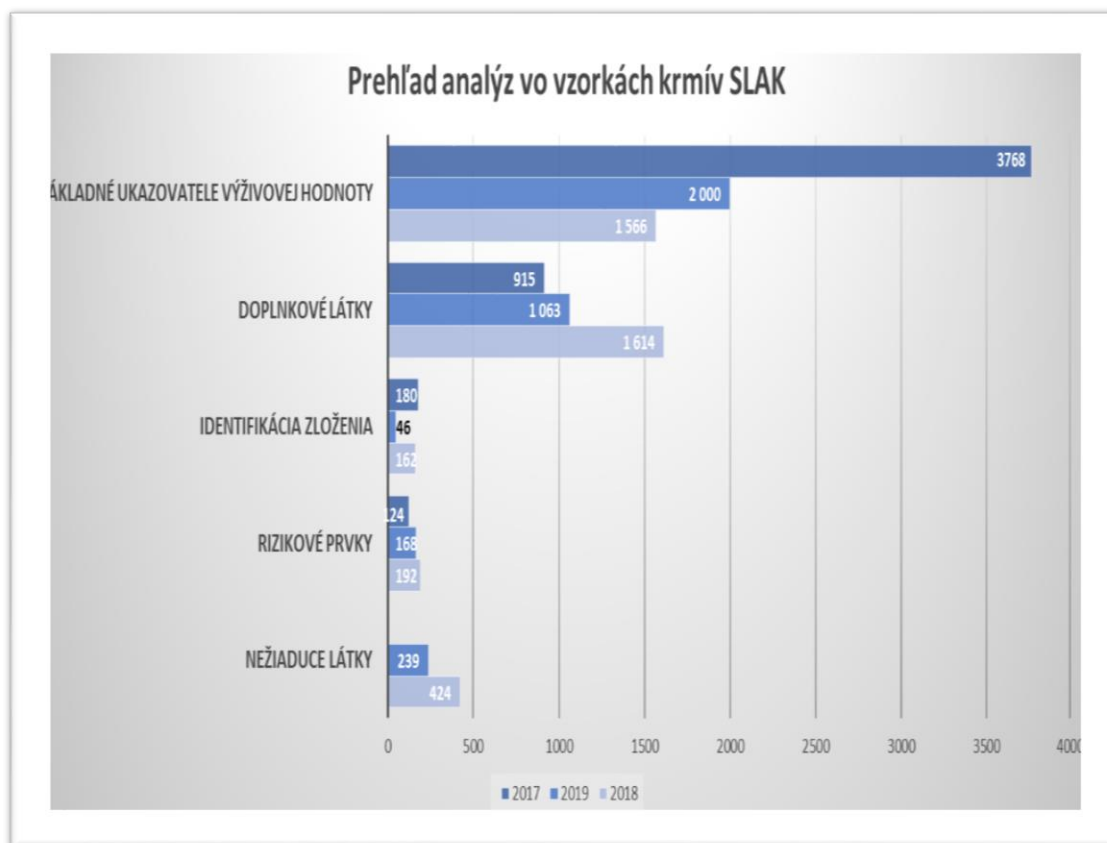
Prehľad výkonu činnosti SLAK za rok 2019

matrica	druh analýzy	počet prijatých vzoriek	počet analýz
krmivá	štátna odborná kontrola	1 276	3 900
	služby pre externých zákazníkov	3	3
Spolu		1 279	3 903

Prehľad analýz vo vzorkách krmív v rokoch 2018 a 2019 (podľa rozdelenia ukazovateľov)

Názov	2018	2019
Základne ukazovatele výživovej hodnoty	1 804	2 384
Doplňkové látky	1 614	1 063
Identifikácia zloženia	162	46
Rizikové prvky	192	168
Nežiaduce látky	424	239
Spolu	4 196	3 900

Grafický prehľad analýz SLAK v rokoch 2017-2019

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi (ďalej len „IA“) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovaných slovenskými alebo zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLČ, Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

V roku 2019 sa SLAK zúčastnilo 2 medzilaboratórnych porovnávacích skúšaní zameraných na 7 ukazovateľov, ktoré vykonáva vo svojej činnosti.

SLAK na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 9.05.2007, podľa článku 33 Nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá je NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a NRL pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách.

Spolupráca

V roku 2019 SLAK spolupracoval s Európskou komisiou prostredníctvom Pracovnej skupiny pre krmivá na revízií NAR ES č. 152/2009, ako aj pri validácii stanovenia obsahu močoviny v krmivách. Okrem toho sa SLAK zúčastnil porovnania metód pre stanovenie obsahu močoviny v krmive pre domácich zvieratá.

2.9.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív

Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“) plní úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh.

Od roku 2001 je skúšobné laboratórium v Bratislave akreditované Medzinárodnou asociáciou pre skúšanie osív ISTA (International Seed Testing Association) so sídlom v Zürichu, Švajčiarsko. Každá zmena v metodikách skúšania osív sa schvaľuje každý rok na Výročných zasadnutiach ISTA, na ktorých sa zúčastňujú zástupcovia členských laboratórií (v súčasnosti má ISTA 226 členských laboratórií v 83 krajinách, z ktorých je viac ako 130 akreditovaných laboratórií).

Výsledky skúšok SLOS sú podkladom pre vystavenie Osvedčení o uznaní množiteľského materiálu, ktoré vydáva Odbor osív a sadív. Pri vývoze osiva sú podkladom pre vystavenie medzinárodných ISTA certifikátov, ktoré potvrdzujú semenársku kvalitu osiva. Pri certifikácii podľa systému OECD sú výsledky zároveň podkladom pre vystavenie OECD certifikátov, potvrdzujúcich pravosť osiva.

Zákazníci SLOS

Zákazníkmi skúšobného laboratória osív a sadív sú Odbor osív a sadív na základe zmluvy o vykonaní skúšok medzi SOČ a OLČ a ostatní zákazníci, ktorí o rozbor osiva požiadajú prostredníctvom žiadosti.

Predmet skúšania

Skúšobné laboratórium v rámci svojej akreditovanej činnosti vykonáva skúšanie osiva druhov podľa ISTA pravidiel a to: osivá poľnohospodárskych druhov a zelenín, osivá kvetín, aromatických a liečivých rastlín. Skúšanie osív sa v roku 2019 vykonávalo na dvoch

pracoviskách, Skúšobné laboratórium osív a sadív Bratislava (ďalej len „SLOS BA“) a Skúšobné laboratórium osív a sadív Zvolen (ďalej len „SLOS ZV“).

Pri skúšaní osiva SLOS vykonáva akreditované skúšky v súlade s ISTA pravidlami - čistota, stanovenie iných rastlinných druhov, hmotnosť tisíc semien, stanovenie vlhkosti, stanovenie klíčivosti, stanovenie živočíšnych škodcov. Na požiadanie zákazníka tiež vykonáva neakreditované špeciálne analýzy osiva ako sú chladové testy, stanovenie sviežich nevyklíčených semien tetrazóliovou skúškou, a tiež povinné neakreditované skúšky na stanovenie hľadátka zhubného v lucerne siatej.

SLOS zabezpečuje odber vzoriek poverenými pracovníkmi oddelenia kontroly osív a sadív, ktorí sú na túto činnosť akreditovaný podľa ISTA pravidiel.

SLOS BA je jediným akreditovaným osivárskym laboratóriom ISTA na Slovensku. Laboratórium je oprávnené vydávať ISTA certifikáty, ktoré sú nevyhnutné pre vývoz osiva v rámci EÚ, ako aj do tretích krajín.

SLOS ZV je akreditované SNAS a vykonáva skúšky v súlade s ISTA pravidlami.

SLOS Bratislava

V roku 2019 bolo v SLOS BA vydaných 55 ISTA certifikátov a k nim 119 rovnocenných duplikátov.

Celkovo bolo analyzovaných 3 434 vzoriek, z toho úradných 3 254 vzoriek (vzorky odobrané pracovníkmi oddelenia kontroly osív a sadív za účelom vystavenia osvedčení o uznaní /neuznaní množiteľského materiálu) a neúradných 180 vzoriek. Na tomto počte vzoriek bolo vykonaných 13 736 analýz.

Zabezpečenie kvality

V SLOS sa pravidelne kontroluje kvalita vykonávaných skúšok a sú prijaté také plánované opatrenia, ktoré zabráňujú oznamovaniu nesprávnych výsledkov zákazníkovi.

Kvalita vykonávaných skúšok ako aj práca v súlade so systémom kvality je pravidelne kontrolovaná internými auditmi.

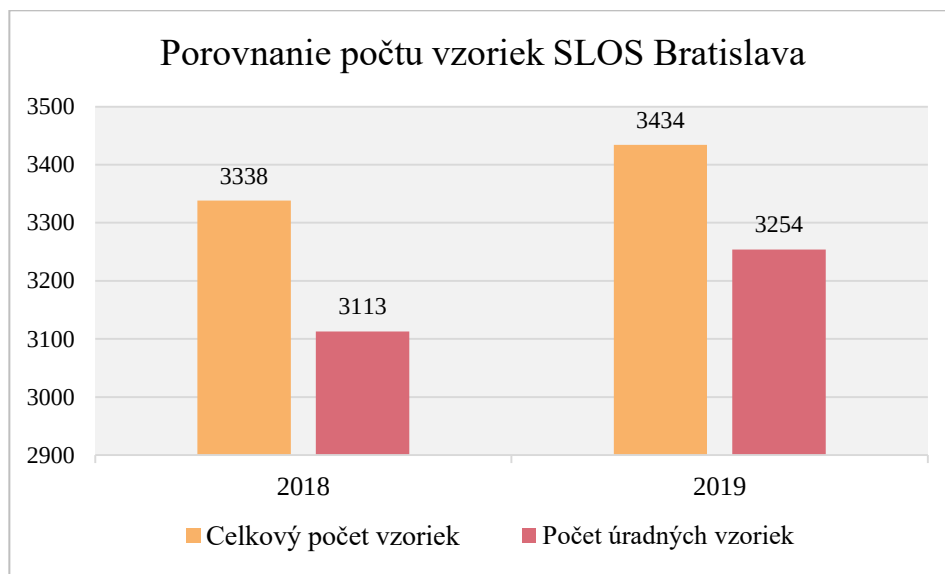
Každé 3 roky prebieha v SLOS BA medzinárodný ISTA audit, ktorý preverí vybrané prvky v systéme, ako aj technické prvky - skúšky v laboratóriu a v prípade zhody udeľuje laboratóriu akreditáciu na ďalšie obdobie. Dňa 12.11.2018 sa v laboratóriu uskutočnil ISTA audit, po vyhodnotení medzinárodnými audítormi a Výkonným výborom ISTA sa udelilo laboratóriu Osvedčenie o akreditácii na ďalšie 3 roky.

Činnosť SLOS je pravidelne preverovaná účasťou na medzinárodných kruhových testoch, kde sa preverujú všetky metódy skúšania. Každý rok SLOS BA organizuje medzinárodný kruhový test pre 5 poverených laboratórií v rámci SR, SLOS ZV, ISTA akreditované laboratórium Praha a ÚKZÚZ Brno.

V roku 2019 sa SLOS BA zúčastnilo na:

- medzinárodných kruhových testov ISTA:
 - PT 19-1 Galega orientalis (úspešná účasť na kruhovom teste pri všetkých preskúšaných druhoch analýz)
 - PT 19-2 Brassica napus (úspešná účasť na kruhovom teste pri všetkých preskúšaných druhoch analýz)
 - PT 19-3 Hordeum vulgare (zatiaľ nevyhodnotené)
- kruhových testov organizovaných ÚKZÚZ Praha:
 - KT I/2019 (úspešná účasť na kruhovom teste pri všetkých preskúšaných druhoch analýz)
 - KT II/2019 (nezúčastnili sme sa kvôli rekonštrukcii a uzatvoreniu laboratória)
- ako organizátor medzinárodných testov SLOS BA – zaradené 3 druhy plodín; pšenica

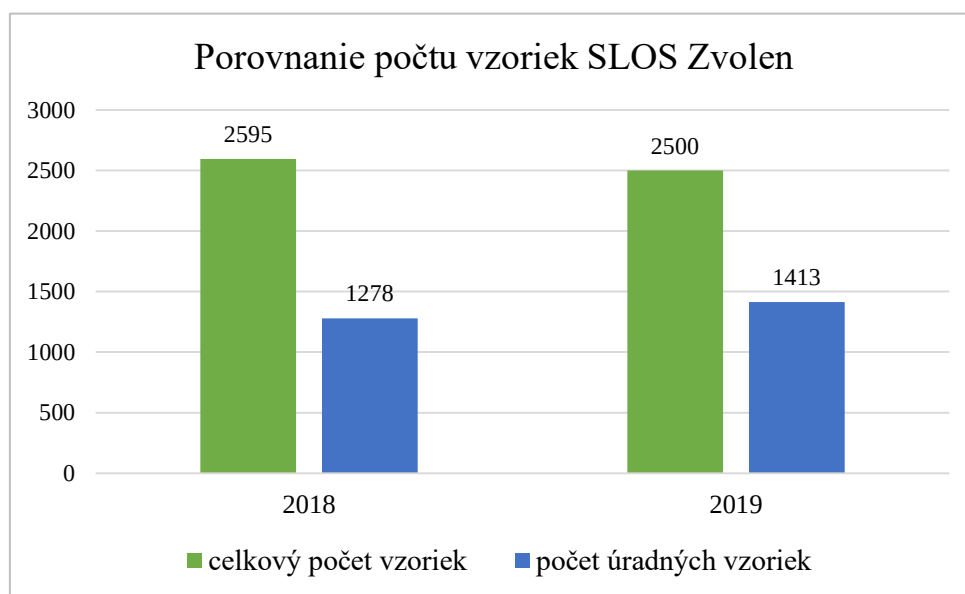
letná, jačmeň siaty a pohánka jedlá; preverované ukazovatele: stanovenie čistoty, klíčivosti a prímies iných rastlinných druhov (vyhodnotenie zaslané laboratóriám).

SLOS Zvolen

V roku 2019 bolo v SLOS ZV rozborovaných celkom 2 500 vzoriek, z toho pre :

- uznávacie konanie (prvé uznanie množiteľského materiálu) 1 069 vzoriek,
- KAO (kontrola adjustovaného osiva podľa §4 písm.k zákona 597/2006 Z. z.) 129 vzoriek,
- informačné účely (pre externých zákazníkov) 378 vzoriek,
- prolongácie (overenie kvality preskladneného množiteľského materiálu) 157 vzoriek,
- KZL (kontrolné vzorky úradne odobratých vzoriek z laboratórií poverených podľa §4 písm. i) zákona č. 597/2006 Z. z.) 58 vzoriek,
- stanovenie osivových hodnôt (zisťovanie vlhkosti a hmotnosti tisíc semien u vzoriek z odrodových staníc ÚKSÚP) 709 vzoriek.

2.9.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôd a hnojív

Analýzu pôd v rámci OLC vykonávajú tri pracoviská:

- Skúšobné laboratórium analýzy pôd a hnojív pracovisko Bratislava (SLAPH BA)
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy pracovisko Zvolen (SLAP ZV)
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy pracovisko Košice (SLAP KE)

Predmetom činnosti laboratórií vo Zvolene a Košiciach boli pôdne a rastlinné vzorky, ktoré boli skúšané za účelom:

- monitoringu pôd v rámci agrochemického skúšania pôd (ďalej len „ASP“) podľa zákona 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- poskytnutia služieb
 - iným odborom v rámci ÚKSÚP (služby interné)
 - fyzickým a právnickým osobám (služby externé, spoplatnené podľa cenníka ÚKSÚP)

Pracoviská SLAP úzko spolupracovali so Skúšobným laboratóriom analýzy pôdy a hnojív v Bratislave (SLAPH, kap. 2.9.4.2). V rámci ASP bola činnosť všetkých pracovísk spoločne plánovaná a vyhodnocovaná Odborom pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií, preto nasledujúce prehľady zahŕňajú okrem pracovísk SLAP aj SLAPH.

SLAPH je laboratórium s akreditovanými skúškami v súlade s ISO/IEC 17 025:2017 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek pôd, hnojív, pôdných substrátov, pôdných pomocných látok a surovín určených na ich výrobu. Zadávatelia žiadosti o skúšky sa delia do kategórií:

1. Sekcia odborných činností, Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií zadáva vzorky pôd pre *agrochemické skúšanie pôd (ASP)* v súlade so zákonom č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, ako aj v súlade s Vyhláškou MPRV SR č.151/2016 (§3), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív;
2. *Certifikačné konanie* v súlade so zákonom č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a vyhlášky MP SR č. 245/2005 Z. z. a Nariadením ES č. 2003/2003 o hnojivách;
3. *Štátna odborná kontrola* v súlade so zákonom č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, vyhlášky MP SR č. 577/2005 Z. z. a Nariadením ES č. 2003/2003 o hnojivách;
4. *Služby (interné)* pre ostatné odbory ÚKSÚP, predovšetkým Odbor výkonu skúšobníctva Sekcie skúšobníctva a laboratórnych činností a Oddelenie kontroly pôdy a hnojív Sekcie kontroly;
5. *Služby (externé) pre fyzické a právnické osoby*, pre ktoré sú rozborové vzorky pôd spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP.

Vzorky pôd pre agrochemické skúšanie pôd a vzorky hnojív pre certifikačné konanie a štátnu odbornú kontrolu zadáva do SLAPH Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (OPHOZE) na základe uzatvorenej dohody.

Prehľad výkonu činnosti SLAPH v roku 2019

matrica	druh analýzy	počet vzoriek	počet analýz
pôda	agrochemické skúšanie pôdy v SR ASP	1 446	5 809
	služby pre externých zákazníkov SLe	7	35
	služby interné (pre ÚKSÚP) Sli	108	183
hnojivá	štátna odborná kontrola ŠK	0	0
	služby pre externých zákazníkov SLe	0	0
	kontrolné vzorky (vrátane MPS) K	0	0
zelenina	štátna kontrola ŠK	0	0
Spolu		1 561 vzoriek	6 027 analýz

PÔDA

Vo vzorkách pôdy sa v SLAPH stanovujú parametre pôdnej reakcie, obsah makroživín v pôdnom extrakte podľa Mehlicha 3, vodivosť pôdnej suspenzie (tzv. zasolenosť pôdy) a obsah rizikových prvkov.

Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách pôdy

	ukazovateľ	metóda
PÔDNA REAKCIA	pH pôdnej suspenzie v 0,2M CaCl ₂	potenciometria
MAKROŽIVINY [mg/kg]	fosfor	UV/VIS
	draslík	AES-F
	horčík	AAS-F
	vápnik	
VODIVOSŤ [mS/cm]	elektrická konduktivita vodnej suspenzie pôdy	konduktometria
RIZIKOVÉ PRVKY [mg/kg]	kadmium	AAS-F (príp. AAS-GTA)
	chróm	
	meď	
	nikel	
	olovo	
	železo	
	ortuť	AMA

SLAPH v roku 2019 analyzovalo 1 561 pôdných vzoriek v 6 027 analýzach. Z celkového počtu vzoriek pôdy bolo 1 446 vzoriek ASP t.j. 92,6 %, 7 vzoriek (0,45 %) ako služba pre externých zákazníkov (záhradkárov, poľnohospodárov mimo ASP) a 108 vzoriek (6,9 %) pre potreby ÚKSÚP.

Plán ASP pre SLAPH v roku 2019 bol 10 000 vzoriek. Zanalyzovaných bolo 1 446 vzoriek, t.j. SLAPH splnilo plán ASP v roku 2019 na 14,5 %. Plán ASP nebol splnený z dôvodu rekonštrukcie laboratórnych priestorov SLAPH, kde bola prerušená činnosť do 01.11.2019

HNOJIVÁ

Vo vzorkách hnojív, pôdných pomocných látok, pôdných substrátov a surovín určených na ich výrobu sa v SLAPH stanovujú parametre primárnych živín, sekundárnych živín, mikroživín, fyzikálno-chemické vlastnosti a rizikové prvky.

Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách hnojivách

	ukazovateľ	upresnenie ukazovateľa
PRIMÁRNE ŽIVINY	dusík (N)	celkový, NO ₃ , NH ₄ , NH ₂ , močovina, biuret
	fosfor (P) ako P ₂ O ₅	celkový, vo vode rozpustný, v neutrálnom citráne amónnom, v 2 % kys.citrónovej
	draslík (K) ako K ₂ O	celkový, vo vode rozpustný
SEKUNDÁRNE ŽIVINY	vápnik	celkový, vo vode rozpustný
	horčík	celkový, vo vode rozpustný
	síra	vo vode rozpustná, rozpustné v zriedenej HCl
MIKROŽIVINY	meď	vo vode rozpustné; rozpustné v zriedenej HCl
	zinok	
	železo	
	mangán	
	bór	
RIZIKOVÉ PRVKY	kadmium	celkový po rozklade v lúčavke kráľovskej
	chróm	
	meď	
	nikel	
	olovo	
	zinok	
	ortuť	celkový
FYZIKÁLNO-CHEMICKÉ PARAMETRE	vlhkosť / sušina	
	pH	priame stanovenie; 1 % vodného roztoku; 10 % vodný roztok; vodná suspenzia 1:5; vodná suspenzia 1:25
	vodivosť	vo vodnej suspenzii
	veľkosť častíc	podľa požiadaviek určených pri certifikačnom konaní
	hustota	
	spálieľné látky	
OSTATNÉ	humínové látky	
	chloridy	

V rámci štátnej odbornej kontroly hnojív sa v roku 2019 v Bratislave nevykonávali analýzy z dôvodu rekonštrukcie laboratórnych priestorov.

Prehľad výkonu činnosti SLAP KE a ZV v roku 2019

		SLAP ZV		SLAP KE	
matrica	účel analýzy	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz
pôda	Agrochemické skúšanie pôd	10 093	4 1281	9 922	40 151
	Služby	926	3 046	505	1 664
rastliny	Služby	353	1 413	-----	-----
Spolu		11 372 vzoriek	45 740 analýz	10 427 vzoriek	41 815 analýz

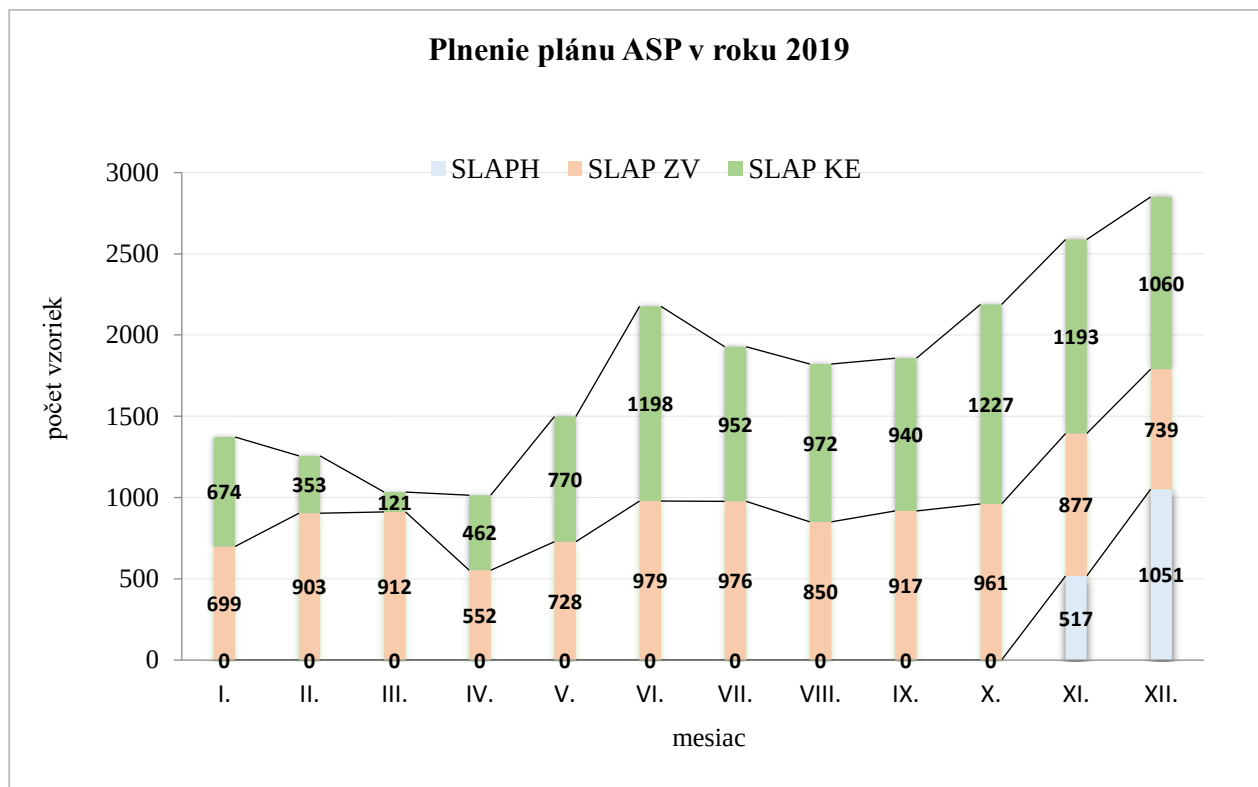
Agrochemické skúšanie pôd (ASP)

ASP predstavovalo hlavnú činnosť SLAP, vzorky ASP tvorili 91,8 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek. V rámci ASP laboratórium stanovovalo v pôdnych vzorkách obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich 3 (t.j. fosfor, draslík, horčík, u trvalých kultúr aj vápnik) a pôdnu reakciu. Pri skúšaní sa využívali metódy akreditované podľa STN ISO/IEC 17 025:2017.

Prehľad plnenia plánu ASP v roku 2019

	plán ASP (počet vzoriek)	Počet zanalyzovaných vzoriek v roku 2019	Plnenie plánu (%)
SLAPH *	11 500	1 568	14
SLAP KE	11 500	9 922	86
SLAP ZV	11 500	10 093	88
SPOLU	34 500	21 583	63

* Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív, ktoré v rámci svojej činnosti tiež vykonávalo ASP

Výsledky analýz ASP sú dlhodobo spracovávané Odborom pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií a sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti s cieľovou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

Služby

Vzorky analyzované v rámci služieb tvorili v SLAP 8,2 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek.

V pôdnych vzorkách boli stanovované rovnaké ukazovatele ako pri vzorkách ASP (t.j. fosfor, draslík, horčík, vápnik v extrakte Mehlich 3 a pH) a/alebo ďalšie neakreditované ukazovatele ako, oxidovateľný uhlík, anorganické formy dusíka (dusičnanový a amoniakálny dusík), vodivosť, fosfor podľa Egnera, draslík a horčík podľa Schachtschabela, mikroelementy (bór, železo, mangán, zinok, meď), ťažké kovy (kadmium, chróm, olovo).

Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale, na sledovanie vývoja úrodnosti pôdy na skúšobných staniciach ÚKSÚP, na kontrolnú činnosť v rámci aplikácie hnojív s obsahom dusíka alebo pre potreby externých zákazníkov (napr. záhradkárov). Pre Testovacie pracovisko životného prostredia Odboru laboratórnych činností sa v rámci monitoringu pôdy sledoval obsah ortute.

V rastlinných vzorkách boli vykonávané analýzy makroelementov (dusík, fosfor, draslík, horčík, vápnik). Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLC. Zhoda s internými predpismi OLC a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi (ďalej len „IA“) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými slovenskými alebo zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLC a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

V roku 2019 sa SLAPH nezúčastnilo medzilaboratórnych porovnávacích skúšok z dôvodu rekonštrukcie laboratórnych priestorov.

2.9.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy vína

Skúšobné laboratórium analýzy vína (SLAV) je uvedené v zozname laboratórií, ktoré členské štáty EÚ určili ako oprávnené vykonávať úradné analýzy v sektore vinohradníctva a vinárstva podľa čl. 146 Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

Ťažisko akreditovanej činnosti skúšobného laboratória analýzy vína spočíva vo výkone:

- analytický rozbor vzoriek vín, na základe žiadosti o certifikáciu vín podanej fyzickou alebo právnickou osobou. Jedná sa o veľkú skupinu vín s chráneným označením pôvodu vrátane tokajských vín a vín s chráneným zemepisným označením, ktoré pred uvedením na trh podliehajú certifikácii v súlade so Zákonom o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z.. Analytické rozboru hradia fyzické alebo právnické osoby, ktoré požiadali o certifikáciu a sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- služby pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadajú o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúce certifikácii, ktoré sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- chemické analýzy muštov a vín pre izotopovú databanku SR v zmysle Nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008 z 27. júna 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore, ktoré nie sú spoplatnené. Vykonávajú sa na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLC SLAV a OVV.

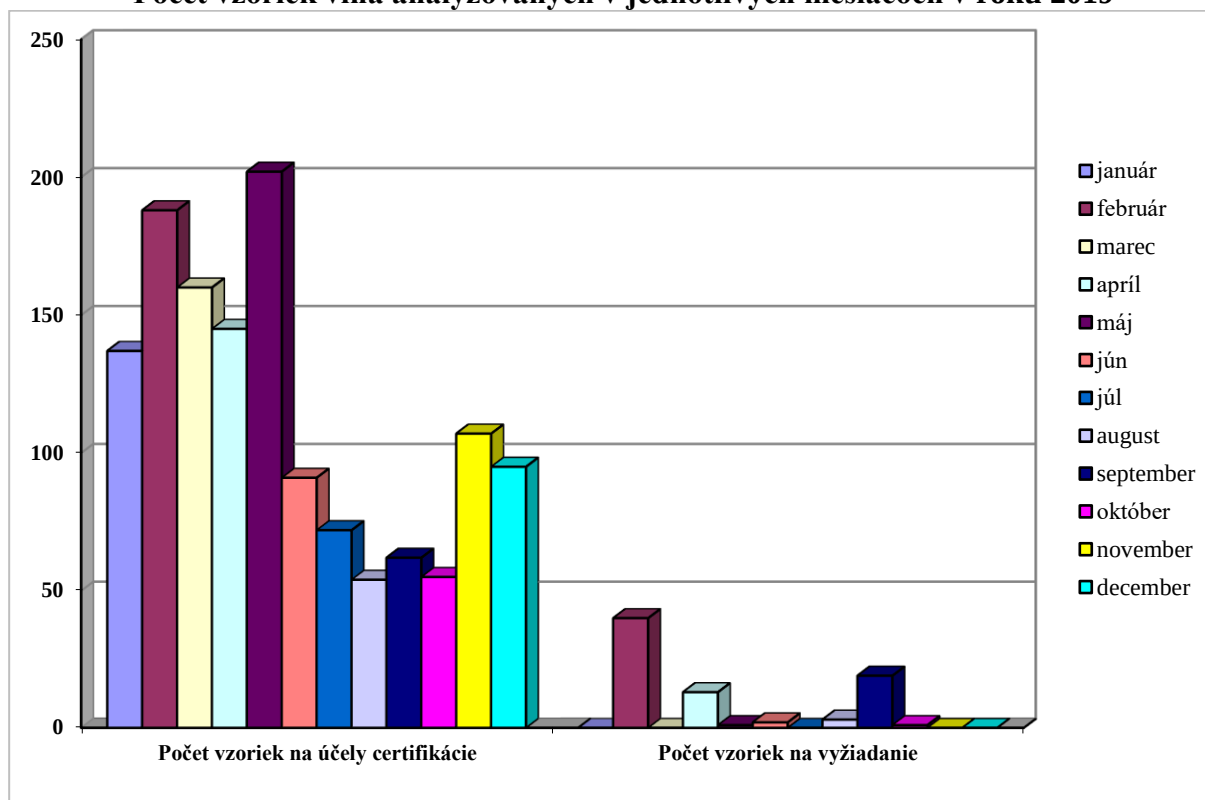
Všetky vzorky vína (podliehajúce aj nepodliehajúce certifikácii) preberá od žiadateľa (vinára) Odbor vinohradníctva a vinárstva v zmysle uzatvorenej zmluvy o vykonaní skúšok medzi sekciou odborných činností a sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností. Vzorky sú po označení distribuované do SLAV. Protokoly o skúške SLAV posiela na Odbor vinohradníctva a vinárstva, pričom Protokoly o skúške pre vína podliehajúce certifikácii slúžia ako jeden z podkladov pre certifikáciu v rámci certifikačného procesu vína.

SLAV vykonáva aj neakreditovanú činnosť (chemické a fyzikálne skúšky) ako službu pre fyzické a právnické osoby, tieto sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke.

Parametre stanovované v SLAV

1. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie	2. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie relatívnej hustoty
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
3. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie bez stanovenia bez cukorného extraktu	4. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie bez stanovenia bez cukorného extraktu
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
5. Chemická analýza vína na účely certifikácie s pretlakom CO₂	6. Zoznam všetkých akreditovaných skúšok
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu voľného SO ₂
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
Stanovenie relatívnej hustoty	Stanovenie relatívnej hustoty
Stanovenie pretlaku CO ₂	Stanovenie obsahu bezcukorného extraktu
7. Zoznam neakreditovaných skúšok	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie bielkovín (tepelný test)	Stanovenie obsahu celkového extraktu
Stanovenie pH	Výpočet obsahu celkového extraktu
Mikrobiologické preskúšanie vína	Stanovenie pretlaku CO ₂
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
	Stanovenie glukózy a fruktózy

Počet vzoriek vína analyzovaných v jednotlivých mesiacoch v roku 2019

V roku 2019 sa v SLAV zanalyzovalo 1 364 vzoriek vín podliehajúcim certifikácii, čo predstavuje 1 6351 analýz.

Pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadali o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúcim certifikácii, SLAV zanalyzovalo 79 vzoriek, čo predstavuje 466 analýz. V rámci tohto počtu analyzovaných vzoriek muštov a vín sú zaradené aj vzorky pre izotopovú databanku SR analyzované na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV, a to v počte 15 vzoriek, čo predstavuje 225 analýz.

V rámci kontroly kvality práce SLAV vykonáva priebežne analýzy kontrolných vzoriek, interných referenčných materiálov a RM materiálu TITRIVIN BTB. Počet analyzovaných kontrolných vzoriek slúžiacich na overenie presnosti práce laborantiek bolo 12 s počtom 132 analýz. Počet analýz 5 typov interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov bolo 150. Počet analýz RM materiálu TITRIVIN BTB bolo 12 s počtom analýz 144. SLAV sa zúčastnilo 4 MPS, kde bolo vykonaných 30 analýz.

Celkovo bolo v SLAV zanalyzovaných 1 546 vzoriek čo predstavuje 17 273 analýz.

Na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV COVCO, SLAV vykonalo prípravu roztokov potrebných k senzorickým skúškam pre Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb pre 40 žiadateľov a podieľalo sa na obslužných činnostiach počas senzorických skúšok.

Dve pracovníčky SLAV sú menované ministerstvom pôdohospodárstva ako členky Komisie na hodnotenie vína a pravidelne sa zúčastňujú zasadnutí Komisie na hodnotenie vína, ktorej činnosťou je senzorické hodnotenie vín v zmysle legislatívnych požiadaviek kladených na Certifikáciu vín.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov analýz sa zabezpečuje viacerými spôsobmi. Mesačne sa vykonáva analýza referenčného materiálu s deklarovateľnými hodnotami, ktoré sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle interných predpisov SLAV. Taktiež sa vykonáva opakovaná analýza jednej vzorky, ktorá už bola analyzovaná, pričom výsledky sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle ŠPP SLAV. Týždenne sa vykonávajú analýzy interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov v zmysle ŠPP SLAV.

SLAV sa zúčastňuje porovnávacích testov v zmysle vypracovanej stratégie účasti OLC na akreditačné obdobie 2015 – 2020.

V roku 2019 sa SLAV úspešne zúčastnilo 2 PT poriadaných LGC Standards Proficiency Testing Anglicko.

V roku 2019 sa tiež SLAV úspešne zúčastnilo porovnávacieho skúšania medzi 3 akreditovanými slovenskými SL, a to SL EUROFINs BEL/NOVAMANN s.r.o. Nové Zámky, SL VIN.LAB s.r.o. Pezinok a SLAV OLC, ÚKSUP.

2.9.2.5 Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium

Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium (ďalej len „OMB NRL“) je skúšobné pracovisko, ktoré v SR zabezpečuje kontrolu kvality a bezpečnosti primárneho potravinového reťazca v oblasti molekulárno-biologického skúšania rastlín, rastlinných komodít, krmív, bioproduktov, potravinových vstupov, fyto diagnostiky rastlín a rastlinných produktov, kontroly GMO, kontroly pestovania GMO a environmentálneho monitoringu GMO.

Je národným referenčným laboratóriom pre oblasť kontroly a testovania GMO, je menované Nariadeniami (ES) 1829/2003 a 1981/2006, zákonmi SR, poverené ministrom MPRV SR. Je zmluvným laboratóriom EC a plní úlohy NRL v súlade s Nariadením (ES) 625/2017. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód, certifikácii CRM, zúčastňuje sa medzinárodných projektov, vypracováva súdnoznalecké posudky, vykonáva porovnávacie kvalitatívne a kvantitatívne testy pre úradné národné aj zahraničné laboratóriá, ktoré nemajú svojim rozsahom akreditácie pokryté všetky analýzy potrebné na detekciu a kvantifikáciu špecifických GMO.

OMB NRL v roku 2019 plnilo skúšobné výkony v nasledovných oblastiach:

- Skúšanie a monitoring GMO v odrodách, osivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch; vykonáva kvalitatívne a kvantitatívne testy pre cca 95 % známych GM rastlín (sója, kukurica, repka, repa, zemiaky, ryža a iné) a kvantitatívne testy pre GMO povolené v EÚ. OMB NRL priebežne zabezpečovalo introdukcii, internú verifikáciu a validáciu nových metód pre GMO v súlade s požiadavkami EC a Auditu DG (SANCO) 2013 a environmentálny monitoring GMO a LMO pre MŽP SR.

- Molekulárna diagnostika karanténnych a hospodársky významných rastlinných patogénov. NRL vykonávalo molekulárnu diagnostiku rastlinných patogénov pre nasledujúce baktérie, fytoplazmy a huby: baktérie *Erwinia amylovora*, *Xylella fastidiosa*, *Pseudomonas syringae* pv. *actinidae*, huby *Phytophthora ramorum* a *Phytophthora kernoviae* a fytoplazmy *Apple proliferation group* (ESFY, *Proliferácia jabloní*, *Chrandutie hrušiek*), *Elm yellows group* (*Grapevine flavescentia doree*) a *Stolbur*.

- Elektroforetické testy odrôd, osív, sadív a merkantilu pre pšenicu, jačmeň a kukuricu. OMB vykonávalo skúšky genotypizácie a identifikácie odrôd obilnín (pšenica, jačmeň, kukurica).

Prehľad vykonaných analýz OMB NRL v roku 2019

Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2019	Poznámka
Popis a stanovenie homogenity odrôd, stanovenie odrodovej pravosti a čistoty osív, genetické stanovenia a interpretácie pre ÚKSÚP a externých odberateľov (elektroforetický fingerprinting, DNA profiling)	počet analýz	1710	pšenica kukurica
	počet vzoriek	31	detto
Validácia / verifikácia DNA a elektroforetických metód	počet metód	-	-
Aktualizácia katalógov pšeníc, jačmeňov a ostatných plodín	počet vzoriek	(26)	pšenica jačmeň
Validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO	počet metód	1	1x GM event bavlna GHB119
Validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO, rozšírenie rozsahu akreditácie	počet metód	-	-
Detekcia a kvantifikácia GMO v osivách, rastlinách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch (PCR, Real-Time PCR, RFLP a i.)	počet vzoriek	334	sója, repka, kukurica, petúnie, hrach, konope, slnečnica, krmivá, osivá, merkantil, atď.
	počet analýz	8024	detto
Validácia / verifikácia diagnostických metód, FA	počet metód	-	-
PCR a RFLP diagnostika fytopatogénov pre OKOR a OVKD	počet vzoriek	866	EA, PSA, XF, PR, PK, fytoplazmy
	počet analýz	4146	detto
Celkový počet vzoriek 2019			1 231
Celkový počet analýz 2019			13 880

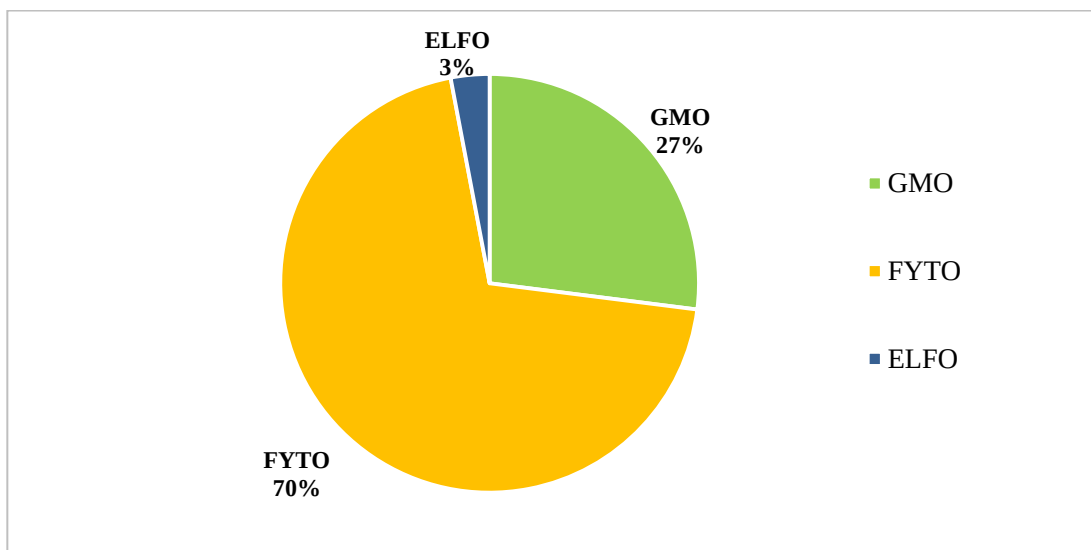
Plán skúšobných výkonov NRL v roku 2019 bol 1 000 – 1 100 skúšobných vzoriek.

V roku 2019 bol celkový objem skúšobných výkonov 1 231 vzoriek, z toho 334 vzoriek na GMO (27%), 866 vzoriek na fytopatogeny (70%) a 31 vzoriek na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity odrôd, osív a merkantilu (3%). Na vzorkách bolo uskutočnených spolu 13 580 analýz.

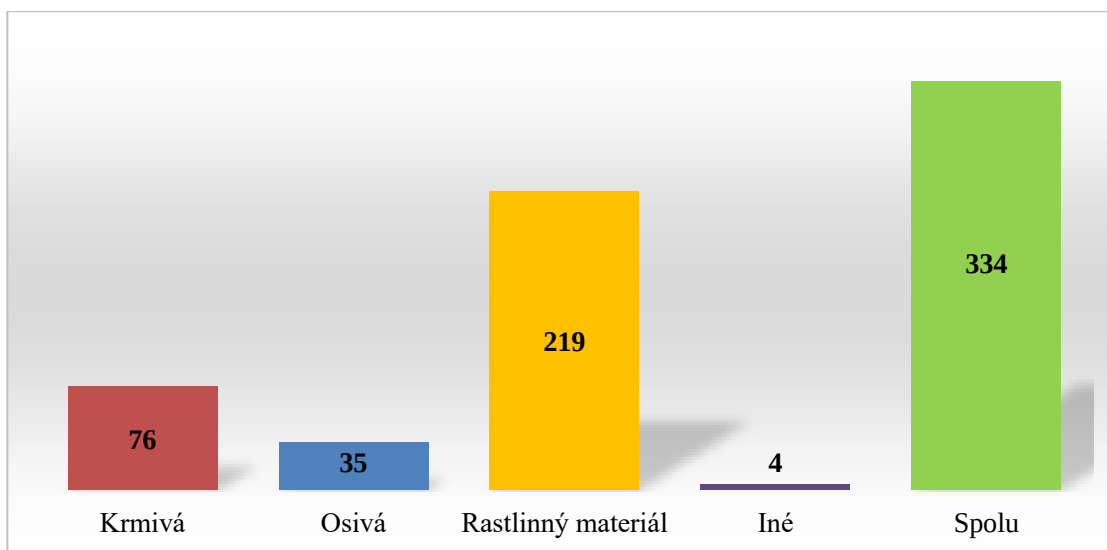
Odborní pracovníci OMB NRL sú naďalej aktívnym členom pracovného panelu EPPO pre vírusy a fytoplazmy a na základe EPPO Database on Diagnostic Expertise sa podieľali na programe zabezpečenia systému kvality diagnostických laboratórií so zameraním na štandardizáciu postupov validácie diagnostických protokolov.

Pravidelne sa zúčastňujú stretnutí ENGL – *The European Network of GMO Laboratories (ENGL)*, workshopov NRL - (ES) 625/2017 a školiacich aktivít, ktoré organizuje EURL GMFF v JRC EC, Ispra v Taliansku.

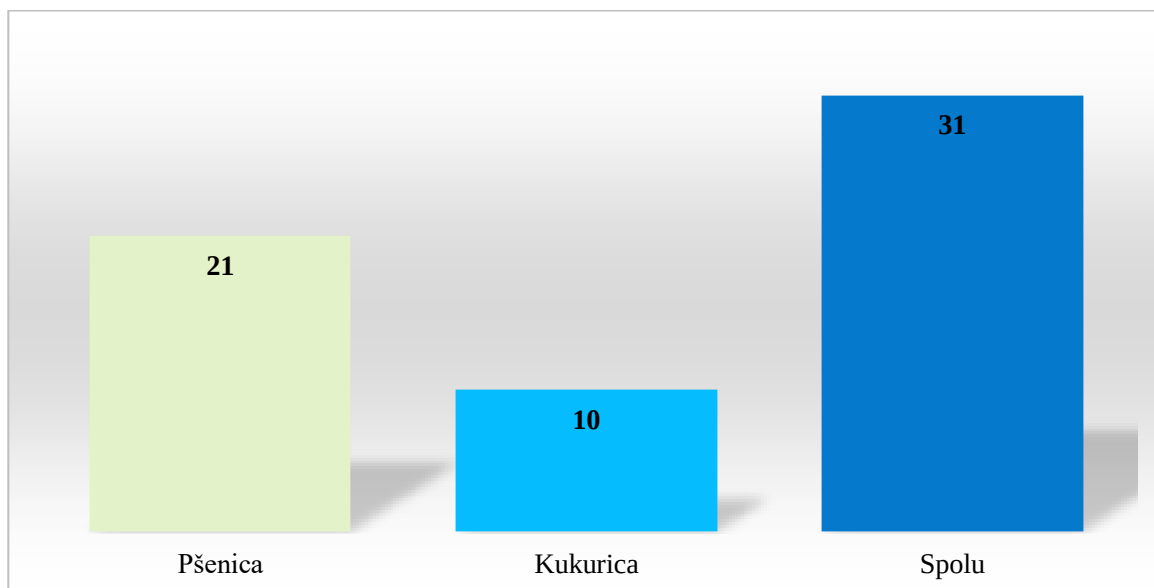
**Distribúcia jednotlivých typov vzoriek na OMB v roku 2019
podľa druhu analýz**

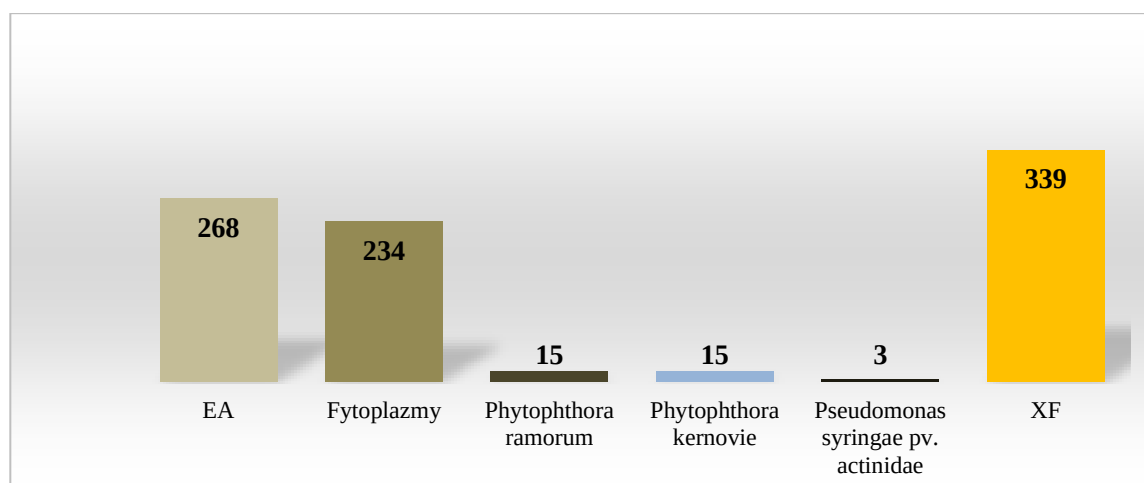
Prehľad analyzovaných komodít na detekciu GMO v roku 2019

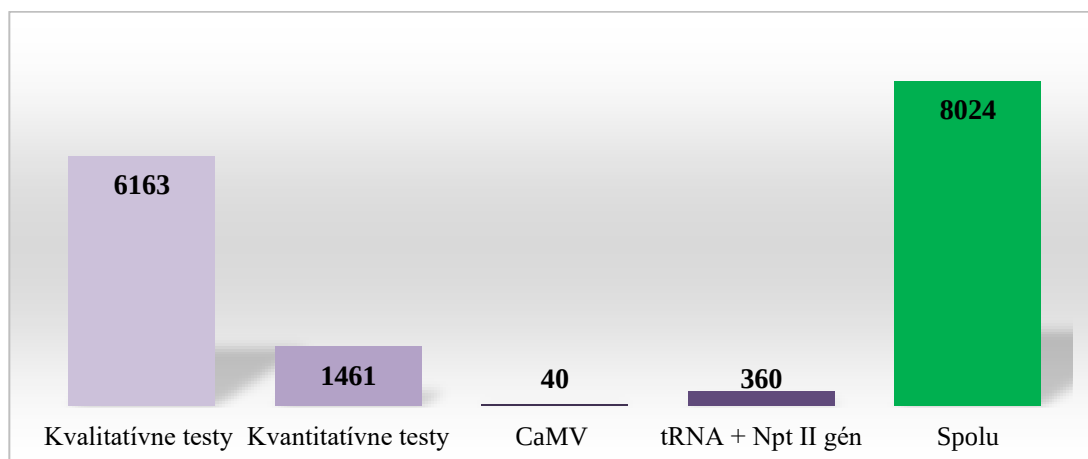
**Prehľad analyzovaných komodít na stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín
v roku 2019**

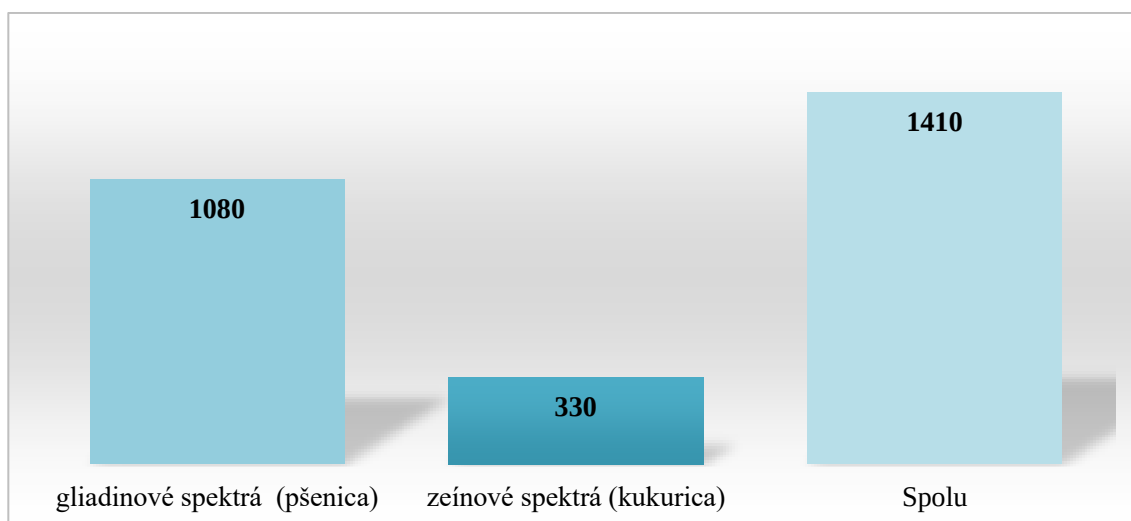
Prehľad analyzovaných rastlinných patogénov v roku 2019

Celkový prehľad analýz na prítomnosť GMO v roku 2019

Celkový prehľad analýz na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2019

Zabezpečenie kvality výkonu skúšok

Výsledky medzinárodných porovnávacích testov v roku 2019

V súlade s plánom porovnávacích testov na obdobie 2015 - 2020 (SNAS) sa OMB NRL v roku 2019 zúčastnilo troch medzinárodných proficienčných testov.

Organizátor testu	Kód testu matrica	Ukazovatele	Dátum dodania výsledkov	Z - skóre
EC JRC IHCP Ispra, EURL for GM Food & Feed, Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-01/19 Real-Time PCR, Kukurica	Detekcia a obsah GM kukurice	31.07.2019	NK603 maize (-0,3) 4114 maize (-0,2)
EC JRC IHCP Ispra, EURL for GM Food & Feed, Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-02/19 Real-Time PCR, Sója a bavlna	Detekcia a obsah GM sóje a bavlny	09.09.2019	40-3-2 soybean (-0,3) MON87708 soybean (0,6) GHB119 cotton (0,6) DAS-44406 soybean (0,2)
EURL – VIRO (NIB, Ljubljana, Slovinsko)	Proficiency test for detection of Grapevine flavescence dorée phytoplasma (EURL-Virology_PT-2019-01-GFDP), Vinič	Dôkaz a identifikácia fytoplazmy Grapevine flavescence dorée	30.10.2019	100%

Nové činnosti OMB NRL v roku 2019

- Zavedenie a interná verifikácia:

- GM Event špecifická metóda (GHB 119 cotton) na kvalitatívnu detekciu a kvantitatívne stanovenie obsahu GM bavlny
- detekcia a identifikácia GM petúnií na vzorkách rastlinného materiálu odobratého inšpektormi SIŽP v zmysle Mandátnej zmluvy medzi ÚKSÚP a SIŽP
- príprava a vyhodnotenie EÚ projektu „Národný program monitorovania škodlivých organizmov“ (2019)

- Činnosti vyplývajúce z úloh a kompetencie NRL:

NRL v zmysle Nariadení (ES) č. 1981/2006 a č. 1829/2003, v zmysle § 8 zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe a na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 5. júna 2007 podľa čl. 33 Nariadenia (ES) č. 625/2017 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá

- zabezpečovalo systém kvality podľa ISO/IEC 17025:2017 pre oblasť skúšania odrôd, osív, sadív, merkantilu, rastlinného tovaru, bioproduktov, krmív a potravinárskych vstupov, geneticky modifikovaných organizmov, zdravotného stavu rastlín a rastlinných patogénov
- spolupracovalo s referenčným laboratóriom spoločenstva EURL GMFF v oblasti svojej kompetencie a poskytovalo informácie národným orgánom, garantovalo nové laboratórne metódy a metodické postupy. Národným orgánom poskytovalo vedeckú a technickú pomoc pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol (MANCP), zúčastňovalo sa odborných rokovaní na národnej a medzinárodnej úrovni
- plnilo koordinačné, metodické, školiace a poradenské úlohy vyplývajúce z pozície NRL vo vzťahu k tuzemským laboratóriám, umožnilo odborné stáže za účelom harmonizácie skúšobných metód a organizovalo medzinárodné porovnávacie testy a poskytovalo

odbornú a vedeckú pomoc v prípadoch sporu o výsledok laboratórneho vyšetrenia iných laboratórií

- ako členské laboratórium ENGL JRC EC (*European Network of GMO Laboratories*) sa zúčastnilo jedného plenárneho a pracovného stretnutia ENGL a jedného stretnutia NRL podľa Nariadenia (ES) (625/2017)
- účasť pracovníka OMB NRL na „*The NRL Training Workshop on the transferability of qPCR methods for GMOs into a dPCR format*“, Geel, november 2019, Belgicko
- Účasť pracovníka OMB NRL na „*4th EPPO Workshop for Heads of Plant Pest Diagnostic Laboratories*“, Maison-Alfort, september 2019, Francúzsko
- aktualizovalo evidenciu EPPO Database on Diagnostic Expertise
- pracuje ako člen EPPO Panelu pre diagnostiku v oblasti virológie a fytoplaziem
- zmluvne spolupracuje so SIŽP MŽP SR na environmentálnom monitoringu GM rastlín
- plní úlohy vyplývajúce z členstva v Biosafety Clearing-House LMO Detection Network UNEP za SR v období 2013-2017
- účasť pracovníka OMB NRL na „*6th meeting of the EPPO Panel on Diagnostics in Virology and Phytoplasmaology*“, Maisons-Alfort (FR), máj 2019, Francúzsko
- účasť pracovníka OMB NRL na „*Workshop and Training EURL Virology*“, Wageningen, november 2019, Holandsko

Pracovníci NRL pracovali ako členovia národných orgánov, komisií a spoločností, v medzinárodných, vládnych a mimovládnych organizáciách (Stále výbory Komisie EÚ, EPPO, ISTA, UPOV, OECD, ENGL JRC EC, COEX-NET Group, EC JRC IHCP Ispra, EURL GMFF, EC JRC Sevilla, EC JRC IRMM Geel, EFSA, SPVTS, SRS a ZSVTS).

NRL pokračovalo v zmluvných spoluprákach s EC JRC Ispra a SIŽP Bratislava.

2.9.2.6 Všeobecná a karanténna diagnostika

Oddelenia všeobecnej a karanténnej diagnostiky (ďalej len „OVKD“) sú umiestnené v Bratislave, Vígláši a v Haniske pri Košiciach.

OVKD Bratislava má okrem Bratislavy ešte pracoviská vo Zvolene a v Košiciach.

Hlavné činnosti oddelenia všeobecnej a karanténnej diagnostiky vyplývajú zo zákonov Slovenskej republiky, Nariadení vlády Slovenskej republiky a súvisiacich legislatívnych predpisov. Výkony OVKD sú zamerané na detekciu a identifikáciu škodlivých činiteľov rastlín a rastlinných produktov podľa legislatívy SR a EÚ. OVKD je zodpovedné za oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. V oblasti fytokontroly je činnosť zameraná na ochranu Slovenskej republiky pred šírením a zavlečením škodlivých organizmov a na kontrolu zdravotného stavu domácej produkcie rastlín a rastlinných produktov. Vykonávajú sa laboratórne monitorinky karanténnych a regulovaných škodlivých organizmov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov, Nariadenia vlády č. 113/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 z 21. januára 2004 o ochrane proti zavlečeniu baktériovej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004 z 21. januára 2004 ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka, Nariadenia vlády SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového.

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Bratislava

Diagnostická činnosť OVKD bola zameraná na vykonávanie prieskumov a monitoringov na prítomnosť škodlivých organizmov, ktoré sa na našom území nevyskytujú alebo sa vyskytujú len v malej miere. Okrem monitorovaných škodlivých organizmov boli v laboratóriách diagnostikované aj bežné fytopatogénne organizmy. Počet monitorovaných nových škodlivých organizmov má rastúcu tendenciu. Sledovanie týchto organizmov vyplýva z legislatívy EÚ, SR a EPPO noriem. V diagnostických laboratóriách OVKD boli zaznamenané aj nové invázne škodlivé organizmy, ktoré nie sú zaradené v zoznamoch sledovania.

V roku 2019 bolo na OVKD BA (Bratislava, Zvolen, Košice) prijatých **3 219 vzoriek** s počtom **28 589 vykonaných analýz**.

Štatistické údaje za jednotlivé laboratóriá OVKD Bratislava v roku 2019

Rok 2019	OVKD Bratislava	OVKD Zvolen	OVKD Košice	Spolu
hodnota analýz fakturovaných vzoriek (EUR)	1 595,00	114,00	37,00	1 746,00
hodnota analýz nefakturovaných vzoriek (EUR)	24 431,00	10 908,00	10 769,00	46 108,00
počet vystavených protokolov (ks)	1 661	763	769	3 193
počet vykonaných analýz (ks)	14 650	7 961	5 978	28 589
počet prijatých vzoriek (ks)	1 661	763	795	3 219
počet sledovaných ukazovateľov (ks)	3 131	1 488	1 664	6 283

Počet prijatých vzoriek a vykonaných analýz za jednotlivé mesiace roku 2019

mesiac	OVKD Bratislava		OVKD Zvolen		OVKD Košice		Spolu za všetky pracoviská	
	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz
január	5	5	0	0	5	187	10	192
február	17	113	26	237	18	71	61	421
marec	31	284	9	195	30	469	70	948
apríl	55	948	33	202	13	218	101	1 368
máj	88	932	130	578	50	468	268	1 978
jún	269	1 057	53	995	97	402	419	2 454
júl	472	2 479	109	2 006	108	600	689	5 085
august	262	1 508	190	863	86	326	538	2 697
september	251	2 743	90	1 357	213	1 034	554	5 134
október	161	2 572	64	576	88	724	313	3 872
november	21	1 538	58	683	67	806	146	3 027
december	29	471	1	269	21	673	39	1 413
Spolu	1 661	14 650	763	7 961	795	5 978	3 219	28 589

Diagnostika škodlivých organizmov

V oblasti **virológie** sa na doručených vzorkách monitoroval výskyt: *Tomato Leaf Curl New Delhi Virus* (ToLCNDV) – vírus Nai Díli kučeravosti listov rajčiaka a *Pepino mosaic virus* (PepMV) – vírus mozaiky pepina.

Z bežných patogénov: WDV a BYDV – vírusy zakrpatenosti obilnín, WSMV – vírus čiarkovitosti pšenice, TSWV – vírus bronzovitosti rajčiaka, PPV – vírus šarky, ArMV – vírus mozaiky arábky, CMV – vírus mozaiky uhorky, RpRSV – vírus krúžkovitosti maliny, vírus mozaiky jablone, ToBRV – vírus čiernej krúžkovitosti rajčiaka, ToRSV – vírus krúžkovitosti rajčiaka a TYMV – vírus žltacky repky.

V oblasti **virológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“): PepMV – 7 pozitívnych vzoriek a PPV – 1 pozitívna vzorka.

V oblasti **bakteriológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Erwinia amylovora* (EA) – spála jadrovín, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (CMS) – baktériová krúžkovitosť zemiakov, *Ralstonia solanacearum* (RS) – hnedá hniloba zemiakov, *Xylella fastidiosa* (XF) – cieвне vednutie viniča (Pierceová choroba).

Z bežných patogénov: *Erwinia carotovora* subsp. *carotovora* – mokrá hniloba, *Pseudomonas glycinea* – bakteriálna spála sóje, *Xanthomonas juglandis* – baktériová spála orechov.

V oblasti **bakteriológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: EA – 3 pozitívne vzorky.

V oblasti **mykológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Ceratocystis platani* – tracheomykózne odumieranie platanov, *Gibberella circinata* – živicová rakovina borovice, *Diaporthe vaccini* – diaportová nekróza čučoriedok, *Diplocarpon mali* – škvrnitosť listov jabloní, *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – sypavka na ihličnanoch, *Geosmithia morbida* – rakovinové ochorenie orecha, *Lecanosticta acicola* (syn.: *Mycosphaerella dearnessii* – drobnoplodka Dearnessova) – sypavka na ihličnanoch, *Melampsora medusae* – hrdza topoľov, *Phytophthora chrysanthemi* – fytoftóra chryzantém, *Phytophthora kernoviae* – plesň na drevinách, *Phytophthora ramorum* – náhle odumieranie dubov a *Tilletia indica* – mazľavá sneť.

Z bežných patogénov: *Apiognomonia veneta* – antraknóza platanov, *Blumeria graminis* – múčnatka trávová, *Botrytis cinerea* – plesň sivá, *Ceratocystis* spp., *Colletotrichum* spp., *Cyclaneusma minus* – sypavkovité ochorenia, *Fusarium* spp. – fuzariózy, *Godronia* (*Fusicoccum*) spp., *Helminthosporium sativum*, *Heterobasidion* spp., *Lophodermium* spp., *Melampsora laricis* - *populina*, *Monilinia laxa* – monilínia, *Penicillium* spp., *Pestalotiopsis* spp., *Phaeomoniella chlamydospora*, *Phoma* spp., *Phomopsis* spp., *Phyllosticta* spp., *Phytophthora* spp., *Pseudocercospora herpotrichoides* – stebľolam, *Puccinia graminis* – hrdza trávová, *Puccinia horiana* – biela hrdza chryzantém, *Puccinia striiformis* – hrdza plevová, *Pyrenochaeta pubescens* – nekróza kôry, *Ramularia collo-cygni*, *Sclerophoma* spp., *Septoria* spp., *Sphaeropsis sapinea* – piknídovka beľová (odumieranie výhonov borovice), *Stemphylium* spp., *Tilletia caries* – mazľavka pšenicová, *Tilletia laevis*, *Tilletia controversa* – mazľavka trpasličia, *Tilletia* spp., *Trichoderma* spp., *Trichothecium* spp., *Tubakia dryina* – antraknóza listov duba, *Ustilago* spp., *Verticillium* spp. – verticíliové vädnutie a i.

V oblasti **mykológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Phytophthora ramorum* – 4 pozitívne vzorky, *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – 5 pozitívnych vzoriek.

V oblasti **nematológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Aphelenchoides besseyi* – háďatko ryžové, *Bursaphelenchus xylophilus* – háďatko borovicové, *Ditylenchus destructor* – háďatko deštruktívne, *Ditylenchus dipsaci* – háďatko zhubné, *Radopholus similis* a *Radopholus citrophilus*.

Z bežných patogénov: iné druhy čeľade *Aphelenchoididae*, *Meloidogyne* spp. a i. V analyzovaných vzorkách dreva odobratých v rámci monitoringu drevného obalového dreva z hraničných priechodov bola zistená prítomnosť nekaranténnych háďatiek patriacich do radu Rhabditida, ako aj výskyt voľne žijúcich neparazitických háďatiek, ale ani v jednej vzorke drevného obalového materiálu nebol zistený výskyt háďatka borovicového – *Bursaphelenchus xylophilus*.

V oblasti **nematológie** neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyt monitorovaných ŠO.

V oblasti **entomológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Agrilus anxius*, *A. planipennis*, *A. auroguttatus* – krasone, *Anoplophora chinensis* – fúzač citrusový a *A. glabripennis* – f. ázijský, *Anthonomus eugenii* – kvetovka papriková, *Aromia bungii* – fúzač, *Bactrocera* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Bemisia tabaci* – molica tabaková, *Carneocephala fulgida* (prenášač XF), *Cerambycidae* – fúzačovité, *Ceratitis rosa* – vrtivka, *Dendrolimus sibiricus* – priadkovec, *Draeculacephala minerva* (prenášač XF), *Dryocosmus kuriphilus* – hrčiarika gaštanová, *Epitrix* spp. – skočky na zemiakoch (vybrané druhy), *Graphocephala atropunctata* (prenášač XF), *Homalodisca vitripennis* (prenášač XF), *Liriomyza* spp. – mînerky (vybrané druhy), *Monochamus* spp. – vrzúniky (vybrané druhy), *Pityophthorus juglandis* – lykožrút orechový, *Polygraphus proximus* – lykokaz, *Popillia japonica* – chrústovec japonský, *Rhagoletis* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Scaphoideus titanus* – cikádka (vektor fytoplasmy zlatistého žltutia viniča), *Spodoptera frugiperda*, *Thaumatotibia leucotreta* – obaľovač, *Thrips palmi* – strapka Palmová, *Thrips setosus* – strapka, *Tuta absoluta* – psota rajčiaková, *Xylosandrus crassiusculus* – drvinárík.

Z bežných patogénov: *Aceria* – roztoče, *Aceria kuko*, *Aphididae* – vošky, *Cameraria ohridella* – ploskáčik pagaštanový, *Ceroplastes japonicus* – červec japonský, *Ceroplastes ceriferus* – červec, *Cicadella viridis*, *Cynipidae*, *Dasineura mali* – bylomor jablňový, *Diaspididae*, *Elateridae*, *Epicometis* (syn.: *Tropinota*) *hirta* – chlupáčik obyčajný, *Eriophyidae*, *Frankliniella occidentalis* – strapka západná, *Halyomorpha halys*, *Helicoverpa armigera* – mora bavlníková, *Icerya purchasi* – červec, *Ips sexdentatus* – lykožrút borovicový, *Japananus hyalinus*, *Leptoglossus occidentalis* – bzdocha americká, *Leucoptera malifoliella*, *Metcalpha pruinosa*, *Neodiprion sartifer* – hrebenárka hrdzavá, *Nezara viridula* – bzdocha zelená, *Orientus ishidae*, *Rhagoletis cerasi* – vrtivka čerešňová, *Scolytidae* – podkôrníkovité, *Scolytus rugulosus*, *Tarsonemidae* – roztočkovité, *Tetranychidae* – roztoče, *Tetranychus urticae* – roztočec chmeľový, *Thripidae* – strapky, *Thrips tabaci* – strapka tabaková, *Trialeurodes vaporariorum* – molica skleníková, *Zeuzera pyrina* – drevotoč hruškový a iné.

V oblasti **entomológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyt monitorovaných ŠO: *Dryocosmus kuriphilus* – 2 pozitívne vzorky, *Monochamus galloprovincialis* – 11 pozitívnych vzoriek, *Monochamus sutor* – 3 pozitívne vzorky, *Monochamus sartor* – 13 pozitívnych vzoriek, *Rhagoletis completa* – 28 pozitívnych vzoriek, *Scaphoideus titanus* – 112 pozitívnych vzoriek a *Tuta absoluta* – 1 pozitívna vzorka.

Odborní pracovníci oddelenia:

- pripomienkovali Metodiky monitoringu škodlivých organizmov v roku 2019 a Metodiky monitoringu *Bursaphelenchus xylophilus* v roku 2019,

- zúčastnili sa odborných seminárov na tému „Nové riešenia v ochrane poľnohospodárskych plodín“, „Ziskové pestovanie obilnín“, „Intenzívne pestovanie poľnohospodárskych plodín – choroby obilnín a olejní“,
- dopĺňali databázu ŠO v programe RIS podľa EPPO A1, A2 a Alert listu,
- pripomienkovali a pripravovali metodické pokyny nových ŠO, zaradených do NMP,
- pokračovali v spolupráci s Národným lesníckym centrom Zvolen – LOS Banská Štiavnica pri monitorovaní *Bursaphelenchus xylophilus* a jeho prenášačov.

Zabezpečenie kvality skúšok - medzinárodné porovnávacie skúšky (kruhové testy)

OVKD Bratislava (pracovisko Bratislava) sa úspešne zúčastnilo MPS organizované ÚKZÚZ Česká republika na determináciu vírusových ochorení PPV a AMV metódou ELISA (marec-apríl 2019) a OVKD Bratislava (pracoviská BA, ZV, KE) na determináciu vybraných snetí rodu *Tilletia* spp. na obilninách mikroskopickou metódou (október 2019).

OVKD Bratislava (pracovisko Košice) sa úspešne zúčastnilo medzinárodných validačných testov EU's Horizon 2020 Valitest – Planting *Fusarium circinatum* - mikroskopicko – morfológická detekcia hubového patogéna *Fusarium circinatum*, organizovaných National Agri-Food Innovation Campus, York – Anglicko (máj 2019).

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Haniska (OVKD HA), vykonáva:

- štátnu laboratórnu kontrolu škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín a zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov,
- v rámci pozberových skúšok sadbových zemiakov komplexnú diagnostiku vírusov zemiakov v zmysle Zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh,
- komplexnú diagnostiku karanténnej baktérie *Clavibacter sepedonicus* podľa Nariadenia vlády č. 113/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 z 21. januára 2004 o ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka,
- komplexnú diagnostiku druhového komplexu karanténnych baktérií RSSC (*Ralstonia solanacearum* Species Complex), vrátane druhu *Ralstonia solanacearum*, podľa Nariadenia vlády č. 119/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004 z 21. januára 2004, ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnej hniloby zemiaka,
- komplexnú diagnostiku karanténnej baktérie *Erwinia amylovora* ohrozujúcej jadroviny/ružokveté rastliny podľa diagnostického EPPO štandardu PM7/20 (2),
- diagnostiku baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* v symptomatických vzorkách pagašťanov podľa vedeckej publikácie od Schmidt et al. (2009). Fast molecular detection of *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* in diseased horse chestnut trees. ForestPathology,
- molekulárnu identifikáciu karanténnej huby *Melampsora medusae* v symptomatických vzorkách topoľov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/93 (1),
- molekulárnu identifikáciu karanténnej huby *Gibberella circinata* / *Fusarium cicutum*, poškodzujúcu semenáčky ihličnanov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/91(1),
- molekulárnu identifikáciu karanténneho háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* podľa aproximácie a implementácie Smerníc Rady EÚ vo fytydiagnostike na ochranu územia pred

zavliekaním škodlivých činiteľov *Bursaphelenchus xylophilus*/ v dovážanom dreve z neeurópskej časti Ruska podľa Nariadenia vlády č. 199 z 4. mája 2005 o Ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/4 (3),

- molekulárnu identifikáciu cýst karanténneho háďatka zemiakového *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* v zmysle Nariadenia vlády SR č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES z 11. júna 2007 o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení Smernice 69/465/EHS a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/40 (3),
- molekulárnu identifikáciu karanténnych háďatiek *Ditylenchus destructor* a *Ditylenchus dipsaci* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/87 (1),
- identifikáciu fytoplaziem proliferácia jabloní (*Candidatus Phytoplasma mali*), chradnutie hrušiek (*Candidatus Phytoplasma pyri*) a európska žltáčka kôstkovín (*Candidatus Phytoplasma prunorum*) podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/62 (2),
- identifikáciu karanténnych druhov míneriek *Liriomyza bryoniae*, *L. huidobrensis*, *L. sativae* a *L. trifolii* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/53.

V roku 2019 bolo na OVKD HA prijatých **975** vzoriek, ktoré boli testované na prítomnosť škodlivých patogénov rastlín:

- **481 vzoriek** (hl'úz konzumných aj sadbových) zemiakov na prítomnosť *Ralstonia solanacearum* a *Clavibacter sepedonicus* (CS), z ktorých jedna vzorka konzumných zemiakov (z OKOR Senica; obchodná sieť CBA) vykazovala prítomnosť virulentného kmeňa CS, ostatné vzorky hodnotené ako negatívne.
- **11 vzoriek** hostiteľských rastlín na prítomnosť *Ralstonia solanacearum*. Všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne.
- **98 vzoriek** na prítomnosť *Erwinia amylovora*. Všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne.
- **211 vzoriek** sadbových zemiakov v rámci skleníkových pozberových skúšok pre potreby uznávacieho konania množiteľského materiálu Odboru osív a sadív ÚKSÚP. Tieto vzorky sa testovali v skleníku vizuálnymi prehliadkami vypestovaných rastlín (211 × 110 rastlín = 23 210 testov) a následne ELISA metódou na prítomnosť vírusov zemiakov PLRV, PVY, PVM, PVX, PVS a PVA.
- **36 vzoriek** na prítomnosť fytoplaziem jadrovín (AP – *Candidatus Phytoplasma mali*, PD – *Candidatus Phytoplasma pyri*) a kôstkovín (ESFY – *Candidatus Phytoplasma prunorum*). ESFY- európska žltáčka kôstkovín (11 vzoriek), AP- proliferácia jabloní (17 vzoriek), PD - zakrpatenosť hrušiek (8 vzoriek) detekciou pomocou PCR metódy. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne na prítomnosť fytoplazmy.
- **1 vzorka** cikádiek na prítomnosť MLO (konkrétne fytoplazmy zlatistého žltutia viniča – FD) detekciou pomocou PCR metódy. Vzorka bola hodnotená ako negatívna.
- **6 vzoriek** na molekulárnu identifikáciu háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* PCR (RFLP) metódou. Všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne.
- **2 vzorky** na molekulárnu identifikáciu háďatiek zemiakových *Globodera pallida* a *G. rostochiensis* PCR metódou. Obidve vzorky boli hodnotené ako cysty druhu *G. rostochiensis*.
- **23 vzoriek** na potvrdenie prítomnosti huby *Gibberella circinata* PCR a real-time PCR metódou. Všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne.
- **3 vzorky** na prítomnosť baktérie *Acidovorax citrulli*. Všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne.

- **1 vzorku** na prítomnosť baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi*. Vzorka bola hodnotená ako negatívna.

Počet vzoriek a testov vykonaných jednotlivými metódami

Metóda	Počet vzoriek	Počet testov
IF	941	3 280
PCR	113	317
Real-time PCR	675	946
RFLP	22	54
ELISA	248	11 712
LUMINEX xMAP 6-plex	38	1 756
Živné pôdy	5	37
Pozberové skúšky	211	22 950
Biotesty – bylinný indikátor	1	36
Spolu	2 254	41 088

Zabezpečenie kvality skúšok - medzilaboratórne porovnávacie testy

- OVKD Haniska sa zúčastnilo medzinárodných skúšok výkonnosti testov na molekulárnu detekciu a identifikáciu hád'atka *Bursaphelenchus xylophilus* (**100% úspešnosť**) / molekulárnu detekciu huby *Fusarium cacinatum* (**88% úspešnosť**) organizovaných v rámci projektu VALITEST pod záštitou EK. Tieto testy prebiehali v období apríl - máj 2019. U 1 vzorky (z 8 analyzovaných) sme nesprávne určili negatívny výsledok na prítomnosť *F. cacinatum* nakoľko bolo vo vzorke nedetekovateľné množstvo DNA, čo sa prejavilo pri tejto vzorke aj u ostatných 12 zúčastnených laboratórií

- OVKD Haniska sa s **86 % - nou** úspešnosťou zúčastnilo medzinárodných proficienčných testov na molekulárnu detekciu baktérie *Xylella fastidiosa*, organizovaných Európskym referenčným laboratóriom (EURL) v Slovinsku v septembri 2019. Dve vzorky DNA (zo 14 analyzovaných), ktoré boli na OVKD Haniska nesprávne vyhodnotené ako negatívne na prítomnosť *X. fastidiosa* vykazovali inhibíciu PCR, ktorú sme nepredpokladali a preto sme popri koncentrátoch vzoriek neanalyzovali aj ich desatinné riedenia

- vedúci OVKD Haniska sa v termíne 11. - 14.11.2019 zúčastnil workshopu pre bakteriologiu v oblasti ochrany a zdravia rastlín, organizovanom vo Wageningene holandským EURL

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Vígl'áš (OVKD Vígl'áš)

je špecializované pracovisko na karanténne škodlivé činitele zemiakov, rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum* (ďalej len „RZ“) a cystotvorné hád'atká zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida* (ďalej len „HZ“), ktoré sa vyskytujú u nás v obmedzenej miere. Ich monitoringom a účinnými opatreniami je potrebné zabrániť ich rozširovaniu.

V laboratóriu OVKD Vígl'áš bol v roku 2019 vykonaný rozbor **921 vzoriek pôdy a zemiakov na hád'atká zemiakové *Globodera* spp.** v 3 174 analýzach a rozbor **716 vzoriek pôdy a zemiakov na rakovinovca zemiakového *Synchytrium endobioticum*** v 2 747 analýzach.

OVKD Vígl'áš podľa Nariadenia vlády SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a hád'atka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES o ochrane proti hád'atku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS, Smernice Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka, EPPO štandardu PM 7/28 (2) a EPPO štandardu PM 7/40(4) vykonáva:

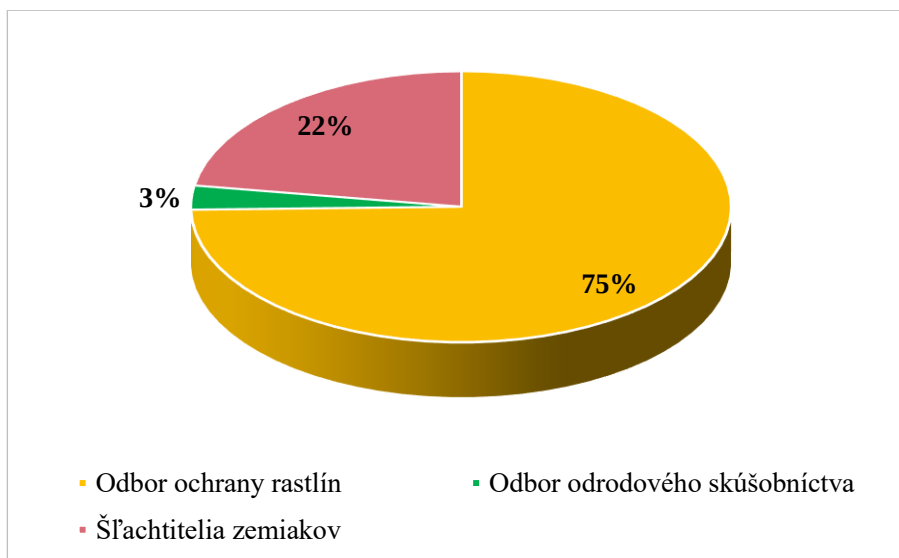
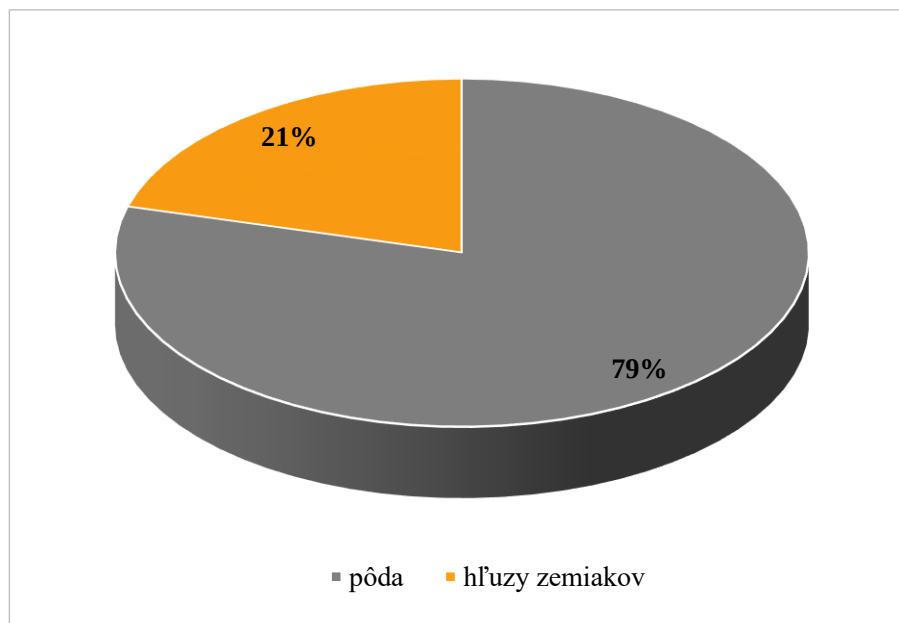
- **diagnostiku RZ a HZ v pôdných vzorkách**
 - priamymi skúškami (PS), pri HZ flotačná metóda a stereomikroskopia, pri RZ Leeuwenova metóda a mikroskopia
 - laborátornými biologickými testami (LBT)
- **zisťovanie vlastností novozistených populácií RZ a HZ laborátornými biologickými testami**
- **testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ a RZ v Štátnych odrodových skúškach laborátornými biologickými testami**
 - RZ testy rezistencie na patotyp1
 - HZ testy rezistencie na patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3
- **testy rezistencie krížencov zemiakov laborátornými biologickými testami podľa požiadavky objednávateľa.** V laboratóriu sa nachádza testovací materiál, na rezistenciu ktorého je možné vykonať testy:
 - pri RZ najrozšírenejšie patotypy v európskom regióne – patotypy 1, 2, 6, 18
 - pri HZ patotypy Ro1, Ro2/3, Ro4, Ro5, Pa1, Pa2, Pa3.

Prehľad druhov analýz vykonávaných v OVKD Vígľaš

Objednávateľ rozboru	Druh vzorky	Druh odberu vzorky - spoplatnené analýzy na HZ a RZ	Druh odberu vzorky – nespoplatnené analýzy na HZ a RZ
Odbor ochrany rastlín	pôda	Kontrola pozemkov – pozemky s plánom pestovania zemiakového sadiva- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Kontrola pozemkov – na požiadanie škôlky lesné, ovocné, okrasné - <i>PS v prípade potreby LBT</i> Kontrola pozemkov – na požiadanie po pestovaní konzumných zemiakov- <i>PS v prípade potreby LBT</i>	NMP Prieskum -pozemky po pestovaní konzumných zemiakov – <i>PS v prípade potreby LBT</i> Prieskum – zamorené pozemky- HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i> Prieskum - ohniská výskytu pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia – HZ alebo RZ <i>LBT</i> Prieskum –zamorené pozemky, pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia – HZ alebo RZ <i>PS</i> Prieskum - pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pri novom výskyte HZ alebo RZ – <i>PS</i> Prieskum - škôlky lesné, ovocné, okrasné ak sa to vyžaduje- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Prieskum - cielený odber vzoriek – HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i>
Odbor odrodového skúšobníctva	hl'uzy zemiakov		SOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3 <i>LBT</i> (spoplatnené na OOS) ŠOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na RZ patotyp 1 <i>LBT</i> (spoplatnené na OOS) Hľuzy odrôd zemiakov z firemných skúšok, detekcia prítomnosti cýst HZ na hľuzách zemiakov – na požiadanie <i>PS</i>
Sľachtitelia zemiakov	hl'uzy zemiakov	Testy rezistencie na HZ a RZ podľa požiadavky objednávateľa- <i>LBT</i>	

Legenda tabuľky:

HZ – háďatká zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*, RZ - rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*, NMP – Národný monitorovací program, PS - priama skúška (pri HZ flotačná metóda a mikroskopia, pri RZ , Leeuwenova metóda a mikroskopia, LBT – laboratórne biologické testy, ŠOS - Štátne odrodové skúšky

Podiel vykonaných analýz v roku 2019 podľa objednávateľov rozboru**Podiel počtu vzoriek v roku 2019 podľa druhu**

Počet analyzovaných vzoriek a vykonaných analýz v roku 2019

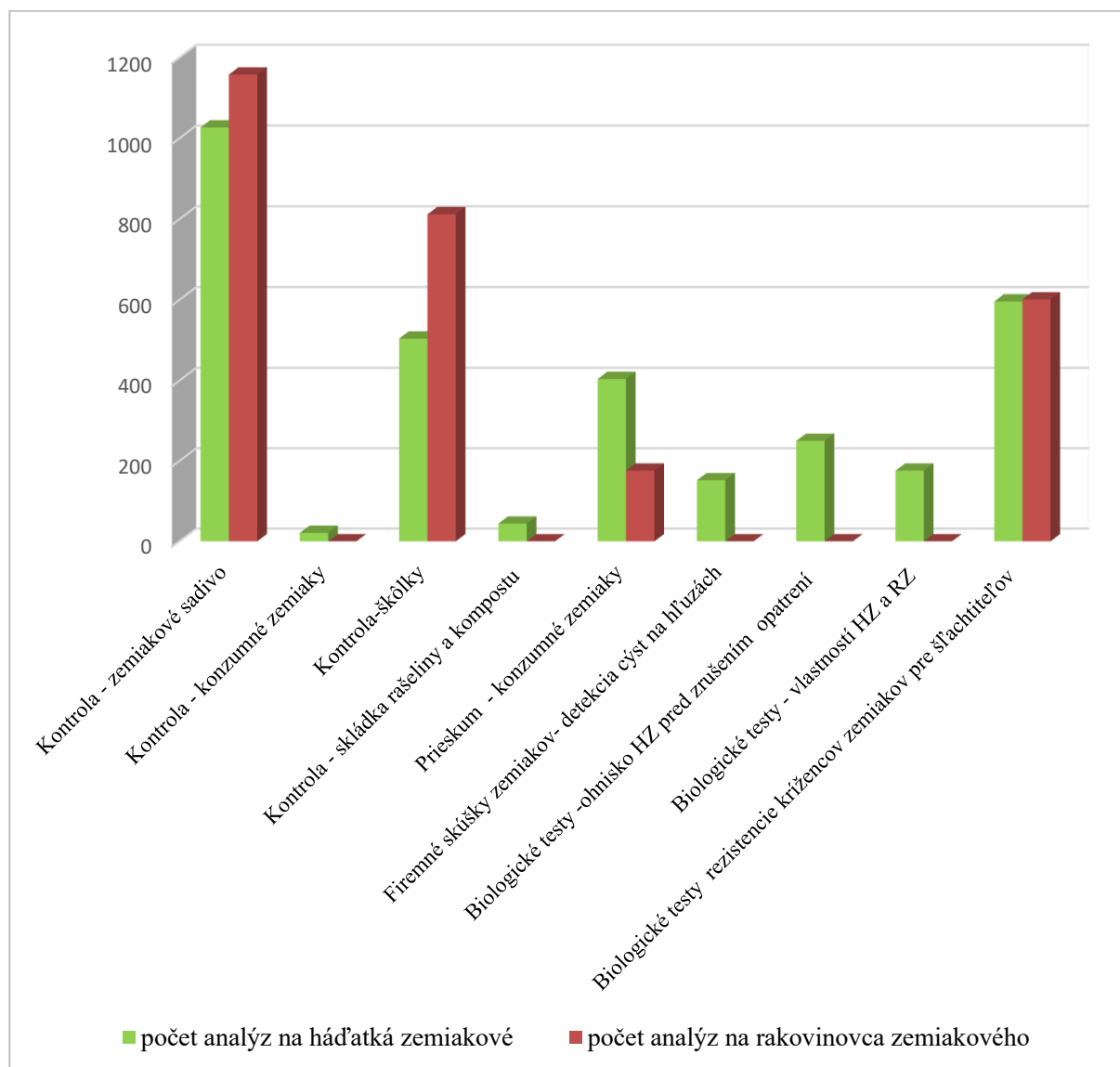
Druh odberu vzorky		Hád'atko zemiakové (HZ)		Rakovinovec zemiakový (RZ)	
		Počet vzoriek	Počet analýz	Počet vzoriek	Počet analýz
Kontrola pozemku-pôda	Sadivové zemiaky	500	1 027	500	1 158
	Škôlka	72	504	72	812
	Konzumné zemiaky	3	21	0	0
	Skládka rašeliny, kompostu	4	44	0	0
Prieskum pozemkov-pôda	Konzumné zemiaky	134	404	29	176
	Biologický test- ohnisko HZ, pozemky pred zrušením rastlinolekárskych opatrení	12	250	-	-
Cysty HZ po namnožení	Biologický test- vlastnosti cýst z nových výskytov HZ (rok výskytu 2016, 2017)	5	176	-	-
Krížence zemiakov	Biologický test rezistencie	115	596	115	601
Odrody zemiakov z firemných skúšok		76	152	0	0
Spolu		921	3 174	716	2 747

Pozitívne výskyty škodlivých organizmov HZ a RZ v pôdnych vzorkách analyzovaných v roku 2019

Druh odberu vzoriek	HZ počet pozitívnych vzoriek	RZ počet pozitívnych vzoriek	Poznámka
Prieskum-konzumné zemiaky	1	0	Nový výskyt HZ -1 kataster, OOR nariadilo rozhodnutím rastlinolekárске opatrenia
Prieskum – ohnisko výskytu HZ pred zrušením rastlinolekárskych opatrení	1	0	Starý výskyt HZ – na pozemku sú naďalej platné rastlinolekárске opatrenia nariadené v roku 2012

Legenda tabuľky: HZ –háďatká zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*
RZ –rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*

Prehľad vykonaných analýz v roku 2019 podľa druhu odberu vzoriek

2.9.2.7 Testovacie pracovisko životného prostredia

Testovacie pracovisko životného prostredia (ďalej len „TPŽP“) je držiteľom Osvedčenia o súlade so správnou laboratórnou praxou č. G-040, vydané SNAS od 17.05.2007 a je zaradené v Národnom monitorovacom programe SLP SR. Zároveň je uverejnené v zozname testovacích pracovísk s osvedčením o dodržiavaní zásad SLP na webovej stránke: SNAS <http://www.snas.sk/index.php?l=sk&p=19&ps=69> a vo Vestníku Úradu normalizácie, metrológie a skúšobníctva SR.

Výsledky štúdií vykonávaných v testovacích pracoviskách zaradených v **Národnom monitorovacom programe SLP SR** sú platné vo všetkých krajinách EÚ a v krajinách združených v OECD. Overenie spôsobilosti vykonávať štúdie s požiadavkami SLP preveruje SNAS.

TPŽP zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín a úradnej kontroly krmív na obsah melamínu, rezíduí pesticídov a polychlórovaných bifenyllov. Celkove bolo v roku 2019 analyzovaných **362 vzoriek**, v ktorých

bolo stanovených **10 236 ukazovateľov** a vykonaných spolu 11 259 analýz. Vzorky boli analyzované na základe nasledujúcich požiadaviek:

- služby interné pre Odbor ochrany rastlín (úradná kontrola prípravkov na ochranu rastlín, príprava konopy siatej, analýza pôdy),
- služby interné pre Odbor krmív a výživy zvierat (stanovenie melamínu, rezíduí pesticídov, organochlórovaných pesticídov, polychlórovaných bifenylov),
- služby interné pre Odbor registrácie pesticídov (posudzovanie analytických metód k autorizácii prípravkov na ochranu rastlín, analýza prípravkov na ochranu rastlín),
- služby externé pre fyzické a právnické osoby, pre ktoré sú rozbery fakturované podľa cenníka ÚKSÚP.

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek, parametrov a analýz v TPŽP za rok 2019

Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Prípravky na ochranu rastlín	170	1 023	2 046
Krmivá a integrovaná produkcia	175	9 198	9 190
Analýza pôdy	2	4	4
Konopa siata	15	15	15
Spolu	362	10 240	11 255

Pozn.: V počte analýz sú zahrnuté paralelné stanovenia vzoriek, MPS, nie sú zahrnuté analýzy CRM, štandardov, kontrolných vzoriek

Laboratórna kontrola kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly v oblasti zdravia rastlín sú v SR vykonávané orgánom rastlinolekárskej starostlivosti, ktorým je podľa § 4 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov ÚKSÚP. Podľa §4 a bodu r) je referenčným laboratóriom pre chemickú laboratórnu kontrolu prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“).

TPŽP OLC v rámci úradnej kontroly autorizovaných POR v SR zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín:

- identifikáciu účinných látok, safenerov a koformulantov,
- stanovenie obsahu účinných látok, safenerov a koformulantov,
- stanovenie fyzikálno-chemických parametrov,
- GC/MS profily zloženia POR,
- vykonáva štúdie v systéme kvality SLP (Správna laboratórna prax).

V roku 2019 bola zahájená spolupráca analýzy POR s Enviro políciou SR (prípady Cabaj - Čápor, morené zrná), spolupráca s Finančnou správou SR (nelegálny dovoz POR z tretích krajín), účasť na medzinárodnej aktivite boja proti falšovaným prípravkom Strieborná sekera (Silver Axe 4). Analýza potvrdila 2 falšované POR, ktoré boli ilegálne dovezené z Ukrajiny.

Aktívne sa zúčastňuje na zasadaní pracovnej skupiny EÚ (*Formulation analysis WG meeting*) na pôde DG Sante v Grange (Dublin) v Írsku. Rokovania sa konajú 1x ročne. TPŽP OLC je členom pracovnej skupiny EÚ pre úradnú kontrolu prípravkov na ochranu rastlín a je v zozname na CIRCABC. Referenčné laboratórium EÚ pre kontrolu formulácií POR zatiaľ nebolo menované.

Dlhodobu sa zúčastňuje celosvetovej validácie CIPAC (*Collaborative International Pesticides Analytical Council*) metód na stanovenie účinných látok.

Pravidelne a dlhodobo sa zúčastňuje na medzinárodných skúškach spôsobilosti pre analýzu účinných látok a stanovenia fyzikálno-chemických vlastností POR, ktoré organizuje spoločnosť *Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire (AFSCA)* Belgicko.

Zúčastňuje sa na medzinárodnom teste spôsobilosti organizovaný Talianskom na podnet EU DG SANTE na stanovenie obsahu účinných látok.

V laboratóriách TPŽP bolo v roku 2019 analyzovaných 170 vzoriek POR, celkovo stanovených 1 023 ukazovateľov POR paralelne, čo predstavuje 2 046 analýz POR. Na úradnú kontrolu bolo od fytoinšpektorov v roku 2019 dodaných 120 vzoriek POR z toho 6 vzoriek na vykonanie štúdie v systéme Správnej laboratórnej praxe. V rámci spolupráce s eviro-políciou bolo z ilegálneho skladu dodaných 40 vzoriek POR a 6 vzoriek namorených obilovín neznámeho pôvodu.

Z ilegálneho dovozu v spolupráci s Finančnou políciou SR bolo analyzovaných 21 vzoriek. Analýzou boli potvrdené 2 falšované POR dovezené z Ukrajiny. Od externých žiadateľov bolo analyzovaných 40 vzoriek.

Laboratórna kontrola POR v TPŽP pozostáva z:

- analýzy účinnej látky, safenerov, nečistôt a koformulantov; spolu bolo stanovených 399 ukazovateľov,

- stanovenia fyzikálno-chemických parametrov (penivosť, pH, merná hmotnosť, emugovateľné charakteristiky, jemnosť mletia, suspendovateľnosť, zmáčateľnosť, dispergovateľnosť, acidita); sledovaných 9 rôznych parametrov a stanovených bolo spolu 528 ukazovateľov,

- GC MS profily; boli vytvorené GC MS profily z 90 vzoriek POR.

V dôsledku neustáleho nárastu v dovoze falšovaných POR narastajú aj požiadavky o analýzy relevantných nečistôt, nečistôt a koformulantov v POR. Stanovenie týchto parametrov je časovo a odborne náročné, preto sú potrebné veľmi špecifické analýzy. Na pracovisku začali s vytváraním profilov POR na HPLC, GC/FID a GC/MS, na vytváranie knižníc profilov aj pre polárne POR chýba prístrojové vybavenie -Raman s FTIR. Začal sa vytvárať archív referenčných vzoriek, ktoré sú dodávané k žiadosti o autorizáciu POR. Doteraz bolo dodaných 118 vzoriek prípravkov k autorizácii a 4 paralelné prípravky na vyžiadanie.

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek prípravkov na ochranu rastlín 2019

Typ vzorky POR	Počet vzoriek	Fyz. chem. analýzy	Účinné látky		Safenery		GC Profil	Vzorky ilegálny dovoz a ilegálny sklad
			identif.	kvantif.	identif.	kvantif.		
Externé (servis)	40	204	58	59	0	0	1	0
Úradná kontrola	120	317	157	95	3	3	88	67
CIPAC	5	-	5	5	-	-	-	-
MPT	5	7	10	10	-	-	1	-
POR spolu	170	528	230	169	3	3	90	67

Medzinárodné aktivity v roku 2019

Účasť TPŽP OLČ na 2 zasadnutí pracovnej skupiny EU (Formulation analysis WG meeting) na pôde **DG Sante v Grange (Dublin)** v Írsku. Rokovanie sa konalo 22. - 23. januára 2019. TPŽP OLČ je členom pracovnej skupiny EÚ pre úradnú kontrolu prípravkov na ochranu rastlín a je v zozname na CIRCABC.

Validácia CIPAC metód-TPŽP sa zúčastnilo celosvetovej validácii metódy CIPAC (5 vzoriek) na stanovenie účinnej látky Broflanilide (*JAPONSKO-MITSUI CHEMICALS AGRO*).

Účasť na medzinárodných skúškach spôsobilosti - pre analýzu účinných látok trifloxystrobin tebuconazole a stanovenia fyzikálno-chemických vlastností prípravku na ochranu rastlín NATIVO, ktoré organizovala spoločnosť *Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire* (AFSCA) Belgicko. Skúšky sa zúčastnilo 24 významných svetových laboratórií.

Účasť na medzinárodnom teste spôsobilosti organizovaný Talianskom na podnet EÚ DG SANTE na stanovenie obsahu účinných látok **amisulbrom, dimethomorph, pirimiphos-methyl, propiconazole**. Výsledky TPŽP boli veľmi presné, úspešnosť testu 100%.

CEUREG FORUM XXIII (Budapešť) účasť a diskusia o analytickej stratégii formulácií POR na medzinárodnom fóre.

Grafické porovnanie počtu analyzovaných parametrov od roku 2005 a prehľad druhov analyzovaných účinných látok.

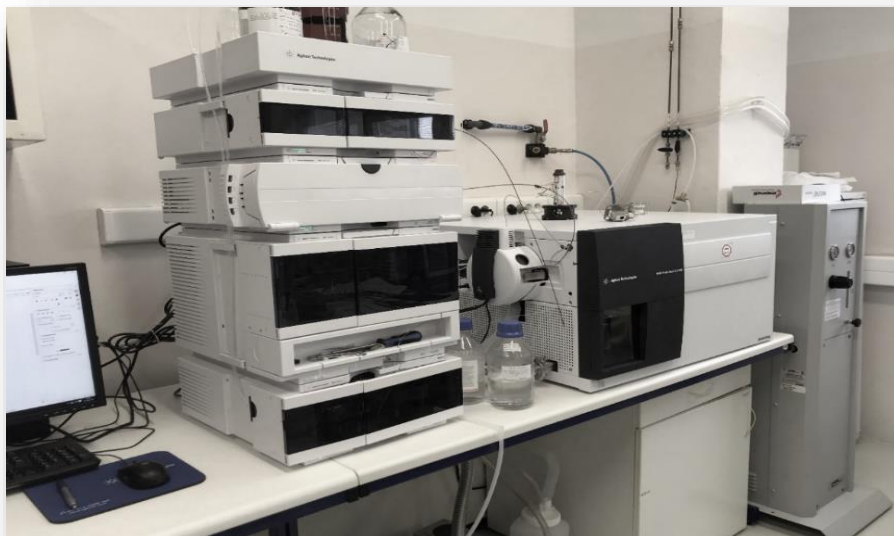
Prehľad stanovených analytov (parametrov) POR v rokoch 2005 - 2019

Analýza reziduí pesticídov

V januári 2018 bol na oddelení TPŽP inštalovaný nový prístroj Kvapalinový chromatograf Agilent 1260 Infinity II s hmotnostným detektorom s trojitým kvadrupólom Agilent 6470 Triple Quadrupole s elektrosprejovou ionizáciou (Obr. č.1 LC-MS/MS).

Agilent 1260 Infinity II s Agilent 6470 Triple Quadrupole (LCMS/MS)

V priebehu roka 2018 sa zavádzali na ňom metódy stanovenia melamínu a vybraných reziduí pesticídov Atrazine, Bromoxynil, Chlorpyrifos, Dimethoate, Fenitrothion, Malathion, Metamitron, Methiocarb, Metribuzin, Pirimicarb, Pirimifos methyl, Prometryn, Simazine, Terbutryn, Terbutylazine a Thiacloprid. Dôraz bol kladený na analýzy v krmivách (úradná kontrola).

V priebehu roka 2019 bolo rozšírené portfólio analytov o Methiocarb sulfoxide, Methiocarb sulfone, Imidacloprid, Clothianidin, Fenpropidin, Acetamiprid, Thiacloprid, Dichlorvos, Thiametoxam, Azoxystrobin, Metalaxyl, Isoproturon, Linuron, Tetraconazole, Cyproconazole, Triticonazole, Epoxiconazole, Acetochlor, Tebuconazole, Hexaconazole, Prochloraz, Clofentazine, Difenoconazole, Chlorpyrifos methyl, Spiroxamine, Pirimiphos ethyl, Prothioconazole, Fenhexamid, Metconazole, Fenbuconazole a Propiconazole a 38 analytov validovaných. V lete TPŽP úspešne absolvovalo kruhový test „Pesticide Residues (multi-residues) in Brown Rice Proficiency Test“ – FAPAS, organizovaný spoločnosťou Fera Science Ltd, počas ktorého bola vykonaná identifikácia a prípadná kvantifikácia 100 analytov pomocou LC/MS/MS ako i organochlorovaných pesticídov pomocou GC – ECD. Z nameraných údajov pri tomto teste boli vytvorené verifikačné protokoly pre niektoré skúmané analyty. V budúcom roku 2020 plánujeme validované analyty akreditovať podľa ISO 17025 vo flexibilnom rozsahu a verifikované uvádzať v ponukovom liste ako neakreditované skúšky.

Rozširovanie rozsahu stanovovaných analytov pomocou plynovej chromatografie je momentálne v úzadí kvôli nepostačujúcej prístrojovej technike (extraktor ASE je mimo prevádzky, citlivosť GC-MS systému nie je pre reziduálnu analýzu postačujúca a GC-ECD nie je z hľadiska multi - reziduálnej analýzy dostatočne špecifickým detektorom).

Legislatíva, upravujúca oblasť kontroly reziduí pesticídov v potravinách je v Európskej únii plne harmonizovaná. Kľúčovým predpisom je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách reziduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v znení neskorších doplnkov a zmien. V priebehu roka bolo analyzovaných 177 vzoriek, u ktorých bolo urobených 4 014 identifikačných a 5 184 kvantifikačných analýz. Z hľadiska identifikácie prítomnosti reziduí jednotlivých pesticídov nad limitom kvantifikácie analytickej metódy,

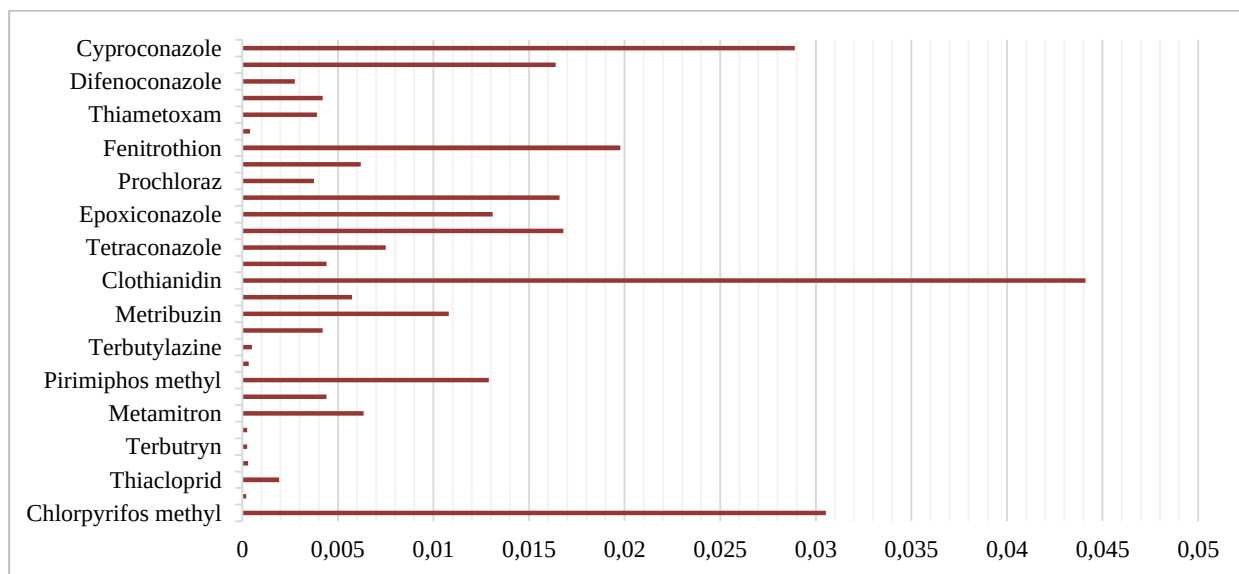
najviac dominovali konazolové prípravky na ochranu rastlín, terbutylazín, identifikovaný najmä vo vzorkách kukurice a metyl – chlorpyrifos.

Prehľad identifikovaných rezíduí pesticídov v krmivách za rok 2019

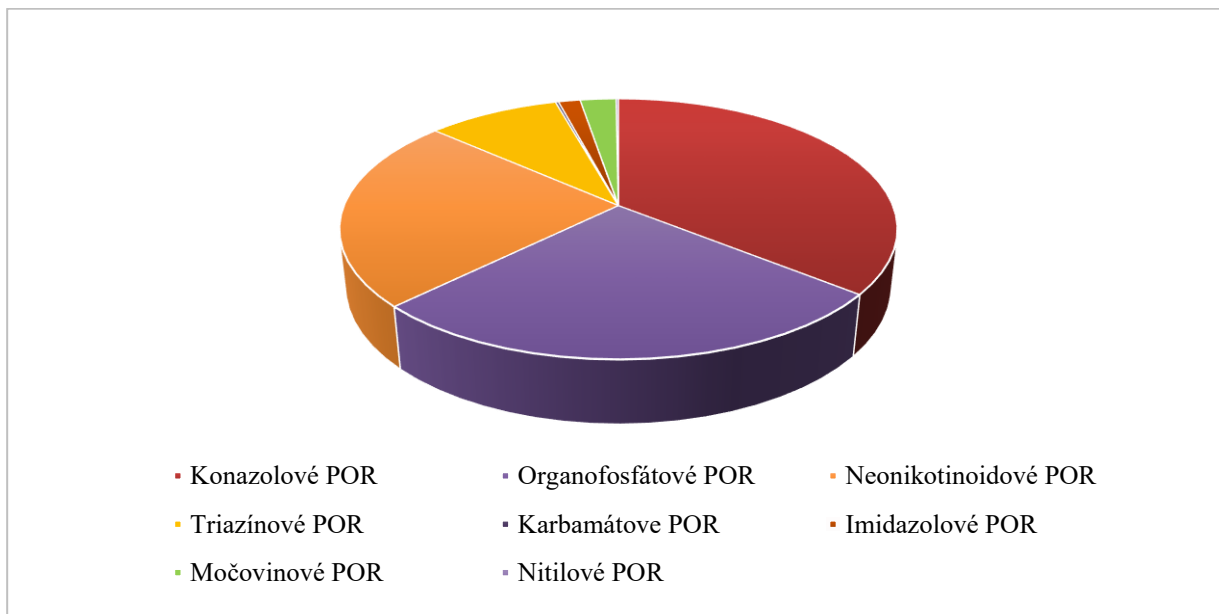

Najvyššie koncentračné obsahy nájdených pesticídov prislúchajú skupine konazolových prípravkov nasledovaným organofosfátmi (chlorpyrifos, pirimifos metyl, fenitrothion). Jedna vzorka pochádzajúca z ukrajinských hraníc obsahovala nadlimitné množstvo klotianidínu (0,17 mg/kg).

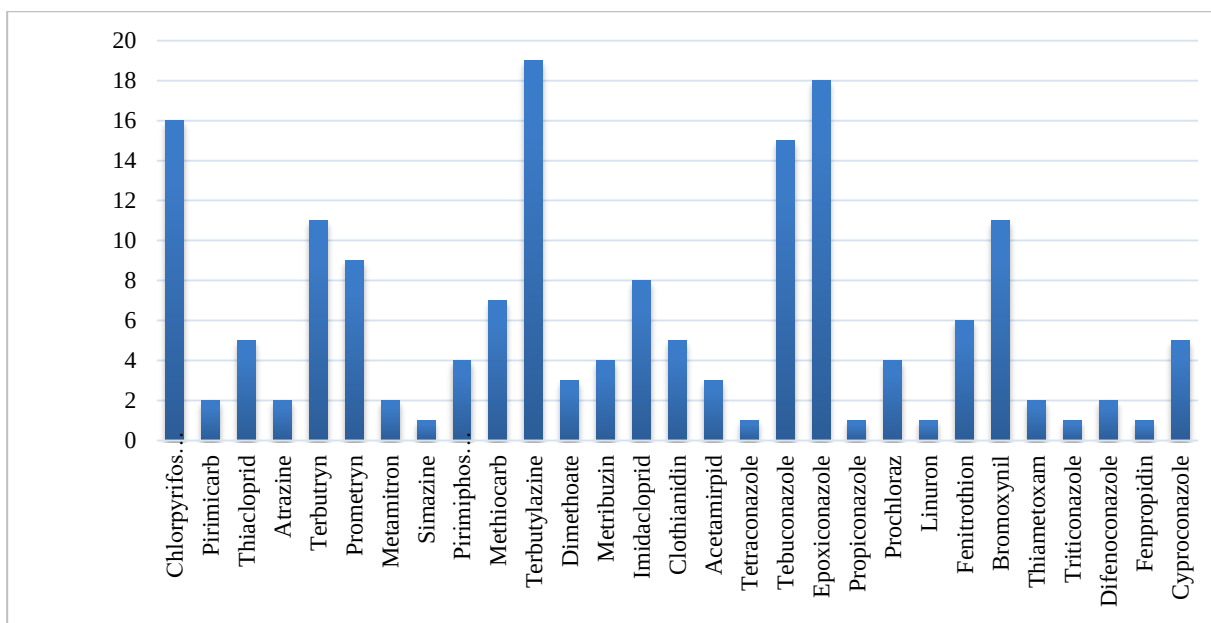
Koncentračný trend identifikovaných pesticídov

Rozdelenie reziduálnych nálezov podľa chemickej štruktúry

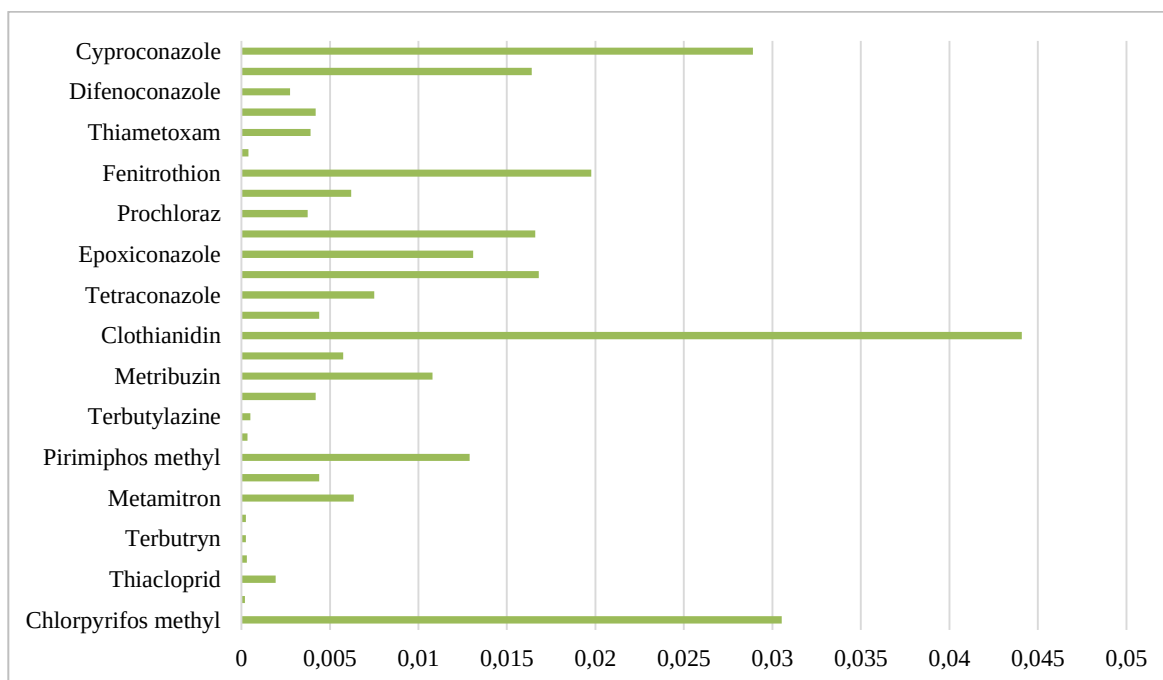

Výskyt reziduí pesticídov v krmivách

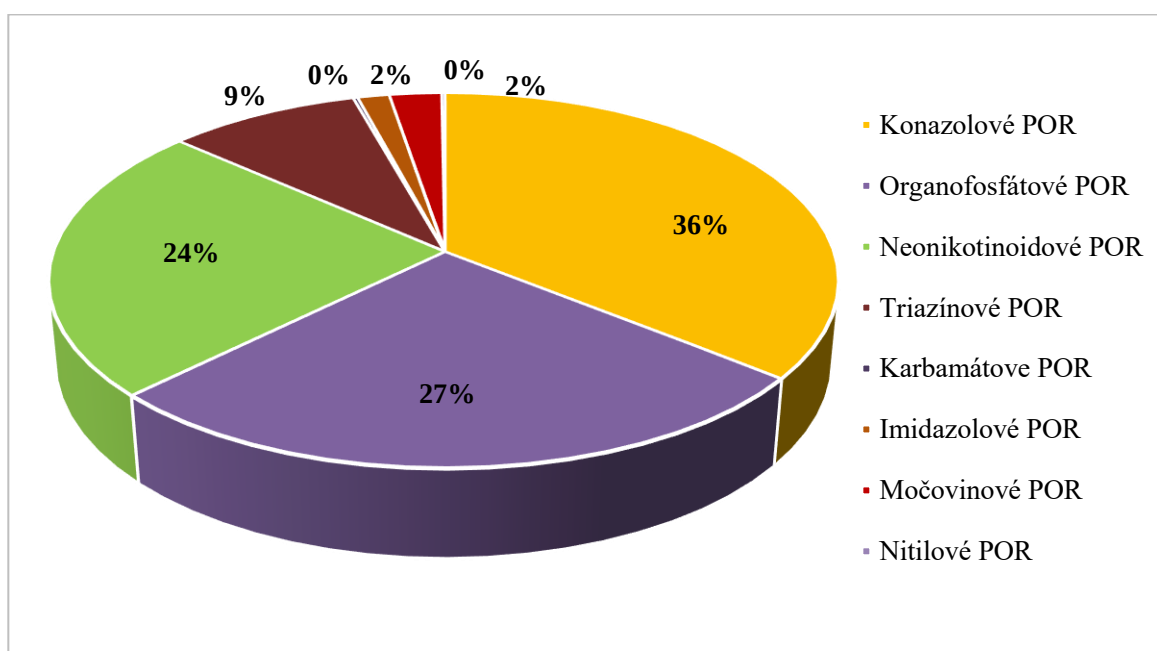

Najvyššie koncentračné obsahy nájdených pesticídov prislúchajú skupine konazolových prípravkov nasledovaným organofosfátmi (chlorpyrifos, pirimifos metyl, fenitrothion). Jedna vzorka pochádzajúca z ukrajinských hraníc obsahovala nadlimitné množstvo klotianidínu (0,17 mg/kg).

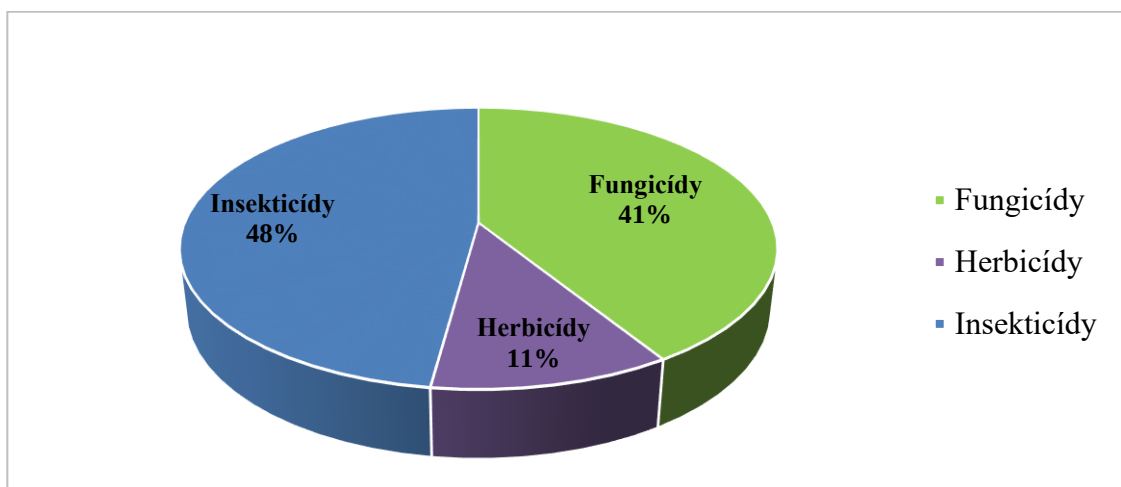
Koncentračný trend identifikovaných pesticídov

Rozdelenie reziduálnych nálezov podľa chemickej štruktúry

Rozdelenie reziduálnych nálezov podľa účinku

Prehľad druhov analyzovaných účinných látok

Účinná látka	Názov prípravku	Typ formulácie	Druh	Metóda analýzy účinnej látky	Počet vzoriek
2,4 D (2,4-D EHE)	MUSTANG FORTE	SE	H	HPLC, GC SIGNO2045,	1
	MUSTANG	SE	H	HPLC SIGNO 2045, GC 2045	3
	PEGAS CEREAL	SE	H	HPLC SIGNO2045, GCSIGNO2045,	3
	2,4D MCPA fluroxypir clopyralid EW	EW	H	HPLC, GC, GC/MS	1
abamectin	A-abameN	EC	I	HPLC SIGNO 1563	1
acetamiprid	MOSPILAN	SP	I	HPLC SIGNO 592	4
acetochlor	GUARDIAN MAX	EC	H	GC/MS	1
aminopyralid	GALERA SUPER	SL	H	HPLC SIGNO 1877	2
	KANTOR PLUS	WG	H	GC/MS, HPLC	1
	MUSTANG FORTE	SE	H	HPLC, SIGNO2045, GCSIGNO2045,	1
	MUSTANG FORTE	SE	H	HPLC SIGNO2045, GCSIGNO2045,	1
amisulbrom	AMISULBROM 5%	WG	neuv.	CIPAC 789	1
atrazine	FLOTRAZIN 50 SC	SC	H	GC/MS	2
azoxystrobin	TAZER	SC	F	GC SIGNO2091	1
	AM EXTRA	SC	F	GC SIGNO 2168	1
	AMISTAR XTRA	SC	F	GC SIGNO 2168	1
	SYMETRA	SC	F	HPLC SIGNO 423	1
	CUSTODIA	SC	F	HPLC SIGNO 2255	3
benzovindiflupyr	ELATUS ERA	EC	F	GC/MS, HPLC	1
bifenthrin	CEZAR KE	EC	I	GC SIGNO2322	1
brodifakum	RATREX	RB	RO	HPLC CIPAC 371, LCMS/MS	1
broflanilide	BROFLANILIDE 50 WP	WP	neuv.	CIPAC	5
bromadiolon	BROS, granulát na myši a potkany	RB	RO	HPLC CIPAC 371, LCMS/MS	1
bromoxynil	PARDNER 22,5 EC	EC	H	GC SIGNO1650	1
carbendazim	KARBEN FLO STEFES	SC	F	GC/MS, HPLC	1
clofentezine	APOLLO 50 SC	SC	I	GC/MS, HPLC	1

clomazone	NERO	EC	H	HPLC SIGNO 35	1
clopyralid	2,4D MCPA fluroxypir clopyralid EW	EW	H	HPLC, GC, GC/MS	1
	GALERA SUPER	SL	H	HPLC SIGNO 1877	2
cyanazine	BLADEX 50 WP	WP	H	GC/MS	1
cymoxanil	MOMENTUM TRIO	WG	F	HPLC SIGNO 586	1
cypermethrin	NURELLE D	EC	I	GC SIGNO 1847	2
cyproconazole	AM EXTRA	SC	F	GC SIGNO 2168	1
	AMISTAR XTRA	SC	F	GC SIGNO 2168	1
	SYMETRA	SC	F	HPLC SIGNO 423	1
cyprodinil	SWITCH	WG	F	GC/MS	1
desmedipham	DÉČKO DOUBLE		H	GC/MS, HPLC	1
diazinon	DIAZOL 50 EW	EW	I	GC/MS	1
dicamba	NIKITA	WG	H	HPLC SIGNO130	2
difenoconazole	CELEST TRIO	FS	F	GC/MS	1
dimethomorph	DIMETHOMORPH 6%	WP	neuv.	In-House	1
diquat (dibromide)	REGLONE	SL	DE, H	HPLC SIGNO 611a1	1
ethephon	RANFOR	SL	MO	TM SIGNO 2374	1
ethofumesate	P-ETHO DOUBLE	SC	H	GC/MS	1
fipronil	REGENT 800 WG	WG	I	GC/MS	1
florasulam	PEGAS	SE	H	HPLC, GC SIGNO 2045, GC 2045	2
	MUSTANG FORTE	SE	H	HPLC SIGNO2045, GCSIGNO2045,	1
	MUSTANG FORTE	SE	H	HPLC SIGNO2045, GCSIGNO2045,	1
	MUSTANG	SE	H	HPLC SIGNO 2045, GC 2046	3
	KANTOR PLUS	WG	H	GC/MS, HPLC	1
fludioxonil	SWITCH	WG	F	GC/MS	1
	CELEST TRIO	FS	F	GC/MS	1
flufenacet	ASPECT PRO	SC	H	GC SIGNO 105	1
fluorochloridone	RACER 25 EC	EC	H	GC/MS	1
flupyrsulfuron- methyl	BALANCE	WG	H	GC/MS	1
fluroxypyr	2,4D MCPA fluroxypir clopyralid EW	EW	H	HPLC, GC, GC/MS	1
flutriafol	IMPAKT 25 SC	SC	F	GC SIGNO 139	1
folpet	MOMENTUM TRIO	WG	F	HPLC SIGNO 586	1
fosetyl-Al	MOMENTUM TRIO	WG	F	HPLC SIGNO 586	1
furilazole	GUARDIAN MAX	EC	H	GC/MS	1
glyphosate	CLINIC TF	SL	H	HPLC SIGNO 1896	1
	ROSATE TF	SL	H	HPLC SIGNO 21642	1
	KAPAZIN	SL	H	HPLC SIGNO 1893	1
	ROSATE GREEN TF	SL	H	HPLC SIGNO 1642	1
	FIGARO 360	SL	H	HPLC SIGNO 2237	1
	CLINIC TF	SL	H	HPLC SIGNO1642	2
	FIGARO 360	SL	H	TM SIGNO 2237	1
	GLYFOGAN SUPER	SL	H	HPLC SIGNO1896	1
	KAPUT GREEN	SL	H	HPLC SIGNO 1642	1
chlorantranilipr ole	CORAGEN 20 SC	SC	I	GCMS, HPLC SIGNO 2461	3
chloridazon	CERBERUS 430 SC	SC	H	GC/MS	2
chlorpyrifos	NURELLE D	EC	I	GC SIGNO 1847	2
chlorpyrifos- methyl	RELDAN 22	EC	I	GC SIGNO 2445	1

chlorsulfuron	BALANCE	WG	H	GC/MS	1
imazamethabenz	ASSERT 250 SC	SC	H	GC/MS	1
imazamox	PULSAR 40	SL	H	HPLC SIGNO 1774	2
	MAZA 4% SL	SL	H	HPLC SIGNO 1774	2
	LISTEGO	SL	H	HPLC SIGNO 1774	1
imazethapyr-NH₄	PIVOT 100/300 LC	SL	H	GC/MS, LC/MS/MS	1
imidacloprid	APHID	SL	I	HPLC, GC/MS	3
	GAUCHO FS 600	FS	F,I	HPLC, GC/MS	1
iodosulfuron-methyl	HUSAR	WG	H	GC/MS, HPLC	1
iprodione	PREMIS UNIVERZAL	FS	F,I	GC/MS, HPLC	1
	ROVRAL FLO	SC	F,I	GC/MS	1
isoproturon	MARATON	SC	H	GC/MS	1
isoxaflutole	MERLIN 750 WG	WG	H	HPLC SIGNO 2390	1
	ADENGO SC	SC	H	HPLC SIGNO 2391	3
lactofen	COBRA	EC	H	GC/MS	1
linuron	AFALON DS	SC		GC/MS	1
mandipropamid	REVUS 250 SC	SC	F	HPLC SIGNO 2402	1
MCPA	2,4D MCPA fluroxypir clopyralid EW	EW	H	HPLC, GC, GC/MS	1
mesotrione	NIKITA	WG	H	HPLC SIGNO130	2
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	HPLC SIGNO 1427	2
metaldehyd	XIREN	GB	ML	GC SIGNO 2485, GC/MS	1
metamitron	GOLTIX TOP	SC	H	HPLC SIGNO 270	1
	BREVIS	SG	H	HPLC SIGNO 270	1
metazachlor	RAPSAN 400 SC	SC	H	HPLC SIGNO 1856	1
	BUTISAN 400 SC	SC	H	HPLC SIGNO 423	1
metribuzin	METRIPHAR 70 WG	WG	H	GC SIGNO 138	1
mevinphos	PHOSDRIN 24 EC		I	GC/MS, LC/MS/MS	1
moridla	Namorené zrná pšenice neznámym prípravkom	RB	RO	HPLC CIPAC 371, LCMS/MS	6
nicosulfuron	NIKITA (5 kg)	WG	H	HPLC SIGNO130	2
	VICTUS 4 OD	OD	H	HPLC SIGNO 2249	1
oxychlorid-Cu (obsah Cu)	PLESEŇ STOP	WP	F	TM SIGNO 276	1
	CHOROBY RAJČIAKOV A UHORIEK	WP	F	TM SIGNO 276	1
	KUPRIKOL 50	WP	F	TM SIGNO 276	1
pendimethalin	PENDIGAN 330 EC	EC	H	GC SIGNO 619	1
	PENDICOL 33 EC	EC	H	GC SIGNO 619	5
	MARATON	SC	H	GC/MS	1
pethoxamid	NERO	EC	H	HPLC SIGNO 35	1
	SUCCESSOR TX	SE	H	HPLC SIGNO 12290	3
phenmedipham	P-ETHO DOUBLE	SC	H	GC/MS	1
picloram	GALERA SUPER	SL	H	HPLC SIGNO 1877	2
pirimiphos-methyl	PIRIMIPHOS-METHYL	liquid	neuv.	SIGNO	1
prochloraz	MIRAGE 450 EC	EC	F	GC/MS, HPLC, LCMS/MS	1
	ZAMIR 40 EW	EW	F	GC SIGNO 399	4
propaquizafop	AGIL 100 EC	EC	H	HPLC SIGNO 1920	1
propiconazole	PROPICONAZOLE	EC	neuv.	SIGNO	1
prothioconazole	ELATUS ERA	EC	F	GC/MS, HPLC	1
pyridaben	SANMAJT (SANMITE)	WP	I	GCMS, HPLC SIGNO 2328	1

pyrimethanil	BATALION 450 SC	SC	F	GC/MS	1
	PAPYRUS 400 SC	SC	F	GC/MS	1
síra (sulphur)	THIOVIT JET	WG	F	TM SIGNO 277	1
s-metolachlor	DUAL GOLD 960 EC	EC	H	HPLC SIGNO 1729	1
	EFICA 960 EC (5 l)	EC	H	HPLC SIGNO 1729	1
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	HPLC SIGNO 1427	2
spirodiclofen	ENVIDOR	SC	I	GCMS, GC MULTIMET.	2
sulcotrione	SULCOTREK	SC	H	HPLC SIGNO 1860	1
sulphur (síra)	KUMULUS WG	WG	F	HPLC SIGNO 277	1
tebuconazole	CUSTODIA	SC	F	HPLC SIGNO 2255	3
	CELEST TRIO FORMULA M	FS	F	GC/MS	1
	ZAMIR 40 EW	EW	F	GC SIGNO 399	4
	MV-TEBUCOL	EW	F	GC CIPAC 617	1
	ORIOUS 25 EW	EW	F	GC, HPLC SIGNO 2045	1
	LYNX	EW	F	GC SIGNO399	1
	NATIVO 75 WG	WG	neuv.	HPLC, GC	1
	FOLICUR PLUS 375 EC	EC	F	GC/MS	1
tembotrione	LAUDIS OD	OD	H	HPLC SIGNO 2412	3
terbuthylazine	ASPECT PRO	SC	H	GC SIGNO 105	1
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	HPLC SIGNO 1427	2
	SUCCESSOR TX	SE	H	HPLC SIGNO 12290	3
	SULCOTREK	SC	H	HPLC SIGNO 1860	1
	CLICK 500 SC	SC	H	GC/MS	1
thiacloprid	CALYPSO	SC	I	GCMS, HPLC SIGNO 2323	1
thiamethoxam	ACTARA 25 WG	WG	I	HPLC SIGNO 271	4
	KRUJZER 350 FS	FS	I	HPLC SIGNO 1774	2
thiencarbazone	ADENGO SC	SC	H	HPLC SIGNO 2391	3
triadimenol	FOLICUR PLUS 375 EC	EC	F	GC/MS	1
triasulfuron	LOGRAN 75 WG	WG	H	GC/MS	1
triazamate	AZTEC	EC	I	GC/MS, LC/MS/MS	1
tribenuron methyl	GRANSTAR PRO 75 WG	WG	H	HPLC, LC MS/MS, GC/MS	1
trifloxystrobin	ZATO 50 WG	WG	F	GC SIGNO291	1
	NATIVO 75 WG	WG	neuv.	HPLC, GC	1
triflusulfureon-methyl	SAFARI 50 WG	WG	H	GC/MS	1
	KARIBU 50	WP	H	GCMS, HPLC SIGNO 2461	1
trinexapac-ethyl	MODDUS	EC	MO	HPLC SIGNO 2301	1
	BLADE	EC	MO	HPLC SIGNO 2301	1
	CUADRO NT	EC	MO	HPLC SIGNO 2301	1
triticonazole	PREMIS UNIVERZAL	FS	F,I	GC/MS, HPLC	1

Zoznam analytov rezíduí pesticídov validovaných/verifikovaných v TPŽP

Analyt	Stav
Acetamiprid	validovaný
Acetochlor	validovaný
Aldrin	validovaný
Atrazine	validovaný
Azoxystrobin	validovaný

Benalaxyl	verifikovaný
Bifenthrin	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Boscalid	verifikovaný
Buprofezin	verifikovaný
Carbendazim	verifikovaný
Carbofuran	verifikovaný
Carboxin	verifikovaný
Chlorantraniliprole	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Chlordane (cis)	validovaný
Chlordane (trans)	validovaný
Chloridazon	verifikovaný
Chlorpyrifos (ethyl)	validovaný
Chlorpyrifos-methyl	validovaný
Clofentezine	validovaný
Clothianidin	validovaný
Cymoxanil	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Cyproconazole	validovaný
Cyprodinil	verifikovaný
DDE-pp	validovaný
Dichlorvos	validovaný
Difenoconazole	validovaný
Diffubenzuron	verifikovaný
Dimethoate	validovaný
Dimethomorph (sum of isomers)	verifikovaný
Dimoxystrobin	verifikovaný
Dodine	testovaný (v prípade záujmu je nutná verifikácia)
Endosulfan I (alpha)	validovaný
Endrin	validovaný
Epoxiconazole	validovaný
Famoxadone	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Fenbuconazole	validovaný
Fenhexamid	verifikovaný
Fenitrothion	verifikovaný
Fenoxycarb	verifikovaný
fenpropidin	testovaný (v prípade záujmu je nutná verifikácia)
Fipronil	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Flonicamid	verifikovaný
Fludioxonil	verifikovaný
Fluopicolide	verifikovaný
Fluquinconazole	verifikovaný

Flusilazole	verifikovaný
Heptachlor	validovaný
Heptachlor-epoxide (trans)	validovaný
Hexaconazole	validovaný
Imazalil	verifikovaný
Imidacloprid	validovaný
Indoxacarb	verifikovaný
Iprodione	verifikovaný
Iprovalicarb	verifikovaný
Isoproturon	verifikovaný
Kresoxim-methyl	verifikovaný
Lenacil	verifikovaný
Linuron	validovaný
Lufenuron	verifikovaný
Malathion	validovaný
Mandipropamid	verifikovaný
Metalaxyl	verifikovaný
Metamitron	validovaný
Metconazole	validovaný
Methiocarb	validovaný
Methiocarb-sulfone	validovaný
Methiocarb-sulfoxide	validovaný
Metolachlor	verifikovaný
Metribuzin	validovaný
Myclobutanil	verifikovaný
Novaluron	verifikovaný
Omethoate	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Paclobutrazol	verifikovaný
Penconazole	verifikovaný
Pencycuron	verifikovaný
Pendimethalin	verifikovaný
Piperonyl butoxide	verifikovaný
Pirimicarb	validovaný
Pirimiphos-ethyl	validovaný
Pirimiphos-methyl	validovaný
Prochloraz	validovaný
Prometryn	validovaný
Propamocarb	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Propiconazole	validovaný
Propyzamide	verifikovaný
Proquinazid	verifikovaný
Pymetrozine	testovaný (v prípade záujmu je nutná verifikácia)

Pyraclostrobin	verifikovaný
Pyridaben	verifikovaný
Simazine	validovaný
Spinosad (sum of Spinosyn A and D)	testovaný (v prípade záujmu je nutná verifikácia)
Spiroxamine	verifikovaný
Tebuconazole	validovaný
Teflubenzuron	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Terbufos	verifikovaný
Terbutylazine	validovaný
Terbutryn	validovaný
Tetraconazole	validovaný
Thiacloprid	validovaný
Thiamethoxam	validovaný
Tolyfluanid	verifikovaný (v prípade záujmu potrebuje ďalšie testovanie)
Triadimefon	verifikovaný
Triadimenol	verifikovaný
Trifloxystrobin	verifikovaný
Triticonazole	validovaný

2.10 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky

Skúšobné laboratórium Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho (ďalej len „SL TSÚP“) vykonávalo v roku 2019 nasledujúce činnosti v zmysle Zriaďovacej listiny ÚKSÚP vydanjej MPRV SR, autorizačných oprávnení udelených Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ďalej len „ÚNMS SR“) a ďalších ústredných orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru a v rozsahu akreditácie udelenej Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS):

- posudzovanie zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- skúšanie v oblasti posudzovania zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 56/2018 Z. z.,
- vykonávanie akreditovaných skúšok technických, mechanických a ergonomických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti zvláštnych vozidiel v rozsahu podľa platného osvedčenia o akreditácii č. S – 097 vydaného SNAS v súlade so zákonom č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vykonávanie činností autorizovanej a notifikovanej osoby NO 1300 v orgánoch ES, EÚ, identifikačný kód SKTC – 106 v oblasti posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore v rozsahu podľa platného rozhodnutia o autorizácii vydaného Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky v súlade so zákonom č. 56/2018 Z. z.,
- zabezpečovanie činností poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, a v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov v oblasti:
 - evidencie typov aplikačných zariadení (§ 29 zákona),
 - kontrol aplikačných zariadení (§ 30 zákona),
 - skúšok sušiarň dreva pre tepelnú úpravu drevného obalového materiálu podľa FAO ISPM 15 (§ 6 zákona),
- posudzovanie technických vlastností obalov prípravkov na ochranu rastlín pre neprofesionálnych používateľov (§ 6 zákona)
- vykonávanie činností technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady 167/2013 o schvaľovaní poľnohospodárskych a lesných vozidiel a o dohľade nad trhom s týmito vozidlami, ako notifikovaná osoba e27/E27/K v orgánoch ES, EÚ, EHK na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky,
- vykonávanie odborných posúdení technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov,

- zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky,
- riešenie výskumných a vývojových úloh v oblasti aplikovaného výskumu strojov a technologických liniek pre poľnohospodársku prax,
- vyjadrenia k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek Pôdohospodárskej platobnej agentúry,
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu,
- zabezpečovanie fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti mechanizácie poľnohospodárstva, energetiky, obnoviteľných zdrojov energie, ochrany a bezpečnosti pri práci, životného prostredia,
- štandardizácia fyzikálno - mechanických a chemických kritérií pre pevné palivo z poľnohospodárskej biomasy, zabezpečovanie normalizačnej činnosti v oblasti tekutých biopalív a bioplynu,
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy,
- vypracovanie komplexnej analýzy vplyvu biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti od pestovania surovín cez spracovanie až po ich výrobu,
- spolupráca v rámci stanovenia kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá a stanovenie kvality biopalív,
- zabezpečenie činnosti „Centra pre poľnohospodársku biomasu“.

Skúšobné laboratórium TSÚP

SL TSÚP je súčasťou ÚKSÚP- TSÚP Rovinka, ktorý je od 01.07.2017 Rozhodnutím MPRV SR začlenený do ÚKSÚP ako jeho organizačná zložka.

SL TSÚP je akreditovaným laboratóriom podľa normy ISO/IEC 17025:2005. Akreditáciu udelila Slovenská národná akreditačná služba (SNAS) ako výhradný dodávateľ akreditačných služieb v SR rozhodnutím č. 016/7144/2017/1 z 11.07.2017.

Oblasť akreditácie pokrýva skúšky technických, mechanických, ergonomických a elektrických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti tzv. zvláštnych vozidiel (mobilné stroje pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, prípadne stavebníctvo a komunálnu techniku).

Zároveň je autorizovaná a notifikovaná osoba (NB 1300) v orgánoch ES, EÚ (autorizujúcou a notifikujúcou autoritou je Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR) disponibilné k vykonávaniu odborných činností pre posudzovanie zhody emisií hluku strojov a zariadení používaných vo vonkajšom priestore podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/14/ES, 2005/88/ES a Nariadenia vlády SR č. 222/2002 Z. z.

Ťažiskovou oblasťou činnosti SL TSÚP v roku 2019 bolo skúšobníctvo prezentované vo forme akreditovaných skúšok v rozsahu podľa osvedčenia o akreditácii č. S-097/2017, a zároveň neakreditovaných skúšok, resp. skúšok a výkonov činností delegovaných zriaďovateľom, resp. inými ústrednými orgánmi štátnej správy a relevantnými právnymi predpismi do kompetencie ÚKSÚP prioritne pre potreby agrosektora, resp. pre subjekty s aktivitami v tomto priestore.

Z pohľadu služieb poskytovaných SL TSÚP išlo najmä o nasledujúce aktivity s uvedenými počtami reálnych výstupov v jednotlivých oblastiach:

- **činnosti poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti** (Rozhodnutie MPRV SR č. 427/2017-100 zo 04.08.2017) podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov; Kontroly aplikačných zariadení v procese ich používania pri ochrane rastlín (§ 30 zákona č. 405/2011 Z. z.):

Počet vykonaných kontrol: 315

Evidencia typov aplikačných zariadení pred ich uvedením na trh, resp. do používania (§ 29 zákona č. 405/2011 Z. z.):

Počet evidencií: 0

Skúšky sušiarň dreva (FAO ISPM 15/rev. 2009) pre preverenie technologických predpokladov na ničenie škodlivých organizmov v obalovom materiáli a obaloch z dreva pre potreby registrácie podnikajúcich fyzických alebo právnických osôb na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 11 zákona č. 405/2011 Z. z.):

Počet skúšok (kontrol): 88, z toho 17 prvotných a 71 opakovaných

- **činnosti technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu** podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako notifikovaná osoba e27/E27/K v orgánoch ES, EÚ, EHK na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (poverenie č. TSOV/5/2017 zo 16.08.2017);

Testy typov zvláštnych vozidiel (nariadenie EP a R 167/2013/ES):

Počet vykonaných komplexných testov: 238

- **odborné posudzovanie technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov** v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov;

Počet posúdených liehovarníckych závodov: 45

- **zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky;

Meranie hluku v životnom prostredí– emisie zo zdroja výrobnnej prevádzky:

Počet skúšok: 2

Hore uvedené činnosti zabezpečovalo v roku 2019 7 pracovníkov SL TSÚP (vrátane vedúceho) a 1 pracovníčka sekretariátu.

Všetky činnosti SL TSÚP boli vykonané v externých podmienkach u zákazníkov, čo kladlo na personál vysoké nároky na cestovanie a čas.

Kontroly aplikačných zariadení boli v rámci SR zabezpečené prostredníctvom 14 kontrolných staníc so samostatnou právnou a ekonomickou subjektivitou (nie sú súčasťou ÚKSÚP) a kontrolnou stanicou SL TSÚP.

Výsledky výskumu

Výsledky výskumu TSÚP reprezentujú práce Analytického laboratória tuhých palív a biomasy (ďalej len „ALTPB“). Hlavnou činnosťou je práca spojená s riešením úloh kontraktu. V roku

2018 bol v rámci riešenia úlohy kontraktu vypracovaný návrh Kritérií udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy. Kritériá boli stanovené v súlade s platnými európskymi a národnými legislatívnymi predpismi v oblasti energetiky, poľnohospodárstva a životného prostredia. Analýzou súčasného stavu zdrojov poľnohospodárskej biomasy na území Slovenska a zohľadnením existujúcich dokumentov týkajúcich sa udržateľného využívania biomasy, boli identifikované kritériá pre posudzovanie udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely. Predmetné kritériá budú zohľadňované pri spracovávaní prognostických, legislatívnych a realizačných materiálov v oblasti energetického využívania biomasy ústrednými orgánmi štátnej správy a taktiež budú slúžiť širokej odbornej verejnosti.

ALTPB je súčasťou TSÚP Rovinka, ktorý je organizačnou zložkou ÚKSÚP. Prijímateľ ÚKSÚP v súčinnosti s ALTPB plní svoju povinnosť a zabezpečuje, že cieľové hodnoty indikátorov sú a budú naplnené tak, ako stanovuje tabuľka, ktorá sa nachádza V Prílohe č. 1 Ponuka na poskytnutie grantu k Projektovej zmluve číslo 996/2015.

Cieľom a poslaním ALTPB je poskytovať kvalitné a kompletné laboratórne služby súvisiace s činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšovať.

ALTPB prioritne vykonáva analýzy tuhých biopalív vyrobených z lesnej alebo poľnohospodárskej biomasy alebo z recyklovateľných materiálov.

Špecifikácia činností ALTPB

Objekt skúšky		Zavedená metóda	
Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie
Tuhé biopalivá a biomasa	vlhkosť	gravimetria	STN EN ISO 18134-1 STN EN ISO 18134-2
	popol		STN EN ISO 18122
	jemné častice		STN EN ISO 18846
	spalné teplo	kolorimetria	STN EN ISO 18125

Za rok 2019 boli vykonané nasledovné činnosti:

- Absolvovanie plánovaného dohľadu 10.04.2019. V rámci dohľadu bola zistená jedna nezhoda v súvislosti s IP/ALTPB/1 – Validácia/Verifikácia – nedostatočný rozsah a popis problematiky Regulačné diagramy a využitie. V rámci odporúčania pri plánovaní interného auditu bolo doporučené spresniť časový harmonogram interného auditu. Všetky nálezy boli zapracované v stanovenom termíne do systému kvality ALTPB.
- Dňa 21.05.2019 sa v ALTPB konal interný audit – Kapitoly 4,5,6,8. Audit vykonala pani Ing. Hatriková, ÚKSÚP. Počas auditu bolo zistených niekoľko odporúčaní, ktoré sme následne odstránili a zapracovali so systémom kvality. Po dohľade sme začali pripravovať pracovisko na mimoriadny dohľad SNAS, preklopenie systému kvality podľa ISO 17 025:2017, ktorý sa konal v apríli 2019.
- V dňoch 25. - 26.05.2019 sme absolvovali mimoriadne posudzovanie SNAS, prechod na systém zabezpečenia kvality podľa novej normy ISO 17025:2017 a posudzovanie plnenia požiadaviek na všetky kritériá normy.
- Vypracovali sme nový Interný pokyn: IP/ALTPB/1 – Validácia/Verifikácia – nová kapitola Regulačné diagramy a súvisiaca problematika.
- Laboratórium vykonalo skúšky referenčných materiálov na zabezpečenie kvality. Výsledky analýz boli zaznamenané do regulačných diagramov.

- Všetci pracovníci ALTPB sa pravidelne zúčastňovali interných aj externých školení a odborných seminárov.
- Absolvovali sme účasť v medzinárodnom programe skúšania spôsobilosti ORGREZ, Skupina zkoušení zpôsobilosti, MOST, Česká republika.
- Dňa 30.10.2019 prebehol v ALTPB ďalší interný audit, ktorý mal posúdiť či sa systém manažérstva ALTPB zhoduje s požiadavkami ISO/IEC 17025:2017. Audit bol zameraný na Kapitolu 7 – Požiadavky na proces, audit vykonala Ing. Hrebeňová, ÚKSÚP Výsledky auditu boli zapracované do systému kvality.
- Na prelome mesiacov október a november sme vykonali vnútrolaboratórne porovnanie zamestnancov – monitoring. Všetci testovaní zamestnanci prešli monitoringom s uspokojivým výsledkom a sú spôsobilí na výkon skúšok.
- Dňa 27.11.2019 sme úspešne absolvovali vertikálny audit a Svedecké posúdenie výkonu skúšky, interná auditorka Ing. Frančiaková, ÚKSÚP.
- V roku 2019 sme v ALTPB analyzovali 59 vzoriek na 171 ukazovateľov.
- Dr. Andelová sa podieľala na príprave projektu s názvom „Vzdelávanie v oblasti využitia obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve, pri spracovaní produktov v lesnom hospodárstve a na vidieku“.
- Príprava podkladov na spracovanie Výzvy číslo 43/PRV/2019 na predkladanie Žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka.
- Účasť na pravidelných stretnutiach projektového tímu u generálnej riaditeľky sekcie analýz a výkazníctva MPRV SR Ing. Monika Denevy na pôde MPRV SR.
- Plnenie úloh vyplývajúcich z týchto stretnutí súvisiacich s prípravou podkladov za ÚKSÚP k projektu „Optimalizácia procesov a tvorby politík MPRV SR a 4 partnerov“.

Ďalšie činnosti laboratória

- výskum z oblasti energetického využitia biomasy,
- spracovávanie projektov pre energetické využitie biomasy,
- riešenie úloh kontraktov pre MPRV SR,
- projekty energetického využívania biomasy pre konkrétne podmienky podnikateľského subjektu s návrhom technologických liniek, rozbor mechanických a fyzikálno-chemických vlastností tuhých palív z biomasy,
- komplexná analýza vplyvu výroby biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti poľnohospodárskej výroby,
- kritériá pre biopalivá, stanovenie kvality biopalív, transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepčná, prognostická, expertízna a projektová činnosť,
- poradenské a vzdelávacie aktivity k využitiu poľnohospodárskej biomasy na energetické účely.

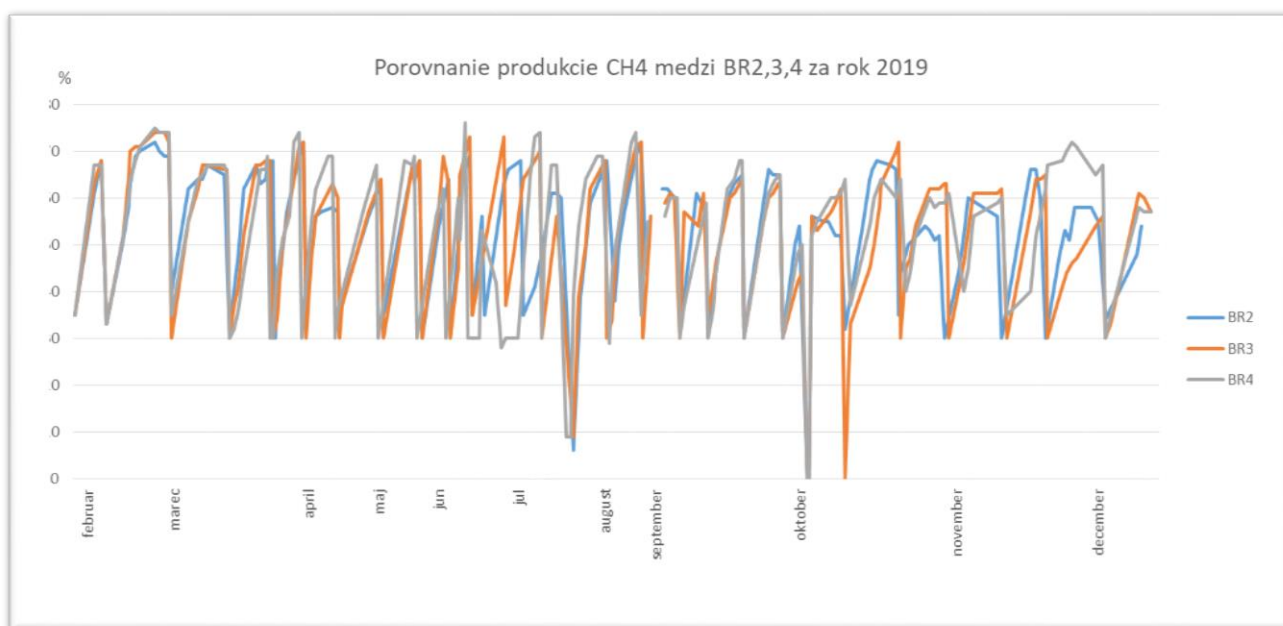
Činnosť v bioplynovom laboratóriu v TSÚP Rovinka za rok 2019

V roku 2019 sa činnosť bioplynového laboratória primárne zamerala na stabilizáciu produkcie bioplynu všetkých aktívnych bioreaktorov. Začiatkom roka prebehla zmena hlavného operátora zodpovedného za chod bioplynového laboratória, čo malo za následok niekoľko zmien v celkovom prevádzkovom režime. Zmenila sa frekvencia a objem kŕmení bioreaktorov, začalo sa s experimentálnymi substrátmi, pričom pre prípadný neúspech experimentov sa ponechali dva referenčné bioreaktory a jeden experimentálny. Pravidelne sa pomocou BIOGAS analyzátora analyzovala koncentrácia vyprodukovaného biometánu.

V druhej polovici roka bol primárnym cieľom stabilizovať produkciu experimentálneho bioreaktoru, aby sa vylúčila alebo potvrdila vhodnosť alternatívnych prídavkov ku štandardným substrátom, ktorými sú bioreaktory kŕmené. Z krátkodobého hľadiska hlavne v prvých týždňoch sa zvýšil aj celkový objem plynu, ale aj koncentrácia biometánu, ktorý však v ďalších týždňoch začal stagnovať a vrátil sa na úroveň ostatných bioreaktorov. Vyskytli sa však aj okolnosti ako dvojdňový výpadok elektriny, ktorý veľmi neprospeš produkciu bioreaktorov avšak nebol pre ne ani kritický.

V poslednom trimestri 2019 po školení operátora v zahraničí sa začalo pracovať na ďalších alternatívnych prídavkoch substrátu, či budú tieto prídavky efektívne pre vyššiu produkciu biometánu bude cieľom činnosti bioplynového laboratória pre rok 2020.

Porovnanie produkcie CH₄ medzi BR2,3,4 za rok 2019

2.11 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

Program/podprogram/prvok

090 - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

09009 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

0900901 - Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva

Zdroj financovania: Štátny rozpočet - Zdroj 111

Výška schváleného rozpočtu v EUR: 10 941 082,00

Výška upraveného rozpočtu v EUR: 15 503 735,14

Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2019: 15 441 928,07

Cieľ 1: Výkonom fytosanitárnej kontroly na vonkajších hraniciach EÚ zabezpečiť účinnú ochranu štátneho územia SR pred zavlečením škodlivých organizmov rastlinného pôvodu

V roku 2019 pri dovoze na HKS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Bratislava letisko M.R. Štefánika skontrolovaných celkom 27 946 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov podliehalo 20 483 zásielok; k 7 463 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko kontrolného ústavu.

Pri dovoze bolo na HKS skontrolovaných 692 zásielok krmív a 1 zásielka POR pôvodom z tretích krajín. V režime tranzit bolo prevezených 16 zásielok. Pri vývoze na HKS bolo vybavených celkom 15 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2019 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 32 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ.

Na vyzvanie colníkmi bolo vo vnútrozemí a na vylievacích poštách skontrolovaných 32 zásielok z tretích krajín podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole, z toho 6 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EU (2 zásielky boli vrátené a 4 zlikvidované). Skontrolovaných bolo 8 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín.

Cieľ 2: V rámci monitoringu životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti potravín zrealizovať chemické rozborov prípravkov na ochranu rastlín

V roku 2019 bolo podľa požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2009 vykonaných 1 023 chemických rozborov v 170 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín. V počte chemických rozborov sú zahrnuté identifikácia a kvantifikácia obsahu účinných látok, safenerov, GC MS profily a fyzikálno-chemické analýzy, ktoré ovplyvňujú správnu aplikáciu prípravkov (penivosť, zmáčateľnosť, pH, dispergovateľnosť, suspendovateľnosť, emulzné charakteristiky, merná hmotnosť, jemnosť mletia, makroskopické posúdenie). Z úradnej kontroly bolo v súlade s plánom kontrol analyzovaných 120 vzoriek. Z toho bolo vykonaných 663 chemických rozborov, 6 vzoriek analyzovaných v dvoch štúdiách v systéme kvality Správnej laboratórnej praxe. Od externých žiadateľov ako služba bolo analyzovaných 40 vzoriek prípravkov na ochranu rastlín. Pre kontrolu kvality bolo analyzovaných 5 vzoriek medzinárodných proficiency testov a 5 vzoriek z účasti na celosvetovej validácii metód CIPAC. Prekročenie plánovaných rozborov bolo navýšené z dôvodu nárastu počtu vzoriek úradnej kontroly v spolupráci ÚKSÚP a Finančnej správy SR z ilegálnych skladov a ilegálnych dovozov. V roku 2019 bolo analyzovaných 63 ilegálnych prípravkov, z toho boli zachytené 2 falšované prípravky na ochranu rastlín z ilegálneho dovozu z tretích krajín.

Cieľ 3: V rámci kontroly bezpečnosti krmivárskeho reťazca zabezpečiť analýzy vzoriek zameraných na stanovenie kvality a ostatných ukazovateľov bezpečnosti a použiteľnosti krmív v zmysle dodržiavania príslušných nariadení vlády SR a EÚ legislatívy v tejto oblasti

V roku 2019 bolo plánované analyzovať 715 vzoriek. V skutočnosti bolo v rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca zameranej na stanovenie zložiek živočíšneho pôvodu (zžp) analyzovaných 48 vzoriek.

V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca sa sledovala ďalej prítomnosť ťažkých kovov (Pb, Cd, As, Hg) a vykonaných bolo 118 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí kokcidiostatík neboli vykonané žiadne analýzy, na sledovanie prítomnosti mykotoxínov bolo analyzovaných 282 vzoriek, na sledovanie prítomnosti melamínu bolo analyzovaných 36 vzoriek, na sledovanie prítomnosti GMO bolo vykonaných 97 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí pesticídov bolo analyzovaných 136 vzoriek. Počet vzoriek a analýz stúpa, nakoľko sa rozširuje oblasť zamerania na rôzne kritéria súvisiacich s bezpečnosťou krmív.

Vykonanie analýz bolo v súlade s plánom. S obdobnými kapacitami (navýšením o cca. 10 %) sa počíta aj v roku 2020.

Cieľ 4 : Plnenie činnosti v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonal predmetné kontroly používaných aplikačných zariadení na ochranu rastlín v Slovenskej republike ako poverená organizácia na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 6 zákona 405/2011 Z. z.) v súlade s § 30 zákona 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a kapitoly III. Čl. 8 smernice EP a Rady č. 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť spoločnosti na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov. Plnenie plánu k 31.12.2019 bolo 105 %. Cieľ bol splnený.

Cieľ 5 : Plnenie činnosti v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonáva predmetné posúdenia ako autorizovaná osoba v súlade s § 3 ods. (3) zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov.

Plnenie plánu k 31.12.2019 bolo 300 %. Cieľ bol splnený.

Cieľ 6 : Plnenie činnosti v zmysle Projektovej zmluvy č. 996/2015 z Nórskeho finančného mechanizmu

Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy poskytuje kvalitné a kompletné laboratórne služby súvisiace s kontrolnou činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšuje. V roku 2019 bolo spolu analyzovaných 58 vzoriek, čo predstavuje nárast v počte analyzovaných vzoriek oproti roku 2018 o 141,67 %. Dané služby vykonáva vo svojich skúšobných laboratóriách podľa fixného rozsahu akreditácie. Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy zároveň zabezpečuje cieľové udržiavanie výsledkov a indikátorov projektu číslo GIIPP001 financovaného zNFM a štátneho rozpočtu SR. Cieľ bol splnený.

Program/podprogram/prvok

090 - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

09009 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

0900902 - Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty

EURópska Komisia Rozhodnutím o grante a pridruženom financovaní schválila financovanie Národného monitorovacieho programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov v Slovenskej republike, ktorý vykonáva ÚKSÚP a Národné lesnícke centrum.

Zdroj financovania: Štátny rozpočet - Zdroj 111

Výška schváleného rozpočtu v EUR: 108 000,00

Výška upraveného rozpočtu v EUR: 101 793,89

Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2019: 101 793,89

Cieľ 1: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov vo všeobecnosti a pre určité rastliny a rastlinné produkty

Odbor ochrany rastlín Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene monitoroval v rámci tejto úlohy spolu 37 vybraných škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov. V rámci tohto monitoringu bola zistená 1 vzorka s pozitívnym výskytom škodlivých organizmov, na ktorej eradikáciu bolo vydané 1 rozhodnutie. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu tohto škodlivého organizmu na území Slovenskej republiky.

Cieľ 2: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov na zozname upozornení EPPO a diagnostikovanie neobvyklých príznakov svedčiacich o nových škodcoch, ktoré sú nevyhnutné pre včasné odhalenie prítomnosti nových škodcov

Odbor ochrany rastlín Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave vykonával kontrolu prieniku nových škodlivých organizmov na územie Slovenskej republiky. V rámci týchto pozorovaní a prieskumov boli zistené prvé výskyty nekaranténnej bzdochy Halyomorpha halys v počte 1 pozitívnej vzorky a nekaranténneho červca Ceroplastes japonicus v počte 2 pozitívnych vzoriek. Okrem toho bolo diagnostikovaných 24 vzoriek opakovaných pozitívnych výskytov karanténnych škodlivých organizmov zistených v predošli rokoch, proti ktorým bolo vydaných 24 rozhodnutí na likvidáciu škodlivých organizmov. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky.

Program/podprogram/prvok/:

0EK - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K 03 - Podporná infraštruktúra

Zdroj financovania: Štátny rozpočet - Zdroj 111

Výška schváleného rozpočtu v EUR: 185 040,00

Výška upraveného rozpočtu v EUR: 196 065,00

Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2019: 196 065,00

Cieľ 1: Efektívnejšie využívanie a riadenie prostriedkov na IT výdavky s maximálnou hospodárnosťou vynaloženia finančných prostriedkov

Oddelenie informatiky Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave zabezpečilo v plnom rozsahu podpornú infraštruktúru na zabezpečenie plynulej činnosti organizácie. V rámci rutínnej prevádzky infraštruktúry boli uhradené poplatky za používanie komunikačnej infraštruktúry a telekomunikačných služieb v celkovej sume 26 986,46 EUR. Za 91 164,14 EUR bola nakúpená výpočtová technika a telekomunikačná technika určená na obnovu vyradenej výpočtovej techniky. Nový softvér a aktualizácia používaného softvéru bola v celkovej sume 77 914,40 EUR.

3. Oblasti výkonu kontroly

ÚKSÚP, Sekcia kontroly vykonáva úradné kontroly, štátne odborné kontroly, delegované kontroly a odbery úradných vzoriek na kontrolno-analytickú činnosť. Kontroly vykonáva v základných oblastiach poľnohospodárstva, predovšetkým v rastlinolekárskej oblasti, monitoringu výskytu škodlivých organizmov rastlín, prípravkov na ochranu rastlín, osív a sadív, krmív, hnojív a pôdy, najmä u výrobcov, veľkodistribútorov, pestovateľov, predajcov a skladovateľov.

3.1 Systém výkonu kontrol

Systém výkonu kontrol je metodicky riadený prostredníctvom Sekcie odborných činností, ktorá vydáva metodické pokyny na výkon kontrol, vypracúva plány kontrol a vydáva pokyny pre výkon kontrol v prípade potreby zamedziť možnosti vzniku poškodenia zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia protiprávnym konaním. Systém vykonávania kontrol je zabezpečený jednotným spôsobom na celom Slovensku.

3.2 Oblasti výkonu kontroly

3.2.1 Oddelenie kontroly pôdy a hnojív

Oddelenie kontroly pôdy a hnojív (ďalej len „OKPH“) vykonáva štátnu odbornú kontrolu certifikovaných hnojív, hnojív ES, vzájomne uznaných hnojív, kontrolu evidencie používania hnojív, skladovania hnojív, kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiarenských kalov, dnových sedimentov a zhodnotiteľných odpadov, ako aj vedľajších živočíšnych produktov. OKPH vykonáva kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v oblasti životného prostredia u poľnohospodárskych subjektov v zraniteľných oblastiach – tzv. nitrátová smernica, v rámci „zelenej oblasti“, modul PH1.

Počet kontrol vykonaných v roku 2019

Kontrola	Počet
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve + kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	355
producenti (bioplynové stanice, kompostárne)	118
podnety, sťažnosti	60
odber vzoriek (súčasť kontroly pri podnetoch)	47
odber vzoriek hnojív na kontrolu a certifikáciu	35
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	4
Spolu	619

Najčastejšie zistenia:

Najčastejšími zisteniami pri výkone kontrol boli nedostatky vo vedení evidencie – tzv. kniha honov a plán hnojenia. Ďalšie zistenia sa týkali miešania hnojív pri skladovaní a s tým súvisiaci zápach, ktorý obťažoval obyvateľov v okolí.

Počet kontrol pre PPA v roku 2019

Kontrola	Počet
kontroly modul PH1	196

Najčastejšie zistenia v oblasti kontrol krížového plnenia:

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol patrí nedostatočné vedenie evidencie – kniha honov a plán hnojenia, tiež bolo zistené prekročenie maximálnej povolenej dávky dusíka.

Prehľad zistení (modul PH1) v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
modul PH1, otázka č.1.5	2	Evidencia o hnojení a agrotechnike bola neúplná, resp. nebola vedená.
modul PH1, otázka č.1.9	1	Kontrolou bolo zistené prekročenie maximálnej povolenej dávky dusíka.
modul PH1, otázka č.1.6	1	Kontrolou bolo zistené, že subjekt nemal vedenú požadovanú evidenciu – plán hnojenia
Spolu	4	

3.2.2 Oddelenie kontroly ochrany rastlín**A) Vnútroštátna kontrola**

Oddelenie kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) vykonáva rastlinolekárske kontroly rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov a vystavuje rastlinolekárske osvedčenia. Vykonáva monitoring výskytu škodlivých organizmov vrátane odberu vzoriek rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov. V oblasti používania prípravkov na ochranu rastlín (POR) a pomocných prípravkov, vykonáva kontrolu u konečných užívateľov pri uvádzaní prípravkov na trh, dovoze, evidencii spotreby a kontroluje ich pozemnú a leteckú aplikáciu. OKOR vykonáva kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v rámci „zelenej oblasti“.

Počet kontrol - rastlinolekárska starostlivosť (RL) v roku 2019

Kontrola	počet
kontroly (náhodné, nahlásené) divého konope	39
kontrola nariadených opatrení uvedených v rozhodnutiach	33
mak a konope (zákon č. 139/1998)	62
kontrola registrovaných subjektov a sušiarňí podľa § 11 zákona č. 405/2011 Z. z. (Registrácia nového subjektu, zmeny)	51
kontrola prevádzkových priestorov zaregistrovaných subjektov podľa § 9 ods. 2 NV SR č. 199/2005 Z. z. a kontrola rastlinných pasov a ich evidencie podľa § 9 ods. 4 NV SR č. 199/2005 Z. z. (okrem sušiarňí a výrobcov DOM)	318
kontrola prevádzkových priestorov zaregistrovaných sušiarňí a výrobcov dreveného obalového materiálu podľa § 9 ods. 2 NV SR č. 199/2005 Z. z.	107
kontrola pri vývoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov podľa § 12 ods. 4 zákona č. 405/2011 Z. z.	9 627
kontrola pri dovoze z tretích krajín podľa § 11 NV SR č. 199/2005 Z. z. - VNÚTROŠTÁTNA KONTROLA (dovoz, colné pošty)	85
kontrola množiteľských porastov	37
kontrola kočovania včelstiev	1
komisionálne prehliadky (podnety na zaburinenú pôdu)	10
kontroly na požiadanie	13
monitoring škodlivých organizmov a invázných burín (v jednom zázname o vykonaní kontroly viac druhov škodlivých organizmov)	3 156
odber vzoriek rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov	4 197
opakované kontroly (kontroly uložených nápravných opatrení)	23
Spolu	17 759

Počet kontrol – prípravky na ochranu rastlín (POR) v roku 2019

Kontrola	počet
kontrola poľnohospodárskych subjektov, kontrola starých prípravkov v poľnohospodárskych subjektoch	651
kontrola poľnohospodárskeho subjektu v teréne (náhodná) a kontrola pozemnej aplikácie prípravkov priamo v teréne	60
kontrola leteckej aplikácie prípravkov v teréne	3
kontrola prípravkov na verejných priestranstvách + verejné cesty, chodníky	9
kontrola subjektov zaoberajúc sa službami v ochrane rastlín + kontrola aplikačných zariadení	21

kontrola úletov pri pozemnej a leteckej aplikácii prípravkov - PODNETY	8
kontrola úhynu včiel pri pozemnej a leteckej aplikácii prípravkov - PODNETY	3
kontrola prípravkov súvisiaca s aplikáciou prípravkov - SŤAŽNOSTI, PODNETY	16
kontrola prípravkov v malopredajniach	226
kontrola prípravkov v maloobchodných sieťach a odber vzoriek prípravkov	23
kontrola výrobcov a kontrola prebalovačov prípravkov	1
kontrola prípravkov vo veľkoskladoch	13
kontrola prípravkov u distribútorov	9
kontrola dovozov prípravkov z tretích krajín a kontrola prípravkov v rámci EÚ - vnútroštátna kontrola	82
odber vzoriek prípravkov (z veľkoskladu pesticídov, malopredajne, priamo pri kontrole v teréne, maloobchodnej sieti, u poľnohospodárskeho subjektu v sklade pesticídov, v sklade pesticídov v rámci dovozov prípravkov)	107
Spolu	1 232

Počet kontrol pre PPA v roku 2019

Kontrola	počet
kontrola oddelených platieb (tzv. greening) – časť Existencia oblasti ekologického záujmu (EFA) v teréne	617
kontrola oddelených platieb (tzv. greening) – časť Existencia oblasti ekologického záujmu (EFA); administratívna kontrola	281
kontrola viazaných priamych platieb	59
kontrola platieb v rámci sústavy NATURA 2000 (ÚEV) na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast)	5
kontrola agroenvironmentálno-klimatického opatrenia	146
krížové plnenie pre PPA modul DPEP3 a PH10	395
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	18
Spolu	1 521

Najčastejšie zistenia a pochybenia v oblasti výkonu rastlinolekárskej starostlivosti:

Z hľadiska rastlinolekárskej starostlivosti boli vydané rastlinolekárske opatrenia vo forme rozhodnutia. Vo väčšine prípadov sa jedná o prirodzený vývoj v prírode a nie o pochybenie na strane kontrolovaného subjektu.

Prehľad zistení - rastlinolekárska starostlivosť v roku 2019

Škodlivý organizmus	Počet pozitívnych vzoriek	Počet vydaných rozhodnutí
Hád'atko zemiakové (<i>Globodera spp.</i>)	1	1
Náhle odumieranie dubov (<i>Phytophthora ramorum</i>)	4	4
Fytoplazma chradnutia hrušky (<i>Pear decline phytoplasma</i>)	1	1
Európska žltáčka kôstkovín (<i>European stone fruit phytoplasma</i> , syn. <i>Apricot chlorotic leafroll phytoplasma</i>)	2	2
Spála jadrovín (<i>Erwinia amylovora</i>)	4	4
Vrtivka orechová (<i>Rhagoletis completa</i>)	30	13
Baktériová krúžkovitosť zemiaka (<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>)	1	0
Spolu	43	25

Najčastejšie zistenia v oblasti POR:

Výkon poautorizačnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín u konečných používateľov boli v oblasti skladovania, chýbalo osvedčenie o odbornej spôsobilosti, zistené používanie starých a neautorizovaných POR a chýbajúca atestácia aplikačného zariadenia. U dovozcov boli najčastejšie porušenia v rámci dodržiavania pravidiel dovozu POR z tretích krajín. Pri predaji malospotrebiteľských balení bolo najčastejšie porušenie predaj po dátume platnosti autorizácie prípravku.

Prehľad zistení – POR v roku 2019

Porušenie v oblasti	Typ zistenej nezhody	Pol'nohospodársky subjekt, SHR, a.s., s.r.o., (veľkospotre. balenia POR)	Distribútor- predajca POR (veľkospotre. balenia POR)	Dovozcovia POR (veľkospotre. a malospotre. balenia POR)	Výrobca, Prebalovač POR (veľkospotrebitel'ské a malospotrebitel'ské balenia POR)	Distribútor- predajca POR (malospotre. balenia POR)	Veľkosklad (veľkospotre. balenia POR)	Malo obchodné reťazce (Tesco, OBI a pod. - malospotre. balenia POR)	Malo predajne (malospotre. balenia POR)
Predaj POR - autorizácia	Dátum ukončenia platnosti autorizácie POR, (skončila platnosť dopredaja POR)					1		19	42
Predaj a použitia POR	Neautorizovaného POR, použitie POR v namorenem osive na poli	5						1	
Dovoz POR na trh v SR	Porušenie v rámci dovozu POR z tretích krajín,			4					

	ilegálnych a falošných POR, Porušenie v rámci dovozu paralelných POR								
Aplikácia POR §8 ods.1 písm. c) zákona č. 405/2011 Z. z. §7 ods.1 písm. b) zákona č. 387/2013 Z. z.	Nesprávna aplikácia POR, chýba rozhodnutie na leteckú aplikáciu , prekročenie dávok POR, nedovolená aplikácia - poľné hraboše, aplikácia neznámej latky v praxi, poškodenie rastlín v rámci aplikácie POR, nezaúčinkovanie POR po aplikácii.	1							
§32 zákona č. 405/2011 Z. z.	Chýba osvedčenie o odbornej spôsobilosti	6					2		13
§30 bod.6 zákona č. 405/2011 Z. z.	Chýba atestácia pozemného aplikačného zariadenia, moričky osiva a sadby	4							
§ 9 od.2 písm. l), §32 ods. 10 písm. b) zákona č. 405/2011 Z. z. a §20 od.7 písm. b) zákona č. 387/2013 Z. z.	Použitia, skladovania starých POR (odpadov) v praxi	5							
§2 ods. 1 vyhlášky MPRV SR č. 491/2011 Z. z.	Sklad pesticídov, skladovanie POR	10							
Evidencie POR §35 zákon č. 405/2011 Z. z. – §1 ods. 2 Vyhlášky MPRV SR č. 491/2011 Z. z. §25 ods. 2 zákona č. 387/2013 Z. z. čl. 67 Nariadenia EP a Rady (ES) č. 1107/2009	Nevedie subjekt evidencia spotreby prípravkov (knihu chémie), Vedie nesprávne a nepravdivé údaje v evidencii spotreby POR Nevedie subjekt doklady (faktúry, dodacie listy) o nakúpených prípravkoch.	3							
Spolu		116							

Zistenia v oblasti kontrol „zelená oblasť“ pre PPA (Křížové plnenie):

V rámci křížového plnenia sú vykonávané kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- životné prostredie, zmeny klímy, dobré poľnohospodárske podmienky pôdy,
- vodné zdroje - Modul DPEP 3 - Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu,
- verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín - Modul PH10- Používanie prípravkov na ochranu rastlín.

Prehľad zistení -modul DPEP3 – Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie DPEP3, otázka č. 1	3	Nebola dodržaná povinnosť viesť dokumentáciu o nadobúdaní a zaobchádzaní s nebezpečnými látkami podľa osobitného predpisu
Porušenie DPEP3, otázka č. 2	2	Nebola dodržaná podmienka dodržiavať zákaz priameho vypúšťania a zabránenie nepriameho vypúšťania nebezpečných látok do podzemných vôd
Spolu	5	

Prehľad zistení - modul PH10 – Používanie prípravkov na ochranu rastlín v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie PH10, otázka č. I.1	1	Nebola dodržaná podmienka používania takých prípravkov na ochranu rastlín, ktoré sú registrované podľa osobitného predpisu v SR a ich aplikácia podľa údajov uvedených na etikete.
Spolu	1	

Zistenia v oblasti delegovaných kontrol pre PPA:

V rámci delegovaných kontrol sú vykonávané kontroly v rámci jednotlivých častí:

- časť B.2: Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (tzv. greening),
- časť C: Viazané priame platby,
- časť E: Platby v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodársky pozemok,
- časť F: Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia - (AEKO)
- oblasť Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat.

Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (tzv. greening) v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 1	1	Nebola dodržaná podmienka nepoužívať hnojivá a POR na ornej pôde ležiacej úhorom, plochách s medziplodinami alebo zelenou pokrývkou.
Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 6	7	Nebola dodržaná podmienka termínu výsevu zmesi letných medziplodín do 31.7., pričom neboli prítomné najmenej 8 týždňov od výsevu.

Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 7	2	Nebola dodržaná podmienka termínu výsevu zmesi zimných medziplodín do 30.9., pričom neboli prítomné najmenej 8 týždňov od výsevu.
Oddelené priame platby (GREE) -porušenie otázky 8	3	Nebola dodržaná podmienka plôch s medziplodinami tvorených zmesou druhov plodín, aby táto zmes obsahovala maximálne 90 % jednej plodiny.
Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 10	1	Nebola dodržaná podmienka, aby plodiny, ktoré viažu dusík boli prítomné na ploche do 15. septembra kalendárneho roku.
Spolu		14

Prehľad zistení - Viazané priame platby v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou - otázka 1	2	Nebola dodržaná podmienka výmery ovocných sádov, v deklarácii je rovnaká, alebo nižšia ako vo výpise z registra ovocných sádov.
Pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou - otázka 2	3	Nebol dodržaný minimálny počet jedincov na 1 ha ovocného sadu.
Pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou - otázka 1	1	Nebola dodržaná podmienka výmery ovocných sádov, v deklarácii je rovnaká, alebo nižšia ako vo výpise z registra ovocných sádov.
Pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou - otázka 2	1	Nebol dodržaný minimálny počet jedincov na 1 ha ovocného sadu.
Spolu		7

Prehľad zistení - Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO) v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Platba pri zaradení do AEKO Časť. F - otázka 1c	1	Žiadateľ nedodržal povinnosť zaslať PPA potvrdenie o absolvovaní školiaceho kurzu do 10 pracovných dní odo dňa jeho vydania.
Platba pri zaradení do AEKO Časť. F - otázka 2 - odsek 4	1	Žiadateľ nedodržal povinnosť viesť trvalú evidenciu o príjme a použití hnojív.
Platba pri zaradení do AEKO Časť. F - otázka 2-odsek 6	3	Nebola dodržaná podmienka realizovať integrované používanie POR podľa osobitného predpisu.

Platba pri zaradení do AEKO Časť. F - otázka 2 - odsek 7	2	Žiadateľ nepredložil osvedčenia o odbornej spôsobilosti v súvislosti s používaním POR
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.1 IP pre rodiace vinohrady – otázka 2	2	Nebola dodržaná podmienka používať pre IP povolené biologické a chemické POR podľa osobitného predpisu
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.1 IP pre rodiace vinohrady – otázka 6	2	Žiadateľ nezabezpečil pred zberom úrody rozbor plodov zameraný na rezíduá účinných látok v akreditovanej inštitúcii
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.1 IP pre rodiace vinohrady – otázka 10	1	Nebola dodržaná podmienka viesť a uchovávať všetky záznamy o sledovaní škodlivých organizmov, o odbere vzoriek pôdy a ovocia a meteorologické záznamy záväzku.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.1 IP pre rodiace vinohrady – otázka 11	1	Žiadateľ nepredložil žiaden doklad o zaslaní výsledkov laboratórnych rozborov hrozna.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.2 IP pre mladé vinohrady – otázka 2	1	Nebola dodržaná podmienka nepoužívať herbicidy v medziriadkoch vinohradu.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.2 IP pre mladé vinohrady – otázka 3	1	Nebola dodržaná podmienka nepoužívať akaricídy a insekticídy.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.2 IP pre mladé vinohrady – otázka 5	1	Nebola dodržaná podmienka použiť chemické POR proti múčnatke viniča najviac dvakrát a proti peronospóre najviac trikrát za rok.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve F.3.2 IP pre mladé vinohrady – otázka 6	1	Nebola dodržaná podmienka použiť zelené hnojenie v prvých troch rokoch po výsadbe.
Ochrana biotopov polo prírodných a prírodných trávných porastov Časť. F 5 - otázka 4	4	Nebola dodržaná podmienka vykonania prvej kosby najneskôr do 30.júla kalendárneho roka.
Ochrana biotopov polo prírodných a prírodných trávných porastov Časť. F 5 - otázka 9	1	Nebola dodržaná podmienka košarovať najviac 1 DJ na 10 m ² a denné prekladanie košiaru.
Ochrana biotopov polo prírodných a prírodných trávných porastov Časť. F5 – otázka 10	4	Zistené viditeľné poškodenie biotopov rozšľapaním pri napájackách, pasením nadmerného počtu zvierat, zaťaženie nedosahuje min. 0,3 DJ/ha alebo presahuje max. 1,9 DJ/ha.

Ochrana biotopov polo prírodných a prírodných trávných porastov Časť F5 – otázka 11a	1	Nebola dodržaná podmienka na plochách trávných porastov nepoužívať diskovanie, orbu, odvodňovacie opatrenia.
Ochrana vodných zdrojov v CHVO Žitný ostrov Časť F.8 – otázka 3	2	Žiadateľ nedodržiaval podmienku zabezpečiť v štyroch po sebe nasledujúcich rokoch jesenný rozbor pôdných vzoriek
Spolu	29	

Prehľad zistení - Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie - Otázka č. 3 - II., III., IV. odrážka	1	II. - nebol dodržaný zákaz aplikácie dusíkatých hnojivých látok od 15.11. do 15.2. III. – nebol dodržaný zákaz aplikácie dusíkatých hnojivých látok na svahoch OP so sklonom viac ako 10 stupňov IV. - nebola dodržaná povinnosť viesť trvalú evidenciu o príjme a použití hnojív
Spolu	1	

Prehľad evidovaných podnetov a sťažností v roku 2019

Predmet	Počet	Výsledok kontroly
Podnet – Prípravky na ochranu rastlín	27	Postúpené na ďalšie konanie
Podnet – rastlinolekárska starostlivosť	10	Postúpené na ďalšie konanie

B) Vonkajšia hraničná kontrola

OKOR vykonáva kontroly rastlinného materiálu a tovarov na hraničných kontrolných staniciach (HKS) v rámci predvstupovej kontroly do priestoru EÚ na určených miestach: železničná doprava HKS Čierna nad Tisou a vysunuté miesto výkonu kontroly Dobrá, cestná doprava HKS Vyšné Nemecké a letecká doprava HKS Letisko M.R. Štefánika Bratislava.

Dovoz							Vývoz
Podliehajúce kontrole	- z toho pozastavené	Tranzit	Krmivá	POR	Nepodlieha- júce kontrole	Spolu	
20 483	32	16	692	1	7 226	28 418	15

Najčastejšie zistenia v oblasti dovozu/vývozu z/do tretích krajín na vonkajšej hraničnej kontrole boli nesúlad dovážaného obalového dreva bez označenia (WPM), neúplnosť

fytocertifikátu, nesúlad údajov uvedených vo fytocerifikáte v porovnaní s prepravnými dokladmi.

Prehľad zistení (vonkajšia hraničná kontrola) v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
WPM – nesúlad s ISPM č. 15 – bez označenia	9	vrátená zásielka
WPM – nesúlad s ISPM č. 15 – bez označenia	8	nariadená likvidácia
WPM – nesúlad s ISPM č. 15 – bez označenia	12	zásielka poukázaná na fytokontrolu do ČR na základe dohody
Ihličnaté rezivo – bez fytocertifikátu	1	zásielka uvoľnená po doručení fytocertifikátu
Jablká – nesúlad údajov vo fytocertifikáte a v prepravných dokladoch	1	zásielka pozastavená, uvoľnená po predložení nového fytocertifikátu
Jablká, hrozno – neúplný fytocertifikát (bez dodatočného prehlásenia)	1	Zásielka pozastavená, uvoľnená po doručení nového fytocertifikátu
Spolu		32

3.2.3 Oddelenie kontroly osív a sadív

Oddelenie kontroly osív a sadív (ďalej len „OKOS“) vykonáva kontrolu pestovateľov, pestovateľských plôch, technologických zariadení a predajní. Kontroluje výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách a vykonáva kontrolu množiteľského materiálu pestovaných rastlín v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia, označovania a skladovania ako aj kontrolu množiteľského materiálu pri dovoze z tretích krajín. Vykonáva kontrolu v oblasti geneticky modifikovaných rastlín (GMR) a na prítomnosť geneticky modifikovaných organizmov (GMO), kontroluje ich bezpečné nakladanie v zmiešaných pestovateľských systémoch. Odoberá vzorky osív, sadív a množiteľského materiálu na kontrolno-analytické účely.

Počet kontrol vykonaných kontrol v roku 2019

Kontrola	Počet
náhodný odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO v uznanom osive kukurice	23
poľné prehliadky porastov poľných plodín a zelenín, zemiakov a ovocných drevín a viniča	4 640
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na skleníkové skúšky, na testovanie a vegetačné skúšky pri uznávaní, dovoz z tretích krajín	6 906
kontrola balenia, uzatvárania a vystavenie úradných návesiek	69

kontrola skladov - automatické vzorkovače, vzorkovacie pomôcky, kontrola nakladania s neuznaným osivom, osivom uznaným na výnimku, kontrola baliarní zelenín, kontrola žiadateľov o zápis do evidencie dodávateľov množiteľského materiálu	232
odber vzoriek z uznaného/certifikovaného osiva a MM na následnú úradnú kontrolu napr. laboratórny rozbor pri kontrole adjustovaného osiva, kontrola udržiavacieho šľachtenia, kontrola osiva s neukončenou certifikáciou	194
kontrola balenia/uzatvárania, návesiek na obaloch už uznaného zabaleného osiva	145
kontrola výroby štandardného osiva zelenín, konformného materiálu ovocných drevín, sadeníc zelenín a okrasných rastlín, kontrola správnosti dokumentácie a odber vzoriek na laboratórny rozbor, testovanie a vegetačné skúšky	2 618
kontrola poľných prehliadok po poverených inšpektoroch	21
odber vzoriek po uznaní v poverených laboratóriách	232
kontrola balenie po uznaní v poverených laboratóriách návesky vystavované na základe uznania v poverených laboratóriách	26
Spolu	15 106

Najčastejšie zistenia:

V hospodárskom roku 2019 OKOS zistil porušenia v oblasti kontroly viničových výpestkov a ovocných výpestkov, ktoré neboli označené v súlade s platnou legislatívou, chýbalo označenie na náveskách RP (rastlinný pas) ZP b2 (zóna protekta).

Pochybenie bolo zistené aj pri vývoze NKCO (nie konečne certifikované osivo), kedy nebol vyzvaný inšpektor na kontrolu, ďalej bolo zistené porušenie pri predaji prolongovaného osiva a zámena označenia medzi jednotlivými dielmi dávok. Pri kontrole skladov boli zistené porušenia v skladovej evidencii.

Pri prehliadkach porastov boli zistené nedostatky pri evidencii predplodín, veľkosti parciel a rozdelení parciel.

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
inšpektor nebol vyzvaný na kontrolu nie konečne certifikovaného osiva	1	postúpenie na ďalšie konanie
zámena dielov dávky pri prolongácii	2	odstránené do následnej kontroly
nezrovnalosti predplodín, výmery, rozdelenie parciel	4	odstránené na mieste
nesprávne označenie návesky	2	upozornenie dodávateľa na dodržiavanie legislatívy
Spolu		9

3.2.4 Oddelenie kontroly vinohradníctva a vinárstva

Oddelenie kontroly vinohradníctva a vinárstva (ďalej len „OKVV“) vykonáva kontrolu v oblasti vedenia registra vinohradov a udeľovania povolenia na opätovnú výsadbu, osvedčuje hrozno na účely výroby vína, vykonáva odber vzoriek vína vo vinárskom podniku na vyžiadanie žiadateľa, ktoré bude predmetom certifikácie. V rámci delegovaných činností z PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov.

Počet kontrol vykonaných v roku 2019

Kontrola	Počet
kontrola výsadby (na mieste a aktualizácia registra)	66
kontrola vyklčovania	1
odber vzoriek na certifikáciu vína	113
osvedčovanie hrozna (vo vinohrade, u výrobcu)	68
osvedčovanie hrozna na výrobu tokajských vín u výrobcu	11
osvedčovanie množstva cibéb	10
Spolu	269

Počet kontrol vykonaných pre PPA v roku 2019

Kontrola	Počet
pred schválením projektu na základe poverenia z PPA	74
po ukončení opatrenia na základe poverenia z PPA	98
Spolu	172

Najčastejšie zistenia:

Absencia označenia vinohradov registračným číslom podľa § 8 odsek 5 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve a nesplnenie povinnosti vinohradníka označiť vinohradnícku plochu prideleným registračným číslom.

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
neoznačenie vinohradu registračným číslom	33	upozornenie vinohradníka na dodržiavanie legislatívy

3.2.5 Oddelenie krmív a výživy zvierat

Oddelenie krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKVZ“) vykonáva úradnú kontrolu krmív na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmíva na trh a jeho používania v Slovenskej republike. Vykonáva kontroly v oblasti registrácie krmivárskych podnikov, kontroluje osvedčenia o zápise krmivárskych podnikov do registra a vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti osobám na činnosť krmivárskeho podniku. Vykonáva úradné odbery

vzoriek krmív v rámci úradnej kontroly na analytické rozbor. Kontroluje dodržiavanie podmienok a zásad označovania geneticky modifikovaných krmív a obchodovanie s nimi. Vykonáva kontroly krížového plnenia v oblastiach verejné zdravie, zdravie ľudí, zvierat a rastlín, tzv. „biela oblasť“, modul PH4 pre PPA v súčinnosti so ŠVPS SR.

Počet kontrol vykonaných v roku 2019

Kontrola	Počet
plánované kontroly MANCP - schválené krmivárske podniky	250
plánované kontroly MANCP – registrované krmivárske podniky	767
plánované kontroly obchod, prvovýroba	612
cielené kontroly	19
kontrola dovozu krmív z tretích krajín (vnútrozemská)	30
mimoriadne kontroly a oznámenia RASFF	5
opakované kontroly podľa nar. 380/2009 Z. z.	8
miestne šetrenie pred schválením	7
audity krmivárskych podnikov	9
podnety a sťažnosti	5
Spolu	1 712
odber vzoriek	989

Kontroly pre PPA „biela oblasť“ v roku 2019

Kontrola	Počet
krížové plnenie pre PPA modul PH4	235
verejné sklady krmív z poverenia MPRV SR	18

Najčastejšie zistenia v oblasti výkonu úradných kontrol:

Najviac zo všetkých porušení sa zistilo v oblasti dodržiavania povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej boli zistené porušenia ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách na etikete, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie a chýbajúce legislatívou predpísané údaje). Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole odbornej spôsobilosti fyzickej osoby (osvedčenie), skladového poriadku, pri kontrole HACCP a pri registrácii dodávateľov krmív.

Prehľad zistení (úradné kontroly) v roku 2019

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
registrácia a schvaľovanie	190	uložené opatrenie doplniť registráciu
osvedčenie o odbornej spôsobilosti	30	uložené opatrenie doplniť osvedčenie
uvádzanie krmív na trh a ich používanie	32	uložené opatrenie vykonať registráciu

skladový poriadok	19	uložené opatrenie doplniť dokumentáciu
organizačný poriadok	4	uložené opatrenie doplniť dokumentáciu
registrácia dodávateľov krmív	14	uložené opatrenie vykonať registráciu
dokumentačný poriadok	4	uložené opatrenie doplniť dokumentáciu
kontrola kvality krmiva	8	uložené opatrenie vykonať vlastné kontroly kvality
kontrola výrobného zariadenia a vybavenia	3	uložené opatrenie vykonať technickú údržbu výrobnéj linky
HACCP	15	uložené opatrenie a oznámiť vykonanie auditu HACCP
ohlasovacia povinnosť dovozu krmiva z tretích krajín	3	uložené opatrenie splniť ohlasovaciu povinnosť
Spolu	322	

Prehľad podnetov a sťažností v roku 2019

Predmet	Počet	Výsledok kontroly
kvalita krmiva	1	podnet postúpený ÚKZÚZ ČR
kvalita krmiva	1	podnet neopodstatnený
neregistrovaný predajca	1	podnet neopodstatnený, subjekt bol v čase prijatia podnetu registrovaný
nevyhovujúce označenie	1	podnet neopodstatnený, označenie bolo v súlade s legislatívou
kvalita krmiva	1	na predajni boli zistené krmivá po expirácii, bolo uložené opatrenie stiahnuť uvedené krmivá z predaja
Spolu	5	

Najčastejšie zistenia v oblasti kontrol krížového plnenia (modul PH4 Bezpečnosť potravín a krmív):

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol boli porušenia v oblasti registrácie kontrolovaného subjektu, skladového poriadku, dokumentácie od dodávateľov a registrácia dodávateľov krmív.

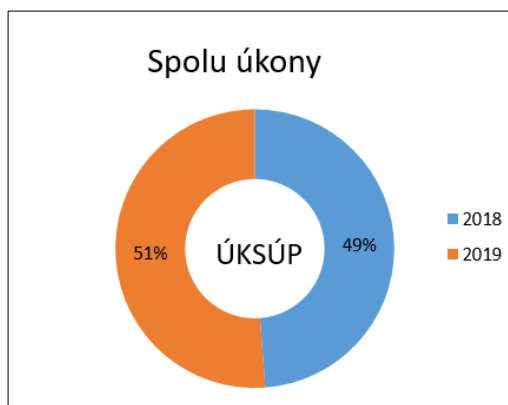
Prehľad zistení (modul PH4) v roku 2019

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
modul PH4, otázka č. 1	2	prijaté opatrenie na splnenie zákona č. 271/2005
modul PH4, otázka č. 2	12	prijaté opatrenie na splnenie zákona č. 271/2005, § 2
modul PH4, otázka č. 4	2	prijaté opatrenie na splnenie Nariadenia (ES) č. 178/2002 článok 18
Spolu	16	

4. Rozhodovacia činnosť organizácie

Vyhodnotenie stavu rozhodovacej činnosti ÚKSÚP za rok 2019 sa týkalo nasledovných odborov:

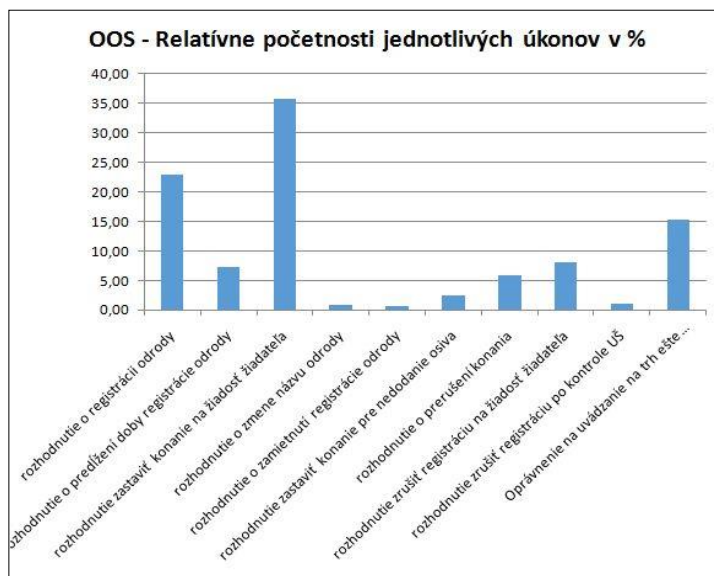
- A) Odbor odrodového skúšobníctva (OOS)
- B) Odbor ochrany rastlín (OOR)
- C) Odbor registrácie pesticídov (ORP)
- D) Odbor osív a sadív (OOaS)
- E) Odbor krmív a výživy zvierat (OKVZ)
- F) Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (OPHOZE)
- G) Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (OOEPV)
- H) Odbor vinohradníctva a vinárstva (OVV)

A) Odbor odrodového skúšobníctva - OOS

Celkový počet úkonov bol spolu **610** (rozhodnutí a oprávnení). OOS v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním rozhodnutí „zastaviť konanie na žiadosť žiadateľa“ v počte 35,74 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

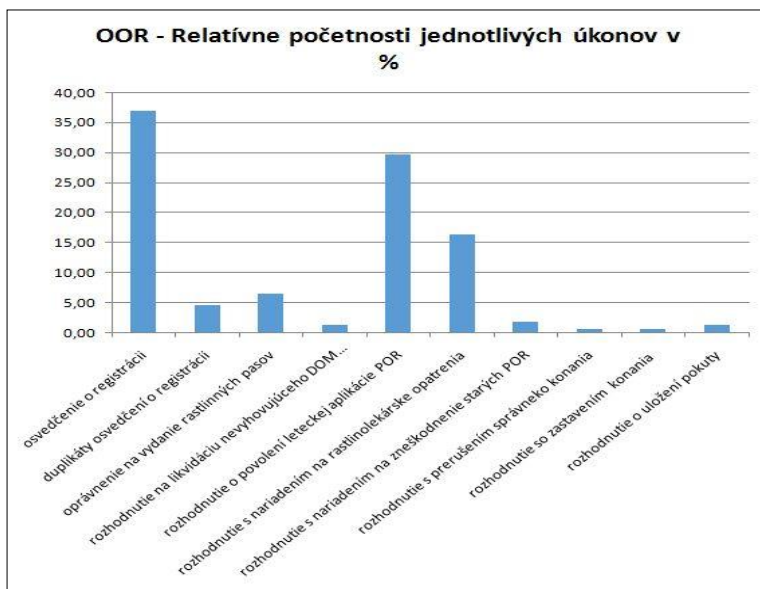
Štatistická analýza: LSD test

B) Odbor ochrany rastlín - OOR

Celkový počet úkonov bol spolu **152** (rozhodnutí a osvedčení). OOR v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním osvedčení o registrácii v počte 36,84 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

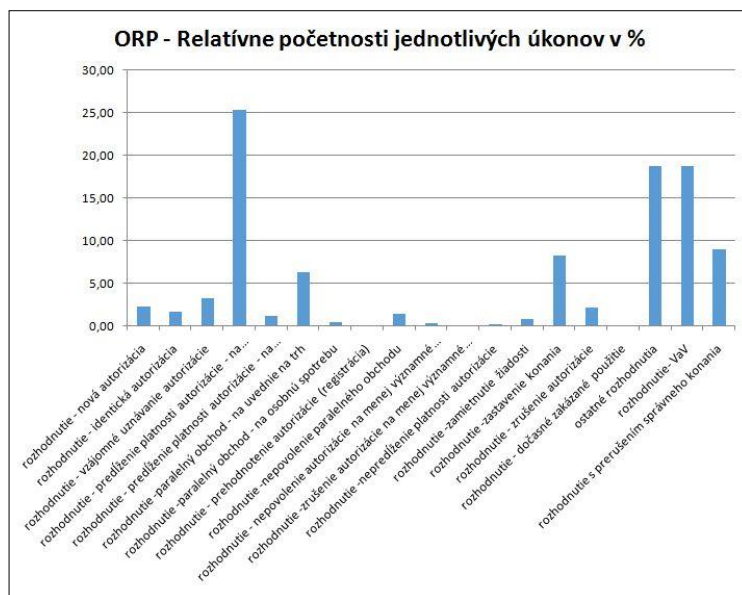
Štatistická analýza: LSD test

C) Odbor registrácie pesticídov - ORP

Celkový počet úkonov bol spolu **1 521** (rozhodnutí). ORP v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním rozhodnutí - predĺženie platnosti autorizácie na profesionálne použitie v počte 25,38 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

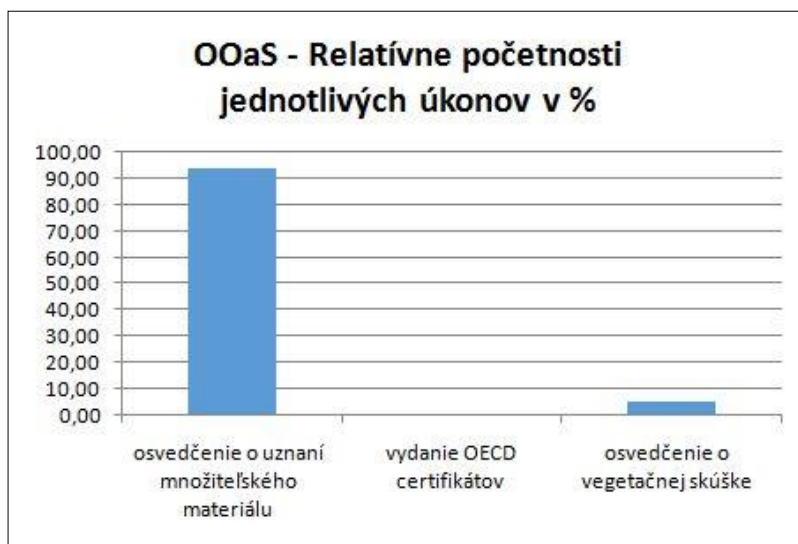
Štatistická analýza: LSD test

D) Odbor osív a sadív - OOaS

Celkový počet úkonov bol spolu **8 037** (certifikáty, osvedčenia). OOaS v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním osvedčení o uznaní množiteľského materiálu v počte 93,83 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

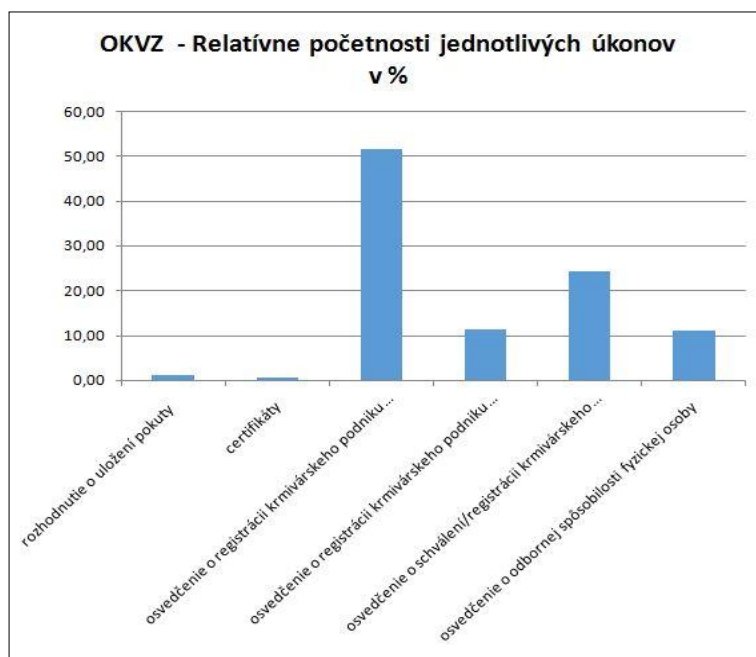
Štatistická analýza: LSD test

E) Odbor krmív a výživy zvierat - OKVZ

Celkový počet úkonov bol spolu **918** (rozhodnutia, certifikáty, osvedčenia). OKVZ v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním osvedčení o registrácii krmivárskeho podniku „Prvovýroba“ v počte 51,53 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

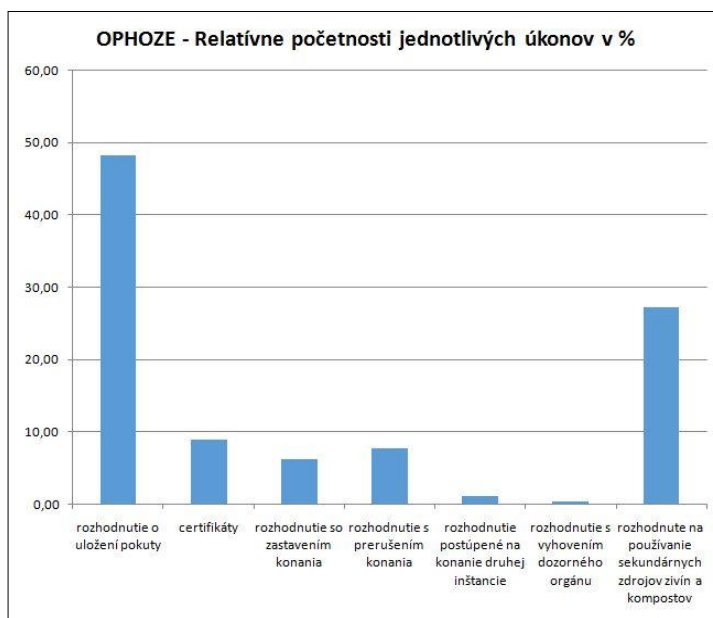
Štatistická analýza: LSD test

F) Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií - OPHOZE

Celkový počet úkonov bol spolu **514** (rozhodnutí, certifikátov). OPHOZE v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním rozhodnutí o uložení pokuty v počte 48,25 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

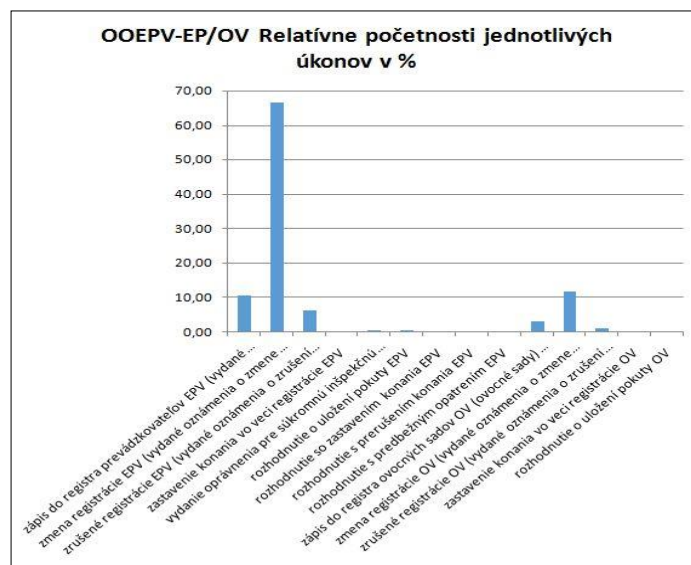
Štatistická analýza: LSD test

G) Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby - OOEPV

Celkový počet úkonov bol spolu **1 257** (oznámení, rozhodnutí). OOEPV-EP/OV v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním zmeny registrácie EPV (vydané oznámenia o zmene registrácie) v počte 66,59 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

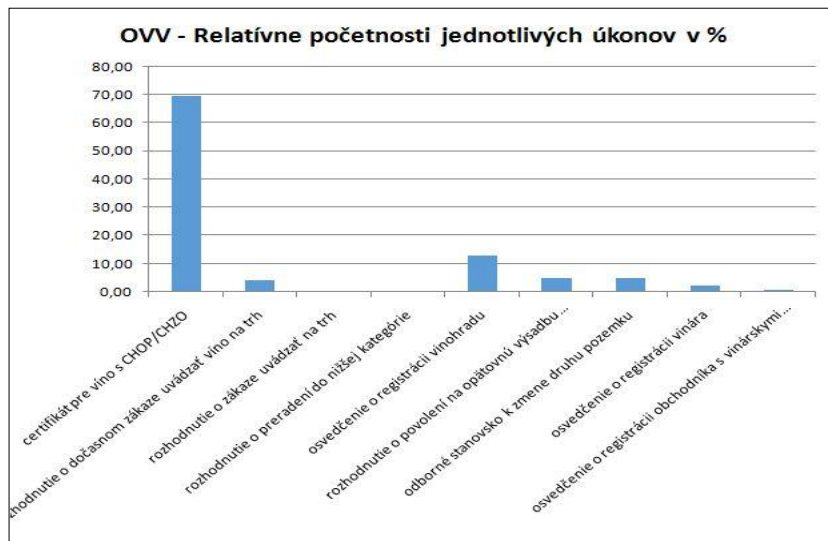
Štatistická analýza: LSD test

H) Odbor vinohradníctva a vinárstva - OVV

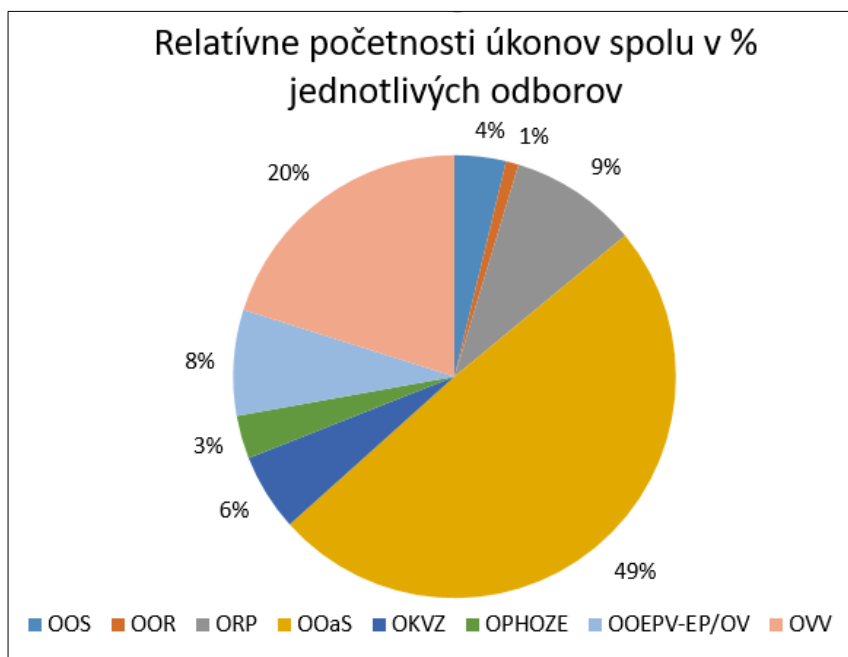
Celkový počet úkonov bol spolu 3 278 (osvedčení, rozhodnutia). OOV v tomto roku vykonal pri svojej činnosti zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov, najväčší počet úkonov vydaním certifikátov pre víno s CHOP/CHZO v počte 69,55 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov.

Štatistická analýza: LSD test

Sumár hodnotenia úkonov všetkých odborov spolu za rok 2019

Štatistická analýza: LSD test

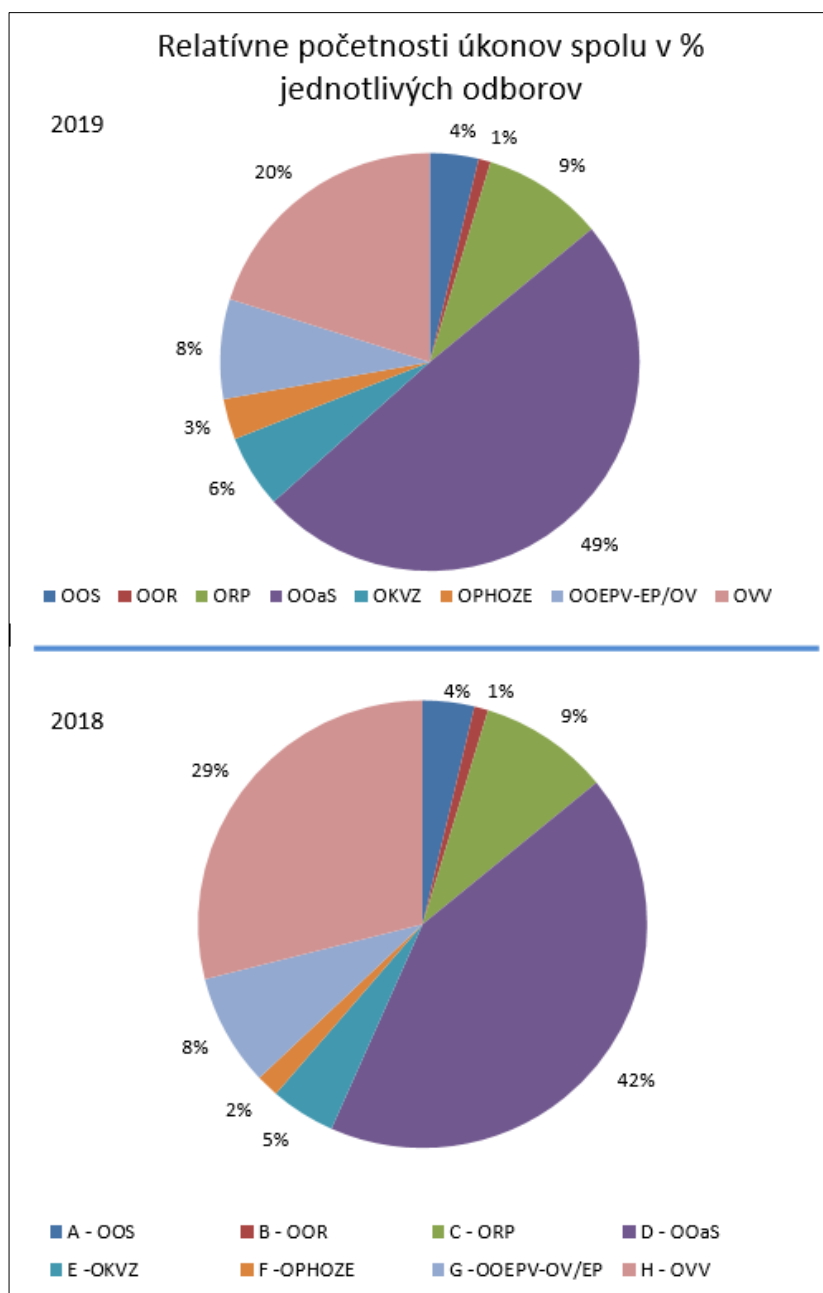

Pomocou LSD test bol zistený štatisticky preukázateľný rozdiel v hodnotách jednotlivých úkonov uvedených odborov. Počet úkonov všetkých odborov bol **v roku 2019 spolu 16 287**, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 2 035,875 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2 607,023.

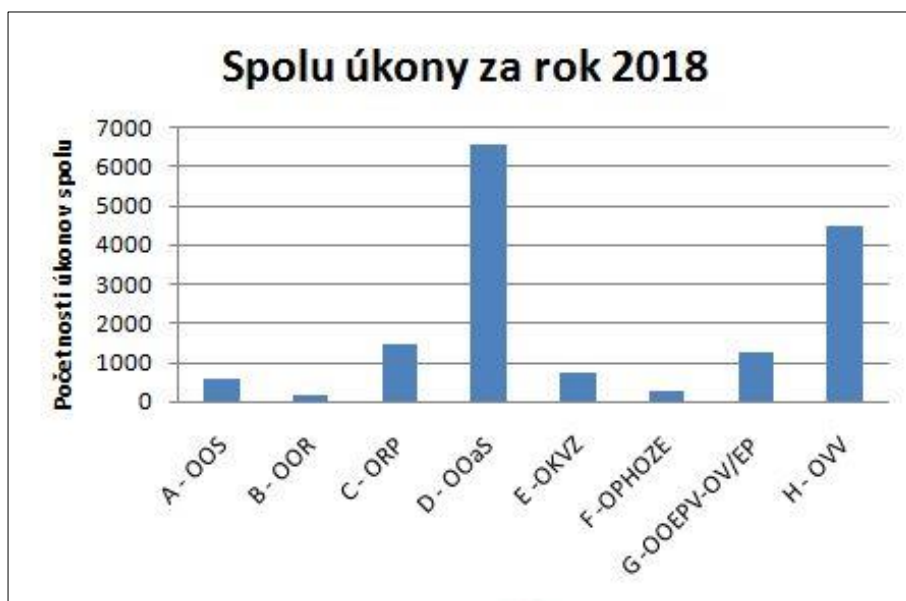
V roku 2018 bol zistený štatisticky preukázateľný rozdiel v hodnotách jednotlivých úkonov. Počet úkonov bol **v roku 2018 spolu 15 526**, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom, priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 1 940,75 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2 341,65.

Porovnanie relatívnej početnosti úkonov v % spolu za rok 2018 a rok 2019

Štatistická analýza: LSD test

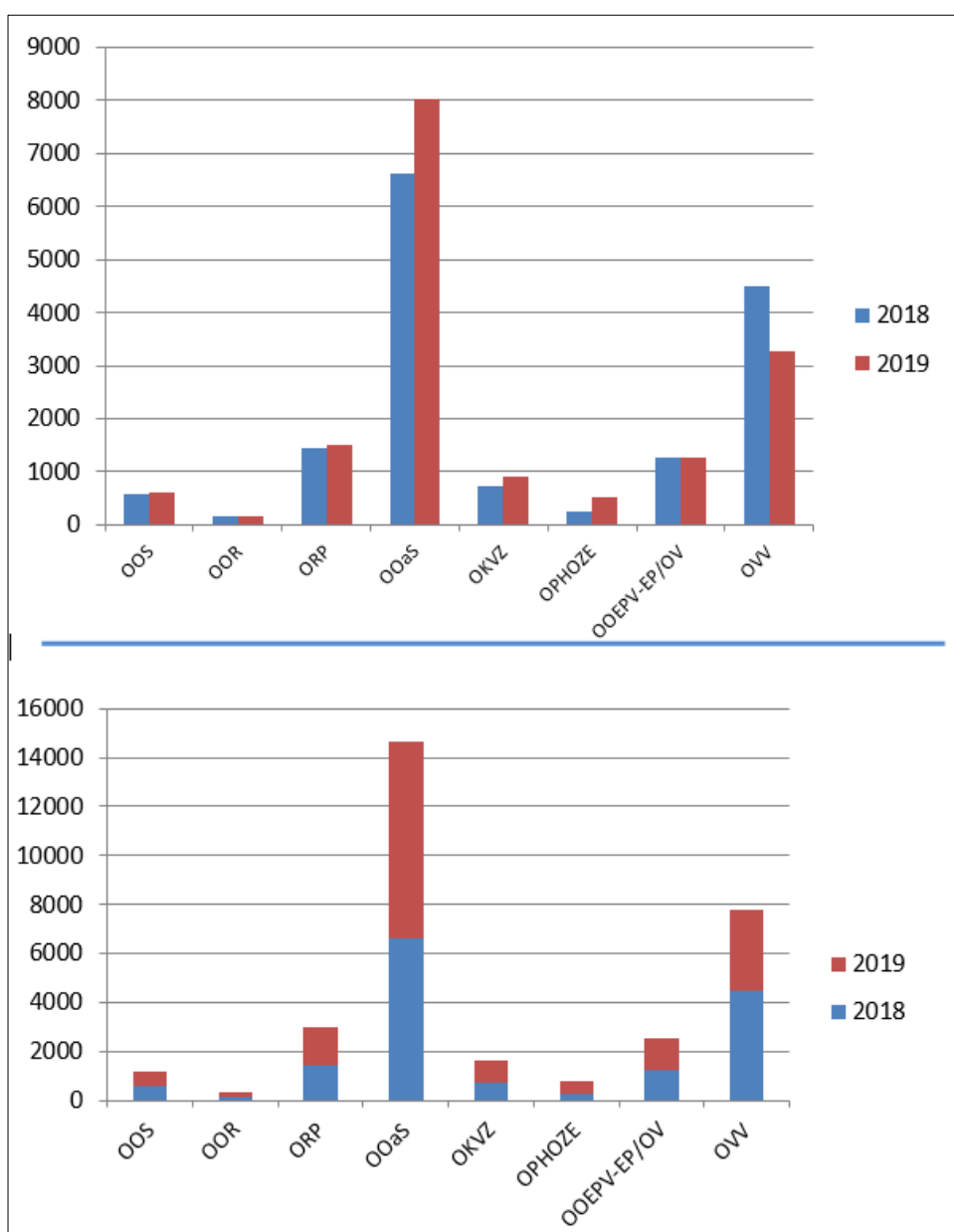

V rokoch 2018 a 2019 štyri odbory vykonali do 1 000 úkonov, dva odbory do 2 000 úkonov a dva odbory vykonali viac ako 3 000 úkonov.

**Porovnanie počtu úkonov jednotlivých odborov počas rokov 2018 a 2019
(v %)**

OOS	OOR	ORP	OOaS	OKVZ	OPHOZE	OOEPV-EP/OV	OVV
+5,9	-2,56	+4,46	+21,6	+26,4	+103,16	+0,08	-27,07

5. Rozpočet organizácie

ÚKSÚP je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Na rok 2019 bol schválený rozpočet príjmov pre ÚKSÚP rozpísaný v objeme 3 315 000 EUR, rozpočet výdavkov v objeme 10 849 122 EUR. Súčasne bol stanovený limit 562 amestnancov. Rozpočtovými opatreniami bol v priebehu roka 2019 rozpočet príjmov upravený na objem 3 098 368,00 EUR a rozpočet výdavkov upravený na objem 15 714 941,23 EUR.

5.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2019

Výdavky 2019

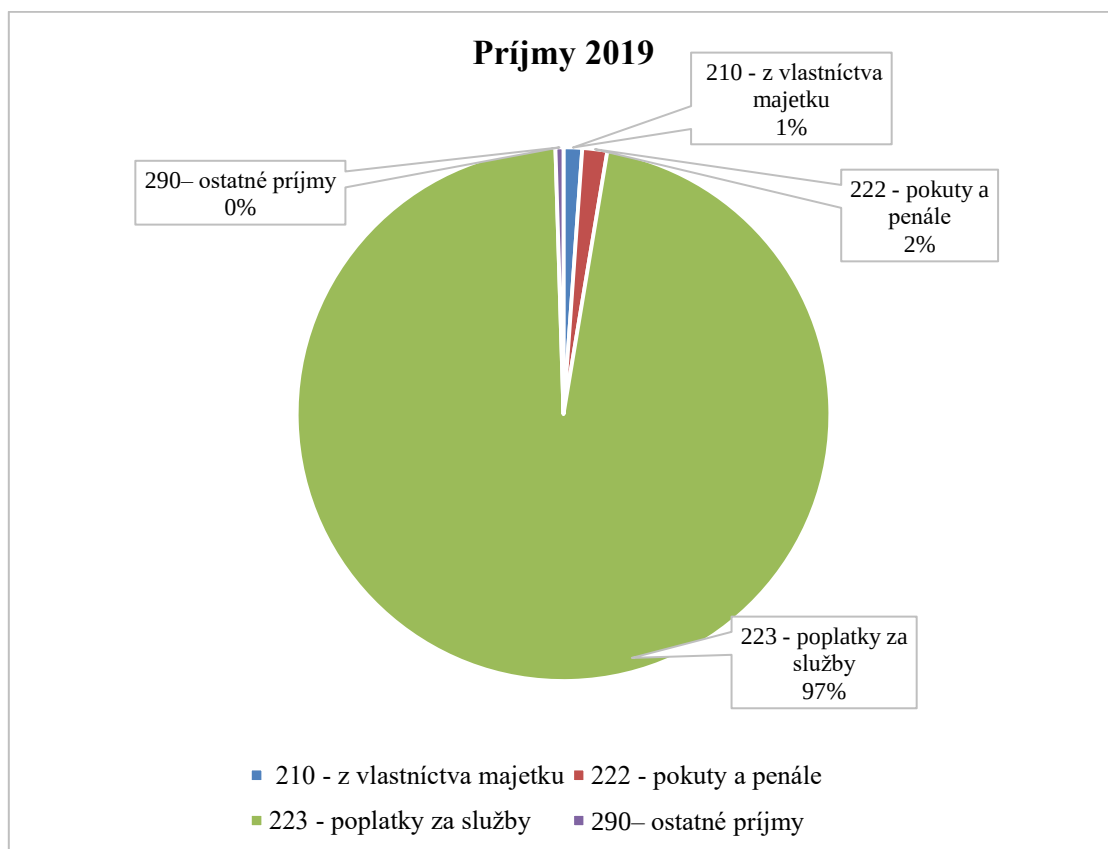
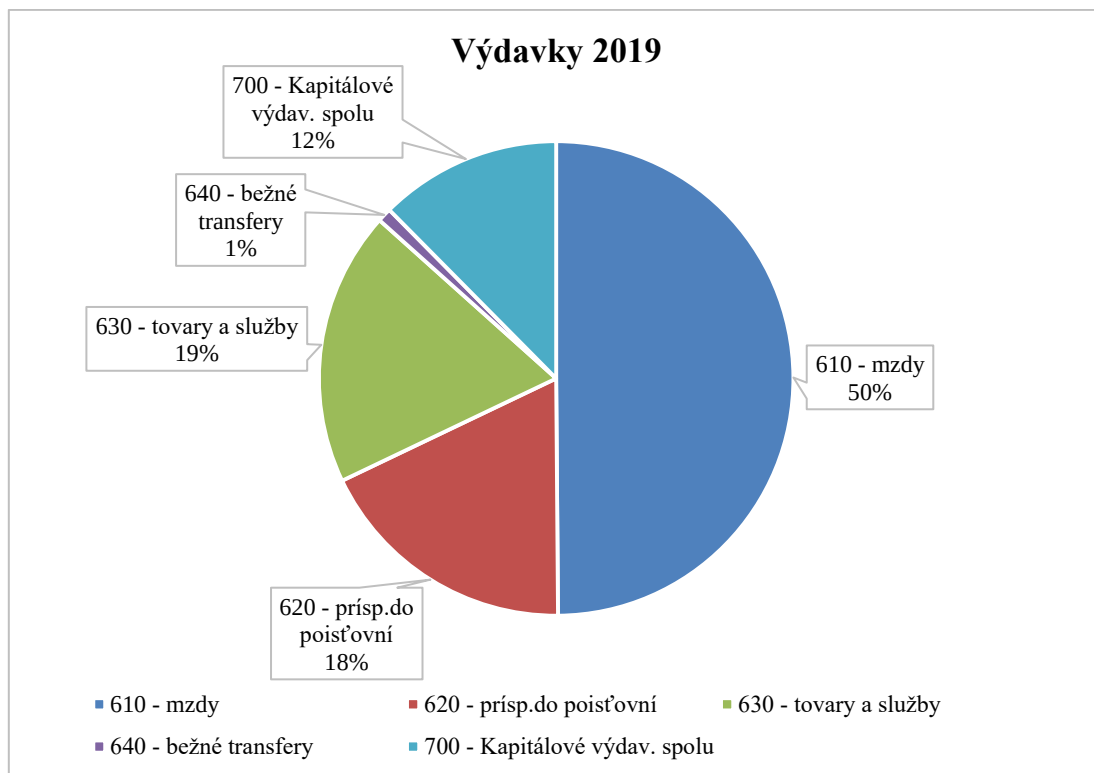
EK	Zdroj	Schválený rozpočet (€)	Upravený rozpočet (€)	Čerpanie (€)	% čerpania
610 - mzdy	111	6 448 624,00	7 809 359,00	7 809 314,00	100,00%
620 - prís.p.do poisťovní	111	2 257 018,00	2 823 504,82	2 823 504,82	100,00%
630 - tovary a služby	111	2 034 480,00	2 930 223,70	2 930 207,62	100,00%
630 - z toho podpora RV	111	0,00	0,00	0,00	100,00%
640 - bežné transfery	111	109 000,00	149 952,88	149 952,88	100,00%
600 - Bežné výdavky spolu		10 849 122,00	13 713 040,40	13 712 979,32	100,00%
700 - kapitálové výdavky	111,131H		1 797 539,73	1 796 255,40	99,72%
700 - kap.výd.z prevodu	3AD1		148 299,42	148 299,42	100,00%
700 - Kapitálové výdav. spolu			1 945 839,15	1 944 554,82	99,93%
Rozpočtované výdavky celkom		10 849 122,00	15 658 879,55	15 657 534,14	100,00%

Samostatné účty - stav k 31.12.2019

EK	Zdroj	Príjmy	Výdavky	Zostatok	% čerpania
SPOLU SÚ	36	274 441,06	246 106,60	28 334,46	89,68%

Rozpočtované nedaňové príjmy EK 210, 220, 230, 312 ÚKSÚP - rok 2019

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (€)	Upravený rozpočet (€)	Nedaňové príjmy (€)	% plnenia
210 - z vlastníctva majetku	111	35 000,00	35 090,00	35 090,67	102,27%
222 - pokuty a penále	111	-	47 000,00	47 032,82	100,00%
223 - poplatky za služby	111	3 250 000,00	3 001 900,00	3 023 182,05	102,46%
231 -z predaja kap.aktív	111	-			xx
290- ostatné príjmy	111	30 000,00	14 378,00	15 088,45	101,77%
Spolu		3 315 000,00	3 098 368,00	3 120 393,99	102,07%

5.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2019

5.2.1 Plnenie príjmov v roku 2019

Schválený rozpočet príjmov bol stanovený v objeme 3 315 000 EUR a v priebehu roka 2019 bol upravený na 3 098 368,00 EUR. Skutočné plnenie rozpočtovaných príjmov, ktoré sa stali príjmom štátneho rozpočtu bolo vo výške 3 120 393,99 EUR, čo predstavuje 102,07 % upraveného rozpočtu. V rámci tohto plnenia boli dosiahnuté príjmy v objeme 35 090,67 EUR v kategórii 212 príjmy z vlastníctva majetku, 47 032,82 EUR boli príjmy v kategórii 222 pokuty a penále. Za predaj výrobkov, tovarov a služieb, t.j. v kategórii 223 boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 023 182,05 EUR. Príjmy za predaj majetku v kategórii 231 boli v objeme 0,00 EUR a ostatné príjmy v kategórii 290 boli v objeme 15 088,45 EUR.

5.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2019

Schválený rozpočet výdavkov bol v objeme 10 849 122,00 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2019 upravený na objem 15 658 879,55 EUR. Skutočné čerpanie týchto výdavkov bolo vo výške 15 657 534,14 EUR.

Prijaté finančné prostriedky na samostaných účtoch boli k 31.12.2019 vo výške 274 441,06 EUR a čerpané v objeme 246 106,60 EUR.

Výdavky boli čerpané v zdroji 111 štátny rozpočet a časť výdavkov v objeme 148 299,42 EUR bola čerpaná v zdroji 3AD1 – Priame platby.

V rámci programovej štruktúry kapitoly boli výdavky ÚKSÚP alokované v 3 programoch – v programe 090 podprograme 09, prvkoch 01 a 02 a v medzirezortnom programe 0EK, podprograme 0K.

5.2.2.1. Bežné výdavky

Schválený rozpočet bežných výdavkov na rok 2019 bol v objeme 10 849 122,00. Upravený rozpočet bežných výdavkov štátneho rozpočtu bol v objeme 15 658 879,55 EUR.

Skutočné čerpanie bolo v objeme 15 657 534,14 EUR, čo predstavuje 100 % upraveného rozpočtu.

Členenie čerpania výdavkov podľa kategórií ekonomickej klasifikácie:

a) 610 – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený rozpočet bol vo výške 6 448 624,00 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet upravený na objem 7 809 359,00 EUR. Skutočné čerpanie mzdových prostriedkov bolo v celkovom objeme 7 809 314,00 EUR. Ďalšie mimorozpočtové výdavky boli v objeme 35892,39 EUR čerpané zo zdroja 36 – prostriedky EÚ na osobitné fytosanitárne činnosti.

b) 620 – poisťné a príspevok do poisťovní

Schválený rozpočet bol vo výške 2 257 018,00 EUR, rozpočtovými opatreniami bol upravený na objem 2 823 504,82 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 2 823 504,82 EUR.

c) 630 – tovary a služby

Schválený rozpočet na rok 2019 bol v objeme 2 034 480,00 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na celkovú výšku 2 930 223,70 EUR. Skutočné čerpanie k 31.12.2019 bolo v objeme 2 930 207,62 EUR. Okrem týchto prostriedkov boli zo samostatných účtov použité prostriedky v objeme 210 214,21 EUR a prostriedky z poistného plnenia vo výške 709,59 EUR.

Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet a následne skutočné čerpanie upravené o prostriedky určené najmä na:

- zabezpečenie valorizácie a vyplatenie 13. platu v organizácii
- navýšenie finančných prostriedkov na odvody do poisťovní
- zabezpečenie kapitálových výdavkov
- poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu v správe ÚKSÚP

Prostriedky v kategórii 630 tovary a služby boli použité na zabezpečenie bežnej prevádzky pracovísk ÚKSÚP, materiálne zabezpečenie laboratórnych a kontrolných činností, ako aj skúšobných staníc. Čerpanie prostriedkov rozpočtu (zdroj 111) bolo v rámci programov všetkých programov. V kategórii 630 na hlavnú činnosť organizácie bolo použitých 2 566 376,44 EUR v programe 090 09 01. V rámci programu 0900902 Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty – boli realizované prostriedky v objeme 101 793,89 EUR a medzirezortného podprogramu 0EK 0K Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu - v objeme 262 037,29 EUR.

d) 640 – bežné transfery

Schválený rozpočet na rok 2019 bol v objeme 109 000,00 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na 149 952,88 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 149 952,88 EUR. Tieto prostriedky boli použité na vyplatenie odstupného vo výške 46 232,00 EUR, odchodného vo výške 37 127,00 EUR a nemocenské dávky v objeme 50 961,96 EUR. Okrem toho bol vykonaný transfer sociálnej poisťovni vo výške 1370,68 EUR a úhrada majetkovej ujmy vzniknutej obmedzením bežného hospodárenia na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve štátu vo výške 6863,80 EUR.

5.2.2.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky v roku 2019 boli pre ÚKSÚP pridelené rozpočtovými opatreniami vo výške 1 945 839,15 EUR, z toho zo zdrojov 111 v objeme 1 338 878,01 EUR, z prostriedkov z minulých rokov zo zdroja 131 I a 131 H v objeme 395 250,24 EUR. Okrem toho boli použité prostriedky zo zdroja 3AD1 v objeme 148 299,42 EUR. V rámci prevodu prostriedkov do nasledujúcich rokov ÚKSÚP požiadal o prevod prostriedkov v objeme 516 229,71 EUR.

Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov k 31.12.2019 bolo v objeme 1 944 554,82 EUR, t.j. vo výške 99,93 % a je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

5.2.3 Mimorozpočtové prostriedky

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu a prostriedkov EÚ, ktoré sú súčasťou rozpočtu organizácie ÚKSÚP hospodári aj s mimorozpočtovými prostriedkami, ktoré vedie na samostatných účtoch (zdroj 36):

1. Ide o prostriedky EÚ – čiastočná úhrada výdavkov na zahraničné pracovné cesty (European Commission). Počiatočný stav k 1.1.2019 na tomto samostatnom bol 42 105,10 EUR. Príjmy v roku 2019 boli vo výške 41 310,65 EUR, výdavky spolu v objeme 49 291,77 EUR. Výdavky boli použité na refundáciu výdavkov zahraničných pracovných ciest.

2. Ďalšie mimorozpočtové prostriedky ÚKSÚP vedené na samostatnom účte sú prostriedky, ktoré Európska komisia - DG SANTE poskytuje Slovenskej republike v rámci „Národného monitorovacieho programu sledovania organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty“. V roku 2019 boli prijaté prostriedky v objeme 233 130,41 EUR a výdavky na uvedený program boli čerpané v objeme 147 186,96 EUR. Časť týchto prostriedkov bola na základe zmluvy poukázaná Národnému lesníckemu centru, ktoré sa podieľa na plnení programu.

3. V priebehu roka 2018 boli na samostatný účet ÚKSÚP poukázané prostriedky EÚ zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu. Nevyčerpaná časť týchto finančných prostriedkov bola použitá v roku 2019 (uplatňovanie článku 100 nariadenia EP a Rady č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní SPP). Z týchto prostriedkov bolo v priebehu roka 2019 vyčerpaných 49 627,87 EUR na materiálno - technické a personálne zabezpečenie kontrol krížového plnenia.

6. Ľudské zdroje

6.1 Politika zamestnanosti

Oblasť personálnej práce pre zamestnancov zabezpečuje osobný úrad ÚKSÚP. Pri svojej činnosti sa riadi zákonom NR SR č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov a s nimi súvisiacich predpisov.

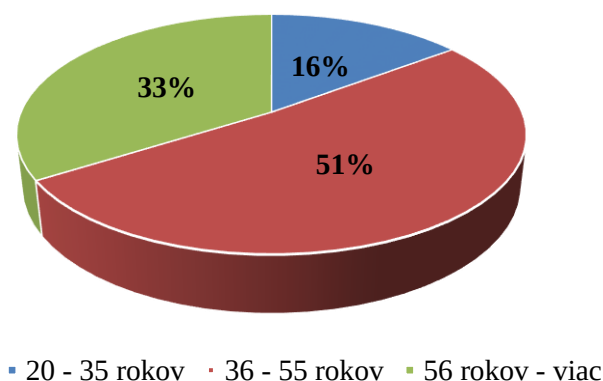
Činnosť ÚKSÚP bola v roku 2019 zabezpečovaná odbornými útvarmi podľa platnej organizačnej schémy, ktorá je prílohou Organizačného poriadku ÚKSÚP štátnymi zamestnancami a zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme.

Priemerný počet všetkých zamestnancov ÚKSÚP v roku 2019 bol 547. V priebehu roka 2019 bolo prijatých do pracovného pomeru a štátnozamestnaneckého pomeru 75 zamestnancov, z toho do pracovného pomeru na dobu určitú od apríla do októbra až novembra 19 sezónnych zamestnancov na skúšobné stanice na zakladanie, ošetrovanie a zber poľnohospodárskych plodín.

V priebehu roka 2019 odišlo 49 zamestnancov, z toho dohodou so zamestnávateľom 19 zamestnancov, trvalým preložením do iného služobného úradu 1 zamestnanec, v skúšobnej dobe 6 zamestnanci, výpoveďou zo strany zamestnanca 2 zamestnanci a 1 zamestnanec úmrtím. Do starobného dôchodku odišlo 14 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odchodné v zmysle kolektívnej zmluvy. V rámci organizačných zmien v roku 2019 skončilo pracovný pomer 6 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odstupné v zmysle Kolektívnej zmluvy.

K 31.12.2019 na ÚKSÚP pracovalo 16% zamestnancov vo veku od 20 – 35 rokov, 51% zamestnancov vo veku od 36 – 55 rokov a 33% zamestnancov vo veku nad 56 rokov.

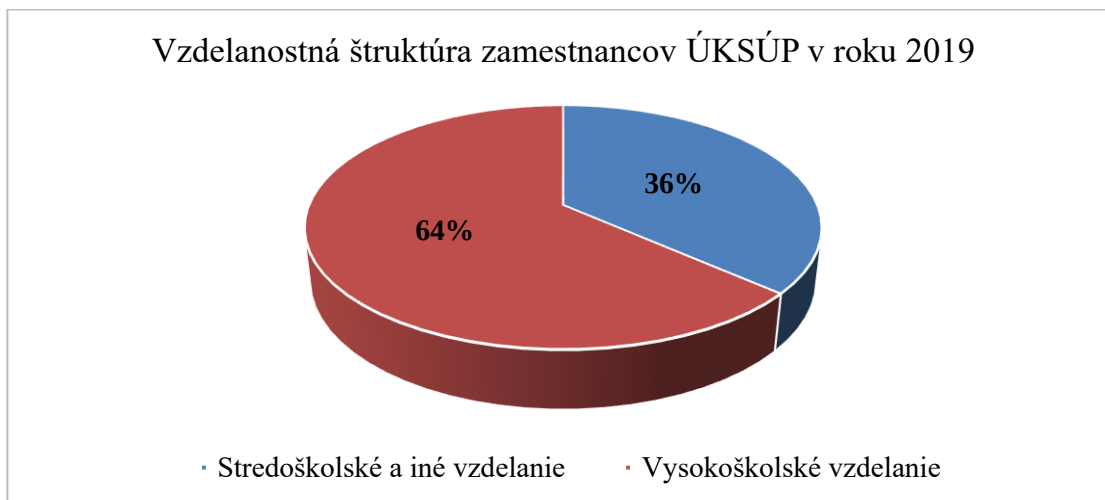
Veková štruktúra zamestnancov ÚKSÚP v roku 2019

Jednou z hlavných priorít roku 2019 bola celková stabilizácia personálneho obsadenia ÚKSÚP hlavne na výkonných útvaroch, čo sa aj podarilo.

ÚKSÚP v roku 2019 zamestnával 64 % zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, nakoľko vykonávajú odbornú prácu, ktorá je špecifická a na profesionálnej úrovni a preto si vyžaduje

odborníkov požadovaného vzdelania.

6.2 Mzdová politika

Zamestnanci ÚKSÚP boli odmeňovaní podľa svojich profesijných zručností, schopností, kvalifikácie a na základe kvality dosiahnutých pracovných výsledkov.

Postup a zásady pri odmeňovaní zamestnancov boli vykonávané v zmysle zákona o štátnej službe v platnom znení, v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Kolektívnou zmluvou pre zamestnancov podľa zákona vo verejnom záujme a pre zamestnancov v štátnej službe na rok 2019.

6.3 Výberové konanie a výber zamestnancov

V roku 2019 bolo vyhlásených 140 výberových konaní na 34 voľných štátnozamestnaneckých miest. Výberové konania boli vyhlásené v súlade so zákonom č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), prostredníctvom internetového portálu [www.slovensko.sk/výberové konania](http://www.slovensko.sk/vyberove-konania). Na priebeh a výsledok výberových konaní nebola podaná žiadna oficiálna sťažnosť.

6.4 Sociálna politika

Medzi priority vedenia ÚKSÚP patrí aj zabezpečenie spokojnosti zamestnancov. Prostredníctvom kolektívnych zmlúv uzatvorených medzi ÚKSÚP a odborovými organizáciami je zabezpečený prepracovaný systém sociálnych a zamestnaneckých výhod.

Pre rok 2019 tieto výhody zahŕňali: využívanie pružnej pracovnej doby, týždňá dovolenky nad rámcom stanovený rámec, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, odmeny pri životných jubileách, príspevky na stravovanie, poskytovanie plateného pracovného voľna nad rámec Zákonníka práce, príspevok na rekreáciu zamestnancom, využívanie programu Multisport na pohyb a relaxáciu zamestnancov na viac ako 2 200 miestach v rámci SR a ČR a iné výhody.

Zamestnávateľ prispieva zamestnancovi vo výške 55 % výdavkov na rekreáciu, najviac však 275 EUR za kalendárny rok. V roku 2019 boli vyplatené rekreačné poukazy 163 zamestnancom. V rámci regenerácie pracovných síl majú zamestnanci možnosť navštíviť rekreačné zariadenia v Spišskej Belej, Bodorovej a chatu na Podbanskom.

6.5 Vzdelávanie zamestnancov

Účasť zamestnancov na vzdelávacích aktivitách vychádzala najmä z aktuálnych potrieb služobného úradu; z konkrétnych požiadaviek, úloh a kompetencií jednotlivých organizačných útvarov; z individuálnych plánov kompetenčného vzdelávania štátnych zamestnancov, ktoré vypracovali jednotliví vedúci zamestnanci na rok 2019 a predložili Osobnému úradu; z rešpektovania ustanovení v súlade so zákonom o štátnej službe, Zákonníka práce ohľadom oblasti vzdelávania pre cieľové skupiny štátnych zamestnancov; z dodržiavania objemu finančných prostriedkov, ktoré boli na rok 2019 vyčlenené z rozpočtu na úhradu priamych nákladov v procese ďalšieho vzdelávania.

V zmysle zákona o štátnej službe bolo kontinuálne vzdelávanie štátnych zamestnancov uskutočňované adaptačným vzdelávaním a kompetenčným vzdelávaním.

Proces adaptačného vzdelávania (vstupné a priebežné adaptačné vzdelávanie) bol realizovaný interným spôsobom zabezpečovaným prostredníctvom mentora. Mentor poskytoval podporu, asistenciu a pomoc pri plnení úloh a systematické odovzdávanie vedomostí a skúseností novoprijatému štátnemu zamestnancovi, s cieľom podporiť jeho odborný a osobnostný rozvoj. Týmto spôsobom sa znížili finančné náklady organizácie a tiež sa vytvoril priestor na lepšiu identifikáciu štátneho zamestnanca s cieľmi služobného úradu.

Kompetenčné vzdelávanie bolo zamerané na oblasť odbornú, manažérsku, jazykovú, IT technológiu a osobný rozvoj štátnych zamestnancov. Proces kompetenčného vzdelávania bol zabezpečený externým a interným spôsobom. ÚKSÚP v BA využíval v roku 2019 aj ponuku kurzov Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR pre štátnych zamestnancov, ktoré reflektujú oblasti vzdelávania v súlade so zákonom o štátnej službe. Štátni zamestnanci absolvovali v rámci Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR kurzy ako riadený výberový rozhovor, mentoring, analýza (opis) štátnozamestnaneckého miesta ako podklad k tvorbe kompetenčného modelu, základné manažérske zručnosti, komunikačné zručnosti pre manažérov, moderné prístupy k vedeniu ľudí a tímov, efektívne riadenie ľudí, vedenie hodnotiaceho rozhovoru, časový manažment pre manažérov a koučovací rozhovor v práci manažéra.

Prehľad jednotlivých vzdelávacích aktivít v roku 2019

Druh vzdelávania	Počet
Odborné	1 483
Vzdelávanie zamerané na osobnostný rozvoj	67
Vzdelávanie v oblasti informačných technológií	33
Iné (BOZP, školenie vodičov, OBP a PO, bezpečnosť podľa STN a pod.)	91

7. Politika kvality, vnútorný kontrolný systém

Výkon vnútornej kontrolnej činnosti Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave, ako aj riešenie podnetov, sťažností, petícií a iných podaní, poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám je kompetenciou oddelenia kontroly a interného auditu (ďalej len „oddelenie“). Oddelenie rovnako zabezpečovalo v roku 2019 výkon interných auditov výkonu úradnej kontroly.

Celkový rámec činnosti oddelenia bol určený Plánom vnútorných kontrol na rok 2018 ako aj Programom interných auditov na rok 2019.

Oddelenie je samostatným organizačným útvarom, ktorého zamestnanci patria do priamej riadiacej pôsobnosti generálneho riaditeľa ÚKSÚP. Oddelenie sa ako člen vedenia ÚKSÚP zúčastňuje rokovaní gremiálnych a operatívnych rád ako poradných orgánov generálneho riaditeľa ÚKSÚP.

7.1 Kontrolná činnosť

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov.

Kontrolná činnosť vykonávaná oddelením kontroly a interného auditu (ďalej len „OKIA“) je vykonávaná v súlade so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vnútornou smernicou č. 6/2012 o vnútornom kontrolnom systéme. Pri výkone kontroly nefinančnej povahy sa postupuje podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

V zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe orgán kontroly v rámci vnútornej kontroly a v rozsahu svojej pôsobnosti kontroluje najmä:

- plnenie úloh štátnej správy
- efektívnosť štátnej správy
- prešetrovanie a vybavovanie petícií a prešetrovanie a vybavovanie sťažností
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov
- plnenie opatrení na nápravu zistených nedostatkov

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa finančnou kontrolou okrem iného rozumie súhrn činností, ktorými sa overuje:

- dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami
- na účely finančného riadenia dostupnosť, správnosť a úplnosť informácií o vykonávaných finančných operáciách a o hospodárení s verejnými prostriedkami
- splnenie opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku

Kontrolná činnosť sa riadila zásadami objektívnosti kontroly, včasnosti, účelnosti a efektívnosti kontroly, odbornosti, vecnej správnosti a hospodárnosti.

Na základe poverenia generálneho riaditeľa bola oddelením kontroly a interného auditu v roku 2019 vykonaná 1 mimoriadna kontrola procesu verejného obstarávania.

V rámci preventívnych opatrení oddelenie upozorňovalo zamestnancov kontrolovaných subjektov na prijímanie preventívnych opatrení, ktoré sa týkajú ich činnosti a tiež na prijatie nových interných predpisov, resp. ich novelizáciu.

7.2 Audítorská činnosť

Interné audity efektívnosti úradnej kontroly boli vykonávané v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 (ďalej len „nariadenie“) a v súlade s rozhodnutím Komisie 2006/677/ES a legislatívy SR. Na zabezpečenie jednotného postupu pri vykonávaní interných auditov v roku 2019 mal ÚKSÚP vypracovanú Vnútnú smernicu č. 1/2019 Systém interných auditov efektívnosti úradnej kontroly ÚKSÚP a Metodický pokyn č. 1/2019 Návod na realizáciu a dokumentovanie jednotlivých procesov v rámci systému interných auditov efektívnosti úradnej kontroly ÚKSÚP. Metodický pokyn je vypracovaný v súlade s vnútornou smernicou a legislatívou upravujúcou vykonávanie interných auditov.

Auditovanými subjektami boli odbory (útvary príslušného orgánu), ktoré sú v zmysle spomínaného nariadenia zodpovedné za výkon úradnej kontroly, štátnej kontroly a systému manažérstva, resp. certifikácie a to:

- Odbor ochrany rastlín (OOR),
- Odbor krmív a výživy zvierat (OKVZ),
- Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (OOEPV),
- Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (OPHOZE).

V zmysle schváleného programu interných auditov úradnej kontroly v roku 2019 oddelenie kontroly a interného auditu vykonalo 3 interné audity na odboroch zodpovedných za systém výkonu úradných kontrol a oddeleniach zodpovedných za výkon úradných kontrol.

Tieto 3 vykonané audity boli zamerané na efektívnosť výkonu úradnej kontroly.

Okrem plánovaných auditov efektívnosti úradných kontrol bol vykonaný 1 mimoriadny audit so špecifickým zameraním na príslušnom útve.

Interné audity efektívnosti výkonu úradnej kontroly (3) boli vykonané na odbore ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby, odbore krmív a výživy zvierat a odbore ochrany rastlín. Interný audit na odbore ochrany rastlín bol začatý v roku 2019, s výkonom sa bude pokračovať v zmysle schváleného plánu aj v kalendárnom roku 2020, po ukončení sa spracuje správa z výkonu auditu.

V priebehu interného auditu na odbore ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby sa vykonalo preskúmanie nezhôd z predchádzajúceho auditu, preskúmanie plnenia a stavu navrhnutých odporúčaní na zlepšenie výkonu úradných kontrol a s tým súvisiacich činností. V rámci preskúmania nezhôd sa konštatovalo neodstránenie 1 nezhody (z celkového počtu 16 zistených nezhôd), z návrhov a odporúčaní na zlepšenie 4 nesplnené (z celkového počtu 16 odporúčaní).

Interný audit na odbore krmív a výživy zvierat bol zameraný na preskúmanie navrhnutých odporúčaní z predchádzajúceho auditu a na svedecké posúdenie efektívnosti výkonu úradnej kontroly pri dovoze z tretích krajín na OKVZ a Oddelenia kontroly krmív (z celkového počtu bolo 9 odporúčaní, 7 bolo splnených, 2 ostávajú otvorené), v rámci vykonaného svedeckého posúdenia bolo zadefinované 1 odporúčanie na zlepšenie.

Mimoriadny interný audit (1) procesu certifikácie pôdnej pomocnej látky na odbore pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií. V priebehu interného auditu bolo identifikovaných 22 zistení (nezhody) a 2 odporúčania na zlepšenie.

Na OKIA bolo nezávislou osobou v termíne od 1. februára do 30. novembra 2019 vykonávané posudzovanie a vypracované stanovisko s cieľom posúdiť vhodnosť procesu auditu na príslušných orgánoch úradnej kontroly, nezávisle preskúmať proces vykonávaných auditov na účely kontroly dosahovania cieľov, ako aj preskúmať účinok uložených nápravných a preventívnych opatrení orgánmi úradnej kontroly na odstránenie nedostatkov zistených pri auditoch. Na základe vykonaného auditu boli zadefinované pripomienky na zlepšenie, ktoré boli zo strany oddelenia kontroly a interného auditu akceptované.

Všetky zistenia z auditu, ako aj jednotlivé dôkazy, potvrdili plnenie požiadaviek na výkon úradnej kontroly uložené Nariadením č. 882/2004, MANCP na roky 2018 - 2020 a plánmi kontrolných činností jednotlivých odborov ako aj požiadavky súvisiacej národnej legislatívy.

Jednotlivé odbory a ich im podriadené zložky venujú úradnej kontrole dlhodobu veľkú pozornosť. Úradná kontrola je vykonávaná v rozsahu, ktorý dostatočne zabezpečuje jej efektívnosť a pokrýva riziká, ktoré môžu v rámci poľnohospodárskej prvovýroby vzniknúť.

Interné audity na odbore laboratórnych činností boli zamerané na dodržiavanie požiadaviek normy ISO/IEC 17 025:2017. Predmetom interných auditov bolo:

- posudzovanie výkonov skúšok,
- posudzovanie oznamovania výsledkov skúšok,
- zaobchádzanie s jednotlivými predmetmi skúšania,
- zabezpečenie kvality výsledkov skúšok,
- riadenie záznamov,
- služby zákazníkom,
- sťažnosti.

Skúšobné laboratóriá vykonávajú svoju činnosť v súlade s požiadavkami normy ISO/IEC 17 025:2017. Počas auditov neboli zistené žiadne nezhody s touto normou.

Uskutočnené interné audity a ich jednotlivé závery a odporúčania audítorského tímu jednoznačne potvrdili ich opodstatnenosť a prínos pre všetky oblasti činnosti ÚKSÚP a ich efektívnosť.

7.3 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní

Činnosť v oblasti petícií a sťažností vychádzala v roku 2019 zo zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 1/2018 Postup pri vybavovaní sťažností a petícií. Na úseku petícií, sťažností a iných podaní spolupracovalo oddelenie kontroly a interného auditu s jednotlivými odbornými organizačnými útvarmi ÚKSÚP.

V roku 2019 oddelenie evidovalo a vybavilo v zmysle platnej legislatívy celkovo 3 sťažnosti, 78 podnetov a 7 žiadostí o spoluprácu.

Prijaté sťažnosti boli po ich prešetroaní oddelením vyhodnotené ako neopodstatnené.

7.4 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti

Činnosť oddelenia v tejto oblasti vychádza zo zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 3/2015 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

Oddelenie v roku 2019 neevidovalo žiadne oznámenie, resp. podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

7.5 Poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z.

V rámci povinného poskytovania informácií v zmysle zákona vybavilo oddelenie v spolupráci s odbornými organizačnými jednotkami ÚKSÚP celkovo 32 žiadostí o poskytnutie informácií v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám a v zmysle zákona zabezpečovalo povinné zverejňovanie faktúr a objednávok na internetovej stránke www.uksup.sk.

Všetky žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. boli vybavené v zákonnej lehote a žiadané informácie boli sprístupnené v 28 prípadoch, 1 žiadosť bola postúpená kompetentnej povinnej osobe a ÚKSÚP vydal 3 rozhodnutia o nesprístupnení informácií.

7.6 Ďalšia činnosť na oddelení kontroly a interného auditu

Zamestnanci oddelenia sa v roku 2019 zúčastňovali na seminároch a rôznych vzdelávacích podujatiach, ktorých cieľom bolo zvýšenie efektívnosti a zabezpečenie dostatočnej odbornosti v oblasti kontroly vo verejnej správe.

V roku 2019 bola vypracovaná Správa o kontrolnej činnosti za rok 2018, ktorá bola predložená do vedenia ÚKSÚP. Rovnako bol vypracovaný Plán kontrolnej činnosti na rok 2019 a bol predložený na schválenie generálnemu riaditeľovi.

Oddelenie rovnako spolupracovalo pri tvorbe a aktualizácii internej riadenej dokumentácie ÚKSÚP.

Oddelenie vypracovalo Vyhodnotenie vnútorných auditov efektívnosti úradnej kontroly a zástupca oddelenia sa ako člen Komisie pre nezávislé preskúmanie procesu auditu (ďalej len „komisia“) spolu s generálnym riaditeľom zúčastňoval zasadnutí komisie. Komisia ako nezávislý orgán dohliada na systém interných auditov výkonu úradnej kontroly.

Ďalej bol zo strany oddelenia zabezpečovaný výkon kontrol krížového plnenia (ďalej len „CC“), výkon sprievodných kontrol, aktualizácia metodických postupov pre výkon kontrol krížového plnenia, účasť na stretnutiach koordinátorov CC, spolupráca pri výkone úradných kontrol, výkon importných kontrol a zabezpečenie minimálnych podmienok na hraničné kontrolné stanice a vypracovanie prierezovo odborných stanovísk v rámci činnosti príslušného orgánu.

8. Vonkajšie vzťahy

Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

8.1 Medzinárodná spolupráca

ÚKSÚP v roku 2019 naďalej rozvíjal medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach svojej odbornej činnosti a dôsledne plnil svoje záväzky vyplývajúce z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, medzi ktoré patria najmä UPOV (Medzinárodná organizácia na ochranu nových odrôd rastlín), CPVO (Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), ISTA (Medzinárodná asociácia na skúšanie osív), OIV (Medzinárodná organizácia pre vinič a víno), EPPO (Európska a stredoziemská organizácia na ochranu rastlín), EURL GMFF (EU referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá) ENGL JRC EC (Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra), EC JRC IHCP (Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva), ERC-CWS JRC (Európske referenčné centrum pre kontrolu vinárskoho sektora), VDLUFA (Zväz nemeckých poľnohospodárskych analytických a výskumných ústavov), LGC Standards (Národný inštitút merania pre chemické a bioanalytické skúšky). Od decembra 2019 NRL ÚKSÚP spolupracuje s uvedenými organizáciami:

- EURL Bacteria – Konzorcium: Netherlands Food and Consumer Product Authority, Holandsko (NL) (ďalej len „NVWA-NRC (NL)“), Research Institute for Agriculture, Fisheries and Food, Belgicko (BE) (ďalej len „ILVO (BE)“), Research Centre for Plant Protection and Certification, Taliansko (IT) (ďalej len „CREA-DC (DIALAB) (IT)“) & National Institute of Biology, Slovinsko (SLO) (ďalej len „NIB (SLO)“) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na baktérie,
- EURL Viruses, viroids and phytoplasmas – Konzorcium: NVWA-NRC (NL), CREA-DC (DIALAB) (IT) & NIB (SLO) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy,
- EURL Insect and mites – Konzorcium: French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety, Francúzsko (ďalej len „ANSES (FR)“) & Austrian Agency for Health and Food Safety, Rakúsko (AT) (AGES) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 625/2017,
- EURL Nematodes - ANSES (FR) & ILVO (BE) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na háďatká,
- EURL Fungi and oomycetes - ANSES (FR) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky.

Experti ÚKSÚP sú delegovanými zástupcami SR v orgánoch európskych inštitúcií a pravidelne sa zúčastňovali na rokovaníach v stálych výboroch Európskej komisie a v pracovných skupinách Rady EÚ, sú členmi expertných panelov a expertných pracovných skupín Európskej komisie.

ÚKSÚP v rozsahu svojich odborných činností udržiaval kontakty a aktívne spolupracoval so zahraničnými inštitúciami rovnakého charakteru – v rámci Európskej únie i mimo nej. Zamestnanci ÚKSÚP sa pravidelne zapájali do medzinárodných projektov, zúčastňovali sa na medzinárodných konferenciách, telekonferenciách a na kruhových testoch.

Medzinárodná spolupráca taktiež zahŕňala pravidelné poskytovanie vyžiadaných údajov, ktorými ÚKSÚP disponuje, pracovným skupinám pri Európskej komisii, Rade EÚ a medzinárodným inštitúciám.

ÚKSÚP v roku 2019 pokračoval v plnení ďalších úloh vyplývajúcich z medzinárodných bilaterálnych dohôd o spolupráci najmä v oblasti DUS skúšania odrôd rastlín.

V rámci harmonizácie technických normalizačných komisií s technickými komisiami európskej normalizačnej inštitúcie CEN a medzinárodnej inštitúcie ISO je TSÚP povereným pracoviskom za SR – riešiteľom medzinárodnej spolupráce na základe zmlúv so SÚTN s týmito normalizačnými komisiami CEN a ISO:

- CEN/TC 153 Potravínarske stroje. Bezpečnosť a hygiena
- CEN/TC 334 Zavlažovacie zariadenia
- ISO TC 23/SC 19 Traktory a poľnohospodárske a lesnícke stroje.
Elektronizácia poľnohospodárstva

8.2 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy

V roku 2019 ÚKSÚP organizoval odborné semináre a svoju činnosť prezentoval aj na svojich skúšobných staniciach formou „Dni otvorených dverí“ (ďalej len „DOD“), účasťou na veľtrhoch a výstavách.

• odborné akcie a semináre:

- „Dni otvorených dverí“ na skúšobných staniciach ÚKSÚP – uskutočnilo sa 4 DOD s celkovým počtom 310
- 17. Spišský zemiakarský jarmok, Spišská Belá, 21. september 2019; ÚKSÚP bol spoluorganizátorom

• veľtrhy, výstavy:

- **Medzinárodný veľtrh Danubius Gastro, Bratislava, 24. - 27. január 2019**

ÚKSÚP vo svojej expozícii prezentoval svoju činnosť v oblasti vinárstva a vinohradníctva. V rámci sprievodného programu odznali odborné prednášky na témy: Podmienky registrácie odrôd viniča hroznorodého, Šľachtenie odrôd viniča hroznorodého a Certifikácia vín s chráneným označením.

- **Celoslovenské dni poľa, Dvory nad Žitavou, 4. - 5. júna 2019**

ÚKSÚP sa na výstave pravidelne podieľa ako spoluorganizátor - sejbu pokusných políčok zabezpečovali zamestnanci ÚKSÚP zo skúšobnej stanice v Želiezovciach. Maloparcelkovou sejačkou bolo celkovo vysiatych 577 políčok, z toho 433 políčok ozimín a 144 políčok jarín. Zamestnanci ÚKSÚP, skúšobnej stanice v Nových Zámkoch zároveň pripravili pre všetkých návštevníkov expozíciu 26-tich druhov zeleniny a 10-tich druhov liečivých a aromatických rastlín.

- **Medzinárodná výstava Agrokomplex, Nitra, 22. - 25. august 2019**

Na vymedzenej ploche ÚKSÚP odprezentoval 28 druhov zelenín, liečivých a koreninových rastlín (spolu 170 odrôd), 8 odrôd zemiakov a 20 odrôd ovocných druhov a viniča hroznorodého. Nosnou témou expozície bolo zvýšenie povedomia návštevníkov

v oblasti bezpečného používania prípravkov na ochranu rastlín – odborní zamestnanci ÚKSÚP upozorňovali na následky používania falšovaných a neautorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a oboznámili návštevníkov s činnosťou odborného pracoviska ÚKSÚP, Testovacím pracoviskom životného prostredia, ktoré vykonáva laboratórnu kontrolu prípravkov na ochranu rastlín.

Návštevníci výstavy boli rovnako ako minulý rok informovaní o možnosti vykonania agrochemického rozboru pôdy v laboratóriách ÚKSÚP.

9. Hlavní uživatelé výstupů ÚKSÚP a publikačná činnosť

9.1 Hlavní uživatelé výstupov

- právnické osoby a fyzické osoby v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovateľskom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore
- spoločnosti podnikajúce v službách pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- výskumné ústavy, šľachtiteľské a semenárske spoločnosti, vysoké školy, univerzity, odborné pracoviská
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Národné lesnícke centrum
- Ostatné rozpočtové a príspevkové organizácie patriace pod MPRV SR
- Štatistický úrad SR
- samosprávne organizácie v poľnohospodárstve, SPPK, asociácie, zväzy a združenia
- výrobcovia techniky, dovozcovia a distribútori techniky
- zahraničné partnerské organizácie
- spolupracujúce orgány EÚ (Európska komisia – generálne riaditeľstvá DG-Sante, DG-Agri, EC JRC IHCP a pod.)
- medzinárodné organizácie (CPVO, OECD, UPOV, ISTA, OIV, EPPO, IFOAM a pod.)
- Stála misia SR pri EÚ v Bruseli
- široká poľnohospodárska prax

Informácie sú poskytované formou odborných výstupov – prehľadov, správ, tlačou v odborných publikáciách a periodikách, seminároch a školeniach a taktiež prostredníctvom webovej stránky www.uksup.sk.

9.2 Publikačná činnosť

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Marián Tokár, Ing. Jaroslav Mikula	Brožúra	Zemiaky - výsledky registrovaných odrôd v roku 2019
Ing. Janka Majdanová	Roľnícke noviny	Nové registrované odrody maku siateho
	Naše pole	Výsledky štátnych odrodových skúšok pri maku siatom
	Agroporadenstvo	Nové odrody maku siateho v Slovenskej republike
	Naše pole	Nové odrody repky olejky (I.)
	Roľnícke noviny	Nové registrované odrody repky olejky
	Naše pole	Nové odrody repky olejky (II.)
	Agroporadenstvo	Nové registrované odrody repky olejky
	Mak siaty pre Slovensko – Zborník prednášok Piešťany 12.11.2019	Sortiment registrovaných odrôd maku siateho v Slovenskej republike
Ing. Katarína Bučková	Naše pole	Vlastnosti novo registrovaných odrôd ozimnej pšenice
Ing. Marián Svorad	Kvasný priemysl	Sladovnícke odrody jarného jačmeňa registrované na Slovensku v roku 2019
	Naše pole	Sladovnícke odrody registrované na Slovensku v roku 2018-2019
Ing. Helena Majdeková, Ing. Katarína Hanzelyová, Ing. Ivana Benkovičová	Vinič a víno	Množitel'ský materiál, odrody a klony, pri sadenicích viniča hroznorodého
Martin Šotnar, Ivan Vitázek, Kristína Darnadyová, Ján Mareček, Eva Krčálová	Journal of Agricultural Science and Technology, 2019	Isothermal kinetic analysis of thermal decomposition of wood chips from an apple tree
Katarína Štefanidesová, Eva Špitalská, František Csicsay, Viera Friedländerová et al.	Journal of ethnopharmacology, ISSN: 0378-8741	Evaluation of the possible use of essential oils from the genus Mentha in the prevention of SENLAT syndrome caused by Rickettsia slovaca
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 1/2019	Opis jablone odrody 'Dione'
	Sady a vinice 2/2019	Opis červenej ríbezle odrody 'Expres'
	Sady a vinice 3/2019	Opis jablone odrody 'Vanda'

Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 3/2019	Spomienka na Ing. Františka Nuhála
	Sady a vinice 4/2019	Registrácia viniča hroznorodého a výsledky z degustácie vín na stanici ÚKSÚP Dolné Plachtince
	Sady a vinice 4/2019	Opis jablone broskyne 'Envoy'
	Sady a vinice 4/2019	Zmeny vo výmerách ovocných sádov na Slovensku
	Sady a vinice 5/2019	Opis jablone odrody 'Mutsu'
	Sadař a vinař 4/2019 5/2019	Súčasný stav a vývoj modernizácie slovenského ovocinárstva
RNDr. Jarmila Švancarová Laštincová, PhD.	Vinič a Víno 1/2019, XIX. Roč., str. 22-23	Certifikácia vína vo vinárskom roku 2017/2018
	SAP, Advances in Anal. Chemistry (2019), 9(1): 8-11, ISSN: 2163-2839	Evaluation of Phenolic acids in the white wines from slovakian Malokarpatský region
	Mitteilungen Klosterneuburg, Rebe und Wein, Obstbau und fruchteverarbeitung, Vol. 69/2019, Nr.1, seite 59-64	Monitoring of phenolic compounds of white wines by HPLC with fluorescence detector
	42. World Congress of Vine and Wine, 15-19.07.2019, Geneva, Švajčiarsko	Determination of phenolic acids in Slovak varietal wines-poster
	Vinič a Víno 5/2019, XIX. Roč., str. 166-167	Senzorické vnímanie vína a jeho oceňovanie
Ing. Stanislav Barok	Roľnícke noviny	Jarná mechanická ochrana ovocných drevín
	Roľnícke noviny	Alternatívne ošetrovanie v ochrane rastlín
	Roľnícke noviny	Prežije múčnatka viniča tropické teploty?
	Roľnícke noviny	Hniloby cibule
	Roľnícke noviny	Obielené mrkvové listy
	Roľnícke noviny	Fyziologické poškodenia mrkvy
	Roľnícke noviny	Hnitie hlúbovín
	Roľnícke noviny	Užitočný aj nepríjemný krt a Bodkované listy jahôd
	Roľnícke noviny	Hrdza na ríbezliach i boroviciach
Ing. Ivana Horváthová	Roľnícke noviny	Signalizácia pre ovocie, zeleninu a vinič (17 článkov)
	Roľnícke noviny	Proliferácia jablone
	Roľnícke noviny	Pleseň zemiaková na rajčiatku - Phytophthora infestans
	Roľnícke noviny	Pleseň sivá na kapuste
	Roľnícke noviny	Nádorovitost' hlúbovín

Ing. Ivana Horváthová	Roľnícke noviny	Koreňokaz zhubný (<i>Rhizoglyphus echinopus</i>)
	Roľnícke noviny	Medvedík obyčajný (<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>)
	Roľnícke noviny	<i>Acidovorax citrulli</i>
	Roľnícke noviny	Vijačka krušpánová
	Roľnícke noviny	Botrytída šalátu
	Roľnícke noviny	Obaľovač broskyňový (<i>Cydia molesta</i>)
	Roľnícke noviny	Antraknóza maliny
	Roľnícke noviny	Vrtivka čerešňová
	Roľnícke noviny	Štetinavec orechový
	Roľnícke noviny	Krasoň ostružinový (<i>Agrilus cuprescens</i>)
	Roľnícke noviny	Kvetovka hrušková
	Roľnícke noviny	Múčnatka broskyňová
	Roľnícke noviny	Roncet viniča
	Roľnícke noviny	<i>Didymella ligulica</i> - askochytóza chryzantém
	Roľnícke noviny	Priadkovec ovocný
	Roľnícke noviny	<i>Halyomorpha halys</i>
	Roľnícke noviny	Európska žltáčka kôstkovín
	Roľnícke noviny	Biela hrdza chryzantém
	Roľnícke noviny	Stolbur na viniči
	Roľnícke noviny	Zmeny v rastlinolekárskej legislatíve
	Roľnícke noviny	Penicíliová hniloba jablák
	Roľnícke noviny	Antraknóza cibule
	Sady a vinice	<i>Rhagoletis completa</i>
	Sady a vinice	Stolbur na viniči a ESCA
	Sady a vinice	Karanténni škodcovia v sadoch
	Sady a vinice	<i>Halyomorpha halys</i>
	Časopis Záhrada	Invázne druhy rastlín
	Časopis Záhrada	Odstraňovanie inváznych druhov rastlín
Ing. Želmíra Chmelárová	Naše Pole 9/2019	Výsledky XIII. cyklu Agrochemického skúšania pôd I.
	Naše Pole 10/2019	Výsledky XIII. cyklu Agrochemického skúšania pôd II.
Ing. Marek Slovák	Zborník abstraktov k vedeckej konferencii Bratislava, 08.11.2019	Výživa rastlín – biologická využiteľnosť živín z aplikovaných hnojív a vplyv na pôdnu úrodnosť

9.3 Prednášky, prezentácie, odborné semináre

Meno	Názov prednášky	Podujatie	Dátum
Mgr. Martin Skácel	Skúšobná stanica ÚKSÚP Dolné Plachtince	Danubius Gastro 2019, Bratislava	24.-25.01. 2019
Ing. Katarína Hanzelyová	Podmienky registrácie odrôd viniča hroznorodého	Danubius Gastro 2019, Bratislava	24.-25.01. 2019
Ing. Ľubomír Bašta	Auditorské vzdelávacie školenie pre technických expertov CPVO	Príprava na výkon CPVO auditov – AFNOR (Francúzsky akreditačný úrad)	25.-26.04. 2019
	Metodické školenie DUS	Školenie DUS referentov, Spišská Belá	13.-14.11. 2019
Ing. Eva Boďová	Registrované odrody ovocia a zeleniny	Výstava ovocia a zeleniny, Michal nad Žitavou prednáška	11.08.2019
	DUS testy zelenín – odborný výklad - prezentácia	Exkurzia študentov na SS, Nové Zámky	11.10.2019
	Mak siaty pre Slovensko	Seminár o slovenských odrodách maku siateho, Piešťany	12.11.2019
Ing. Katarína Bučková	Skúšanie a registrácia nových odrôd pšenice na Slovensku	Obilniny v každodennej praxi	06.11.2019
Ing. Marián Svorad	Vyhodnotenie sladovníckej kvality jarných a ozimných jačmeňov	Odborné forum	február 2019
	Charakteristika pestovaných sladovníckych odrôd jarného jačmeňa	Deň sladovníckych jačmeňov, Trebatice	jún 2019
Ing. Samuel Michálek	Trendy v ovocinárstve a odrody ovocia do malých záhrad	Slovenský zväz záhradkárov, Prievidza	05.10.2019
	Návrh sadu orecha kráľovského v regióne Nového mesta nad Váhom	Oponentský posudok pre diplomanta: Bc. Boris Follner FZKI – SPU Nitra	12.05.2019
	Význam rôznych výhonkov ako predpokladu rodivosti marhule obyčajnej	Oponentský posudok pre diplomanta: Bc. Michal Mihalik FZKI – SPU Nitra	12.05.2019
Ing. Jana Vargová, PhD.	Návrh nového zákona o ekologickej poľnohospodárskej výrobe (EPV)	Ekologická poľnohospodárska výroba na Slovensku,	04.-05. 11.2019

		Celoslovenská konferencia, Liptovská Teplička	
Ing. Jana Vargová, PhD.	Podmienky prechodu na ekologické poľnohospodárstvo (EP) na Slovensku a dotácie	Seminár v spoločnosti Kofola v Rajeckej Lesnej k možnostiam ekologickej poľnohospodárskej výroby v Rajeckej doline	12.11.2019
Ing. Barbora Geletková	Nové nariadenie EÚ pre ekologickú poľnohospodársku výrobu	Ekologická poľnohospodárska výroba na Slovensku, Celoslovenská konferencia, Liptovská Teplička	04.-05. 11.2019
Ing. Marek Slovák	Výživa rastlín – biologická využiteľnosť živín z aplikovaných hnojív a vplyv na pôdnu úrodnosť	Urbanizovaná krajina, pôda a klíma	07.11.2019
Ing. Štefan Gáborík	Najčastejšie otázky poľnohospodárskej praxe, vzťahujúce sa ku kontrolám v gescii ÚKSÚP	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora	január/ február 2019, november/ december 2019
Ing. Marta Magdolenová	Školenie - zásady používania systému TRACES NT v oblasti zdravia rastlín	Školenie dovozcov rastlín a rastlinných produktov, TSÚP Rovinka	22.10.2019
	Školenie - zásady používania systému TRACES NT v oblasti krmív	Školenie dovozcov krmív, TSÚP Rovinka	23.10.2019
Ing. Marta Magdolenová, Ing. Stanislava Černá	Školenie - výkon úradnej kontroly pri dovoze z tretích krajín	Školenie inšpektorov a zástupcov finančnej správy, IVVL Košice	október 2019
	Školenie - výkon úradnej kontroly pri dovoze z tretích krajín	Školenie inšpektorov a zástupcov finančnej správy, ÚKSÚP Bratislava	november 2019
Mgr. Lenka Gurská Krajčovičová	Present situation of PPP registration in Slovakia	Anual Eastern Europe Regulatory Conference, Budapešť, Maďarsko	10.04.2019
Ing. Ľubomír Mališ, CSc.	Príprava a odosielanie údajov pre ÚKSÚP	Seminár k priamym platbám, Žilina	25.03.2019
	Príprava a odosielanie údajov pre ÚKSÚP	Seminár k priamym platbám, Trnava	27.03.2019
	Príprava a odosielanie údajov pre ÚKSÚP	Seminár k priamym platbám, Zvolen	28.03.2019
	Príprava a odosielanie údajov pre ÚKSÚP	Seminár k priamym platbám, Košice	01.04.2019

Ing. Ľubomír Mališ, CSc.	Príprava a odosielanie údajov pre ÚKSÚP	Seminár k priamym platbám, Poprad	02.04.2019
	Príprava a odosielanie údajov pre ÚKSÚP	Seminár k priamym platbám, Nitra	08.04.2019
	Aktuálne zmeny v legislatívnych predpisoch pri uvádzaní na trh, nakladaní a používaní hnojív v Slovenskej republike so zameraním sa na ochranu vôd	Seminár pre zamestnancov štátnej vodnej správy, Jasná	28.05.2019
	Aktuálne zmeny v legislatívnych predpisoch pri uvádzaní na trh, nakladaní a používaní hnojív v Slovenskej republike so zameraním sa na ochranu vôd	Seminár pre zamestnancov štátnej vodnej správy, Žilina	04.06.2019
Ing. Peter Vrabček	Výkon kontroly krížového plnenia v kompetencii ÚKSÚP	Seminár Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, Trnava, Senica	11.-12.11. 2019
	Všeobecné technické pokyny pre integrovanú produkciu jednoročných a trvácich plodín (kapustovité, mrkva, fenikel, zeler, rajčiak jedlý)	Zásady dobrej praxe v ochrane rastlín zameranej na princípy integrovanej ochrany proti škodcom	19.11.2019 a 4.12.2019, Nitra, 26.11.2019, Dunajská Streda
Ing. Stanislav Barok	Správne používanie prípravkov na ochranu rastlín a problémy pri kontrolách pre PPA	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora (6-krát)	január/ február 2019, november/ december 2019
	Podporovaná integrovaná produkcia v rámci PRV 2014-2020	Seminár EcoIPROVIN-u	08.03.2019
	Agroenvironmentálne-klimatické opatrenie (AEKO) – PRV SR 2014 – 2020 Kontrola dodržiavania podmienok v rámci AEKO	Školenie žiadateľov na Agroenvironmentálne – klimatické opatrenie	20.03.2019, 10.10.2019
	Poľnohospodárske postupy, ktoré sú prospešné pre klímu a životné prostredie	Pôdohospodársky poradca, Modul: Aktualizačná odborná príprava pôdohospodárskych poradcov	24.06.2019, 02.10.2019

10. Zoznam skratiek

Skratka	Plný názov
AEP	Agroenvironmentálne platby
ARM	Manažment výskumu v poľnohospodárstve (Agricultural Research Management)
ASP	Agrochemické skúšanie pôd
AWAI	Portál webových aplikácií v poľnohospodárstve (Agriculture Web Applications Interface) EÚ
BSE	Bovínná spongiformná encefalopatia (choroba šialených kráv)
BTSF	Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny (Better Training for Safer Food)
CA	Kontrolovaná atmosféra (Controlled Atmosphere) pri skladovaní
CaMV	Mozaikový vírus karfiolu (Cauliflower Mosaic Virus)
CEUREG	Medzinárodné fórum pre strednú a východnú Európu v oblasti autorizácie a kontroly prípravkov na ochranu rastlín (International Forum for Central and Eastern Europe for Authorization and Control of Plant Protection Preparations)
CIPAC	Rada pre medzinárodnú spoluprácu pri analýze pesticídov (Collaborative International Pesticides Analytical Council)
COEX-NET	Skupina pre koexistenciu GM plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom (Coex-Net Group DG-SANCO)
COVCO	Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb
CPVO	Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (Community Plant Variety Office)
CRO	Centrálny register odrôd
CTGB	Výbor pre akreditáciu prostriedkov na ochranu rastlín a biocídov (Board for the Authorization of Plant Protection Products and Biocides)
ČR	Česká republika
ČŠ	Členské štáty
DG SANTE	Úrad pre zdravie a ochranu spotrebiteľov Európskej komisie – generálne riaditeľstvo (Directorate General – Health and Consumer Protection)
DOD	Dni otvorených dverí
dRR	Návrh registračnej správy (draft Registration Report)
DUS	Skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (Distinctness, Uniformity and Stability Tests)
EA	Licenčná zmluva na software Microsoft (Enterprise Agreement)
EC JRC IHCP	Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva (EC Joint Research Centre – Institute for Health and Consumer Protection)
EFSA	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority)

ENGL JRC EC	Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra (EC European Network of Genetic Laboratories – Joint Research Centre)
EP	Ekologické poľnohospodárstvo
EPPO	Európskaa stredomorská organizácia na ochranu rastlín (European and Mediterranean Plant Protection Organization)
EPV	Ekologická poľnohospodárska výroba
ES	Európske spoločenstvo
ESFY	Žltnutie kôstkovín (European stone fruit phytoplasma)
EÚ	Európska únia
EURL GMFF	EÚ referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (EU Reference Laboratory for GM Food and Feed)
EUROSTAT	Európsky štatistický úrad
FAOISPM	Medzinárodné normy pre fytosanitárne opatrenia FAO (FAO – International Standards for Phytosanitary Measures)
FVO-DG SANCO	Potravinový a veterinárny úrad – Generálne riaditeľstvo pre zdravie a ochranu spotrebiteľov (Food and Veterinary Office – Directorate General Health and Consumer Protection)
GEVES	Združenie pre výskum a kontrolu odrôd a osív (Francúzsko)
GMO	Geneticky modifikované organizmy
GMR	Geneticky modifikované rastliny
HACCP	Analýza rizík metódou kritických kontrolných bodov (Hazard Analysis and Critical Control Points)
HAK	Hodnotenie kvality krmív
HKS	Hraničná kontrolná stanica
CHCL	Cholínchlorid
CHOP	Chránené označenie pôvodu
CHZO	Chránené zemepisné označenie
ICP-MS	Skúšobná metóda hmotnostnej spektrometrie (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry)
IRMM	Inštitút pre referenčné materiály a merania (Institute for Reference Materials and Measurements)
ISAMM	Informačný systém pre monitorovanie poľnohospodárskych trhov (Information System for Agricultural Markets Monitoring)
ISTA	Medzinárodné združenie pre testovanie osív a sadív (International Seed Testing Association)
JRC	Spoločné výskumné centrum (Joint Research Center) ES
KVO	Kukuričná výrobná oblasť
LPIS	Register parciel poľnohospodárskej pôdy (Land Parcel Identification System)
LRO	Listina registrovaných odrôd
MANCP	Viacročný národný plán úradných kontrol (Multi-annual National Control Plan)

MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKCO	nie konečne certifikované osivo
NLI	Žiadosť o registráciu novej odrody (New Listing)
NMP	Národný monitorovací program
NPPC	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
NRL	Národné referenčné laboratórium
OECD	Európska organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OFIS	Informačný systém pre ekologické poľnohospodárstvo (Organic Farming Information System) EÚ
OIK	Terénna inšpekcia krmív
OIV	Medzinárodná organizácia pre vinič a víno (International Organisation of Vine and Wine)
OKaVZ	Odbor krmív a výživy zvierat
OLČ	Odbor laboratórnych činností
OOaS	Odbor osív a sadív
OOEPV	Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
OOR	Odbor ochrany rastlín
OOS	Odbor odrodového skúšobníctva
OPHOZE	Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
OUSA	Onkologický ústav Sv. Alžbety
OÚ SR	Ovocinárska únia Slovenskej republiky
OVV	Odbor vinohradníctva a vinárstva
OVKD	Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky
OVKD HA	Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky, pracovisko Haniska
PAU	Polycyklické aromatické uhlíkovodíky
PCB	Polychrómované bifenyly
PHM	Pohonné hmoty
POR	Prípravky na ochranu rastlín
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PPKP	Plošný prieskum kontaminácie pôd
RASFF	Rýchly výstražný systém pre krmivá a potraviny (Rapid Alert System for Food and Feed)
RFLP	Dĺžkový polymorfizmus reštrikčných fragmentov (DNA - Restriction Fragment Length Polymorphism Analysis)
RIS	Registračný informačný systém (pre oblasť osív a sadív, ochrany rastlín a diagnostické laboratória)
RO	Rozpočtové opatrenie

RPPK	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora
RT-PCR	Polymerázová reťazová reakcia s použitím reverznej transkripcie (Reverse Transcription - Polymerase Chain Reaction)
RVPS	Regionálna veterinárna a potravinová správa
SAARC	Regionálne združenie krajín juhovýchodnej Ázie (South Asian Association for Regional Cooperation)
SAP	Informačný systém pre riadenie vnútropodnikových ekonomických procesov
SEP	Správna experimentálna prax (Sound Experimental Practice)
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SLAK	Skúšobné laboratórium analýzy krmív
SLP	Správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita
SPVTS	Slovenská poľnohospodárska vedecko-technická spoločnosť
SS	Skúšobná stanica
STN	Slovenská technická norma
ŠKČ	Štátne kontrolné číslo
ŠO	Škodlivý organizmus
ŠOS	Štátne odrodové skúšky
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
TRACES	Portál kontroly a sledovania pohybu produktov pri dovoze a vývoze (Trade Control and Expert System)
ULO	Skladovanie v prostredí s nízkym obsahom kyslíka (Ultra Low Oxygen)
UNEP	Program OSN pre životné prostredie (United Nations Environment Programme)
UPOV	Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín (Union for the Protection of New Varieties of Plants)
ÚK	Úradná kontrola
ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
VCU	Skúšky hospodárskej hodnoty
VKD	Všeobecná a karanténna diagnostika
VOIP	Protokol hlasovej komunikácie cez internet (Voice Over Internet Protocol)
VRO	Vnútorné rozpočtové opatrenie
VŠÚZ	Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakársky

VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
WIPO	Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo (World Intellectual Property Organization)
WOSR	Zimná repka olejná, referenčná zbierka
ZSVTS	Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností
ZVO	Zemiakarská výrobná oblasť